

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 03.01.2024 r.

Poz. 9

UCHWAŁA NR XLIX/853/2023 RADY MIASTA SOPOTU

z dnia 30 listopada 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Sopotu na lata 2023-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 zmiany: Dz.U. z 2023 r. poz. 572, Dz.U. z 2023 r. poz. 1463, Dz.U. z 2023 r. poz. 1688), art. 87 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 zmiany: Dz.U. z 2023 r. poz. 951, Dz.U. z 2023 r. poz. 1688), po uzyskaniu pozytywnej opinii Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dnia 27 września 2023 r.

RADA MIASTA SOPOTU uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Sopotu na lata 2023-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Sopotu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Sopotu

Piotr Bagiński

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/853/2023
Rady Miasta Sopotu
z dnia 30 listopada 2023

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA SOPOTU na lata 2023-2026

Sopot, lipiec 2023

Opracowała:
Iwona Gołombiowska

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Podstawa prawna opracowania i cele programu ochrony zabytków w świetle ustawy o ochronie zabytków	12
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami	12
3.1. Obowiązek konstytucyjny ochrony zabytków.....	12
3.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	12
3.3. Zadania samorządu z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego.....	15
3.4. Inne uregulowania prawne	16
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	18
4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami	18
4.1.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.....	18
4.1.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	19
4.1.3. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury	19
4.1.4. Krajowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022.....	19
4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.....	20
4.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030	20
4.2.2. Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej Pomorska Podróż.....	23
4.2.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego	24
4.2.4. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego	25
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	26
5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie miasta	26
5.1.1. Strategia Rozwoju Miasta Sopotu na lata 2022-2030	26
5.1.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sopotu .	27
5.1.3. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego.....	29
5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta	87
5.2.1. Zarys historii obszaru miasta.....	87
5.2.2. Krajobraz kulturowy.....	93
5.2.3. Zabytki nieruchome.....	95
5.2.4. Zabytki ruchome.....	105
5.2.5. Zabytki archeologiczne	105

5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych.....	109
5.2.7. Dziedzictwo niematerialne	110
5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony.....	111
5.3.1. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków	111
5.3.2. Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.....	112
5.3.3. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków	112
5.4. Zabytki w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków	112
5.5. Inne prawne formy ochrony	112
5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla miasta	112
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego miasta. Analiza szans i zagrożeń	166
7. Założenia programowe.....	167
8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami.....	170
8.1. Instrumenty prawne.....	170
8.2. Instrumenty koordynacji.....	170
8.3. Instrumenty finansowe	170
8.4. Instrumenty społeczne.....	170
8.5. Instrumenty kontrolne	170
9. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.....	171
10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami	171
10.1. Publiczne źródła finansowania	171
10.2. Środki pomocowe.....	173
11. Realizacja i finansowanie przez miasto zadań z zakresu ochrony zabytków	174
Załącznik nr 1 – Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków	175
Załącznik nr 2 – Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.....	178
Załącznik Nr 3 – Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków	179
Załącznik Nr 4 – Wykaz obiektów w Gminnej Ewidencji Zabytków.....	180

1. Wstęp

Sopot to wyjątkowe miasto położone w północnej Polsce, nad Bałtykiem, od północy i północnego zachodu graniczące z Gdynią, od południa i południowego zachodu z Gdańskiem, od wschodu z wodami Zatoki Gdańskiej; to miasto o bogatej historii sięgającej wczesnego średniowiecza, kiedy to nad okolicą górował niewielki, drewniany gród. Jako miejscowość wypoczynkowa Sopot zaistniał już w XVII wieku przyciągając patrycjuszki gdańskich wznoszących tu swoje wspaniałe letnie siedziby. Początki życia kąpielowego w miejscowości historycy datują na przełom XVIII i XIX w. Wraz z rosnącą popularnością talasoterapii – leczenia wykorzystującego morski klimat i wodę, do Sopotu zaczęli zjeżdżać pierwsi kuracjusze. Za właściwy początek uzdrowiska powszechnie uznaje się 1823 rok, kiedy Jan Jerzy Haffner – lekarz wojsk napoleońskich otworzył własny zakład kąpielowy. Rozpoczęło to nowy rozdział w historii miejscowości. Sopot w krótkim okresie przeobraził się w renomowany kurort. Powstały obiekty lecznicze, między innymi łaźienki kąpielowe, zakład kąpielowy i sanatoria. Równocześnie zbudowano obiekty sportowe – między innymi korty tenisowe, tor wyścigów konnych i o charakterze rozrywkowym: Opera Leśna czy kasyno. Obok zabiegów leczniczych letnicy korzystali z dodatkowo przygotowanych atrakcji: rejsów po morzu, spacerów po sopockich lasach, czy wydarzeń kulturalnych. Po 1945 roku Sopot pozbawiony został roli miejscowości kuracyjnej, dopiero w 1999 roku w wyniku wieloletnich starań sopockiego samorządu miasto ponownie uzyskało status uzdrowiska.

Cały ten, dwustuletni dorobek kulturowy przetrwał w niemal niezmiennym stanie do dziś. Do najważniejszych obiektów nawiązujących do uzdrowiskowej tradycji Sopotu obecnie należą: moło z Parkami Południowym i Północnym, Zakład Balneologiczny oraz inne funkcjonujące na terenie miasta zakłady uzdrowiskowe. Zachowały się również historyczne korty, hipodrom i Opera Leśna. Do czasów współczesnych w większości przetrwała zabudowa miasta.

Sopot posiada wyjątkowe walory krajobrazowe, na które składa się nie tylko interesująca architektura, ale również nadmorskie położenie, urozmaicone ukształtowanie terenu i bogactwo zieleni. Miasto podzielone jest na dwa zróżnicowane wysokościowo tarasy – dolny taras położony wzdłuż Zatoki Gdańskiej prowadzi stromo Skarpą Sopocką na taras górny. Obszar miejski pokryty jest w ponad 60% terenami zielonymi, z czego 54% stanowią lasy, na pozostałą zielen składają się aleje i szpalery uliczne, parki, skwery, zieleńce oraz Sopockie Błonia (4,5%). Zdecydowaną większość obszarów leśnych zajmuje Trójmiejski Park Krajobrazowy (945,0 ha) wraz z otuliną (1,7 ha), pozostałe lasy należą do Miasta i zajmują ponad 200 ha. Sopockie parki zajmują powierzchnię 26 ha, skwery i zieleńce 24 ha, a zieleńce przy trasach komunikacyjnych 11 ha. Bogate walory krajobrazowe podkreślają również malownicze potoki mające swe źródła w sopockich lasach i wpływające do Zatoki Gdańskiej. Jest ich jedenaście, a ich łączna długość wynosi około 20 km.

Ze względu na historyczne wartości przestrzenno-architektoniczne oraz przyrodniczo-krajobrazowe Miasto Sopot wpisane zostało do rejestru zabytków decyzją z dnia 12 lutego 1979 roku Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku pod numerem A-936 (dawny nr A-711). Ochroną konserwatorską objęty jest zespół urbanistyczno-krajobrazowy, na który składają się nie tylko obiekty budowlane, ale również zielen w postaci przyulicznych alei, szpalerów, parków i zieleńców. Na terenie miasta znajduje się 130 obiektów indywidualnie wpisanych do rejestru zabytków (na podstawie 87 decyzji), w tym oprócz budynków pełniących różnego rodzaju funkcje (mieszkalne, sakralne, użyteczności publicznej i in.) jest również zabytkowa zielen (parki, ogrody i starodrzew towarzyszący budynkom mieszkalnym). Około 1500 obiektów włączonych zostało do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Sopotu. Ochroną konserwatorską objętych jest 35 stanowisk archeologicznych, w tym jedno wpisane do rejestru zabytków. Ponadto znajduje się tu pięć obiektów o wyróżniających się walorach architektonicznych, które, podlegają ochronie jako dobra kultury współczesnej m.in. hala widowiskowo-sportowa Ergo Arena, „Krzywy Domek” czy Gmach Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego.

Samorząd Sopotu od lat jest mocno zaangażowany w działania związane z opieką nad zabytkami. W tym celu już od 1997 roku realizowano Program Rewitalizacji przyjęty przez Radę Miasta Sopotu wraz ze wspomagającym go pakietem uchwał, zaś od 2007 roku dotowano prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy sopockich zabytkach.

Program Rewitalizacji objął znaczne obszary miasta. Niszczona od czasów II wojny światowej zabytkowa tkanka miejska, dzięki właściwie prowadzonym działaniom, odzyskała swoje historyczne i

architektoniczne walory. Realizowane programy pomocowe umożliwiły Miastu udzielanie pomocy finansowej w postaci częściowej refundacji remontów całych budynków wraz z uporządkowaniem otoczenia, a także remontów elewacji budynków mieszkalnych wspólnot mieszkaniowych. W ciągu 21 lat obowiązywania Programu Rewitalizacji (1997-2018) wyremontowano ponad 400 budynków za kwotę około 69 mln złotych.

W grudniu 2000 roku sopocka Rada Miasta zaaprobowwała program "100 elewacji na stulecie miasta". W ramach programu miasto w latach 2001-2002 częściowo finansowało remonty elewacji budynków administrowanych przez wspólnoty mieszkaniowe. Taka forma dotacji uruchomiła inicjatywę mieszkańców w dążeniu do poprawy wyglądu budynku, jak również poprawy estetyki posesji. Zaangażowanie finansowe mieszkańców wyraźnie przewyższyło wkład miasta w program rewitalizacji. Z uwagi na duże zainteresowanie wspólnot mieszkaniowych oraz widoczne efekty Rada Miasta Sopotu postanowiła kontynuować program i podjęła kolejno we wrześniu 2002 r. uchwałę w sprawie udzielania pomocy finansowej w remontach elewacji budynków mieszkalnych w latach 2003-2004, w październiku 2004 r. na lata 2005-2006, w październiku 2006 r. na lata 2007-2008, w listopadzie 2008 r. na lata 2009-2010, w styczniu 2011 r. na lata 2011-2012, grudniu 2012 r. na lata 2013-2014, w grudniu 2014 r. na lata 2015-2016, w grudniu 2016 r. na lata 2017-2018, w październiku 2018 na lata 2019-2020. W latach 2001-2010 przeznaczono w budżecie miasta na finansowanie programu refundacji części kosztów remontu elewacji około 8 mln zł. Program ten znacznie przyczynił się do poprawienia wizerunku miasta.

Od czasu uchwalenia po raz pierwszy przez sopocki samorząd uchwały w sprawie określenia zasad i trybu postępowania o udzielanie i rozliczanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru (Uchwała Nr VI/75/07 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 marca 2007 roku) Rada Miasta Sopotu udzieliła dofinansowania na różnego rodzaju prace przy obiektach zabytkowych w wysokości blisko 1 mln złotych. Dzięki tym środkom poddano renowacji blisko 100 obiektów. Dotacje uzyskały zarówno obiekty wpisane do rejestru zabytków, jak i te włączone do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Sopotu. Dofinansowanie udzielane było na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane oraz na dokumentację projektową. Konserwacji poddane zostały m.in. zabytkowe werandy, elewacje wraz z uzupełnieniem sztukaterii, dachy, witraże, stolarka okienna i drzwiowa, ogrodzenia posesji. Wsparcie z budżetu miasta Sopotu otrzymały oprócz Wspólnot Mieszkaniowych także osoby fizyczne, wśród właścicieli obiektów sakralnych założyły się dwie parafie - jedna rzymskokatolicka i jedna ewangelicko-augsburska.

Obecnie na podstawie uchwały w sprawie dotacji dla sopockich zabytków (Uchwała Nr XXVIII/469/2021 Rady Miasta Sopotu z dnia 4 listopada 2021 r.) zaangażowanie środków miejskich w dofinansowanie prac konserwatorskich stanowi w zależności od zakresu planowanych prac 80% , 70%, 50% lub 30% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac.

Pozytywne efekty prac konserwatorskich przy sopockich zabytkach dotowanych z budżetu miasta Sopotu:

przed wykonaniem prac konserwatorskich:

po pracach konserwatorskich:

ul. Abrahama 4

ul. Chmielewskiego 8

ul. Chmielewskiego 9

ul. Chopina 40

ul. Dębowa 2

ul. Fiszera 2

ul. Grunwaldzka 23

ul. Jagielly 11

ul. Kościuszki 44

al. Niepodległości 745-747

ul. Parkowa 10

ul. Parkowa 20

ul. Sobieskiego 5

ul. Winieckiego 14

Na renowację zabytków Sopot przeznacza nie tylko własne środki, ale również pozyskuje fundusze europejskie. Finansuje prace przy zabytkach będących własnością podmiotów zewnętrznych, ale również te należące do zasobu miejskiego.

W 2009 roku realizowano w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2007-2013 rewaloryzację Parku Północnego. Koszt projektu wyniósł 7,7 mln zł, zaś kwota dofinansowania wyniosła 3,6 mln złotych. W ramach projektu zostały poddane restytucji i ochronie cenne przyrodniczo gatunki, w tym nasadzenia drzew i krzewów wraz z pracami pielęgnacyjnymi, wybudowano bezkolizyjny układ ścieżek pieszej, rowerowej i dla rolkarzy, powstały miejsca do rekreacji i odpoczynku, utworzono także ścieżkę przyrodniczo-edukacyjną oraz zamontowano oświetlenie do granicy z Gdynią.

W latach 2010-2011 przeprowadzono rewaloryzację Parku Południowego finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2007-2013. Całkowity koszt projektu wyniósł 5,6 mln zł, a dofinansowanie – 2,6 mln zł. Prace objęły m.in.: przebudowę nawierzchni alejek i ścieżek, remont nawierzchni placu zabaw dla dzieci przy ul. Kordeckiego, remont nawierzchni wokół grzybków inhalacyjnych, budowę podświetlanej fontanny, nawadniającego, ukształtowanie rabat i nasadzenia nowych roślin, – wykonanie obiektów małej architektury ogrodowej (stylizowane ławki i kosze na śmieci) oraz wykonanie repliki historycznego zegara-barometru. Dodatkowo przebudowano dwa grzybki inhalacyjne zlokalizowane na terenie parku.

W latach 2010 – 2012 rewitalizacją objęta została Opera Leśna w Sopocie. Jej remont i przebudowa objęły m.in. nowe zadaszenie widowni i sceny, przebudowę widowni, przebudowę sceny i zaplecza sceny. Finansowanie w wysokości 25 mln zł Miasto otrzymało z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Cała inwestycja kosztowała 78 mln zł. Na deskach zrewitalizowanej Opery Leśnej odbyło się od tej pory mnóstwo doniosłych wydarzeń kulturalnych, z których znaczna część ma rangę wydarzeń międzynarodowych (np. Sopot Festival, NDI Sopot Classic czy Sopot Jazz Festival).

Wsparciem finansowym Miasto objęło zabytkowy kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny Gwiazda Morza. W latach 2018-2019 zrekonstruowano pierwotne pokrycie dachu z łupka kamiennego, oczyszczono ceglane elewacje, zrekonstruowano witraże, a także polichromie w absydzie, kaplicy południowej i arkadowych blendach, konserwacji poddano i pokryto polichromią widoczną od wewnątrz drewnianą konstrukcję i detal sklepienia oraz empor, przywracając im pierwotne barwy, ułożono nową posadzkę z wapienia jurajskiego, uporządkowano otoczenie kościoła, wprowadzono zmiany pozwalające na uzupełnienie funkcji sakralnej, funkcjami o charakterze kulturalnym – w przestrzeni kościoła zorganizowana została przez Muzeum Sopotu wystawa „Muzeum miejsca – historia Polonii sopockiej i kościoła pw. NMP Wniebowziętej – Gwiazda Morza w Sopocie”. Remont kościoła został wyróżniony w konkursie „Zabytek Zadbane” organizowanym przez Ministerstwo Kultury i

Dziedzictwa Narodowego. Inwestycja warta ponad 9,2 mln dofinansowana była ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 w wysokości ponad 5,2 mln złotych. 1 mln złotych na ten cel przekazało miasto Sopot (pozostała kwota to środki własne parafii).

Remont budynku Młodzieżowego Domu Kultury w Sopocie przeprowadzony został w latach 2018-2019. Wykonano prace konserwatorskie przy historycznej stolarce okiennej i drzwiowej, secesyjnym wystroju sztukatorskim, balustradzie klatki schodowej, zachowanych parkietach, a także prace remontowe (m.in. ocieplenie dachu, stropów, ocieplenie ścian zewnętrznych, modernizację systemu wentylacji, instalacji, remont piwnic i łazienek). Całkowity koszt remontu wyniósł 3,6 miliona złotych, z czego ponad 1,7 miliona pozyskano z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

W latach 2019-2021 zabytkowy zespół willowo-ogrodowy przy ul. Goyki 3 - obecna siedziba sopockiego Art Inkubatora poddana została szeroko zakrojonym pracom renowacyjnym i rewaloryzacyjnym. Powstały tu pracownie dla artystów, sale wystawiennicze, muzeum miejsca i restauracja. W sąsiadującym budynku przy ul. Goyki 1, który jest częścią projektu, znajduje się dziecięca filia Biblioteki Publicznej, z częścią biurową, zbiorami i teatrzykiem dla najmłodszych, wyposażona w windę dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacji poddany został również przylegający do budynku zabytkowy park. Projekt "Adaptacja zabytkowego zespołu willowo-parkowego przy ul. Jakuba Goyki 1-3 oraz części parku Północnego w Sopocie na potrzeby Art Inkubatora i biblioteki publicznej" powstał dzięki wsparciu finansowemu Miasta Sopotu oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Projekt wart ponad 19 mln zł, dofinansowany został w wysokości 9 mln zł.

Finansowane przez Miasto w 2019 r. prace konserwatorskie oraz remontowe Przedszkola Nr 5 (Villi Martha położonej przy ulicy Haffnera 72) przywróciły przedwojenny wygląd budynkowi, tj. historyczną kolorystykę stolarki okiennej i drzwiowej oraz kolorystykę i detal elewacji w tym napis „Willa Martha”, opaski wokół okien, boniowanie.

Na renowację kapliczki Stella Maris przy al. Niepodległości Miasto przeznaczyło 285 tys. zł. Zadanie to wykonane zostało w l. 2020-2021 w ramach Budżetu Obywatelskiego. Efektem działań jest przywrócenie obiektu do pełnej świetności. Wykonano remont i konserwację elementów architektonicznych, posadzki, detali architektonicznych i rzeźbiarskich, remont dachu, konserwację figury Marii z Dzieciątkiem, ogrodzenie oraz bezpośrednie otoczenie kaplicy, nową instalację elektryczną oświetleniową.

W 2021 roku dla uczczenia 120-lecia Sopotu Miasto odbudowało Świątynię Kollatha czyli altanę w Parku Północnym. Obiekt powstał na istniejącym od 2012 r. cokole, ma drewniany dach pokryty miedzianą blachą, patynowaną na kolor zielony, który wspiera się na dębowych kolumnach z miedzianą obejmą u dołu, w środku wokół centralnego słupa zamontowana jest okrągła ławka, kolejne trzy ławki zamontowano wokół cokołu, na środkowej kolumnie został odtworzony napis: "Ku pamięci Johanna Kollatha od jego przyjaciela Edwarda Herbsta". Inwestycja kosztowała 520 tys. zł.

Oprócz podejmowania skutecznych działań na rzecz ochrony zabytkowej architektury, Miasto zapewnia również aktywną ochronę krajobrazu miejskiego. Dzięki uchwale regulującej warunki usytuowania na terenie miasta obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, zwanej potocznie uchwałą krajobrazową, przestrzeń miejska oczyszczona została z agresywnych, szpecących bilbordów i banerów. Do maja 2022 r. z obszaru miasta zniknęło blisko 1000 wielkoformatowych reklam. Działania te pozwoliły na odsłonięcie ozdobnych elewacji zabytkowych kamienic, wyeksponowanie zieleni komponowanej z nasadzeń ulicznych i wprowadzenie harmonii w strukturze przestrzennej. Dzięki temu przywrócono estetykę zabytkowej przestrzeni miejskiej. Bieżące działania Miasta skupiają się na ujednoczeniu identyfikacji wizualnej szyldów oraz usuwaniu pomniejszych tablic i urządzeń reklamowych. Dotyczy to przede wszystkim historycznego śródmieścia, w szczególności najbardziej charakterystycznej osi urbanistycznej Sopotu, ul. Bohaterów Monte Cassino.

Niemniej ważnym zadaniem jakim jest ochrona zabytków, jest dla Miasta sprawowanie pieczy nad zielenią miejską. Na utrzymanie, ale również na odtwarzanie nasadzeń ulicznych miasto przeznacza co roku ponad 800 tysięcy złotych. W latach 2014-2022 w Sopocie posadzonych zostało blisko 2 tysiące drzew. W 2014 roku nowe nasadzenia pojawiły się na skwerze przy Pętli Reja. W latach 2017-2018 zrekonstruowano aleję lipową przy ul. Powstańców Warszawy. W 2018 r. posadzono nowe drzewa na

Skarpie Sopotkiej i w Parku Północnym. W latach 2018-2019 wykonano nasadzenia szpalerowe przy al. Niepodległości. W 2019 roku obsadzono drzewami i krzewami Rondo i Węzeł Wejherowska. W 2020 roku posadzono drzewa w pasach drogowych i na terenach zielonych: w Parkach Północnym i Południowym, na skwerze im. Sanitariuszki Inki, wzdłuż ul. Obodrzyców, na Skarpie Sopotkiej i uzupełniano nowymi nasadzeniami istniejące szpalery przy ul. Książąt Pomorskich, Armii Krajowej, Łokietka, Marynarzy, Kolberga. W 2020 roku uzupełniono nasadzenia szpalerowe w al. Niepodległości i ul. Armii Krajowej. W latach 2021-2022 kontynuowano uzupełnianie nasadzeń przyulicznych, ponadto powstał ogród deszczowy przy Szkole Podstawowej Nr 1.

Aby zachować bogate dziedzictwo kulturowe miasta Sopotu opracowano Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Sopotu na lata 2023-2026, który jest podstawowym dokumentem służącym inicjowaniu, wspieraniu oraz koordynowaniu prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechnianiu i promowaniu dziedzictwa kulturowego przez jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy program opracowano na podstawie dokumentu pt. „Gminny program opieki nad zabytkami. Poradnik metodyczny” zalecanego przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Program opracowany został na cztery lata i będzie cyklicznie aktualizowany. Dwa lata od ogłoszenia w dzienniku urzędowym Prezydent sporządzi sprawozdanie z jego wykonania, które przedstawi Radzie Miasta. Prowadzony w trakcie realizacji programu monitoring umożliwi uwzględnianie nowych uwarunkowań prawnych, społecznych i gospodarczych oraz sprecyzowanie lub modyfikację założonych celów.

Ilekróć w tekście jest mowa o Programie Opieki, oznacza to Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Sopotu na lata 2023-2026.

2. Podstawa prawna opracowania i cele programu ochrony zabytków w świetle ustawy o ochronie zabytków

Podstawą prawną niniejszego opracowania jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami¹.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Sopot na lata 2023-2026 ma na celu:

- 1) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 2) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 3) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 4) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 5) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 6) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami

3.1. Obowiązek konstytucyjny ochrony zabytków

Na obowiązek ochrony zabytków wskazuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r.² W myśl art. 5 Konstytucji „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego (...)”. Natomiast art. 6 mówi o tym, że „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju”. Art. 73 zapewnia wolność korzystania z dóbr kultury. Art. 82 Konstytucji wskazuje, iż obowiązkiem Obywatela Polskiego jest m.in. troska o dobro wspólne.

3.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

Ustawa z o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 3 definiuje następujące pojęcia:

- 1) zabytek - nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- 2) zabytek nieruchomy - nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości;
- 3) zabytek ruchomy - rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych;
- 4) zabytek archeologiczny - zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
- 5) instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami - instytucję kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami;
- 6) prace konserwatorskie - działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;
- 7) prace restauratorskie - działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań;

¹ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.;

² Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.;

- 8) roboty budowlane - roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku;
- 9) badania konserwatorskie - działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;
- 10) badania architektoniczne - działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń;
- 11) badania archeologiczne - działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;
- 12) historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny - przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;
- 13) historyczny zespół budowlany - powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;
- 14) krajobraz kulturowy - postrzegana przez ludzi przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji, historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka;
- 15) otoczenie - teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

Ochrona zabytków zgodnie z art. 4 ww. ustawy polega na podejmowaniu przez administrację publiczną działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie, zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków, udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków, uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zgodnie z art. 6 ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- zabytki nieruchome, do których zaliczają się krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, a zwłaszcza kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- zabytki ruchome: dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej, kolekcje, numizmaty, militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i ordery, wytwory techniki, materiały biblioteczne, instrumenty muzyczne, wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne;
- zabytki archeologiczne: pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Ochronie mogą podlegać także nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Zgodne z art. 7 ww. ustawy formami ochrony zabytków są: wpis do rejestru zabytków; wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa; uznanie za pomnik historii; utworzenie parku kulturowego; ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Na podstawie art. 16 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji

budowlanej i osadniczej. Na terenie parku kulturowego (art. 17) lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące:

1. prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej;
2. zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych;
3. umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego;
4. składowania lub magazynowania odpadów.

W razie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości na skutek ustanowienia zakazów i ograniczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 131-134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska³.

Zgodnie z art. 18 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa powyżej w szczególności:

1. uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
2. określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu
3. ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

Artykuł 19 ww. ustawy mówi, że w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Natomiast w uchwale określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń uwzględnia się w szczególności:

- 1) ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) ochronę zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) wnioski i rekomendacje audytów krajobrazowych oraz plany ochrony parków krajobrazowych.

W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i miejscowym planie.

W studium i miejscowym planie ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu – o czym mówi art. 20 ww. ustawy.

Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy jest gminna ewidencja zabytków.

³ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.;

Na podstawie art. 22 ww. ustawy wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Do zadań wykonywanych przez wojewódzkiego konserwatora zabytków zgodnie z art. 91 ww. ustawy należy w szczególności:

- 1) realizacja zadań wynikających z krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 2) sporządzanie, w ramach przyznanych środków budżetowych, planów finansowania ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 3) prowadzenie rejestru i wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz gromadzenie dokumentacji w tym zakresie;
- 4) wydawanie, zgodnie z właściwością, decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych;
- 5) sprawowanie nadzoru nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych;
- 6) organizowanie i prowadzenie kontroli w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 7) opracowywanie wojewódzkich planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz koordynacja działań przy realizacji tych planów;
- 8) upowszechnianie wiedzy o zabytkach;
- 9) współpraca z innymi organami administracji publicznej w sprawach ochrony zabytków.

3.3. Zadania samorządu z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na gminy obowiązek sporządzenia programu opieki nad zabytkami. Program opieki przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii właściwego miejscowo wojewódzkiego konserwatora zabytków. Następnie dokument ten jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Z realizacji programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy. Po czterech latach program powinien zostać zaktualizowany.

Organ stanowiący gminy może udzielić dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Zadaniem własnym jednostki samorządu terytorialnego jest sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada.

Ponadto zadania gminy z zakresu kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wpisane są w ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴. W art. 7 ust. 1 pkt 9 wskazano, że: „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: (...) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”.

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do jej zadań własnych zgodnie z zapisami w art. 3 ust. 1. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁵. Realizacja tego zadania następuje poprzez sporządzanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy. W myśl tej ustawy, w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zgodnie z zapisem art. 2, m.in.:

- wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;

⁴ jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.;

⁵ jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 977;

- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego, stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, a także, o czym mówi art. 10 ust. 2, w studium określa się w szczególności obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk, obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Natomiast w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z art. 15 ust 2 ww. ustawy, obowiązkowo określa się m.in.: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego; zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu; zasady kształtowania krajobrazu; zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej.

3.4. Inne uregulowania prawne

Obowiązek ochrony zabytków uwzględniony został również w innych ustawach, takich jak:

- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁶,
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁷,
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁸,
- ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁹,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹⁰,
- ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych¹¹,
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹²,
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych¹³,
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹⁴,
- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach¹⁵,
- ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach¹⁶,
- ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach¹⁷,
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych¹⁸,
- rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków¹⁹,
- rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków²⁰,
- rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem²¹,

⁶ jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 682 ze zm.;

⁷ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.;

⁸ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 ze zm.;

⁹ jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 194 ze zm.;

¹⁰ jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 571;

¹¹ jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 887;

¹² jt. Dz. U. z 2023 r. poz. 344;

¹³ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 2409;

¹⁴ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 672 ze zm.;

¹⁵ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 385 ze zm.;

¹⁶ jt. Dz. U. z 2022 r. poz. 2393;

¹⁷ jt. Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.;

¹⁸ Dz. U. z 2004 r., Nr 212 poz. 2153;

¹⁹ jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 81;

²⁰ t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1388 ze zm.;

²¹ jt. Dz. U. z 2021 r. poz. 56;

- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki "Za opiekę nad zabytkami"²²,
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wojewódzkich urzędów ochrony zabytków²³,
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych²⁴,
- rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków²⁵.

W dniu 8 lutego 2011 r. Rzeczpospolita Polska przyjęła Konwencję UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego z 17 października 2003 r.²⁶, przez co zobowiązała się do stosowania zawartych w niej wytycznych.

Głównymi celami Konwencji jest:

- ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
- zapewnianie poszanowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego wspólnot, grup i jednostek,
- wzrost na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym świadomości znaczenia niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz zapewnienie, aby dziedzictwo to było wzajemnie doceniane,
- zapewnianie międzynarodowej współpracy i pomocy.

Każde z Państw sygnatariuszy jest zobowiązane do podjęcia niezbędnych środków w celu zapewnienia ochrony niematerialnego dziedzictwa, do określenia i zdefiniowania różnych elementów niematerialnego dziedzictwa kulturowego znajdującego się na jego terytorium.

Kierunki ochrony:

- prowadzenie rejestru niematerialnego dziedzictwa,
- prowadzenie ogólnej polityki zmierzającej do wyznaczenia niematerialnemu dziedzictwu kulturowemu odpowiedniej funkcji w życiu zbiorowym i włączania jego ochrony do programów planowania ogólnego,
- ustanowienie jednego lub kilku organów odpowiedzialnych za ochronę niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
- rozwijanie studiów naukowych technicznych i artystycznych, jak również metodologii badań, w celu skutecznej ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
- stworzenie odpowiednich środków prawnych, technicznych, administracyjnych i finansowych mających na celu: wspieranie tworzenia lub rozwoju ośrodków szkolenia w zakresie zarządzania zasobami niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz przekazywanie tego dziedzictwa poprzez fora i przestrzenie przeznaczone do jego odtwarzania lub wyrażania; umożliwianie dostępu do niematerialnego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym przestrzeganiu zwyczajów rządzących dostępem do niektórych jego elementów; powoływanie instytucji dokumentujących niematerialne dziedzictwo kulturowe i umożliwiających dostęp do tego dziedzictwa,
- zapewnienie, aby niematerialne dziedzictwo kulturowe było uznawane, szanowane i promowane w społeczeństwie, w szczególności poprzez: programy mające na celu edukację, podnoszenie świadomości i upowszechnianie informacji, skierowane do ogółu społeczeństwa, w szczególności do młodzieży; konkretne programy edukacyjne i szkoleniowe dla zainteresowanych wspólnot oraz grup; działania mające na celu rozwijanie potencjału w dziedzinie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, w szczególności w zakresie zarządzania i badań naukowych oraz nieformalne środki przekazywania wiedzy,
- informowanie opinii publicznej o istniejących zagrożeniach dla takiego dziedzictwa oraz działaniach podejmowanych w ramach niniejszej Konwencji,
- promowanie działań edukacyjnych w celu ochrony obszarów naturalnych oraz miejsc pamięci, których istnienie jest konieczne dla wyrażania niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

²² Dz. U. Nr 124, poz. 1304 ze zm.;

²³ Dz. U. z 2004 r., Nr 75, poz. 706;

²⁴ Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 650;

²⁵ Dz. U. z 2004 r., Nr 30, poz. 259;

²⁶ Konwencja UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego, sporządzona w Paryżu dnia 17 października 2003 r. (Dz.U. 2011 nr 172 poz. 1018);

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

4.1.1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 [KSRR 2030] przyjęta została uchwałą Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku²⁷.

KSRR 2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 roku. Politykę regionalną należy tu rozumieć jako skoordynowane działania wszystkich podmiotów (w tym rządu, samorządów terytorialnych wszystkich szczebli i partnerów społeczno-gospodarczych) na rzecz rozwoju poszczególnych województw (w dokumencie określanych jako regiony)²⁸. KSRR 2030 identyfikuje cele polityki regionalnej i działania, jakie dla ich osiągnięcia powinien podjąć rząd, samorząd terytorialny oraz pozostałe podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki w kontekście przemian demograficznych, globalizacji oraz nowej perspektywy finansowej UE. Najważniejszym kierunkiem zmian w polityce regionalnej, w stosunku do wcześniejszych dokumentów tego typu, jest przyjęcie za *Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* [SOR]²⁹, której postanowienia rozwija KSRR - aktywniejszej niż do tej pory roli państwa i instytucji publicznych w kształtowaniu procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i terytorialnego, nadając im jednocześnie zadania związane z inicjowaniem zarządzaniem procesami rozwojowymi oraz wspomaganiem działalności sektora prywatnego³⁰.

KSRR 2030 zakłada bardziej precyzyjne dobieranie działań ukierunkowanych terytorialnie - w regionach, które nie mogą w pełni rozwinąć swojego potencjału rozwojowego lub utraciły funkcje społeczno-gospodarcze. Kieruje do nich wsparcie, które wymaga kompleksowych i dopasowanych do lokalnego charakteru działań. Identyfikacja cech poszczególnych obszarów kraju doprowadziła autorów dokumentu do konkluzji, iż „polityka regionalna od 2010 r. zgodnie z modelem polaryzacyjno-dyfuzyjnym, skupiała działania rozwojowe przede wszystkim na największych aglomeracjach i zakładała, że impulsy rozwojowe będą przenikały z dużych ośrodków wojewódzkich na słabiej rozwinięte obszary otaczające. Jednak zasięg oddziaływania impulsów rozwojowych płynących z obszarów wysokorozwiniętych (w szczególności z ośrodków wojewódzkich) na otoczenie (ośrodki niższego rzędu) był niewystarczający, co przyczyniło się do pogłębienia różnicowań między- i wewnątrzregionalnych”³¹. W związku z tak postawioną diagnozą, wsparcie ukierunkowane ma zostać „na obszary zmagające się z trudnościami adaptacyjnymi i restrukturyzacyjnymi, zarówno na poziomie regionalnym (wschodnia Polska, Śląsk), jak i ponadlokalnym (obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze z otaczającymi obszarami wiejskimi)”³².

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 realizowany będzie w oparciu o uzupełniające się trzy cele szczegółowe:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W ramach pierwszego celu szczegółowego wyznaczono m.in. działanie 1.5.3. *Infrastruktura społeczna*, w którym postawiono na „stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury instytucji kultury, a także innych

²⁷ Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030" (M. P. z 2019 r. poz. 1060);

²⁸ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KRRS 2030), s. 4;

²⁹ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) przyjęta została przez Radę Ministrów uchwałą z dnia 14 lutego 2017 r. (M.P. z 2017, poz. 260);

³⁰ (KRRS 2030), s. 38

³¹ *Tamże*, s. 38;

³² *Tamże*, s. 39;

podmiotów działających w tym obszarze - działanie to będzie spójne z działaniami ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na rzecz wsparcia sieci muzeów realizowanymi w ramach projektu strategicznego SOR *Dziedzictwo buduje wspólnotę*³³.

W ramach drugiego celu szczegółowego wyznaczono działanie 2.1.3. *Zwiększanie zasobów rynku pracy i rozwój kapitału społecznego*, w którym postawiono na „pełniejsze wykorzystanie zasobów kultury i dziedzictwa narodowego” poprzez wspomaganie lokalnych inicjatyw i form twórczego uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturalnych, wspieranie organizacji czasu wolnego, imprez kulturalnych i turystyki kulturowej, współpracę z organizacjami pozarządowymi. działania te mają się przyczynić do „podniesienia jakości życia, poczucia zakorzenienia i tożsamości kulturowej oraz przełożyć się na wzrost atrakcyjności turystycznej i rozwój gospodarczy”³⁴. W tym zakresie wspierane będą m.in. takie działania jak „promocja i kultywowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego na obszarach wiejskich oraz zwiększanie dostępu mieszkańców tych obszarów do dóbr i usług kultury, rozwijanie przemysłu kreatywnego oraz zwiększanie wykorzystania technik teleinformatycznych w dostępie do dóbr kultury”³⁵.

Jak zauważają autorzy dokumentu „w ramach KSRR wspierany będzie rozwój wszystkich miast tj.: największych aglomeracji, średnich oraz małych miast powiązanych funkcjonalnie z obszarami wiejskimi bez względu na ich wielkość, położenie czy pełnione funkcje społeczne, gospodarcze i administracyjne. Działania podejmowane dla realizacji celów polityki regionalnej w zakresie miast znajdują się w ramach wszystkich trzech celów strategii, w tym przede wszystkim w ramach celu 2, który odnosi się do rozwoju konkurencyjności. Z uwagi na to, że miasta różnią się wielkością, położeniem i pełnionymi funkcjami, działania kierowane do nich w ramach KSRR będą miały zróżnicowany charakter”³⁶.

4.1.2. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

„Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030” (KPZK) przyjęła uchwałą Rada Ministrów w dniu 13 grudnia 2011 r.³⁷ Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw³⁸ uchyliła ten strategiczny dla gospodarki przestrzennej Polski dokument. W chwili obecnej brak jest dokumentu określającego organizację przestrzenną państwa, trwają prace nad stworzeniem Koncepcji Rozwoju Kraju 2050³⁹.

4.1.3. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury opracowana została w 2004 roku, a następnie zaktualizowana w 2005 roku o działania do 2020 roku⁴⁰. Obecnie brak jest dokumentu obejmującego kolejne lata.

4.1.4. Krajowy Program Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022

Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022 uchwalony został przez Radę Ministrów w dniu 13 sierpnia 2019 r.⁴¹, wszedł w życie 12 września 2019 r. W 2021 r. uchwałą Nr 92 Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2021 r.⁴² zmieniono uchwałę w sprawie ustanowienia

³³ *Tamże*, s. 61;

³⁴ *Tamże*, s. 67;

³⁵ *Tamże*, s. 68;

³⁶ *Tamże*, s. 88;

³⁷ Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. (M. P. z 2012 r. poz. 252);

³⁸ art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378 ze zm.);

³⁹ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/czym-jest-koncepcja-rozwoju-kraju-2050> [strona Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dostęp: 18.06.2023 r.];

⁴⁰ Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020, Warszawa 2005, <http://bip.mkidn.gov.pl/media/docs/050617nsrk-uzupelnienie.pdf> [strona Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dostęp: 18.06.2023 r.];

⁴¹ Uchwała Nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20190000808/O/M20190808.pdf> [strona Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, dostęp: 18.06.2023 r.];

⁴² Uchwała nr 92 Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2021 r. zmieniająca uchwałę w sprawie "Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022" (M. P. z 2021 r. poz. 745), <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20210000745/O/M20210745.pdf> [strona Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, dostęp: 18.06.2023 r.];

Programu oraz naniesiono zmiany do treści Programu. Zmiany w uchwale dotyczyły zwiększenia środków na realizację Programu w całym okresie jego realizacji, natomiast zmiany w Programie odnosiły się do objęcia wyznaczonymi zadaniami nie tylko gminy ale też inne jednostki samorządu terytorialnego w zakresie szkoleń. Ponadto zmieniono plan finansowy Programu oraz wskaźniki jego realizacji.

Obecnie brak jest dokumentu obejmującego kolejne lata tj. 2023-2026.

4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

4.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 przyjęta została przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 12.04.2021r. (uchwała nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku)⁴³.

Struktura SRWP 2030 obejmuje dziesięć zasadniczych części.

Część I. Wyzwania globalne oraz wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego zawiera podstawowe tezy diagnostyczne, kluczowe z punktu widzenia planowania interwencji, sformułowane m.in. na podstawie dostępnych danych statystycznych, wniosków z analiz, raportów oraz publikacji naukowych i ewaluacyjnych, a także wiedzy eksperckiej. Opracowano również analizę SWOT oraz wskazano inwestycyjne uwarunkowania rozwoju województwa w perspektywie roku 2030, w kontekście kluczowych inwestycji planowanych z poziomu centralnego.

Część II. Scenariusze rozwoju województwa pomorskiego do 2030 roku przedstawia –w sposób wariantowy –możliwe ścieżki rozwojowe Pomorza w najbliższych 10 latach. Przy opracowywaniu ww. scenariuszy wykorzystano megatrendy, tj. postęp technologiczny oraz zmiany klimatyczne i demograficzne. W scenariuszach uwzględniono również potencjalne skutki pandemii COVID-19 na rozwój województwa pomorskiego. Sposób realizacji Strategii w kontekście tych zjawisk będzie miał wpływ na prawdopodobieństwo spełnienia się któregoś ze scenariuszy.

Część III. Strategiczne wyzwania rozwojowe dotyczy tych trendów i zagadnień, które w sposób szczególny determinują zarówno wybór celów, jak i mechanizmy realizacji Strategii.

W części IV. Wizja województwa pomorskiego w roku 2030 –cel główny Strategii określony został pożądanym stanem docelowym, będącym efektem skutecznej realizacji interwencji zamierzonej w SRWP 2030.

W części V. Zasady horyzontalne Strategii przedstawiono reguły, które powinny być uwzględniane przy identyfikacji i realizacji przedsięwzięć wdrażających SRWP 2030. Bezpośrednio z zasad horyzontalnych wynika w szczególności ukierunkowanie tematyczne interwencji oraz kluczowe kryteria, które będą miały zastosowanie przy wyborze przedsięwzięć.

W części VI. Rola samorządu województwa wskazano, jakie funkcje pełnić będzie SWP w procesie realizacji Strategii.

W części VII. Cele strategiczne i operacyjne zawarto opis celów strategicznych oraz celów operacyjnych Strategii, w których sprecyzowano, m.in. zakres tematyczny, ukierunkowanie terytorialne, zobowiązania SWP oraz oczekiwania wobec władz centralnych.

W części VIII. Wymiar terytorialny Strategii przedstawiono ofertę rozwojową dedykowaną poszczególnym obszarom funkcjonalnym województwa.

Część IX. Obszary współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej definiuje wyzwania i obszary tematyczne, w których kluczowe znaczenie odgrywa współpraca międzyregionalna i międzynarodowa, w szczególności z sąsiednimi województwami i partnerami w regionie Morza Bałtyckiego.

W części X. System realizacji określono model zarządzania realizacją Strategii, wskazano planowane narzędzia, źródła finansowania oraz system monitorowania i oceny efektów. Zaprezentowano również wizję angażowania partnerów społeczno-gospodarczych w proces realizacji SRWP 2030.

⁴³ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, Pomorskie 2030, https://pomorskie.eu/wp-content/uploads/2021/04/Za%C5%82%C4%85cznik-do-uchwa%C5%82y_SWP_376_XXXI_21_SRWP2030_120421.pdf [strona Sejmiku Województwa Pomorskiego, 13.07.2021 r.];

W rozdziale „Wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego” zauważono, że „region charakteryzuje się dużą różnorodnością kulturową, bogatym dziedzictwem materialnym i niematerialnym oraz tradycjami morskimi. Znaczny potencjał tkwi przede wszystkim w obiektach dziedzictwa kulturowego. Działania na różnych szczeblach administracji, w ramach ochrony zabytków i opieki nad zabytkami dotyczą przede wszystkim zahamowania procesów ich degradacji i poprawy stanu funkcjonowania, przy czym skala działań, w stosunku do potrzeb, jest niewystarczająca.

Nie udaje się w pełni wykorzystać charakterystycznych dla regionu wyróżników, takich jak potencjał ideowy dziedzictwa Solidarności, obecność mniejszości narodowych, religijnych oraz grup etnicznych, stanowiących mozaikę Kaszub, Kociewia, Powiśla, Żuław i innych części regionu. Wiele podmiotów i instytucji podejmuje działania na rzecz integracji mieszkańców, jednak działania te nie mają charakteru spójnego i regularnego. Do barier można zaliczyć brak systemowej współpracy podmiotów działających w obszarze kultury, w tym NGO, podmiotów oświatowych oraz JST, a także niewystarczającą promocję proponowanej oferty (...). Region charakteryzuje duży potencjał rozwoju turystyki i usług czasu wolnego wynikający ze zróżnicowanego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, co podnosi jego atrakcyjność. Nadmorskie położenie, różnorodność krajobrazowa, wyjątkowa historia Pomorza oraz specyficzne i unikatowe zasoby dziedzictwa kulturowego to kluczowe czynniki stawiające Pomorskie w czołówce najbardziej popularnych destynacji turystycznych w Polsce”.

Za mocne strony województwa pomorskiego uznano:

- różnorodność kulturową i etniczną, bogate dziedzictwo oraz tradycje morskie.

W rozdziale III. STRATEGICZNE WYZWANIA ROZWOJOWE sformułowano wyzwania, które determinują zarówno wybór celów, jak i mechanizmy realizacji Strategii, m.in. „4. Kapitał społeczny i kultura zaufania. Rozwój aktywnej, otwartej, wrażliwej, świadomej i silnej wspólnoty, dla której wartość stanowi różnorodność kulturowa, bogate dziedzictwo oraz tradycje morskie i solidarnościowe w regionie, a także wzrost kompetencji mieszkańców warunkujących zdolność do funkcjonowania i samoorganizacji w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości z uwzględnieniem społecznej roli kultury”.

W rozdziale IV. poświęconym wizji województwa pomorskiego w roku 2030 określono, że w 2030 r. będzie regionem „rozwijającym się w sposób trwały – bazujący na wyróżnikach Pomorza: aktywności i potencjale wykształcenia mieszkanki i mieszkańców, wysokim poziomie kapitału ludzkiego i społecznego, bogatym dziedzictwie wielokulturowym, morskim i wolnościowym, unikatowych walorach środowiskowych i krajobrazowych, zrównoważonej mobilności, a także branżach kluczowych dla gospodarki i inteligentnych specjalizacji”.

W rozdziale VII sformułowano cele strategiczne i operacyjne:

1. TRWAŁE BEZPIECZEŃSTWO

1.1 Bezpieczeństwo środowiskowe

1.2 Bezpieczeństwo energetyczne

1.3 Bezpieczeństwo zdrowotne

1.4 Bezpieczeństwo cyfrowe

2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA

2.1 Fundamenty edukacji

2.2 Wrażliwość społeczna

2.3 Kapitał społeczny

2.4 Mobilność

3. ODPORNA GOSPODARKA

3.1 Pozycja konkurencyjna

3.2 Rynek pracy

3.3 Oferta turystyczna i czasu wolnego

3.4 Integracja z globalnym systemem transportowym.

W Celu strategicznym 2. OTWARTA WSPÓLNOTA REGIONALNA podkreślono, że „niezbędnym czynnikiem budowania wspólnoty będzie także wykorzystanie dziedzictwa (ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego – materialnego i niematerialnego) i tradycji Pomorza, a także działania rozwijające świadomość mieszkańców w kluczowych dla regionu obszarach, takich jak aktywność obywatelska, udział w kulturze, ochrona środowiska i klimatu, promocja zdrowego trybu życia, racjonalne zachowania komunikacyjne, cyfryzacja czy przedsiębiorczość”.

W ramach drugiego celu strategicznego wyróżniono cel operacyjny 2.3 KAPITAŁ SPOŁECZNY, który mówi, że „wyróżnikiem województwa pomorskiego jest bogactwo różnorodności, przede wszystkim w wymiarze kulturowym, etnicznym, historycznym i społecznym. Bazą do budowania kapitału społecznego powinna być zatem otwartość, wynikająca w szczególności z tożsamości regionalnej i lokalnej czerpiącej z dziedzictwa Kaszub, Kociewia, Powiśla, Żuław i innych części regionu oraz tradycji kresowych, morskich, historycznych i solidarnościowych. Swoistą marką Pomorza jest także zakorzenienie w regionalnej społeczności postaw wolnościowych, samorządowych, oddolnych i obywatelskich. Atutem regionu są również: potencjał doświadczenia i wiedzy seniorów oraz aktywność i wykształcenie mieszkanki i mieszkańców(...).

Kluczowym elementem procesu wzmacniania kapitału społecznego regionu jest jego potencjał kulturowy, budujący poczucie lokalnej, regionalnej, narodowej i europejskiej tożsamości. Widoczne są jednakże deficyty w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego, zarówno materialnego, jak i niematerialnego. W przypadku dziedzictwa materialnego, wciąż niewystarczająca jest liczba inwestorów zainteresowanych wykorzystywaniem i utrzymywaniem obiektów zabytkowych, co skutkuje ich degradacją. Zagrożeniem dla stanu zabytków jest również brak ich użytkowania, jedną z możliwości ich zachowania jest adaptacja do nowych funkcji. W zakresie dziedzictwa niematerialnego, widoczny jest jego ogromny potencjał służący budowie kapitału społecznego Pomorza, natomiast mankamentem jest jego relatywnie niska rozpoznawalność. Istotną będzie zatem realizacja przedsięwzięć służących zachowaniu dziedzictwa materialnego i niematerialnego regionu jako nośnika wartości historycznych, artystycznych, społecznych, edukacyjnych czy też ekonomicznych. W działaniach tych kluczową będzie rola JST, organizacji pozarządowych, a także podmiotów prywatnych(...).

Dla efektywnego rozwoju kapitału społecznego Pomorza niezbędna jest przyjazna, otwarta i dostępna przestrzeń publiczna. Pomimo wielu inicjatyw w tym zakresie, zarówno w miastach, jak i na terenach wiejskich, widoczna jest ograniczona dostępność przestrzeni publicznych dobrej jakości. Wiąże się to z wieloletnimi zaniedbaniami w tym zakresie oraz kształtowaniem przestrzeni często w sposób fragmentaryczny i nieskoordynowany, a także abstrahujący od kontekstu historycznego, urbanistycznego i potrzeb środowiskowych. Ważne jest także ścisłe powiązanie działań w przestrzeni publicznej z inicjatywami mającymi na celu włączanie mieszkańców w procesy zachodzące w ich najbliższym otoczeniu, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, integrację społeczną i zawodową, wzrost dostępności do usług społecznych oraz rozwój przedsiębiorczości. Kluczową jest zatem realizacja przedsięwzięć wpływających na rozwój integrujących przestrzeni publicznych, a także kontynuowanie działań służących wdrażaniu kompleksowych programów rewitalizacji dla miejskich obszarów zdegradowanych. Konieczna jest również kontynuacja i wzmocnienie działań związanych z prowadzeniem tzw. „dialogu terytorialnego” z JST na etapie sporządzania projektu studium w kontekście kształtowania i prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej, w tym jej zgodności z polityką przestrzenną województwa zapisaną w rekomendacjach, wytycznych i ustaleniach PZPWP2030. Niezbędna w tym zakresie jest ścisła współpraca JST, organizacji pozarządowych, spółdzielni mieszkaniowych, przedsiębiorców i mieszkańców.”

W związku z powyższym sformułowano Ukierunkowania tematyczne:

- Podnoszenie wiedzy i świadomości wszystkich mieszkańców w obszarach kluczowych dla regionu, w szczególności: aktywności obywatelskiej i równego traktowania, kultury i tożsamości regionalnej, środowiska i klimatu, zdrowego trybu życia, racjonalnych zachowań komunikacyjnych, cyfryzacji oraz przedsiębiorczości.
- Zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego.
- Podnoszenie kompetencji kadr kultury i turystyki (w obszarze krajoznawstwa), głównie na poziomie lokalnym. –Rozwój infrastruktury (instytucji) kultury, e-kultury oraz oferty uwzględniającej zagadnienia różnorodności kulturowej i dialogu obywatelskiego.
- Realizacja kompleksowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych w sposób integrujący społeczności lokalne oraz podnoszenie świadomości w zakresie planowania przestrzennego i architektury.

Program Opieki zgodny jest z zapisami *Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego*

4.2.2. Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej Pomorska Podróż

Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej „Pomorska Podróż”⁴⁴ jest jednym z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020. Przyjęty został nr 912/272/13 z dnia 1 sierpnia 2013 r. Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej (Pomorska Podróż), następnie zmieniony Uchwałą Nr 1080/286/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2013 r. W dniu 3 listopada 2016 r. Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 1123/185/16 przyjął zmianę Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej. W dniu 24 kwietnia 2018 r. Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą nr 397/324/18 przyjął kolejną zmianę Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej⁴⁵.

W Regionalnym Programie Strategicznym... jako cel główny wskazano unikatową ofertę turystyczną i kulturalną. Cel ten realizowany będzie przez dwa cele szczegółowe: 1. Zachowanie i turystyczne wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz 2. Całoroczna, sieciowa i kompleksowa oferta, wzmacniająca wizerunek regionu.

Jak czytamy w opisie celu głównego podstawowym celem programu jest rozwój turystyki, poprzez wykorzystanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz rozwój oferty kulturalnej. Służyć temu będzie ukształtowanie wysokiej jakości, atrakcyjnej i adekwatnej do współczesnych potrzeb całorocznej oferty czasu wolnego (w tym m.in. specjalizacja regionu w turystyce aktywnej, prozdrowotnej, kulturowej oraz biznesowej), która przyczyni się do wydłużenia sezonu turystycznego i zwiększenia liczby turystów, przy jednoczesnym zrównoważonym ukierunkowaniu ruchu turystycznego w celu ograniczenia negatywnego wpływu turystyki na środowisko przyrodnicze i kulturowe. Istotny dla realizacji postawionego celu jest rozwój sieciowych, kompleksowych, rozpoznawalnych co najmniej na poziomie krajowym produktów i pakietów turystycznych, bazujących na specyficznych walorach regionu kształtowanych przez unikatowe uwarunkowania przyrodnicze i kulturowe.

W ramach celów szczegółowych planowane są następujące działania:

- poprawa stanu obiektów i obszarów zabytkowych,
- turystyczne udostępnienie obszarów cennych krajobrazowo i przyrodniczo,
- kreowanie powszechnie dostępnej przestrzeni,
- budowa wysokiej jakości oferty kulturalnej i turystycznej regionu,
- kreowanie marki województwa pomorskiego.

Działania te mają na celu wzmocnienie wsparcia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych oraz kompleksowych renowacji obiektów zabytkowych, poprawę stanu obszarów cennych przyrodniczo, dostosowanie sposobów i intensywności wykorzystywania do cech i właściwości zasobów, a także zwiększenie ich dostępności, udostępnienie niedostatecznie wykorzystanych obszarów atrakcyjnych turystycznie posiadających potencjał do rozwoju całorocznych, specyficznych form turystyki, w szczególności turystyki rowerowej, stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej i kulturalnej, opartej na wyróżniających się, silnych, charakterystycznych dla regionu cechach, realizowanej w oparciu o współpracę środowisk turystycznych i okołoturystycznych oraz kulturalnych, kreowania turystycznej marki województwa przy wykorzystaniu rozmaitych działań promocyjnych, w tym nowoczesnych narzędzi interaktywnych.

⁴⁴ Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej „Pomorska Podróż”: <https://strategia.pomorskie.eu/rps-pomorska-podroz> [strona Sejmiku Województwa Pomorskiego, dostęp: 18.06.2023 r.];

⁴⁵ Uchwała nr 397/324/18 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 24 kwietnia 2018 roku <https://strategia.pomorskie.eu/rps-pomorska-podroz> [strona Sejmiku Województwa Pomorskiego, dostęp: 18.06.2023 r.];

4.2.3. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 przyjęty został uchwałą Nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r., wszedł w życie z dniem 1.03.2017 r. (Dz. Urz. Woj. Pom. z 14.02.2017 r., poz. 603)⁴⁶.

Plan zagospodarowania jako dokument długookresowy służy do wyznaczenie kierunków polityki przestrzennej województwa, której celem jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju, prowadzącego do spójnego i jednoczesnego tworzenia łądów: społecznego, ekonomicznego, środowiskowego i przestrzennego.

W rozdziale *Uwarunkowania – środowisko kulturowe i jego ochrona* za charakterystyczne składniki dziedzictwa kulturowego województwa uznano⁴⁷:

- szczególnie cenne i identyfikowane stanowiska archeologiczne m.in.: (...) grodzisko w granicach Sopotu (m.) (...),

- zabytkowe założenia miast i wsi z okresu średniowiecznych lokacji, a także te powstałe w późniejszych okresach, na ogół dobrze zachowane: (...) układ urbanistyczno-krajobrazowy Sopotu.

Zwrócono uwagę na konieczność ochrony oraz utrzymania walorów środowiska kulturowego regionu, co jest szczególnie ważne w kontekście wzrastającej presji inwestycyjnej, wiąże się to z koniecznością zapewnienia warunków dla trwałego zachowania, zagospodarowania i utrzymania zabytkowych krajobrazów kulturowych oraz zespołów zabytków poprzez m.in. odnowę zabytkowych obiektów wraz z adaptowaniem do nowych funkcji; kompleksową odbudowę zdegradowanych zespołów zabytkowych w obszarach historycznych centrów miast i wsi, złoża rezydencjonalnych, terenów zielonych, w tym założeń parkowych, alei, szpalerów oraz nieużytkowanych kościołów i cmentarzy; przeciwdziałanie dewastacji zabytków techniki, przemysłu oraz stanowisk archeologicznych; promowanie i oznaczenie w terenie historycznych miejsc pamięci; rozwój nowych form obszarowej ochrony krajobrazu kulturowego, w tym zwłaszcza systemu parków kulturowych. Do istotnych zadań należy określenie kryteriów identyfikacji innych obiektów stanowiących dobra kultury współczesnej (pomników, miejsc pamięci, budynków, zespołów budynków, założeń urbanistycznych i krajobrazowych), będących uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, wyróżniających się wysoką wartością artystyczną, pełniących istotną rolę dla budowania tożsamości regionu. Dostrzega się potrzebę określenia pomorskiej listy zabytków nieruchomości (obiektów, układów przestrzennych zabytkowych, krajobrazów kulturowych), które z uwagi na ponadregionalne znaczenie, duże wartości historyczne, naukowe i artystyczne oraz znaczenie dla polskiego dziedzictwa kulturowego i świadomości społecznej mogą zostać uznane za pomnik historii oraz określenia tych obszarów krajobrazu kulturowego regionu, które z uwagi na swoje wartości historyczne mają istotne znaczenie dla zachowania krajobrazu kulturowego regionu i jego tożsamości i powinny podlegać ochronie, np. w formie parków kulturowych.

Polityka przestrzenna województwa uwzględnia ochronę tożsamości historyczno-kulturowej oraz promocję zasobów kulturowych województwa, a w szczególności obiektów zabytkowych i założeń przestrzennych, rewaloryzację przestrzeni o bogatej tradycji historycznej oraz obiektów zabytkowych, rozwijanie i promowanie szlaków kulturowych w oparciu o zasoby kulturowe.

W ramach działań i przedsięwzięć polityki przestrzennej służących realizacji kierunku „Ochrona obszarów o charakterystycznym krajobrazie kulturowym lub znaczeniu historycznym” wyznaczono m.in. dla jednostek samorządu terytorialnego następujące zadania:

- kompleksowa odnowa i rewaloryzacja definiujących tożsamość regionu zdegradowanych obiektów i zespołów zabytkowych, historycznych układów ruralistycznych, zarówno wpisanych do rejestru zabytków, jak i uwzględnionych w ewidencji zabytków oraz pozostających poza nimi, z uwzględnieniem wymogów konserwatorskich oraz lokalnego charakteru zabudowy;

- eliminowanie funkcji użytkowych obniżających wartości historyczne obiektów zabytkowych oraz obiektów kolidujących z walorami kulturowymi obszarów zabytkowych,

⁴⁶ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego: <https://pbpr.pomorskie.pl/wp-content/uploads/MENU/Plan-zagospodarowania-przestrzennego/PZP-Wojew%C3%B3dztwa-Pomorskiego/PLan-2030/PZPWP%202030%20-%2030.12.2016.pdf> [Strona Sejmiku Województwa Pomorskiego, dostęp: 13.07.2021 r.];

⁴⁷ *Tamże*, s. 66-97;

- realizacja obiektów o charakterze wystawienniczym, muzealnym, jak również skansenów służących zachowaniu, ochronie i promocji dziedzictwa kulturowego regionu⁴⁸.

Program Opieki zgodny jest z zapisami *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego*.

4.2.4. Program Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego

Program Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2021-2024 przyjęty został uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29.11.2021 roku⁴⁹.

Celem strategicznym Programu jest „Wzmocnienie poziomu ochrony i opieki nad dziedzictwem kulturowym województwa pomorskiego, służące zachowaniu zabytków, budowaniu tożsamości regionalnej oraz promocji turystycznej regionu”. Cel ten realizowany będzie w ramach dwóch priorytetów:

- Priorytet 1: Zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu,

Priorytet ten będzie realizowany poprzez następujące kierunki: a) ochrona dziedzictwa kulturowego służąca budowaniu tożsamości regionalnej, b) opieka nad zabytkami

- Priorytet 2: Upowszechnianie i popularyzacja dziedzictwa kulturowego regionu.

Priorytet ten będzie realizowany poprzez następujące kierunki: a) edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym, b) wspieranie działań na rzecz zachowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

W ramach pierwszego kierunku obejmującego cel pierwszy podjęte zostaną następujące działania:

- Uwzględnianie zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zapewniających ochronę zabytków (w tym archeologicznych) oraz wartościowych elementów krajobrazu kulturowego, a także dobrą kontynuację krajobrazową struktur osadniczych, w tym zapobieganie niekorzystnym zjawiskom suburbanizacji;
- Działania na rzecz ochrony wyróżniających się krajobrazowo obszarów z charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej zabytkami;
- Działania wspierające konserwację, renowację i rewitalizację:
 - obiektów charakterystycznych dla regionu – elementów dziedzictwa morskiego i rzeczno-terenowego, a także obiektów architektury drewnianej i szkieletowej oraz modernistycznej,
 - obiektów sakralnych (kościół, klasztor, kaplica, kapliczki przydrożne, cmentarze, kalwarie itp.),
 - zespołów dworsko- i pałacowo-parkowych, a także parków, ogrodów i zieleni komponowanej;
- Ochrona i konserwacja:
 - zabytków archeologicznych,
 - zabytków ruchomych, w tym zbiorów muzealnych i archiwaliów;
- Działania na rzecz trwałego zachowania i użytkowania obiektów zabytkowych poprzez montaż urządzeń niezbędnych dla zapewnienia właściwych warunków przechowywania i eksponowania zabytków ruchomych i muzealiów, a także montaż specjalistycznych instalacji zabezpieczających przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą;
- Wspieranie działań na rzecz adaptacji obiektów zabytkowych do nowych funkcji (np. na cele kulturalne, edukacyjne, użyteczności publicznej);
- Oznakowywanie obiektów zabytkowych.

W ramach drugiego kierunku obejmującego cel pierwszy podjęte zostaną następujące działania:

- Działania służące poprawie stanu zachowania zabytków, w tym konserwacja, renowacja i rewitalizacja;
- Wykonywanie specjalistycznych opracowań badawczo-dokumentacyjnych zabytków oraz obszarów zabytkowych obejmujących:
 - inwentaryzacje architektoniczno-konserwatorskie,
 - ekspertyzy techniczne i konserwatorskie,
 - badania konserwatorskie, architektoniczne i archeologiczne,

⁴⁸ *Tamże*, s. 173-176;

⁴⁹ Uchwała Nr 455/XXXVIII/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 listopada 2021 roku w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami w województwie pomorskim na lata 2021-2024;

- programy prac konserwatorskich i restauratorskich;

- Zabezpieczanie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż specjalistycznych instalacji i zabezpieczeń);
- Znakowanie i ewidencjonowanie zabytków.

W ramach pierwszego kierunku obejmującego cel drugi podjęte zostaną następujące działania:

- Promocja zabytków, w szczególności obejmująca charakterystyczne zabytki regionu: dziedzictwa morskiego i rzeczno, a także obiektów architektury drewnianej i szkieletowej oraz modernistycznej,
- Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych oraz popularyzujących wiedzę o dziedzictwie kulturowym województwa pomorskiego – w szczególności takich jak:
 - konferencje, warsztaty, konkursy,
 - publikacje książkowe i foldery;
- Popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach, popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, a także zagospodarowania obszarów oraz terenów cennych kulturowo, przyrodniczo i krajobrazowo;
- Współpraca z instytucjami kultury oraz jednostkami naukowymi w zakresie rozpoznania regionalnego dziedzictwa kulturowego oraz wymiany informacji o jego zasobach;
- Digitalizacja i udostępnianie zasobów o dziedzictwie kulturowym regionu;
- Tworzenie i oznakowanie szlaków kulturowych.

W ramach drugiego kierunku obejmującego cel drugi podjęte zostaną następujące działania:

- Wspieranie działań dążących do pełnego rozpoznania i identyfikacji przejawów niematerialnego dziedzictwa kulturowego poprzez współpracę ze specjalistycznymi instytucjami i ekspertami;
- Wspieranie przedsięwzięć dokumentacyjnych i wydawniczych zmierzających do popularyzacji przejawów niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- Wspieranie inicjatyw zmierzających do aplikacji o wpis na krajową listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego;
- Wspieranie lokalnych grup i organizacji w działaniach polegających na kultywowaniu tradycji i obyczajów, upamiętniających wydarzenia i postaci historią, tradycjami i rzemiosłem;
- Wspieranie działań edukacyjnych i promocyjnych oraz popularyzujących wiedzę o niematerialnym dziedzictwie kulturowym;
- Wspieranie działań związanych z organizacją konferencji, wystaw, przedstawień i festiwali prezentujących przejawy niematerialnego dziedzictwa kulturowego regionu.

Źródłami finansowania powyższych działań będą środki jst, fundusze europejskie, dotacje MKiDN, PWKZ, środki prywatne.

Program Opieki zgodny jest z zapisami *Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Pomorskiego na lata 2021-2024*.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie miasta

5.1.1. Strategia Rozwoju Miasta Sopotu na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Miasta Sopotu na lata 2022-2030⁵⁰ przyjęta została uchwałą Nr XL/685/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 22 grudnia 2022 r.

Zgodnie z ww. dokumentacją wizję Sopotu w roku 2030 można przedstawić na trzech poziomach:

- cechy fundamentalne miasta,
- aspiracje miasta

⁵⁰ Strategia Rozwoju Miasta Sopotu na lata 2022-2030, <https://bip.sopot.pl/m.58.strategia-rozwoju-miasta.html> [strona Urzędu Miasta Sopotu, dostęp: 18.06.2023 r.];

- relacje zewnętrzne⁵¹.

W Strategii wskazano trzy cele strategiczne tj. 1. Włączająca Wspólnota, 2. Filary Gospodarki, 3. Fundamenty Przyszłości. Aspiracją dla miasta jest m.in. rozwijanie zrównoważonej turystyki oraz kształtowanie takiej oferty dla wszystkich odwiedzających, która umożliwi racjonalne – zgodne z długofalowym interesem rozwojowym lokalnej wspólnoty – wykorzystanie wspólnej przestrzeni, w tym dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego⁵².

Cele strategiczne będą realizowane za pomocą celów operacyjnych: 1.1 Standard usług publicznych, 1.2. Stabilna populacja, 1.3. Kompetencje społeczne, 2.1. Uzdrowisko, 2.2. Nowe potencjały, 2.3. Zewnętrzne źródła sukcesu, 3.1. Neutralność klimatyczna, 3.2. Bioróżnorodność, 3.3. Bezpieczeństwo ekologiczne.

Ważną rolę w *Strategii* zajmuje dziedzictwo kulturowe, które jest jednym z istotnych fundamentów, na których opiera się rozwój miasta. Wskutek przyjętego w *Strategii* modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, polityka przestrzenna miasta będzie kierowała się czterema równorzędnymi zasadami:

- ochrona zwartości zabudowy,
- kreowanie wielofunkcyjnych i zróżnicowanych społecznie zespołów zabudowy,
- ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, krajobrazu i obiektów dziedzictwa kulturowego (pod kątem poprawy ekologicznych warunków życia),
- pierwszeństwo dla ruchu pieszego, rowerowego i transportu publicznego⁵³.

W dokumencie tym założono:

- respektowanie wymogów wynikających z ustanowionych form ochrony zabytków oraz stopniowe rozszerzanie listy obiektów objętych ochroną konserwatorską,
- restaurację i modernizację (przystosowanie do współczesnych potrzeb) obiektów o lokalnej wartości kulturowej, krajobrazowych założeń urbanistycznych, zespołów willowo-ogrodowych, założeń dworsko-parkowych, parkowych i ogrodowych oraz zabytkowych elementów układu terenu, zieleni, cieków i zbiorników wodnych,
- zachowanie charakteru architektury i skali zabudowy z przełomu XIX i XX wieku oraz zasady historycznej kompozycji urbanistycznej, w tym rozplanowania ulic i placów,
- respektowanie waloryzacji historycznej struktury przestrzennej wraz z zaleceniami dotyczącymi gospodarki przestrzennej wprowadzonej zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu⁵⁴.

5.1.2. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sopotu

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w studium uwarunkowań uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 3.1. zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 3.2. innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3.3. parków kulturowych.

Jednocześnie w art. 19 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy stwierdzono, że „w przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sopotu sporządzone zostało przez Prezydenta Miasta Sopotu, a przyjęte Uchwałą Nr XXXIX/522/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu.

Dokument składa się z części tekstowej i graficznej. Część tekstowa składa się z sześciu działów: Wprowadzenie, Uwarunkowania, Kierunki zagospodarowania przestrzennego, Uzasadnienie rozwiązań i synteza ustaleń, Rysunki studium, Wykaz Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Sopotu.

⁵¹ Strategia Rozwoju ..., s. 27;

⁵² Tamże, s. 28;

⁵³ Tamże, s. 39;

⁵⁴ Tamże, s. 41;

Dziedzictwo kulturowe opisane zostało w rozdziałach „Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej” i „Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej”.

W rozdziale „Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej” zamieszczono zarys historii rozwoju przestrzennego miasta, omówiono historyczną strukturę miasta i uwarunkowania prawne, wymieniono dobra kultury współczesnej, zawarto również postulaty i wnioski dotyczące ochrony historycznej struktury przestrzennej, zawarto analizy i uwarunkowania odnośnie krajobrazu miasta.

W rozdziale „Obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej” omówione zostały obszary oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz krajobrazu kulturowego oraz wymieniono dobra kultury współczesnej.

Zgodnie z zapisami *Studium* za generalną ideę kształtowania krajobrazu miasta przyjęto zachowanie charakteru architektury i skali zabudowy z przełomu XIX i XX wieku oraz stosowanie zasady historycznej kompozycji urbanistycznej, w tym rozplanowania ulic i placów. Na obszarze Sopotu ustalono waloryzację historycznej struktury przestrzennej wraz z zaleceniami dotyczącymi gospodarki przestrzennej:

a) obszar zachowanej historycznej struktury przestrzennej - obejmuje obszar szczególnie wartościowy, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej, wyróżniający się w całości układu przestrzennego miasta. Dominują w nim elementy historycznego układu przestrzennego, obrazujące czytelnie historyczne pochodzenie zespołu. Na tym obszarze, obok obiektów wpisanych do rejestru zabytków, występują liczne obiekty o lokalnej wartości kulturowej, włączone do gminnej ewidencji zabytków. W obszarze zachowanej historycznej struktury przestrzennej polityka przestrzenna powinna zmierzać do pełnej rewaloryzacji historycznego układu przestrzennego. Dla obszaru tego zaleca się:

- zachowanie rozplanowania ulic i placów, historycznej linii zabudowy oraz wysokości elewacji w pierzejach (w przypadku zabudowy plombowej zbliżone do wysokości zabudowy historycznej),
- zachowanie historycznych podziałów własnościowych działek lub ewentualne nawiązanie do dawnych podziałów przez odpowiednie kształtowanie brył lub elewacji budynków lub przez zaznaczenie ich śladów z pomocą małej architektury lub zieleni,
- zachowanie zasadniczych proporcji wysokościowych, kształtujących sylwetę całego zespołu oraz fragmentów wewnątrz, placów i ulic,
- sukcesywnie prowadzoną, ciągłą restaurację i modernizację obiektów o lokalnej wartości kulturowej,
- sukcesywną restaurację lub restytucję historycznych, krajobrazowych założeń urbanistycznych, zespołów willowo - ogrodowych, założeń dworsko-parkowych, parkowych i ogrodowych, a także konserwację zachowanych elementów zabytkowych układu terenu, zieleni, cieków i zbiorników wodnych,
- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów,
- dostosowanie wysokości projektowanej zabudowy do otaczającej zabudowy historycznej, podlegającej ochronie konserwatorskiej,
- w przypadku budowy, rozbudowy lub modernizacji obiektów wymóg sporządzania studiów krajobrazowych, których wynikiem będzie podanie gabarytów tych obiektów, zarówno wysokościowych, jak i szerokości frontów,
- priorytet wymagań konserwatorskich oraz zachowanie zabytkowej struktury przestrzennej zespołu, a także zasadę dobrej kontynuacji miejscowej tradycji architektonicznej;

b) obszar zachowanych elementów zabytkowych - obejmuje teren znajdujący się poza dawnym ośrodkiem układu, którego rozplanowanie posiada wartość kulturową, lecz nowa zabudowa w większości nie figuruje w rejestrze zabytków, natomiast posiada wartość kulturową w skali lokalnej. Na tym terenie historyczne rozplanowanie zachowało się częściowo. Zabytkowa zabudowa o wysokiej wartości składa się z nielicznych obiektów rozproszonych wśród domów o mniejszej wartości lub zabudowy bezstylowej. Obiekty historyczne o lokalnej wartości kulturowej występują w małych zespołach lub w rozproszeniu. Znajdujące się na tym obszarze współczesne obiekty i zespoły tworzące struktury przestrzenne, odmienne od historycznych nadają zróżnicowany charakter przestrzenny temu obszarowi. Dla obszaru tego ustala się:

- zasadę utrzymania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania i struktury przestrzennej oraz konieczność dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy, z możliwością modyfikacji wysokości zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,

- zasadę restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych oraz usunięcie lub odpowiednią przebudowę obiektów dysharmonizujących, zwłaszcza uniemożliwiających ekspozycję zespołów zabytkowych.

c) obszar ekspozycji zespołów zabytkowych - obejmuje obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów lub obiektów zabytkowych obszaru zachowanej historycznej struktury przestrzennej i obszaru zachowanych elementów zabytkowych, głównie przez wyznaczenie terenów wyłączonych spod zabudowy oraz określenie jej nieprzekraczalnych gabarytów do wysokości nie zakłócającej harmonii krajobrazu i sylwet miasta.

Program Opieki zgodny jest z zapisami *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sopot*.

5.1.3. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do zadań własnych gminy należy kształtowanie polityki przestrzennej, co realizowane jest poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W myśl ww. ustawy, w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się zwłaszcza: (...) wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W myśl art. 7 ustawy o ochronie zabytków, ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego są prawną formą ochrony zabytków. Na organ sporządzający plan, ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym w art. 7 ust. 1 pkt 9 nakłada obowiązek ochrony dziedzictwa kulturowego. Sformułowane w nim zasady posiadają rangę prawa miejscowego.

Zgodnie z zapisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polski planowanie przestrzenne w Polsce respektuje zasadę zrównoważonego, trwałego rozwoju. Zasada ta w równym stopniu odnosi się do ochrony środowiska przyrodniczego jak i dziedzictwa kulturowego.

W myśl art. 15 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w miejscowych planach obowiązkowo określa się:

- przeznaczenie terenów oraz linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
- zasady kształtowania krajobrazu;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
- zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
- granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, na podstawie odrębnych przepisów, terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
- szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
- zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów.

W zależności od potrzeb i specyfiki obszaru w planie zagospodarowania przestrzennego można ustalić między innymi granice:

- obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości;
- obszarów rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej;
- obszarów wymagających przekształceń lub rekultywacji;
- terenów pod budowę urządzeń oraz granice ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu oraz występowaniem znaczącego oddziaływania tych urządzeń na środowisko;
- terenów pod budowę obiektów handlowych;
- terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- terenów inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, umieszczonych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa lub w ostatecznych decyzjach o lokalizacji drogi krajowej, wojewódzkiej lub powiatowej, linii kolejowej o znaczeniu państwowym, lotniska użytku publicznego;
- terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów służących organizacji imprez masowych;
- pomników zagłady oraz ich stref ochronnych, a także ograniczenia dotyczące prowadzenia na ich terenie działalności gospodarczej;
- terenów zamkniętych, i granice stref ochronnych terenów zamkniętych;
- sposób usytuowania obiektów budowlanych w stosunku do dróg i innych terenów publicznie dostępnych oraz do granic przyległych nieruchomości, kolorystykę obiektów budowlanych oraz pokrycie dachów;
- minimalną powierzchnię nowo wydzielonych działek budowlanych.

Wszystkie powyższe zasady dotyczą w równym stopniu terenów występowania zabytków i obszarów zabytkowych.

Zgodnie z treścią art. 18 i art. 19 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się m. in. przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W związku z powyższym w planach miejscowych:

- uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami;
- zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- parków kulturowych;
- uwzględnia się ustalenia gminnego program opieki nad zabytkami;
- wyznacza się strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

W ustaleniach ogólnych planu wskazać należy zabytkowe objekty i obszary:

- a. wpisane do rejestru zabytków, pomniki historii, parki kulturowe,
- b. dla których ustanawia się ochronę na mocy ustaleń planu:
 - zabytki budownictwa i architektury wskazane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy/ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
 - obszary wskazane w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy/ujęte w gminnej ewidencji zabytków, dla których należy ustalić strefy ochrony konserwatorskiej,
 - wartości niematerialne, o których mowa w art. 6 ust 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wymagające ochrony w planie (historyczne nazwy dzielnic, obiektów, placów, zespołów przestrzennych itp.).

Plan miejscowy powinien zapewnić:

- zachowanie i eksponowanie zasobu i walorów dziedzictwa kulturowego,
- ochronę walorów dziedzictwa kulturowego,
- kształtowanie harmonijnego, współczesnego krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem uwarunkowań historycznych i regionalnych.

W planach wyznacza się w zależności od potrzeb wynikających ze specyfiki miejsca strefy ochrony konserwatorskiej⁵⁵:

a. obszaru zabytkowego, w której określa się:

- zakres ochrony wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego składających się na strukturę przestrzenną strefy,
- zasady wprowadzania współczesnych elementów zagospodarowania w zabytkową strukturę przestrzenną,
- ograniczenia i dopuszczenia w zagospodarowaniu,

b. otoczenia/ekspozycji zabytku, wyznaczana w sytuacji, gdy:

- w decyzji o wpisaniu obiektu do rejestru zabytków nie uwzględniono otoczenia zabytku w rozumieniu art. 9 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a wymaga ono ochrony,
- specyfika terenu wokół obiektu i obszaru zabytkowego przeznaczonego do ochrony w planie (ukształtowanie, zagospodarowanie, użytkowanie) wskazuje na taką potrzebę.

c. krajobrazu kulturowego,

d. stanowisk archeologicznych.

W stosunku do historycznych układów urbanistycznych ustalenia planu dotyczą m.in.⁵⁶:

- zachowania kompozycji przestrzennej,
- utrzymania form zagospodarowania terenu,
- utrzymania form i charakteru zabudowy,
- historycznego układu komunikacyjnego z określeniem linii regulacyjnych, rodzaju nawierzchni i obiektów małej architektury oraz ewentualnej lokalizacji zadrzewień i zieleni urządzonej,
- określenia dopuszczalnych uzupełniających form zabudowy,
- intensywności zabudowy i wskaźników wielkości terenów utwardzonych w stosunku do powierzchni działki,
- obowiązujących linii zabudowy dla obiektów projektowanych,
- zasad kompozycji elewacji i zasad ich ewentualnych przekształceń,
- minimalnej i maksymalnej wysokości zabudowy frontowej i wewnętrznej (gospodarczej i mieszkalnej),
- zasad obsługi komunikacyjnej, w tym usytuowanie wejść do budynków i wjazdów na posesje,
- form dachów i materiału pokrycia dachowego istniejącej zabudowy historycznej i projektowanej,
- materiału i form ogrodzeń,
- charakterystycznych elementów małej architektury,
- utrzymania charakteru szaty roślinnej i układów zieleni wysokiej,
- ochrony historycznych podziałów własnościowych,
- lokalizacji urządzeń technicznych (naziemnych zbiorników, masztów, anten, nośników reklamowych, klimatyzatorów, szafek kablowych i telekomunikacyjne, pomieszczeń do gromadzenia odpadów itp.),
- innych istotnych elementów fizjonomii zespołów zabudowy.

W stosunku do obiektów i obszarów poprzemysłowych ustalenia planu dotyczą m.in.⁵⁷:

- zasad adaptacji obiektów istniejących oraz realizacji nowej zabudowy,
- zasad kompozycji brył i elewacji oraz zasad ich przekształceń w trakcie użytkowania,
- ustalenia minimalnej i maksymalnej wysokości zabudowy,
- rozwiązań układu komunikacyjnego,
- lokalizacji urządzeń technicznych,
- dopuszczalnych form ogrodzeń,
- innych elementów, jeżeli występują jako istotne elementy fizjonomii zespołu zabudowy i charakteru obszaru,
- ewentualnych nowych podziałów własnościowych uwzględniających wewnętrzny historyczny układ komunikacyjny.

W stosunku do układów zabytkowej zieleni ustalenia planu dotyczą m.in.⁵⁸:

⁵⁵ Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Poradnik dla planistów i samorządów lokalnych, opr. zb., koord. J. Welch-Jędrzejewska, Warszawa 2011, s. 25-26;

⁵⁶ *Tamże*, s. 32;

⁵⁷ *Tamże*, s. 35;

⁵⁸ *Tamże*, s. 36;

- dopuszczonych działań na terenach zieleni,
- proporcji terenów zieleni do zabudowy,
- zachowania lub odtworzenia układu kompozycyjnego - osi, szpalerów, wglądów, dominant,
- składu roślinnego,
- działań dotyczących zachowania lub odtworzenia obudowy układu komunikacyjnego,
- zasad realizacji drobnych form architektonicznych i urządzeń technicznych,
- powiązań z innymi elementami zagospodarowania,
- zakazu dokonywania wtórnych podziałów własnościowych,
- dopuszczonych form ogrodzeń,
- innych istotnych elementów fizjonomii zespołu.

W stosunku do zabytków architektury i budownictwa ustalenia planu dotyczą m.in.⁵⁹:

- określenia chronionych wartości zabudowy istniejącej (historyczna linia zabudowy, forma i gabaryt obiektów, forma dachów, opracowanie elewacji, kolorystyka, materiały, itp.) i ustalenie zakazu jej zmiany lub nakazu przywrócenia,
- zasad zagospodarowania posesji - działki budowlanej (lokalizacja elementów zabudowy),
- określenia dopuszczalnych zmian i warunków ich realizacji,
- określenia gabarytów oraz parametrów estetycznych, technicznych i użytkowych dla zabudowy nowej (przebieg linii zabudowy, forma i gabaryt obiektów, forma dachów, opracowanie elewacji, kolorystyka, materiały, itp.),
- utrzymania, przywrócenia lub zmiany podziału parcelacyjnego (podstawowego elementu organizacji i fizjonomii przestrzeni),
- określenia innych elementów kontekstu krajobrazowego (w tym zieleni urządzonej, nawierzchni i towarzyszącej obiektowi małej architektury) dla utrzymania lub przywrócenia wartości chronionych.

Na terenie miasta Sopotu aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych jest 61 obszarów:

- 1) Uchwała Nr V/52/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 9 lutego 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla ulicy Bohaterów Monte Cassino oraz placu Konstytucji 3 Maja w mieście Sopotcie, Uchwała Nr VI/50/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla ulicy Bohaterów Monte Cassino oraz Placu Konstytucji 3 Maja w mieście Sopotcie w zakresie kart terenu 08, 09 i 14 (C-1-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy konserwacji urbanistycznej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r., gdzie obowiązuje ścisła ochrona struktury przestrzennej.

Historyczna zabudowa:

- ul. Bohaterów Monte Cassino 12, ul. Bohaterów Monte Cassino 13 z roku ok.1900 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 15 z roku ok.1908 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 19 z 1892 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 21 z 1910 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 26 z 1907 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 28 z 1913 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 30 z ok.1900 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 31 z 1891 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 35 z 1902 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 37 i 39 z 1903 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 41 z ok. 1897 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 42 z 1899 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 43 z ok. 1894 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 44 z 1898 r. (z ochrony wyłączona jest część parterowa kamienicy), ul. Bohaterów Monte Cassino 46, róg Bema 2 z ok. 1900 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 47 z ok. 1916 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 49 z pocz. XX wieku – zniszczona w pożarze i odbudowana w 1998 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 51 z ok. 1910 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 58 z 1890 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 48, róg Bema 1 z roku 1895-97, ul. Bohaterów Monte Cassino 50 z 1895 r., ul. Bohaterów Monte Cassino 52-54 z 1897 r., - ochrona elewacji od strony ulic, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości,
- ul. Bohaterów Monte Cassino 16 – przyziemie kamienicy reprezentacyjnej z 1897r.

⁵⁹ Tamże, s. 37;

ochrona elewacji – w przypadku decyzji o odbudowie – wymagane odtworzenie budynku – wysokość, forma dachu w/g przekazów historycznych,

- budynek usługowy ul. Bohaterów Monte Cassino 55-57 z ok. 1910 r. – ochrona pierwotnej bryły budynku od ulicy Bohaterów Monte Cassino, a tym samym ochrona istniejącej wysokości budynku od ulicy, ew. nadbudowa piętra musi być wycofana od lica budynku poza zakres widoczności z ulicy Bohaterów Monte Cassino.

- 2) Uchwała Nr XXXIII/530/2002 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Grunwaldzkiej 8-16 ograniczonego ulicami Ogrodową i Grunwaldzką w Sopocie – zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (C-1-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- częściowo zrekonstruowany budynek przy ulicy Grunwaldzkiej 12-16 ochrona gabarytów i wieży w narożniku ulic Grunwaldzkiej i Ogrodowej

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali kolorystyki i zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych budynków występujących w sąsiedztwie a także podporządkować się celom uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego

- w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 8-10 wymagane drewniane werandy od strony ulic Grunwaldzkiej i Ogrodowej nawiązujące do form historycznych

- obowiązuje wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia w tym wysokości i szerokości frontów.

- 3) Uchwała Nr XXXIV/575/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 stycznia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Bohaterów Monte Cassino 45 w mieście Sopocie (C-1-03)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy konserwacji urbanistycznej zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- kamienica czynszowa ul. Bohaterów Monte Cassino 45 z ok. 1900r. - ochrona bryły, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości.

- 4) Uchwała Nr VI/53/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Obrońców Westerplatte 2-4 w mieście Sopocie (C-1-04)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.,

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów,

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia w tym wysokości i szerokości frontów,

- wymagane dachy strome o nachyleniu połaci dachowych 40 45 lub mansardowe o formie kontynuującej charakter zabudowy otoczenia,

- w przypadku rozbudowy, przebudowy lub wymiany istniejących budynków wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektoniczno – urbanistycznej, w tym: charakter architektury budynku przy ul. Obrońców Westerplatte 2 (oficyna, tzw. „mur pruski”),
- zachowanie zasady wnętrza urbanistycznego otwartego na ul. Obrońców Westerplatte.

- 5) Uchwała Nr XXIII/423/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Królowej Jadwigi i Haffnera w mieście Sopotie, Uchwała Nr XXII/293/2009 Rady Miasta Sopotu z dnia 09 stycznia 2009 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Królowej Jadwigi i Haffnera w mieście Sopotie dla terenu oznaczonego symbolem 01 (C-1-05)

Obszar planu położony jest w zasięgu, wyznaczonej w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu, strefy „A” pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej.

Historyczna zabudowa:

- dom mieszkalny (dwie kamienice z roku 1912) przy ul. Królowej Jadwigi 4/6 – obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 782/784 z dnia 30.01.1978 r. – ochrona pełna,
- dom mieszkalny (kamienica kilkumieszkaniowa z lat 1908-1909) przy ul. Królowej Jadwigi 3, obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 776 z dnia 30.01.1978 r. – ochrona pełna,
- dom mieszkalny (kamienica kilkumieszkaniowa z lat 1908-1909) przy ul. Królowej Jadwigi 5, obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 771 z dnia 30.01.1978 r. – ochrona pełna,
- dom mieszkalny (kamienica wielomieszkaniowa z roku 1916) przy ul. Królowej Jadwigi 7, obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 781 z dnia 30.01.1978 r. – ochrona pełna,
- dom mieszkalny (kamienica wielomieszkaniowa z roku 1916) przy ul. Królowej Jadwigi 9, obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 783 z dnia 30.01.1978 r. – ochrona pełna,
- kamienice: ul. Bohaterów Monte Cassino 51 z ok. 1910 r., ul. Morska 4 z 1907 r., ul. Haffnera 4 z ok. 1900 r., ul. Haffnera 8 z 1892 r. (o charakterze pensjonatowym), ochrona elewacji od strony ulic, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości
- budynek usługowy: ul. Bohaterów Monte Cassino 55-57 z ok. 1910 r. – ochrona pierwotnej bryły budynku od ulicy Bohaterów Monte Cassino.

- 6) Uchwała Nr XXXIV/580/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Pułaskiego, Chopina, Sobieskiego, Fiszera, w mieście Sopotie (C-1-06)

Obszar planu położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- budynki przy ul. Fiszera 2, 4, 6 oraz ul. Pułaskiego 8,10, 12, 14 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, witraże, zabytkowe wyposażenie wnętrz,
- budynek przy ul. Pułaskiego 10 b (kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, zabytkowe wyposażenie wnętrz),
- budynki przy ul. Fiszera 12, Chopina 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25 i 29 oraz Sobieskiego 23 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, witraże, zabytkowe wyposażenie wnętrz,
- budynek przy ul. Pułaskiego 18-20 - kształt bryły, forma i detal elewacji, werandy, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, snycerka, zabytkowe wyposażenie wnętrz
- budynki przy ul. Pułaskiego 22, 24, 26, - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, werandy, snycerka, witraże,
- budynki przy ul. Fiszera 1, 3, 5, 7, 9, 11,15, Chopina 33-35, 37, 39, Pułaskiego 28, 30, 32, 34 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, witraże, zabytkowe wyposażenie wnętrz,

- budynki przy ul. Ogrodowej 18, 18a, 20 (kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, zabytkowe wyposażenie wnętrz),
- budynki przy ul. Pułaskiego 23, 23a, 25, 27, 29, - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, zabytkowe wyposażenie wnętrz,
- budynek przy ul. Grunwaldzkiej 18 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, snycerka, witraże.

Na obszarze ww. planu ustalono obowiązek wykonania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji uzasadniającego – w kontekście krajobrazu - rozwiązania przyjęte w tym projekcie.

- 7) Uchwała Nr XXXVI/624/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.04.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru centrum, rejonu ulic Bema, Sobieskiego, Ogrodowej w mieście Sopotie (C-1-07)

Obszar planu położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- budynki przy ul. Grunwaldzkiej 4-6 rejestr zabytków nr 1184/ 07.06.1996r - pełna ochrona substancji (kształt bryły, forma i detal elewacji, werandy, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, snycerki, balustrady balkonów, wyposażenie wnętrz),
- budynek przy ul. Ogrodowej 4 - charakter zabudowy, weranda, snycerka,
- budynek przy ul. Ogrodowej 8 (kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, snycerka),
- budynki przy ul. ul. Boh. Monte Cassino 48, 50 (fragmenty budynków), 54 (część południowa), 54a, 54b, 56, 56a, 58 (część południowa), ul. Pułaskiego 19, ul. Bema 1, 3 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki i snycerki, werandy,
- budynek przy ul. Pułaskiego 13 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, snycerki, balustrady balkonów, wyposażenie wnętrza,
- budynek przy ul. Bohaterów Monte Cassino 36b - kształt bryły, rodzaj pokrycia dachowego,
- południowa część budynku przy ul. Boh. Monte Cassino 42,
- budynki przy ul. Sobieskiego 1, 3, ul. Boh. Monte Cassino 28, 30 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, kute balustrady balkonów budynków,
- budynki przy ul. Sobieskiego 5, 5a, 7, ul. Pułaskiego 1, 3 - kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki i snycerki, kute balustrady balkonów,
- budynek przy ul. Ogrodowej 12 - kształt bryły, forma i detal elewacji, werandy, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, snycerki, balustrady balkonów, wyposażenie wnętrza

Na obszarze ww. planu ustalono obowiązek wykonania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji uzasadniającego – w kontekście krajobrazu - rozwiązania przyjęte w tym projekcie.

Część planu utraciła ważność w dniu 29.07.2022 r. i została zastąpiona planem C-1/07a.

- 8) Uchwała Nr XXXV/596/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Bema i Bohaterów Monte Cassino w mieście Sopotie (C-1-07a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach strefy A-2 konserwacji urbanistycznej – zasady ochrony zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;

Historyczna zabudowa:

- a) budynki przy ul. Generała Józefa Bema 2, 4 -
- b) budynki przy ul. Bohaterów Monte Cassino 44, 46,
- c) budynki przy ul. Generała Kazimierza Pułaskiego 15;

Zakres ochrony budynków objętych ochroną konserwatorską:

- a) w przypadku robót budowlanych prowadzonych przy budynkach objętych ochroną konserwatorską wymagany priorytet działań konserwatorskich oraz stosowanie przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- b) w przypadku dopuszczenia rozbiórki budynku objętego ochroną konserwatorską nowoprojektowany obiekt należy lokalizować w miejscu rozbieranego budynku, dla nowoprojektowanego obiektu wymagana historyczna forma i gabaryty,
- c) zachowanie zasady kompozycji bryły budynku, to jest:
 - zachowanie wysokości budynków i kształtu dachów (kąty głównych połaci dachu), chyba że inne ustalenia planu stanowią inaczej,
 - zakaz zewnętrznego ocieplenia ścian eksponowanych od strony przestrzeni publicznych,
 - ochrona / odtworzenie historycznego materiału pokrycia dachowego,
 - dopuszczenie okien połaciowych wyłącznie na połaciach o kącie nachylenia poniżej 30° lub innych nieeksponowanych z przestrzeni publicznych,
 - zachowanie zasadniczych proporcji rzutu z dopuszczeniem rozbudowy do 10% powierzchni budynku mierzonej po obrysie ścian zewnętrznych wyłącznie od strony elewacji wtórnie przekształconych lub nieeksponowanych od strony przestrzeni publicznych lub w formie dodania elementów takich jak np. weranda, ganek, wiatrołap, harmonijnie wpisujących się w budynek - niezależnie od określonej na rysunku planu linii zabudowy oraz wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu ustalonych w przepisach szczegółowych, chyba że inne ustalenia planu stanowią inaczej,
- d) zachowanie zasady kompozycji elewacji budynku, to jest:
 - zachowanie rozmieszczenia i wielkości historycznych otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych historycznej stolarki okiennej,
 - zachowanie oryginalnej stolarki okiennej, a w przypadku wtórnej – zastosowanie historycznego materiału z dopuszczeniem możliwości zmiany konstrukcji okna przy zachowaniu podziału, profili w części zewnętrznej; w parterach usługowych dopuszcza się stosowanie ślusarki,
 - zachowanie rodzaju materiału elewacji lub powrót do materiałów historycznych na podstawie materiałów archiwalnych,
 - zachowanie historycznego detalu architektonicznego lub przywrócenie na podstawie materiałów archiwalnych,
 - zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych.

- 9) Uchwała Nr XXXIV/579/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Obrońców Westerplatte, Czyżewskiego w mieście Sopotcie, Uchwała Nr VI/53/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ul. Obrońców Westerplatte 2-4 w mieście Sopotcie (C-1-08)

Obszar planu położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie A-2 konserwacji urbanistycznej.

Historyczna zabudowa:

a) w rejestrze zabytków:

- dworek Sierakowskich – przy ul. Czyżewskiego 12 - nr rejestru 232 z dn. 06-08-1962 r.,
- dom mieszkalny przy ul. Czyżewskiego 13 – nr rejestru 778 z dn. 03-05-1978 r.,
- willa przy ul. Obrońców Westerplatte 3 – nr rejestru 1129 z dn. 06.06.1995 r.

b) obiekty objęte ochroną konserwatorską przy ulicach:

- Bohaterów Monte Cassino 15, 21, 23, 29, 31, 37, 39;
- Chmielewskiego 1, 3;
- Czyżewskiego 1, 2, 3, 4, 6 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 7, 9, 8-10 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 11, 12, 13, 16;

- Obrońców Westerplatte 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 11, 13, 15, 16, 17 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 19 (postulowany do wpisu do rej. zabytków)

Ustalenia planu w zakresie warunków konserwatorskich:

- obowiązuje obowiązek wykonania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji uzasadniającego – w kontekście krajobrazu
- rozwiązania przyjęte w tym projekcie,
- w uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wymianę stolarki okiennej z zachowaniem materiału, kolorystyki, profili i podziałów;
- nie dopuszcza się montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków za wyjątkiem urządzeń dla osób niepełnosprawnych.

10) Uchwała Nr XXXV/595/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Obrońców Westerplatte, Czyżewskiego w mieście Sopocie w zakresie karty terenu 09.Uk (C-1-08)

Teren położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach strefy A-2 konserwacji urbanistycznej.

Historyczna zabudowa:

- budynek przy ul. Obrońców Westerplatte 16:

Ustalenia planu w zakresie warunków konserwatorskich:

a) obowiązuje zachowanie kompozycji bryły budynku, to jest:

- zachowanie wysokości budynku i kształtu dachu (kąty głównych połaci dachu),
- zachowanie / odtworzenie historycznego materiału pokrycia dachowego,
- dopuszczenie okien połaciowych na połaciach o kącie nachylenia poniżej 30° lub innych nieekspozowanych z przestrzeni publicznych,
- zakaz zewnętrznego ocieplania ścian,
- zachowanie istniejącego obrysu budynku, zakaz rozbudowy,

b) obowiązuje zachowanie zasady kompozycji elewacji budynku, to jest:

- rozmieszczenia i wielkości historycznych otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych historycznej stolarki okiennej,
- zachowanie rodzaju materiału elewacji lub powrót do materiałów historycznych na podstawie materiałów archiwalnych,
- zachowanie oryginalnej stolarki okiennej, a w przypadku wtórnej – zastosowanie historycznego materiału z dopuszczeniem możliwości zmiany konstrukcji okna przy zachowaniu podziału, profili w części zewnętrznej,
- zachowanie historycznego detalu architektonicznego i historycznych elementów wnętrza lub ich przywrócenie na podstawie materiałów archiwalnych,
- zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych.

11) Uchwała Nr XXXIV/578/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru centrum, rejon ulic Chmielewskiego, Haffnera, Kubacza, w mieście Sopocie (C-1-09)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- przy ul. Haffnera 1,3, 3a (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, werandy, snycerka, zabytkowe wyposażenie wnętrza) oraz fragment oficyny budynku przy ul. Boh. Monte Cassino 47,

- przy ul. Chmielewskiego 2, 6, ul. Kubacza 3 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, zabytkowe wyposażenie wnętrz) oraz fragment werandy budynku przy ul. Boh. Monte Cassino 41.

Warunki konserwatorskie dla historycznej zabudowy:

- konserwacja i restauracja istniejącej substancji;
- dopuszcza się adaptację parterów na funkcję usługową bez zmiany formy i detalu eksponowanych elewacji budynków oraz bez ingerencji w ich zabytkowe wyposażenie;
- nie dopuszcza się montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków za wyjątkiem urządzeń dla osób niepełnosprawnych;
- dopuszcza się wymianę stolarki okiennej z zachowaniem materiału, kolorystyki, profili i podziałów oraz z możliwością zmiany konstrukcji okna;
- dostosowanie kolorystyki balkonów do elewacji;
- ujednolicenie kolorystyczne stolarki w budynku przy ul. Chmielewskiego 6.

12) Uchwała Nr IV/36/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 5 stycznia 2007 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Winieckiego i Goyki oraz terenami kolejowymi i wąwozem na przedłużeniu ulicy Majkowskiego w mieście Sopotie (C-1-10)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- przy ul. Chmielewskiego 7 oraz 9 (rejestr zabytków nr 781/30.01.1978 r.),
- przy ul. Winieckiego 4 (rejestr zabytków nr 781/30.01.1978 r.),
- przy ul. Haffnera 13 (rejestr zabytków nr 790/30.01.1978 r.),
- willa przy ul. Obrońców Westerplatte 18/20 (nr rejestru 930 z dn. 08.02.1982 r.),
- zespół willowo-ogrodowy przy ul. Obrońców Westerplatte 24 (nr rejestru 866 z dn. 18.05.1982 r.),
- zespół willowo-ogrodowy przy ul. Obrońców Westerplatte 30 (nr rejestru A-1237 z dn. 16.07.2003 r.),
- budynki przy ul. Bałtyckiej 1 (z budynkiem gospodarczym), 2, 3, 4, 4a, 5, 7, 8, 9, 10, ul. Chmielewskiego 8, 10, ul. Goyki 10, 10a, ul. Haffnera 13a, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 43, 45, 47, 49, 51, 53; ul. Helska 7, 8, 9, 10, 14, 11, 15, 16, 18, ul. Kubacza 2, 4, ul. Majkowskiego 20, 21, 22, 23, 24, 24a, 25, 26, 29, 30, ul. Mokwy 14, 15a, 17, 18, 19, 20, 21, ul. Obrońców Westerplatte 18-20, 22, 24, 25, 28 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, ul. Winieckiego 2, 6, 8, 12, 14, 16, 23, 26, 28, 30.

Inne elementy dziedzictwa kulturowego:

- zadrzewienia przyuliczne po południowej stronie ulicy Bałtyckiej,
- zadrzewienia przyuliczne po północnej stronie ulicy Kubacza,

Warunki konserwatorskie dla historycznej zabudowy:

- zachowanie i konserwacja istniejącej substancji;
- nie dopuszcza się montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków za wyjątkiem urządzeń dla osób niepełnosprawnych;
- dopuszcza się wymianę stolarki okiennej z zachowaniem materiału, kolorystyki, profili i podziałów oraz z możliwością zmiany konstrukcji okna;
- dopuszcza się rekompozycję budynku przy ul. Goyki 10 bez zmiany jego obrysu;
- restauracja budynku przy ul. Winieckiego 30;
- ujednolicenie kolorystyczne elewacji oraz przywrócenie pierwotnej artykulacji pionowej w II kondygnacji werandy w budynku przy ul. Haffnera 49;
- dostosowanie kolorystyki balkonów do elewacji;
- dopuszcza się nadbudowę werandy o jedną kondygnację w budynku chronionym, przy ul. Helska 18;
- konserwacja fragmentów ogrodzenia posesji przy ulicach: Bałtyckiej 2, 4a, ul. Haffnera 17, Haffnera 43, Majkowskiego 30, Mokwy 14, Bałtyckiej 3, 7, 9, Winieckiego 16.
- zachowanie przedogródków na posesjach przy ul. Haffnera 17, 23 i 25.

- 13) Uchwała Nr XXXIV/582/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Winieckiego, Haffnera, Kubacza i Goyki w mieście Sopotcie (C-1-11)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- a) w rejestrze zabytków nieruchomości województwa figurują następujące obiekty:
- dom mieszkalny przy ul. Haffnera 13 (nr rejestru 790 z dnia 30.01.1978 r.);
 - willa przy ul. Chmielewskiego 9 (nr 791 z dnia 1978.01.30 r.);
 - willa przy ul. Winieckiego 4 (nr 791 z dnia 1978.01.30 r.);
- b) obiekty pod ochroną konserwatorską przy ulicach:
- Bałtyckiej 1, 1 (gosp.), 2 (łącznie z Haffnera 43), 3, 4, 4a, 5, 7, 8, 9, 10;
 - Chmielewskiego 7, 8 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 9, 10;
 - Haffnera 11, 13, 13a, 15, 17 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 19, 21, 23, 25, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 43, 45 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 47, 49, 51, 53;
 - Helskiej 7 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 8, 9, 10, 11, 15, 16, 18;
 - Kubacza 2, 4 (postulowane do wpisu do rej. zabytków);
 - Majkowskiego 20, 21, 22, 23, 24, 24a, 25, 26, 29, 30;
 - Mokwy 14, 15a, 17, 18, 19, 20, 21; Winieckiego 2, 4, 6, 8, 12, 14, 16, 26, 28, 30.

Warunki konserwatorskie dla historycznej zabudowy:

- zachowanie i konserwacja istniejącej substancji;
- nie dopuszcza się montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków za wyjątkiem urządzeń dla osób niepełnosprawnych;
- dopuszcza się wymianę stolarki okiennej z zachowaniem materiału, kolorystyki, profili i podziałów oraz z możliwością zmiany konstrukcji okna;
- dopuszcza się rekompozycję budynku przy ul. Goyki 10 bez zmiany jego obrysu, wg zasad zawartych w 7.1;
- restauracja budynku przy ul. Winieckiego 30;
- ujednoczenie kolorystyczne elewacji oraz przywrócenie pierwotnej artykulacji pionowej w II – kondygnacji werandy w budynku przy ul. Haffnera 49;
- dostosowanie kolorystyki balkonów do elewacji;
- dopuszcza się nadbudowę werandy o jedną kondygnację w budynku chronionym, przy ul. Helska 18.

- 14) Uchwała Nr XIII/151/2011 Rady Miasta Sopotu z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Haffnera, Goyki, Ceynowy, Powstańców Warszawy i Morską w mieście Sopotcie (C-1-12)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- historyczna zabudowa: przy ul. Haffnera 46, 48, Helskiej 1- rejestr zabytków nr 786/30.01.1978 i 3 oraz Ceynowy 3 – rejestr zabytków nr 739/15. 01.1977 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, kute balustrady balkonów, snycerka, werandy, zabytkowe wyposażenie wnętrz),
- ul. Majkowskiego 5,
- przy ul. Ceynowy 8, 10, 12, Mokwy 6 – rejestr zabytków nr 769/24. 11.1978 r. oraz 6a, 6b (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, kute balustrady balkonów, snycerka, werandy, zabytkowe wyposażenie wnętrz),
- przy ul. Mokwy 4, 4a, przy ul. Powstańców Warszawy 31, 33, 35, przy ul. Ceynowy 16 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, werandy, wyposażenie wnętrz),

- przy ul. Haffnera 36, 38, 40, 42, 44, Ceynowy 2, 6 oraz Mokwy 8 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, kute balustrady balkonów, snycerka, werandy, zabytkowe wyposażenie wnętrza),
- przy ul. Mokwy 3, 5 i 5b – rejestr zabytków nr 768/24. 11.1978 r., 5a, 7 – rejestr zabytków nr 770/24. 11.1978 r., Haffnera 30a (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, kute balustrady balkonów, snycerka, werandy, zabytkowe wyposażenie wnętrza),
- przy ul. Powstańców Warszawy 21, 23 dopuszcza się przebudowę lub rekompozycję (zmianę formy bryły) budynków z zachowaniem pozostałych cech stylowych lub wymianę substancji budowlanej,
- przy ul. Majkowskiego 8 – rejestr zabytków nr 789/30.01.1978r oraz przy ul. Majkowskiego 6, 10 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, weranda, zabytkowe wyposażenie wnętrza),
- przy ul. Haffnera 20, 24, 26, 28, 30, 32, Majkowskiego 14,16, Mokwy 9 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, snycerka, werandy, zabytkowe wyposażenie wnętrza),
- przy ul. Majkowskiego 5, 7, 9, 11, przy ul. Morskiej 1, 3, 5, 7 – rejestr zabytków nr 943/16.10.1985 r., 11a, 11b, przy ul. Haffnera 14 (cechy stylowe: kształt bryły, forma i detal elewacji, rodzaj pokrycia dachowego, forma stolarki, balustrady balkonów, werandy, zabytkowe wyposażenie wnętrza),
- kaplica pw. NMP i Św. Andrzeja Boboli przy ul. Powstańców Warszawy 15 – rejestr zabytków nr 733/12.08.1976r.,

Inne elementy dziedzictwa kulturowego:

- ul. Ceynowy, ul. Goyki, ul. Helska, ul. Haffnera, ul. Majkowskiego, ul. Mokwy, ul. Morska, - zachowanie przebiegu, parametrów i elementów struktury przestrzennej (szpalery drzew, ogrodzenia, kamienne krawężniki) wnętrza ulicy; utrzymanie, konserwacja i uzupełnienia przyulicznych zadrzewień; dostosowanie formy oświetlenia do charakteru wnętrza ulicznego; nie dopuszcza się sytuowania reklam wolnostojących.

Warunki konserwatorskie:

- obowiązek wykonania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji związanej z nadbudową, rozbudową i przebudową obiektu zabytkowego uzasadniającego rozwiązanie przyjęte w tym projekcie,
- dla struktury przestrzennej: zakaz wtórnej parcelacji; zaleca się przywrócenie historycznego podziału parcelacyjnego według rysunku planu – dla historycznej zabudowy: konserwacja i restauracja istniejącej substancji; nie dopuszcza się montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków za wyjątkiem urządzeń dla osób niepełnosprawnych; dopuszcza się, wymianę stolarki okiennej z zachowaniem materiału, kolorystyki, profil i podziałów oraz z możliwością zmiany konstrukcji okna; dostosowanie kolorystyki balkonów do elewacji; dopuszcza się nadbudowę budynku przy ul. Majkowskiego 5 polegającą na podniesieniu nieużytkowej części poddasza budynku. Nadbudowę ostatniej kondygnacji utrzymać w linii ściany frontowej IV kondygnacji w części wschodniej budynku. Nadbudowę zwieńczyć gzymsem o wysokości nie przekraczającej gzymsu tympanonu ryzalitu środkowego elewacji. Ponadto w projektowanej nadbudowie dopuszcza się wykonanie tarasów oraz nowych otworów okiennych i balkonowych. Projekt nadbudowy należy uzgodnić z właściwym konserwatorem zabytków, dopuszcza się rozbudowę podnoszącą standard użytkowy budynku (zadaszenia, wyjścia ewakuacyjne, windy, schody przeciwpożarowe, werandy itp.) z zachowaniem powierzchni zabudowy. Projekt rozbudowy należy uzgodnić z właściwym konserwatorem zabytków.

15) Uchwała Nr XI/161/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 listopada 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum, rejonu ulic Kościuszki, Jagiełły, Chopina, Sobieskiego w mieście Sopotcie (C-1-13)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy konserwacji zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- ul. Kościuszki 29, willa, obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji PWKZ.4190-43/8521/2005 oraz cały teren historycznej posiadłości Herbstów, w tym ogród i park oraz budynek mieszkalny nr 31 (poza granicą planu) - przy ul. Kościuszki 29-31, nr decyzji PWKZ.R.4190-44/4302/2004/2007 (w trakcie postępowania administracyjnego), wspólny nr rejestru A-1779 – ochrona pełna,
- kapliczka (dawna studzienka) przy kościele p.w. Św. Jerzego, Pl. Konstytucji 3 Maja, obiekt wpisany do rejestru zabytków nr decyzji 730 z 12.08.76 r.,
- ul. Dworcowa 1, kamienica czynszowa z 1900 r. - ochrona bryły budynku, detalu, stolarki, wyposażenia,
- ul. Dworcowa 2, kamienica czynszowa z 1912 r., w ogrodzie postać rybaka, (rzeźba, której repliką jest fontanna na Placu Przyjaciół Sopotu) - ochrona bryły i detalu architektonicznego, wyposażenia wnętrza, stolarki, ogrodzenia oraz rzeźby - postaci rybaka,
- ul. Dworcowa 3, kamienica czynszowa z 1889 r. - ochrona bryły budynku, detalu, zabytkowego wyposażenia, stolarki, oryginalnych balustrad balkonów,
- ul. Dworcowa 4, budynek Punktu Informacji Turystycznej przy z pocz. XX wieku – ochrona elewacji części historycznej z dopuszczeniem przeszklenia podcienia i związanej z tym budowy nowych wejść, obowiązuje zachowanie historycznego detalu, w tym drewnianych kolumn; dopuszcza się nadbudowę części nowej budynku – dachem spadzistym o kącie nachylenia nawiązującym do dachu części historycznej; krycie dachówką ceramiczną (karpiówką) wg wzoru części historycznej,
- ul. Dworcowa 11, dawna bagażownia kolejowa z ok. 1870 r. – ochrona bryły części południowej budynku, jak na rysunku planu; dopuszcza się wkomponowanie obiektu w projektowaną zabudowę pod warunkiem umożliwienia właściwej jego ekspozycji,
- ul. Chopina 3, dom małomiasteczkowy z pocz. XX w. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Chopina 7, kamienica czynszowa z 1906 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Chopina 9, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z 1905 r. - ochrona bryły (dach mansardowy kryty dachówką ceramiczną), detalu, w tym stolarki,
- ul. Chopina 12, kamienica czynszowa z ok. 1910 r. - ochrona elewacji od strony ulic oraz bryły i detalu architektonicznego,
- ul. Jagiełły 3, kamienica czynszowa o charakterze reprezentacyjnym z 1897 r. – ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Jagiełły 4, budynek o charakterze pensjonatowym z 1898 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Jagiełły 5, kamienica - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Jagiełły 6, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z roku 1900 - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki; dopuszcza się niewielką zmianę wysokości oficyny znajdującej się po południowej stronie budynku mieszkalnego, poprzez równoległe podniesienie połaci dachowych do 60 cm,
- ul. Jagiełły 7, kamienica - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Jagiełły 9/11, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z roku 1898/99 - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Jagiełły 10, willa reprezentacyjna z 1897 r., obiekt wpisany do rejestru zabytków, nr decyzji 761 z 24.11.1978r. - ochrona pełna,
- ul. Jagiełły 12, dom mieszkalny, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z 1899 r., obiekt wpisany do rejestru zabytków, nr decyzji 779 z 10.03.1978 r. – ochrona pełna,
- ul. Jagiełły 12A, kamienica czynszowa z roku 1899 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Kościuszki 2, urząd pocztowy z 1903 r. z towarzyszącym budynkiem gospodarczym - ochrona bryły, pokrycia dachu, detalu architektonicznego,
- ul. Kościuszki 3, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z roku 1897 - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Kościuszki 4, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z lat 1896-1906 – ochrona elewacji od strony ulic, kształtu i pokrycia dachu, balustrad balkonów,
- ul. Kościuszki 5, kamienica - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Kościuszki 6, dom mieszkalny ze sklepami z końca XIX w. - ochrona bryły budynku, werandy,
- ul. Kościuszki 7, kamienica - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
- ul. Kościuszki 8 i 8A – zespół oficyn - ochrona formy bryły i detali, w tym w budynku nr 8 materiału ścian zewnętrznych (cegła licowana), ochrona nawierzchni brukowej,

- ul. Kościuszki 9/11, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z roku 1900, - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki; w budynku przy ul. Kościuszki 9 dopuszcza się niewielką zmianę formy dachu od strony wschodniej poprzez nadbudowę fragmentu przybudówki,
 - ul. Kościuszki 10, dom mieszkalny ze sklepami l. 90-te XIX w. - ochrona bryły budynku i detali, werandy,
 - ul. Kościuszki 16, kamienica czynszowa z ok. 1900 r. - ochrona bryły budynku, detalu, stolarki, rodzaju pokrycia dachowego, werandy,
 - ul. Kościuszki 18-20, zespół szkół handlowych wraz z salą gimnastyczną z ok. 1900 r. - ochrona bryły i detali architektonicznych, w tym stolarki,
 - ul. Kościuszki 22, liceum ekonomiczne - ochrona bryły i detali architektonicznych, w tym stolarki,
 - ul. Kościuszki 25/27, ratusz z 1897 r. - ochrona bryły i detalu, dopuszcza się przykrycie dziedzińca wewnętrznego,
 - ul. Kościuszki 28, budynek mieszkalny - ochrona bryły i detali architektonicznych, w tym stolarki,-
 - ul. Kościuszki 19/21, Kościół parafialny, rzymsko-katolicki p.w. NMP Wniebowziętej „Gwiazda Morza”, oraz budynek plebanii, okres budowy 1897-1910; kościół - ochrona pełna; plebania – ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
 - Plac Konstytucji 3 Maja 1, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z ok. 1900 r. - ochrona elewacji frontowej i zachodniej, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych (dachówka ceramiczna), wysokości,
 - ul. Sobieskiego 2, kamienica czynszowa z 1904 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
 - ul. Sobieskiego 4, kamienica czynszowa z 1898 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
 - ul. Sobieskiego 6/6a, kamienica czynszowa z 1907 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
 - ul. Sobieskiego 8, kamienica czynszowa z 1906 r. - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki; dopuszcza się: 1- rozbudowę budynku od strony zachodniej do granicy z działką 21/6 pod warunkiem wycofania linii zabudowy od strony północnej o 25 cm w stosunku do lica budynku oraz dobudowę tarasu zewnętrznego do 40 m² wzdłuż granicy z działkami 21/6 i 20/2, 2- niewielką zmianę formy dachu poprzez budowę lukarny wyjściowej na taras krytej dachówką ceramiczną w połaci zachodniej z zachowaniem istniejącego kąta nachylenia połaci oraz wykonanie tarasu na fragmencie istniejącego dachu płaskiego,
 - ul. Sobieskiego 18, kamienica czynszowa z roku 1905 - ochrona bryły i detalu, w tym stolarki,
 - ul. Sobieskiego 26, kamienica – ochrona bryły i detalu, w tym stolarki.
- Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:
- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki oraz zastosowanych materiałów budowlanych z formami historycznej zabudowy miasta,
 - w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.),
 - obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
 - ustala się zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących.

16) Uchwała Nr XXX/534/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centrum, rejonu ulic Tadeusza Kościuszki, Fryderyka Chopina, Jana Sobieskiego w zakresie karty terenu 09.U w mieście Sopotcie (C-1-13a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KL.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach strefy A-2 konserwacji urbanistycznej objętej ścisłą ochroną konserwatorską.

Zabudowa historyczna:

- kościół rzymsko-katolicki pw. NMP Gwiazdy Morza wraz z plebanią i starodrzewem w granicach działki nr 43/3, ul. Tadeusza Kościuszki 19 - nr rejestru 1905,

- Ratusz Miasta Sopotu na terenie działki 44/5 wraz ze znajdującym się pod nim gruntem po obrysie murów, ul. Tadeusza Kościuszki 25/27 - nr rejestru 1938,
- domy mieszkalne przy ul. Fryderyka Chopina 4, 12,
- dom mieszkalny przy ul. Jana Sobieskiego 26,
- dom przy ul. Tadeusza Kościuszki 23.

Warunki konserwatorskie:

a) w przypadku robót budowlanych prowadzonych przy budynkach objętych ochroną konserwatorską wymagany priorytet działań konserwatorskich oraz stosowanie przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

b) zachowanie zasady kompozycji bryły budynku, to jest:

- zachowanie wysokości budynków i kształtu dachów (kąty głównych połaci dachu),
- zakaz zewnętrznego ocieplenia ścian eksponowanych od strony przestrzeni publicznych,
- ochrona/odtworzenie historycznego materiału pokrycia dachowego oraz detalu architektonicznego,
- dopuszczenie okien połaciowych wyłącznie na połaciach o kącie nachylenia poniżej 30° lub innych nieeksponowanych z przestrzeni publicznych,
- zachowanie zasadniczych proporcji rzutu z dopuszczeniem rozbudowy w formie dodania elementów takich jak np. weranda, ganek, wiatrołap, harmonijnie wpisujących się w budynek - niezależnie od wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu ustalonych w przepisach szczegółowych,
- zasada lokalizacji zabudowy/budynku na działce zgodnie z historycznymi liniami zabudowy oraz kalenicą odpowiadającą historycznie występującej zabudowie,

c) zachowanie zasady kompozycji elewacji budynku, to jest:

- zachowanie rodzaju materiału elewacji lub powrót do materiałów historycznych na podstawie materiałów archiwalnych, badań stratygraficznych,
- zachowanie oryginalnej stolarki okiennej, a w przypadku wtórnej – zastosowanie historycznego materiału i kolorystyki z dopuszczeniem możliwości zmiany konstrukcji okna przy zachowaniu podziału, profili w części zewnętrznej; w parterach usługowych dopuszcza się stosowanie ślusarki,
- zachowanie historycznego detalu architektonicznego lub przywrócenie na podstawie materiałów archiwalnych,
- zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla osób z niepełnosprawnościami.

warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- a) dostosowanie nowej zabudowy i zagospodarowania terenu do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i proporcji nowo projektowanych budynków, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- b) wkomponowanie nowoprojektowanej zabudowy w krajobraz kulturowy miasta,
- c) wykluczenie dachów płaskich (dopuszcza się dachy w przedziale 12°-45° wg przepisów szczegółowych zawartych w § 4, dla dachów w przedziale 12°-22° wymóg stosowania ścianki kolankowej na wzór historycznych dachów),
- d) stosowanie, jako dominujących, tradycyjnych materiałów budowlanych, tj. tynk, cegła, dachówka ceramiczna lub inny historyczny materiał pokrycia dachu; dopuszcza się drewno dla materiałów elewacyjnych, w tym w formie elementów ażurowych i konstrukcyjnych oraz muru pruskiego; dopuszcza się stosowanie innych wysokiej klasy materiałów jako materiał uzupełniający,
- e) podział terenu wpisanego do rejestru zabytków wymaga stosowania przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

17) Uchwała Nr XXXVIII/644/06 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 110/5, 100/1 i 111/3 przy ul. Armii Krajowej 137/139 w mieście Sopotie (C-2-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy restauracji zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- pozostałości zespołu dawnego browaru.

Warunki konserwatorskie dla obiektów objętych ochroną konserwatorską: wymóg zachowania, ochrony i adaptacji do nowej funkcji,

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- ustala się wymóg kształtowania zabudowy i zagospodarowania w części centralnej terenu (obecna lokalizacja browaru) w układzie prostopadłym z zachowaniem tradycyjnych osi pn.-pd.;
- w granicach strefy dopuszczalnej wysokości zabudowy A, zabudowę dostosować do naturalnego ukształtowania terenu, a jej parametry i strukturę przestrzenną kształtować tak, aby dominantę stanowiła zabudowa centralnej części zespołu dawnego browaru, znajdująca się w zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej,
- zaleca się adaptację, w ramach nowoprojektowanych funkcji i kubatur następujących pomieszczeń zlokalizowanych w kondygnacji nadziemnej:
 - jednoprzestrzennej hali zach. ze stropem odcinkowym Kleina na żeliwnych kolumnach wraz z dekorowaną elewacją zach.,
 - korytarza wzdłuż elewacji pd.,
 - dawnej leżakowni, pomieszczenia stanowiącego dawny dziedziniec,lub wyekspozowanie w nowych obiektach wyposażenia (kolumny) z tych pomieszczeń,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- obowiązuje zachowanie panoramy widokowej z punktu widokowego przy ul. Okrężnej,
- rozbiórka przekształconych, nie podlegających ochronie elementów historycznej zabudowy browaru wymaga wykonania ich inwentaryzacji konserwatorskiej i fotograficznej,
- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących.

- 18) Uchwała Nr X/152/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy Al. Niepodległości 836-840 oraz narożnika ulic Al. Niepodległości i Armii Krajowej w mieście Sopotcie (C-2-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- Al. Niepodległości 836,
- Al. Niepodległości 838,
- Al. Niepodległości 840,

Warunki konserwatorskie dla obiektów objętych ochroną konserwatorską: ochrona elewacji od strony Al. Niepodległości, kąta nachylenia połaci dachowych, wysokości.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni ścian i otworów,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia w tym wysokości i szerokości frontów,
- obowiązuje zachowanie panoramy widokowej z punktu widokowego przy ul. Okrężnej obejmującej dachy zabudowy ul. Armii Krajowej,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych.

- 19) Uchwała Nr XII/196/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Moniuszki, Piaskową, 23 Marca i Armii Krajowej w Sopotcie (C-2-03), Uchwała Nr XXXIX/567/2014 Rady Miasta Sopotu z dnia 5 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Moniuszki, Piaskową, 23 Marca i Armii Krajowej w mieście Sopotcie (plan nr C-

2/03) uchwalonego uchwałą Rady Miasta Sopotu Nr XII/196/03 z dnia 28 listopada 2003r. w zakresie terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem 02U

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.,

Historyczna zabudowa:

- dawne gimnazjum, obecnie Wydział Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego przy ul. Armii Krajowej 101/103 z roku 1909,
- sala gimnastyczna d. gimnazjum przy ul. Armii Krajowej 101/103,
- historyczna część remizy Straży Pożarnej z 1909 r. przy ul. Armii Krajowej 105.

Warunki konserwatorskie dla obiektów objętych ochroną konserwatorską: ochrona elewacji, kąta nachylenia połaci dachowych, wysokości, zasady kompozycyjnej wnętrza urbanistycznego od strony ul. Armii Krajowej.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni ścian i otworów,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia w tym wysokości i szerokości frontów,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych.

20) Uchwała Nr XXIII/425/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Armii Krajowej, Sikorskiego, Al. Niepodległości i Krasickiego w mieście Sopotcie (C-2-04)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy restauracji zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- kamienice:

- Al. Niepodległości 752 z roku 1900,
- Al. Niepodległości 756 z roku 1905,
- Al. Niepodległości 758, 758A, 760 z lat 1901-1905,
- Al. Niepodległości 772 z roku 1900,
- ul. Andersa 2 z roku ok. 1900,
- ul. Andersa 6 z roku ok. 1900,
- ul. Andersa 8 z roku 1897,
- ul. Armii Krajowej 72 z roku 1915,
- ul. Armii Krajowej 74 z roku 1910,
- ul. Armii Krajowej 90/Andersa 12 z roku 1910,
- ul. Armii Krajowej 94/Sikorskiego 11 z roku 1910,
- ul. Andersa 9 z roku 1901,
- ul. Andersa 11 z roku ok. 1900,
- ul. Armii Krajowej 86 z roku 1911,
- ul. Broniewskiego 1 z lat 1901-1905
- ul. Broniewskiego 12 z roku 1915,
- ul. Krasickiego 8-10 z roku ok. 1900,
- ul. Sikorskiego 9 z pocz. XX w.,
- ul. Zamenhofska 2 z roku 1900

- dom mieszkalny:

- ul. Broniewskiego 6 z roku 1910,

- wille:

Al. Niepodległości 770 z roku ok. 1900,
ul. Andersa 5 z roku 1896,
ul. Andersa 7 z roku 1902,
ul. Andersa 10 z roku 1901,
ul. Armii Krajowej 92 z roku 1915,
ul. Broniewskiego 2/ Al. Niepodległości 762 z roku 1900,
ul. Broniewskiego 8 z roku 1924,
ul. Krasickiego 2 z roku 1918,
ul. Krasickiego 4 z roku 1895,
ul. Krasickiego 6 z roku 1910,
ul. Sikorskiego 7 z roku 1938.

Historyczna zieleń:

- historyczna aleja ulicy Armii Krajowej, którą tworzy drzewostan przyuliczny,
- historyczna aleja ulicy Andersa, którą tworzy drzewostan przyuliczny.

Warunki konserwatorskie dla obiektów objętych ochroną konserwatorską: ochrona elewacji frontowych, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości. Ochrona historycznych ogrodzeń posesji przy ul. Andersa 4, 10 i 12 oraz przy Al. Niepodległości 772 od strony ul. Sikorskiego, dla pozostałych posesji zaleca się dostosowanie ogrodzeń do form historycznych.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki, zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych budynków w rejonie planu, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,
- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejącego budynku wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej oraz stosowanie materiałów użytych w obiekcie istniejącym,
- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia.

21) Uchwała Nr XXIII/427/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Armii Krajowej, Sikorskiego, 23 Marca i Al. Niepodległości w mieście Sopotcie (C-2-05)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy restauracji zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Obiekty w rejestrze zabytków:

- d. Zespół Sądowo-Więzienny (nr decyzji A-1134 z dnia 29.09.95 r.), w tym: d. Sąd Powiatowy - obecnie Sąd Rejonowy ul. 1 Maja 10, d. więzienie z bud. świetlicy - obecnie bud. biurowy ul. Grottgera 3, d. dom dozorecy więzienia - obecnie bud. mieszk. ul. Grottgera 5, d. portiernia - obecnie księgarnia ul. 1 Maja 10.

Historyczna zabudowa:

- kamienice:

ul. Grottgera 4 z roku 1905,
ul. Grottgera 10 z roku 1912,
ul. Grottgera 11, 13, 15 z roku ok. 1910,
ul. Grottgera 12, 14, 16, 18 z lat 1903-1911,
ul. 1 Maja 2, 5A z pocz. XX w.,
ul. 23 Marca 2, 5, 6, 10, 22, 14 – z pocz. XX wieku,
Al. Niepodległości 774 z roku 1900,
Al. Niepodległości 776 z roku ok. 1900,
Al. Niepodległości 780, 784, 792 z roku ok. 1910,
Al. Niepodległości 804/804A z roku 1900,

- Al. Niepodległości 808 z roku 1905,
- Al. Niepodległości 810 z roku 1892,
- Al. Niepodległości 818 z roku 1930,
- Al. Niepodległości 822 z roku 1920
- ul. Sikorskiego 2, 4, 6 z roku 1912,
- dom dziecka przy ul. 23 Marca 16,
- budynek mieszkalny z 1880 r., obecnie Urząd Skarbowy przy ul. 23 Marca 11,
- budynek usługowy przy ul. 1 Maja 12 z pocz. XX w.,
- budynek usługowy (d. przedszkole) przy ul. 1 Maja 5 z pocz. XX w.

Historyczna zieleń:

- historyczna aleja ulicy 23 Marca, którą tworzy drzewostan przyuliczny,
- historyczna aleja ulicy Grottgera, którą tworzy drzewostan przyuliczny,
- drzewostan wzdłuż ulicy Armii Krajowej.

Warunki konserwatorskie dla obiektów objętych ochroną konserwatorską: ochrona elewacji frontowych, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki, zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych budynków w rejonie planu, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,
- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejącego budynku wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej oraz stosowanie materiałów użytych w obiekcie istniejącym,
- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- ochrona historycznych ogrodzeń posesji przy ul. Sikorskiego 2 i 6, dla pozostałych posesji zaleca się dostosowanie ogrodzeń do form historycznych,
- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów substandardowych,
- zakaz zabudowy loggi i balkonów,
- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej - w przypadku wymiany wymagana stolarka drewniana z rekonstrukcją detali, ustalenie dotyczący zabudowy historycznej

22) Uchwała Nr XXIII/422/2005 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części pasa przykolejowego w mieście Sopocie (C-2/06), Uchwała Nr XX/347/2020 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części pasa przykolejowego w mieście Sopocie (C-2/06), w zakresie kart terenu 02 i 04

Obszar planu położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy A-3 restauracji urbanistycznej.

Historyczna zabudowa: budynki przy ul. Bohaterów Monte Cassino 1, 3, 5, 7, 7A, 9, 11 oraz przy Al. Niepodległości 791, 793, 795, 797.

Dla obiektów objętych ochroną konserwatorską ustalono w ww. planie ochronę w zakresie historycznej bryły, historycznego kształtu dachu, historycznej formy architektonicznej, historycznego detalu architektonicznego (w tym historycznej wielkości i kształtu otworów okiennych i drzwiowych oraz tradycyjnych podziałów stolarki okiennej i drzwiowej), historycznych materiałów budowlanych i kolorystyki, z dopuszczeniem:

- okien połaciowych od strony podwórek pod warunkiem dostosowania do kompozycji elewacji,

- wymiany stolarki okiennej lub zmiany konstrukcji okien z zachowaniem formy, rodzaju materiału, koloru, profili i podziałów,
- zakaz zewnętrznego ocieplania ścian od strony ulic Bohaterów Monte Cassino i Al. Niepodległości oraz eksponowanych od strony terenów kolejowych,
- obowiązuje wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia.

23) Uchwała Nr XXXVIII/646/06 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu punktu widokowego przy ulicy Okrężnej i północnego fragmentu ulicy Armii Krajowej w mieście Sopocie (C-2-07)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy restauracji urbanistycznej zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Warunki konserwatorskie dla projektowanych obiektów:

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- elementy małej architektury muszą być zharmonizowane pod względem formy, zastosowanych materiałów budowlanych oraz kolorystyki z krajobrazem otoczenia, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,
- obowiązuje wymóg uzgodnienia projektowanych elementów małej architektury oraz rodzaju i kolorystyki nawierzchni z właściwym konserwatorem zabytków.

24) Uchwała Nr XXI/281/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla „Brodwino” w mieście Sopocie (M-1-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy ochronnej krajobrazu zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936).

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- ustala się wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia.

25) Uchwała Nr XXXVI/615/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Władysława Cieszyńskiego na osiedlu „Brodwino” w mieście Sopocie (M-1-01a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w granicach strefy B-2 ochronnej krajobrazu.

W granicach planu nie występują budynki objęte ochroną konserwatorską.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- a) wkomponowanie nowoprojektowanej zabudowy w krajobraz osiedla „Brodwino”,
- b) ustala się wymóg sporządzania studiów krajobrazowych, których zadaniem będzie uzasadnienie rozwiązań przyjętych w koncepcji architektonicznej w zakresie określenia gabarytów tych obiektów, zarówno wysokościowych, jak i szerokości frontów.

26) Uchwała Nr XVII/312/2020 Rady Miasta Sopotu z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego

ulicami Obodrzyców i Mazowiecką oraz lasem i terenami kolejowymi w mieście Sopotie (M-2-01)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-1 ograniczenia gabarytu oraz częściowo w strefie B-2 ochrony krajobrazu.

Historyczna zabudowa:

a) Obiekty wpisane do rejestru zabytków:

- kamienica mieszczańska przy ul. Małopolskiej 5/7 – nr wpisu 1101 z 14.04.92, aktualny numer rejestru: 1365,

b) budynki objęte ochroną konserwatorską:

- ul. Junaków: 2, 2a,b,c,d, 4a,b,c,d,

- ul. Kujawska: 61/63,

- ul. Małopolska: 5/7, 6/8, 10/12, 14/16, 18/20, 22/24, 26/28, 30/32, 23a,b,c,d, 25a,b,c,d, 27a,b,c,d, 33, 35/37,

- ul. Obodrzyców: 18-20, 22a,b,c,d,

- ul. Wejherowska: 27/29, 32.

Dla obiektów objętych ochroną konserwatorską sformułowano następujące warunki konserwatorskie:

- zachowanie rodzaju i kształtu dachu z dopuszczeniem wprowadzenia okien połaciowych z wyjątkiem połaci od strony przestrzeni publicznych,

- zakaz rozbudowy budynków przy ul. Junaków 2 i przy ul. Obodrzyców 18-20 i dla pozostałych budynków chronionych dopuszczenie rozbudowy tylko w głąb działki,

- zakaz nadbudowy,

- zachowanie zasady kompozycji elewacji to jest: rozmieszczenia i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych stolarki okiennej, wykluczenie stolarki plastikowej,

- zachowanie rodzaju materiału elewacji,

- zachowanie historycznego detalu architektonicznego,

- zakaz zewnętrznego ocieplania ścian z zachowanym historycznym detalem lub o innym niż tynk materiale elewacyjnym.

27) Uchwała Nr XXI/285/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Kraszewskiego w mieście Sopotie (M-2-02)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w wyodrębnionej strefie B-1 ograniczenia gabarytu.

Historyczna zabudowa:

- budynki mieszkalne przy ul. Kraszewskiego 7, 11, 13,

- szkoła podstawowa nr 3 przy ul. Wejherowskiej 1 z pocz. XX w.,

- budynki mieszkalne przy Al. Niepodległości 888 i 890

Dla budynków objętych ochroną konserwatorską ustala się:

a) ochronę formy i substancji zabytkowej budynków, poprzez:

- zachowanie kompozycji bryły budynku (w tym rodzaju i kształtu dachu z dopuszczeniem wprowadzenia okien połaciowych) – z możliwością rozbudowy na warunkach wynikających ze studiów krajobrazowo – architektonicznych,

- zachowanie zasady kompozycji elewacji to jest: rozmieszczenia i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych stolarki okiennej, wykluczenie stolarki plastikowej, dopuszczenie wymiany technicznie zużytych elementów budynku (okien, drzwi, itp.),

- zachowanie rodzaju materiału elewacji,
 - zachowanie charakterystycznego detalu architektonicznego, -
ograniczenie wielkości reklam związanych z prowadzoną na miejscu działalnością, lokalizowanych na budynkach i ogrodzeniach do pow. 0,5 m²;
- b) w przypadku zniszczenia części lub całości budynku (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), obowiązuje odtworzenie budynku (bryły, elewacji) na podstawie dostępnych źródeł informacji w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków.

28) Uchwała Nr VIII/141/2019 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu szkoły przy ul. Wejherowskiej 1 w mieście Sopotie (M-2-02a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-1 ograniczenia gabarytu.

Historyczna zabudowa:

- budynek szkoły przy ul. Wejherowskiej 1.
- historyczne założenie zieleni wysokiej (aleja).

Zasady ochrony budynku szkoły:

- zachowanie gabarytów i kompozycji bryły budynku (w tym rodzaju i kształtu dachu z dopuszczeniem wprowadzenia okien połaciowych) – z możliwością rozbudowy na warunkach wynikających ze studiów krajobrazowo – architektonicznych,
- zachowanie zasady kompozycji elewacji to jest: rozmieszczenia i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych stolarki okiennej, wykluczenie stolarki plastikowej, dopuszczenie wymiany technicznie zużytych elementów budynku (okien, drzwi, itp.),
- zachowanie rodzaju materiału elewacji,
- zachowanie charakterystycznego detalu architektonicznego,

Zasady ochrony krajobrazu kulturowego:

- ochrona budynku szkoły przy ul. Wejherowskiej 1,
- ochrona drzewostanu, w tym historycznego założenia zieleni wysokiej,
- ochrona zachowanej, historycznej nawierzchni z kostki kamiennej,
- podniesienie standardu estetycznego zagospodarowania terenu.

29) Uchwała Nr XXXV/597/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 19 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Podgórnjej w mieście Sopotie (M-2/02b)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego – 936), w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w wyodrębnionej strefie B-1 ograniczenia gabarytu. Na obszarze opracowania planu nie znajdują się obiekty zabytkowe, objęte ochroną konserwatorską, obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo-architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia (w tym wysokości i szerokości frontów).

30) Uchwała Nr XX/259/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Mazowieckiej w mieście Sopotie (M-2-03)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr

rejstru zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w wyodrębnionej strefie B-1 ograniczenia gabarytu. Przedmiot ochrony stanowi: ekspozycja zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta.

- 31) Uchwała Nr XVII/313/2020 Rady Miasta Sopotu z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu kościoła przy ul. Kujawskiej 50/52 – obszar ograniczony zabudową mieszkaniową, lasem oraz ul. Kujawską w mieście Sopotcie (M-2-03a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771, zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-1 ograniczenia gabarytu.

Na obszarze planu nie występują obiekty włączone do gminnej ewidencji zabytków.

Zasady ochrony krajobrazu kulturowego:

- utrzymanie wysokiego poziomu standardu estetycznego zagospodarowania terenu,
- zachowanie ogólnodostępnej platformy widokowej.

- 32) Uchwała Nr XXXI/499/2002 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 kwietnia 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu w ulicach 23 Marca, Zacisze, Piaskowa, Okrężna, Księżycowa w mieście Sopotcie - zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu, Uchwała Nr XII/215/2019 Rady Miasta Sopotu z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic 23 Marca, Zacisze, Piaskowa, Okrężna, Księżycowa w mieście Sopotcie (M-3/01), w zakresie objętym kartą terenu nr 13 (M-3-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r. w strefie „A” pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej.

Na obszarze planu występują aleje objęte ochroną konserwatorską:

- aleja ul. 23 Marca,
- aleja ul. Piaskowej,

Historyczna zabudowa:

- zespół domów mieszkalnych wraz z założeniem ogrodowym przy ul. 23 Marca 68/70, 72 i 74 w granicach jak na rysunku planu – wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 850 z dnia 02.06.1981 r.

Na obszarze obowiązują następujące warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów,
- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejących budynków wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej oraz stosowanie materiałów użytych w obiekcie istniejącym,
- obowiązuje wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia, w tym wysokości i szerokości frontów,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,
- zakaz zabudowy przedpola widokowego zespołu domów mieszkalnych przy ul. 23 Marca 68/70, 72 i 74.

33) Uchwała Nr XXI/282/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Malczewskiego, Al. Niepodległości, Chodowieckiego w mieście Sopotcie (M-3-02)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego. Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

- zachowanie układu i parametrów ulic;
- ochrona obsadzeń przyulicznych z możliwością wymiany i uzupełnień drzewostanu;
- zachowanie przedogródków z zakazem lokalizacji w ich obszarze miejsc postojowych;
- ochrona obiektów o wartościach kulturowych objętych ochroną konserwatorską;
- stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęseł z prefabrykatów betonowych.

Dla budynków objętych ochroną konserwatorską ustala się ochronę formy i substancji zabytkowej budynków, poprzez:

- zachowanie: parametrów i form zabudowy, kształtu bryły, geometrii dachu i kompozycji elewacji, w tym wielkości i podziałów otworów okiennych, podziału i parametrów profili stolarki, materiału elewacji i stolarki; w przypadku zmiany funkcji parterów zgodnie z ustaleniami szczegółowymi zawartymi w kartach terenu; dopuszcza się zmianę wielkości i podziałów otworów okiennych pod warunkiem dostosowania ich do historycznej kompozycji elewacji budynku;
- zakaz docieplania od zewnątrz budynków licowanych cegłą;
- zakaz rozbudowy budynków z wyjątkiem budynku przy ul. Księżycowej 1a,b, dla którego ustala się odtworzenie dachu dwuspadowego o kącie nachylenia połąci, jak w sąsiednim budynku chronionym;
- zachowanie rodzaju materiału elewacji i charakterystycznego detalu architektonicznego;
- ograniczenie wielkości reklam związanych z prowadzoną na miejscu działalnością, lokalizowanych na budynkach i ogrodzeniach do pow. 0,5 m².

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły budynków, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej;
- stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów, itp.) lub wg ustaleń szczegółowych zawartych w kartach terenu;
- wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo-architektonicznych dla wszystkich inwestycji kubaturowych, których efektem będzie określenie, zgodnych z zasadami ochrony konserwatorskiej, parametrów zamierzenia inwestycyjnego.
- w przypadku zniszczenia części lub całości budynku objętego ochroną konserwatorską (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), obowiązuje odtworzenie budynku (bryły, elewacji) na podstawie dostępnych źródeł informacji w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków.

34) Uchwała Nr XII/168/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 grudnia 2007 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Opery Leśnej, osiedli „Przylesie” i „Zacisze” w mieście Sopotcie, Uchwała Nr XXVIII/392/2013 Rady Miasta Sopotu z dnia 17 maja 2013r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Opery Leśnej, osiedli „Przylesie” i „Zacisze” w mieście Sopotcie w zakresie karty terenu nr 11 (M-3-03)

Obszar objęty planem znajduje się w zasięgu strefy ochrony krajobrazu wyznaczonej w ramach strefy ochrony otoczenia od zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu w granicach i ze strefami ochrony, wpisanego do rejestru zabytków województwa gdańskiego pod nr 936 decyzją z dnia 12.02.1979 r.

Dla obszaru tego obowiązują następujące warunki:

- zasady w zakresie utrzymania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania i struktury przestrzennej oraz konieczność dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy, z możliwościami modyfikacji wysokości zabudowy, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- zasada restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych oraz usuwanie lub odpowiedniej przebudowy obiektów dysharmonizujących, zwłaszcza uniemożliwiających ekspozycję zespołu strefy „A”,
- dla obiektów projektowanych: obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia.

35) Uchwała Nr XXXIX/520/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu po byłej kotłowni w rejonie ul. 23 Marca i ul. Zacisze w mieście Sopotcie (M-3-03a)

Obszar objęty planem znajduje się w granicach wpisu do rejestru zabytków województwa pomorskiego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu, nr rejestru 936 decyzją z dnia 12. 02. 1979 r. (dawny nr rej. 771). W planie ustalono, że obowiązują zasady ochrony zgodnie z decyzją o wpisie do rejestru zabytków, a wszelkie działania w obszarze planu, podlegają obowiązującym przepisom prawa z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami oraz prawa budowlanego.

36) Uchwała Nr VII/107/99 Rady Miasta Sopotu z dnia 14 maja 1999 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. 1 Maja (działka nr 9/12 karta mapy 21 oraz działka nr 63/5 karta mapy 22) w Sopotcie (zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu) (M-3-04)

Obszar objęty planem położony jest w strefie ochrony otoczenia zabytkowego zespołu architektoniczno-krajobrazowego miasta Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Gdańsku z dnia 12.02.1979 r., nr rejestru 771. Przedmiot ochrony stanowi ekspozycja zespołu zabytkowego. Na obszarze tym ustalono ochronę istniejącej zieleni.

37) Uchwała Nr XIX/356/2004 Rady Miasta Sopotu z dnia 13 sierpnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Wybickiego, Armii Krajowej, Moniuszki oraz lasem i terenami zabudowy wielorodzinnej w mieście Sopotcie (M-4-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

a) wpisane do rejestru zabytków:

- historyczne założenie willowo – ogrodowe ul. Mickiewicza 36 obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr 857,
- dawny dom myśliwski obecnie budynek mieszkalny ul. Struga 6 z roku ok. 1900 wpisany do rejestru zabytków pod nr 868 wraz z terenem,
- willa z 1919 roku przy ul. Struga 11, dawny dom gospodarczy przy ul. Struga 12 (nieistniejący – obecnie nowy budynek mieszkalny), wpisane do rejestru zabytków pod numerem 867 wraz z zabytkowym kasztanem i terenem objętym ochroną konserwatorską
- willa przy ul. Andersa 25 z roku 1906 wpisana do rejestru zabytków pod nr 862
- willa kilkumieszkaniowa przy ul. Abrahama 5/7 z 1923 r., architekt Tofenberg, wpisana do rejestru zabytków pod nr 859,
- kamienica czynszowa wielomieszkaniowa ul. Wybickiego 30a, z roku 1914 – obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr 764,
- kamienica czynszowa wielomieszkaniowa ul. Wybickiego 30, z roku 1910 – obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr 763 – ochrona pełna,

- kamienica (pierwotnie willa) ul. Wybickiego 32, z roku 1910 – obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr 765,

- willa z początku XX wieku (ok. 1920r.) i park przy ul. Abrahama 10 – obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr 1094,

b) kamienice:

ul. Abrahama 1 z lat 1922-25,

ul. Abrahama 4 z roku 1927,

ul. Abrahama 6 z roku 1915,

ul. Armii Krajowej 63 z roku 1905,

ul. Armii Krajowej 65 z roku 1910, ul. Armii Krajowej 83 z pocz. XX wieku,

ul. Armii Krajowej 85 z pocz. XX wieku,

ul. Armii Krajowej 87 z pocz. XX wieku,

ul. Armii Krajowej 95 z lat 1922-25,

ul. Wybickiego 40 z roku 1912,

ul. Wybickiego 42 z roku 1920,

ul. Wybickiego 44 z roku 1928,

c) wille:

ul. Abrahama 14 z roku ok. 1920,

ul. Abrahama 16 z pocz. XX wieku,

ul. Abrahama 24 z roku ok. 1925,

ul. Abrahama 30 z roku ok. 1925,

ul. Andersa 13 z roku 1910,

ul. Andersa 17 z roku 1929,

ul. Andersa 19 z roku ok. 1910,

ul. Andersa 21 z pocz. XX wieku,

ul. Andersa 23 z pocz. XX wieku,

ul. Andersa 24 z roku 1924,

ul. Andersa 26 z roku 1910,

ul. Abrahama 9 z roku 1925,

ul. Abrahama 23 z lat 1915-20,

ul. Abrahama 29 z 1929 r.,

ul. Abrahama 40 z roku ok. 1930,

ul. Mickiewicza 2 z roku 1913,

ul. Mickiewicza 4 z pocz. XX wieku,

ul. Mickiewicza 5/7 z roku 1912,

ul. Mickiewicza 14 z 1910 r.,

ul. Mickiewicza 15 z roku ok. 1915,

ul. Mickiewicza 16 z 1915 r.,

ul. Mickiewicza 18 z 1911 r.,

ul. Mickiewicza 20 z 1912 r.,

ul. Mickiewicza 21 z roku ok. 1915,

ul. Mickiewicza 22 z pocz. XX wieku,

ul. Mickiewicza 23 z roku ok. 1915,

ul. Mickiewicza 27 z roku ok. 1915,

ul. Mickiewicza 33 z roku ok. 1930,

ul. Mickiewicza 39 z roku ok. 1910,

ul. Paderewskiego 1 z ok. 1910 r.,

ul. Paderewskiego 2 z roku ok. 1910,

ul. Paderewskiego 3 z 1914 r.,

ul. Paderewskiego 4 z roku 1912,

ul. Paderewskiego 5 z 1910 r.,

ul. Paderewskiego 7 z 1913 r.,

ul. Paderewskiego 9 z 1910 r.,

ul. Paderewskiego 14 / Andersa 29 z roku 1920,

ul. Paderewskiego 15 z 1926 r.,

ul. Paderewskiego 17 z 1922 r.,
ul. Wybickiego 38 z roku 1907,

d) aleje i skwery:

- aleja ul. Abrahama i skweru przy skrzyżowaniu z ulicą Żeromskiego,
- aleja ul. Żeromskiego na odcinku od ulicy Abrahama do ulicy Herberta,
- aleja ul. Mickiewicza na odcinku od ulicy Andersa do Abrahama,
- aleja ul. Paderewskiego.

Warunki konserwatorskie:

- nowa zabudowa musi być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów,
- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejących budynków wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej oraz stosowanie materiałów użytych w obiekcie istniejącym – powyższe ustalenie nie dotyczy obiektów powojennych,
- obowiązuje wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia w tym wysokości i szerokości frontów,
- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej, ustalenie nie dotyczy budynków powojennych,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych.

38) Uchwała Nr XXXIV/574/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 stycznia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego osiedla „Mickiewicza” w mieście Sopocie (M-4-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy ochronnej krajobrazu zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- ewentualna zabudowa odtworzeniowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki oraz zastosowanych materiałów budowlanych z formami zabudowy otaczającej, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,
- należy dążyć do zachowania zieleni osiedlowej.

39) Uchwała Nr XXV/429/2021 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu wschodniego fragmentu osiedla „Mickiewicza” w mieście Sopocie (M-4-02a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach wpisu do rejestru zabytków województwa pomorskiego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu, nr rejestru 936 decyzją z dnia 12. 02. 1979 r. (dawny nr rej. 771), w strefie ochrony konserwatorskiej otoczenia zespołu zabytkowego zabytku w strefie B – ochrony krajobrazu.

Zasady ochrony zgodnie z decyzją o wpisie do rejestru zabytków oraz wszelkie działania w obszarze planu, podlegają obowiązującym przepisom prawa z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami oraz innym przepisem odrębnym.

40) Uchwała Nr XXXIII/536/2002 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Wybickiego, Armii Krajowej, Reja i terenem lasu w mieście Sopocie - zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (M-5-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Obiekty zabytkowe:

- cmentarzysko grobów skrzynkowych z wczesnej epoki żelaza objęte strefą ochrony archeologicznej,
- willa przy ul. Kasprowicza 1 z roku 1935 adaptowana na przedszkole,
- nawierzchnia brukowej ulicy Reymonta,
- aleja lipowa,
- kamienice czynszowe wielomieszkaniowe:
 - ul. Armii Krajowej 55 z roku 1915,
 - ul. Armii Krajowej 57 z roku 1914,
 - ul. Armii Krajowej 61 z roku 1907,
 - ul. Wybickiego 27 z początku XX wieku,
 - ul. Wybickiego 29 z roku 1909,
 - ul. Wybickiego 31 z pocz. XX wieku,
 - ul. Wybickiego 33 z pocz. XX wieku,
 - ul. Wybickiego 39 z pocz. XX wieku,
 - ul. Wybickiego 41 z roku 1911,
 - ul. Wybickiego 43 z roku 1913 – obiekt wpisany do rejestru zabytków pod nr 787,
 - ul. Kopernika 4 z roku 1915,
 - ul. Kopernika 6 z roku 1923,
 - ul. Kopernika 10 z roku 1915,
 - ul. Krótka 2/4 z roku 1911,
- willa:
 - ul. Kasprowicza 8 willa „Adelaide”,
 - ul. Kopernika 1 z roku 1930,
 - ul. Kopernika 3 z roku ok. 1920,
 - ul. Kopernika 8 z roku 1915,
 - ul. Reymonta 1 z roku 1909,
 - ul. Reymonta 2,
 - ul. Reymonta 4 z roku 1909,
 - ul. Reymonta 6 z roku 1912,
 - ul. Reymonta 7 z roku 1928,
 - ul. Reymonta 8 z roku 1922,
 - ul. Reymonta 10 z roku 1924.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- obowiązuje zasada kontynuacji form architektonicznych otoczenia,
- obowiązuje wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej, ustalenie nie dotyczy obiektów powojennych,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.).

41) Uchwała Nr XXVIII/478/2005 Rady Miasta Sopotu z dnia 20 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Armii Krajowej, Krasickiego, Kochanowskiego i Al. Niepodległości w mieście Sopotcie (M-5-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy restauracji zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczne obiekty:

- dom mieszkalny przy ul. Armii Krajowej 68, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z 1912 r. – obiekt wpisany do rejestru zabytków, nr decyzji 1058 z 20.08.80 r.,

- kamienice czynszowe:

Al. Niepodległości 722/724, 724A, 726, 726A, 728, 730 z lat 1900 - 1910,

Al. Niepodległości 732 z roku 1905,

Al. Niepodległości 734, kilkumieszkaniowa z roku 1910,

Al. Niepodległości 744 z roku 1900,

ul. Armii Krajowej 60 z roku 1930,

ul. Boczna 2 z roku 1925,

ul. Wybickiego 1, kilkumieszkaniowa z pocz. XX w.,

ul. Wybickiego 5 z roku 1895,

ul. Wybickiego 9/11, wielomieszkaniowa z roku 1897,

ul. Wybickiego 13 i 13B z roku 1897,

ul. Wybickiego 17 z roku 1897,

ul. Wybickiego 19 z roku 1900,

- wille:

Al. Niepodległości 738, willa czynszowa z roku 1898,

Al. Niepodległości 742 z roku 1900 Al. Niepodległości 746, kilkumieszkaniowa z roku 1910,

Al. Niepodległości 746a, kilkumieszkaniowa z roku 1900,

Al. Niepodległości 748, willa czynszowa z roku ok. 1900,

ul. Armii Krajowej 66 z roku 1915,

ul. Armii Krajowej 70 z roku 1912,

ul. Krasickiego 5, willa czynszowa z roku ok. 1905,

ul. Krasickiego 7a, willa czynszowa z roku ok. 1905,

ul. Krasickiego 9, z roku 1887,

ul. Krasickiego 11, z roku 1940,

ul. Wybickiego 2 z roku ok. 1910,

ul. Wybickiego 6 z roku 1897,

ul. Wybickiego 12/14 z roku 1934,

- willa kilkumieszkaniowa:

ul. Armii krajowej 56 z roku 1895,

- domy mieszkalne:

Al. Niepodległości 718/Boczna 1 z roku 1930,

ul. Armii Krajowej 48 z roku 1927,

ul. Kochanowskiego 2 z roku 1907,

ul. Kochanowskiego 8/10 z roku 1920,

ul. Kochanowskiego 12 z roku 1912,

- dom gospodarczy, obecnie pracownia ceramiki – ul. Kochanowskiego 2 z roku ok. 1907,

- historyczna aleja ulicy Armii Krajowej, którą tworzy drzewostan przyuliczny,

- historyczna aleja ulicy Kochanowskiego, którą tworzy drzewostan przyuliczny,

- historyczna aleja ulicy Wybickiego, którą tworzy drzewostan przyuliczny.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki, zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych budynków w rejonie planu, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,

- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejącego budynku wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej oraz stosowanie materiałów użytych w obiekcie istniejącym,

- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,

- ochrona historycznego ogrodzenia posesji przy ul. Wybickiego 4, dla pozostałych posesji zaleca się dostosowanie ogrodzeń do form historycznych,

- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,

- zakaz realizacji obiektów substandardowych,

- zakaz zabudowy loggi i balkonów,
- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej - w przypadku wymiany wymagana stolarka drewniana z rekonstrukcją detali i zachowaniem kolorystyki, ustalenie dotyczy zabudowy historycznej.

42) Uchwała Nr XXIII/426/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego ulicami Armii Krajowej, Reja, Kochanowskiego i Al. Niepodległości w mieście Sopotcie (M-5-03)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- kamienice:

Al. Niepodległości 686 i 688 z pocz. XX w.,

ul. Reja 2 z pocz. XX w.,

ul. Armii Krajowej 40 z pocz. XX w.,

- wille:

ul. Kochanowskiego 3 z roku 1922,

ul. Kochanowskiego 5-7 z roku 1920,

- zespół jednorodzinnych domów bliźniaczych przy ul. Armii Krajowej 24/26, 28/30, 32/34, 36/38 z pocz. XX w.,

- historyczna aleja ulicy Armii Krajowej, którą tworzy drzewostan przyuliczny.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- obowiązuje zasada kontynuacji form architektonicznych otoczenia,

- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,

- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,

- zakaz realizacji obiektów substandardowych,

- zakaz zabudowy loggi i balkonów,

- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej - w przypadku wymiany wymagana stolarka drewniana z rekonstrukcją detali, ustalenie dotyczy zabudowy historycznej.

43) Uchwała Nr XXI/284/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stadionu i ulicy Wybickiego w mieście Sopotcie (M-5-04)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936).

W obszarze objętym planem strefy A-3 i B-1 ustalono:

a) elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną:

- pas drogowy ul. Wybickiego jako oś kompozycyjną historycznego, lokalnego założenia urbanistycznego,

- szpalery lip po obu stronach ul. Wybickiego tworzące aleję uliczną;

b) zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

- zachowanie układu i parametrów ulicy,

- ochrona obsadzeń przyulicznych.

W obszarze objętym planem strefa B-2 (teren stadionu lekkoatletycznego) ustalono:

a) elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną:

- walory krajobrazowe i ekspozycyjne stadionu i bezpośredniego sąsiedztwa Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego,
 - obiekt zabytkowy przy ul. Wybickiego 48 i jego ekspozycja,
- b) zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:
- zakaz nowej zabudowy na terenie stadionu z wyjątkiem możliwości budowy budynku zaplecza hotelowego (internatu sportowego) w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu zabytkowego na następujących warunkach:
 - nowy budynek powinien zostać zlokalizowany wzdłuż linii zabudowy na przedłużeniu lica budynku zabytkowego, w rejonie istniejącego obiektu parterowego, który należy przewidzieć do rozbiórki,
 - wysokość linii okapu na wysokości linii okapu budynku zabytkowego, kąt nachylenia dachu, jak w obiekcie zabytkowym, pokrycie dachu dachówką ceramiczną,
 - wysokość nowego budynku nie powinna przekraczać 2 kondygnacji nadziemnych, w tym poddasze,
 - oba budynki zabytkowy i nowy (projektowany) powinny być od siebie oddalone min. 5 m; mogą być połączone przeszklonym łącznikiem o wysokości 1 kondygnacji, wycofanym od lica budynków nie mniej niż połowa głębokości budynku zabytkowego.
- c) ochrona obiektu zabytkowego przy ul. Wybickiego 48 wg przepisów odrębnych.
- d) obowiązuje między innymi: dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni muru i otworów; dostosowanie wysokości projektowanej zabudowy do otaczającej zabudowy historycznej, podlegającej ochronie konserwatorskiej; bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich oraz zachowanie zabytkowej struktury przestrzennej zespołu, a także zasada dobrej kontynuacji miejscowej tradycji architektonicznej.

44) Uchwała Nr X/150/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu zbiegu ulic Polnej i Bitwy pod Płowcami w mieście Sopotcie (M-6-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- obowiązuje zasada kontynuacji form architektonicznych otoczenia,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.).

45) Uchwała Nr XV/174/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego obszar ograniczony: od zachodu ulicami Bartosza Głowackiego, Jana z Kolna, Króla Jana Kazimierza; od północy 3-go Maja; od wschodu skarpą martwego klifu; od południa sięgaczem ulicy Władysława Łokietka i terenami hipodromu w mieście Sopotcie (M-6-03)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy ochrony otoczenia (w strefie B-1 ograniczenia gabarytu) zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936).

Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

- a) utrzymanie przeważającej wysokości i formy zabudowy; ustalenie wysokości nowej zabudowy powinno uwzględniać specyfikę zabytkowej struktury i ukształtowania terenu,
- b) zachowanie szpalerów drzew wzdłuż ulic Władysława IV, Władysława Łokietka, Jana z Kolna, Jana Kazimierza i Syrokomli z możliwością wymiany drzewostanu,

- c) zachowanie cieków i zbiorników wodnych oraz związanej z nimi zieleni,
- d) zachowanie przedogródków – zakaz lokalizacji w ich obszarze miejsc postojowych,
- e) stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęsł z prefabrykatów betonowych,
- f) ochrona zabudowy historycznej.

Dla budynków objętych ochroną konserwatorską ustala się:

- a) ochronę formy zabytkowej budynków, poprzez: zachowanie zasady kompozycji bryły budynku z możliwością rozbudowy i nadbudowy w sposób wynikający ze studiów krajobrazowo – architektonicznych, o których mowa w ust. 8 lub wg ustaleń szczegółowych zawartych w kartach terenu, zachowanie zasady kompozycji elewacji to jest: rozmieszczenia i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych stolarki okiennej, wykluczenie stolarki plastikowej, dopuszczenie wymiany technicznie zużytych elementów budynku (okien, drzwi, itp.), zachowanie rodzaju materiału elewacji, zachowanie charakterystycznego detalu architektonicznego, ograniczenie wielkości reklam związanych z prowadzoną na miejscu działalnością, lokalizowanych na budynkach i ogrodzeniach do pow. 0,5 m²;
- b) w przypadku zniszczenia części lub całości budynku (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), obowiązuje odtworzenie budynku (bryły, elewacji) na podstawie dostępnych źródeł informacji w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków.

Zabudowa historyczna:

- dom mieszkalny przy ul. 3-go Maja 45 z końca XIX w. (przebudowa w 1918 r.),
- dom mieszkalny przy ul. Władysława Łokietka 17,
- dom mieszkalny przy ul. Władysława Łokietka 25/27,
- domy mieszkalne przy ul. Berka Joselewicza 2/3 i 12/13,
- zespół zabudowy ul. Berka Joselewicza,
- domy szeregowe przy ul. Architektów 1a-d, 2a-d, 3a-d, 4a-d,
- domy mieszkalne przy ul. Bartosza Głowackiego nr 5, 7/9, 11/13, 15; przy ul. Raławickiej nr 4/4a, 6, 8/10, 12/14, 16,
- domy mieszkalne przy ul. Gen. Langiewicza nr 4/6, 8/10, 12/14, 16/18, 20/22, przy ul. Raławickiej 1, 3/5, przy ul. Gen. Mierosławskiego nr 1, 7, 9, 11, 13,
- domy mieszkalne przy ul. Jana z Kolna nr 1, 1a, 5, 7/7a, 9, 13; przy ul. Gen. Mierosławskiego nr 2, 8, 10, 12, 14,
- domy mieszkalne przy ul. Jana z Kolna 6 i 10 oraz przy ul. Władysława IV 30/32 i 34,
- zespół zabudowy przy ul. Syrokomli,
- dom mieszkalny przy ul. 3-go Maja 37,
- domy mieszkalne przy ul. Berka Joselewicza 16/17 i 18/19,
- kamienica narożna przy ul. Polnej 44 i Władysława Łokietka 29,
- zespół zabudowy ul. Berka Joselewicza,
- budynki mieszkalne wielorodzinne przy ul. Gen. Mierosławskiego 3 i 5,
- budynki mieszkalne wielorodzinne przy ul. Syrokomli 5 i 6,
- budynek usługowy przy ul. Władysława IV 23 (dawny adres - ul. Władysława Łokietka 4) dawny budynek gospodarczy (obora) z 1825 r. w zespole dawnego dworu, historycznej rezydencji karlikowskiej,
- budynek dawnej szkoły z 1913 r. przy ul. Władysława Łokietka 23,
- dawna willa, obecnie budynek przedszkola z 1912 r.,
- zbiornik retencyjny na potoku Karlikowskim – staw byłego (nieistniejącego) młyna dolnego (zbożowego).

- 46) Uchwała Nr XXXIV/577/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.01.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Okrzei, Karlikowskiej, Grunwaldzkiej i 3 Maja, w mieście Sopotcie (M-6-04)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr 771 z dnia 12. 02. 1979 r.

Obiekty historyczne przy ulicach: Bitwy pod Płowcami 1, 3, 5, 7, 7a, 9, 9a, 11, 12, 13, 13a, 14, 16, 18,24, 26; Grunwaldzkiej 86, 88a, 90, 94a, 96, 98; Karlikowskiej 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12, 14 (budynek

mieszkalny i gospodarczy), 16, 16a, 18, 20, 31, 33; 3. Maja 1, 3, 5 (postulowany do wpisu do rej. zabyt.), 7, 9, 15, 19, 21 (postulowany do wpisu do rej. zabyt.), 23, 25; Okrzei 2, 3, 6, 13.

Warunki konserwatorskie obowiązujące na obszarze ww. planu:

- obowiązek wykonania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji uzasadniającego – w kontekście krajobrazu - rozwiązania przyjęte w tym projekcie.

- 47) Uchwała Nr XXXVIII/645/06 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu targowiska i stadionu przy ul. Jana z Kolna w mieście Sopotcie, Uchwała Nr XX/346/2020 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu szkoły przy ul. Polnej w mieście Sopotcie (M-6-05, M-6-05a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KLI.X/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefach B-1 ograniczenia gabarytu i B-2 ochronnej krajobrazu.

Na obszarze planu obowiązuje ochrona konserwatorska budynków o wartościach kulturowych ujętych w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, priorytet ochrony historycznego otoczenia i ekspozycji budynków chronionych z zaleceniem podniesienia standardu estetycznego zagospodarowania, konieczność nawiązania skali i formy nowoprojektowanej zabudowy do zabudowy historycznej, maksymalne gabaryty, konieczność stosowania, jako dominujących, tradycyjnych materiałów budowlanych, tj. tynk, cegła, dachówka ceramiczna lub inny historyczny materiał pokrycia dachu; dopuszcza się stosowanie innych wysokiej klasy materiałów jako materiał uzupełniający, w przypadku budowy lub rozbudowy obiektów wymóg sporządzania studiów krajobrazowych, których zadaniem będzie uzasadnienie rozwiązań przyjętych w koncepcji architektonicznej w zakresie określenia gabarytów tych obiektów, zarówno wysokościowych, jak i szerokości frontów z nawiązaniem do dobrych przykładów architektury, ochronę starodrzewu oraz zadrzewień przyulicznych, w tym historycznej alei w ul. Jana z Kolna oznaczonej na rysunku planu, z dopuszczeniem wymiany i uzupełnień.

W granicach planu znajdują się budynki objęte ochroną konserwatorską, uwidocznione na rysunku planu:

- a) były Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, dawna szkoła z pocz. XX 16/20, obecnie Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej przy ul. Polnej 16/20,
- b) domy mieszkalne przy ul. Jana z Kolna 23 i 25.
- c) Ośrodek Szkolno-Wychowawczy przy ul. Polnej 16/20, d. szkoła z pocz. XX w.,
- d) historyczna aleja, którą tworzy drzewostan przyuliczny ul. Jana z Kolna,
- e) drzewostan przyuliczny ul. Polnej,
- f) historyczna aleja, którą tworzy drzewostan przyuliczny ul. Króla Jana Kazimierza.

- 48) Uchwała Nr III/31/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego od południa ulicą Jana z Kolna, od zachodu terenami kolejowymi, od północy ul. 3 Maja i terenami zabudowy mieszkaniowej, od wschodu ulicą Króla Jana Kazimierza i zabudową mieszkaniową w mieście Sopotcie (M-6-06)

Obszar planu położony jest w strefie ochrony otoczenia zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod numerem 936 (decyzja z 12.02.1979 r., dawny numer rejestru 771) – w strefie B-1 ograniczenia W ww. planie ustalono następujące zasady kształtowania struktury przestrzennej:

- a) dostosowanie parametrów oraz zasad lokalizacji i kształtowania zabudowy do charakteru obszaru chronionego,

b) kolorystyka wszystkich elementów zagospodarowania stonowana, czerpiąca inspiracje z tzw. barw natury sąsiadującego od południa i wschodu najbliższego otoczenia,

c) ustala się dla nowoprojektowanej zabudowy nawiązanie w kształcie bryły, użytych materiałach elewacyjnych oraz kolorystyce do sąsiedniej zabudowy historycznej,

d) ustala się dla elewacji o długości powyżej 24 m w rzucie, zastosowanie artykulacji ścian zewnętrznych na całej wysokości elewacji pionowej w zależności od potrzeb w formie: przeszkleń, loggi, otwartych klatek schodowych, uskoków, itp.

Teren w części objęty strefą ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków Archeologicznych – jak na rysunku planu; wszelkie prace naruszające strukturę gruntu wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych na zasadach określonych przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Na obszarze planu występuje obiekt o wartościach kulturowych: dom mieszkalny z 4 ćw. XIX w., położony przy ul. Jana z Kolna 24 (istniejąca działka nr 122/1) ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków – ustalono ochronę bryły budynku, elewacji ceglanych, stolarki okiennej i drzwiowej (ewentualna wymiana powinna być odtworzeniowa względem historycznej, tzn. powinna powtarzać kształt otworu okiennego i drzwiowego oraz podziały).

- 49) Uchwała Nr XXX/410/2017 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 czerwca 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru ograniczonego od południa i wschodu ulicami Polną i Bitwy pod Płowcami, od zachodu skarpa, od północy granicą łącznika pomiędzy ulicami Karlikowską i Stefana Okrzei w mieście Sopotcie (M-6-07)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-1 ograniczenia gabarytu.

Elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną: przedpole zespołu zabytkowego miasta oraz budynki ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków objęte ochroną konserwatorską: przy ul. Karlikowskiej 31 i 33 i przy ul. Bitwy pod Płowcami 44-46 i 48-50.

Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

- a) ochrona przedpola zespołu zabytkowego miasta poprzez ograniczenie wysokości i intensywności zabudowy ,
- b) ochrona walorów krajobrazowych i ekspozycyjnych terenu, w tym w szczególności pierzei ul. Polnej;
- c) ochrona formy i substancji zabytkowej budynków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków poprzez:
- zachowanie zasady kompozycji architektonicznej obiektów, w tym zasady kształtowania dachu i podziałów elewacji frontowych, z dopuszczeniem: stosowania okien połaciowych z wyłączeniem połaci dachowych od strony przestrzeni publicznych, wymiany stolarki okiennej lub zmiany konstrukcji okien z zachowaniem formy, rodzaju materiału, koloru, profili i podziałów,
 - zakaz rozbudowy od strony przestrzeni publicznych (dopuszcza się ewentualną dobudowę werand lub wykuszy od strony przestrzeni prywatnych), w przypadku rozbudowy wymóg nawiązania do architektury budynku chronionego z zachowaniem zdecydowanej jego dominacji i czytelności kompozycji architektonicznej.

- 50) Uchwała Nr VI/97/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 marca 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu posesji przy ul. Chrobrego 1-7 w Sopotcie (M-7-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji a także detali, kolorystyki i zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych budynków w sąsiedztwie a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia w tym wysokości i szerokości frontów,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- w zewnętrznej warstwie obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,
- obowiązuje krycie dachów dachówką ceramiczną, kształt dachów powinien kontynuować formy stosowane w historycznej zabudowie sąsiadującej.

51) Uchwała Nr XXV/340/2013 Rady Miasta Sopotu z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Kościuszki, Sobieskiego, 3 Maja, w mieście Sopotcie, Uchwała Nr XXVII/379/2017 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia zmiany części miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulic Tadeusza Kościuszki, Jana Sobieskiego, 3 Maja, w mieście Sopotcie, w zakresie terenu położonego między ulicami Lipową, Władysława IV i Tadeusza Kościuszki (M-7-04)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr 936 z dnia 12. 02. 1979 r. zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu.

Na obszarze planu usytuowane są obiekty w rejestrze zabytków:

- a) willa z ogrodem i altaną przy ul. Kościuszki 41 – nr rejestru 1713 z dn. 16.08.2000 r.,
- b) budynek mieszkalny i gospodarczy przy ul. Kościuszki 63 – nr rejestru 858 z dn. 15.01.1977 r.,
- c) kamienica przy ul. Lipowej 9 – nr rejestru 859 z dn. 15.01.1977 r.,
- d) dom - willa przy ul. Władysława IV 3 – nr rejestru 937 z dn. 12.09.1977 r.,
- e) dom mieszkalny przy ul. Władysława IV 9 – nr rejestru 1073 z dn. 21.12.1984 r.,
- f) budynek mieszkalny, ogród i park przy ul. Kościuszki 31 – nr rejestru 1765 z dn. 18.06.2007 r.,
- g) willa wraz z działką nr 25/4 przy ul. Kościuszki 43 oraz znajdującym się na niej starodrzewem – nr rejestru 1767 z dn. 22.12.2005 r. oraz działka nr 25/3 ze znajdującym się na niej starodrzewem stanowiąca zaplecze posesji – nr rejestru 1764 z dn. 27.12.2005 r.

Na obszarze planu ustalono ochronę konserwatorską następujących elementów struktury przestrzennej:

- a) układu ulicznego,
- b) historycznego podziału parcelacyjnego,
- c) historycznej zabudowy położonej przy ulicach:
 - ul. Dębowej: 3, 5, 7, 6, 8, 9, 10, 12 oraz postulowanych do wpisu do rej. zabytków 2 i 4,
 - ul. Kościuszki: 30, 32, 33a, 33b, 35, 36, 37, 40, 42, 44, 47, 48, 50, 52, 53-55, 54, 59, 60, 61, 62, 66a, 68 oraz postulowanych do wpisu do rej. zabytków 51, 56 i 64,
 - ul. Lipowej: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 16, 17 oraz postulowanych do wpisu do rej. zabytków 14 i 15,
 - ul. 3.Maja: 28, 32a, 32b, 32c, 34, 36, 38, 38a, 40, 42a, 44, 53, 53a, – ul. Marii Skłodowskiej-Curie: 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10/12, 11, 13 oraz postulowanego do wpisu do rej. zabytków 5,
 - ul. Władysława IV: 1a, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 16,19 oraz postulowanego do wpisu do rej. zabytków 1.

Ustalono obowiązek wykonania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji uzasadniającego, w kontekście krajobrazu, rozwiązania przyjęte w tym projekcie; na obszarze ww. planu wprowadzono zakaz lokalizacji budowli mogących mieć negatywny wpływ na walory krajobrazu obszaru chronionego.

52) Uchwała Nr XXXVI/623/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27.04.2006 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru ograniczonego ulicami Sobieskiego, Grunwaldzką, Chrobrego i 3 Maja, w mieście Sopotcie (M-7-05)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr 771 z dnia 12. 02. 1979 r. zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu.

Na obszarze planu usytuowane są obiekty w rejestrze zabytków:

- dom mieszkalny przy ul. Kazimierza Wielkiego 1 (nr rejestru 788 z dn. 30.01.1978 r.),
- dom mieszkalny przy ul. 3 Maja 16 (nr rejestru 785 z dn. 30.01.1978 r.),
- dom mieszkalny przy ul. Grunwaldzkiej 70 (nr rejestru 740 z dn. 15.01.1977 r.).

W ww. planie ustalono ochronę konserwatorską następujących elementów struktury przestrzennej:

- a) układu ulicznego,
- b) historycznego podziału parcelacyjnego;
- c) obiektów położonych przy ulicach: Chrobrego 12, 14 (postulowany do wpisu do rej. zabytków), 16, 18, 24, 26; Grunwaldzkiej 50, 54, 58, 60, 62, 68, 70, 82, 84; Kazimierza Wielkiego 1, 3, 5, 8-10, 9, 11, 13; Książąt Pomorskich 1, 3, 9, 12, 14, 13, 15, 17, 19, 21, 23,16-18; 3.Maja 2, 8, 10, 12, 14, 16, 22, 24, 26; Mieszka I 1, 3, 5; Sobieskiego 57, 59, 61, 63, 65, 67.

Ma ww. obszarze obowiązuje wykonanie i uzgodnienie z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego do projektu inwestycji uzasadniającego – w kontekście krajobrazu.

- 53) Uchwała Nr XXXVI/616/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego u zbiegu ulic Jana Sobieskiego i Bolesława Chrobrego w mieście Sopotcie (M-7-05a)

Obszar planu położony jest w strefie ochrony zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod numerem 936 (decyzja z 12.02.1979 r., dawny numer rejestru 771) – w strefie A-3 restauracji urbanistycznej.

Zasady kształtowania struktury przestrzennej:

- a) dostosowanie parametrów oraz zasad lokalizacji i kształtowania zabudowy do charakteru obszaru chronionego,
- b) kolorystyka wszystkich elementów zagospodarowania stonowaną, czerpiącą inspiracje z tzw. barw natury sąsiadującego od zachodu obszaru wokół Potoku Elizy („Haffnera”), podnóża skarpy (tzw. Klifu Sopotckiego),
- c) ustala się dla nowoprojektowanej zabudowy nawiązanie w kształcie bryły, użytych materiałach elewacyjnych oraz kolorystyce do sąsiedniej zabudowy historycznej,
- d) ustala się dla materiałów elewacyjnych konieczność stosowania, jako dominujących, tradycyjnych materiałów budowlanych, takich jak tynk, cegła, dachówka ceramiczna (lub inny historyczny materiał pokrycia dachu), dopuszcza się stosowanie innych wysokiej klasy materiałów jako materiał uzupełniający;
- e) dopuszcza się scalenia ahistorycznych i wtórnych podziałów w obrębie historycznych działek.

- 54) Uchwała Nr XXV/343/2013 Rady Miasta Sopotu z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części obszaru położonego w kwartale ulic Sobieskiego, Chrobrego, Grunwaldzkiej i Chopina w mieście Sopotcie (M-7-06)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie A-3 restauracji urbanistycznej.

W zasięgu strefy A-3 restauracji urbanistycznej, podlegają ochronie:

- a) walory krajobrazowe i ekspozycyjne skarpy sopockiej,
- b) przebieg i parametry historycznie wykształconych ulic: Chopina, Chrobrego, Sobieskiego, Dąbrowskiego,
- c) otwarcie widokowe w kierunku Zatoki Gdańskiej (ul. Chrobrego);
- d) zielen przyuliczna i przedogródki,
- e) obiekty zabytkowe i obiekty o wartościach kulturowych,

Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

- a) utrzymanie parametrów i form zabudowy dominującej w poszczególnych kwartałach ulicznych z dopuszczeniem niewielkiej rozbudowy,
- b) dla nowej zabudowy dachy symetryczne dwuspadowe, o kącie nachylenia dostosowanym do zabudowy sąsiadującej,
- c) kontynuacja zasady zabudowy wolnostojącej wśród zieleni,
- d) ochrona przedogródków,
- e) ochrona szpalerów drzew wzdłuż ulic Chopina (po północnej stronie) i Chrobrego (po południowej stronie) z możliwością wymiany i uzupełnień,
- f) ochrona obiektów o wartościach kulturowych objętych ochroną konserwatorską,
- g) stosowanie ogrodzeń poziomych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęsł z prefabrykatów betonowych.

Na rysunku planu i w kartach terenu wyróżniono obiekty zabytkowe, wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego oraz budynki i tereny o wartościach kulturowych, które obejmuje się ochroną konserwatorską ustaleniami niniejszego planu. Zakres ochrony obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego regulują przepisy odrębne.

Obiekty objęte ochroną konserwatorską:

- sanatorium „Ostsee”, obecnie dom mieszkalny przy ul. Sobieskiego 35 z 1895 r., obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków województwa pomorskiego, nr rejestru 1569;
- teren otoczenia dawnego sanatorium – założenie parkowe,
- pensjonat „Irena” przy ul. Chopina 36 z 1912 r., obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków województwa pomorskiego, nr rejestru 1098,
- teren otoczenia pensjonatu „Irena”,
- budynki mieszkalne z przełomu XIX i XX w.: ul. Chrobrego 9, 11, 13, 15, 17 i 21, ul. Chopina 16, 18, 20, 22, 24A, 26, 26A, 26C, 32, 34, 40, 42, 46, ul. Chrobrego 19, 29, ul. Dąbrowskiego 2/4 i 6/8, 7, ul. Grunwaldzka 36, 38, 40, 42, 44 (przekształcony), 48.

Dla budynków i terenów objętych ochroną konserwatorską ustaleniami ww. planu, ustalono:

- a) ochronę formy i substancji zabytkowej, poprzez zachowanie zasady kompozycji architektonicznej obiektów, w tym typu pokrycia dachowego i jego kolorystyki, stolarki okiennej i drzwiowej, z dopuszczeniem: przekształceń kondygnacji parterów związanych z ewentualną funkcją usługową w uzgodnieniu z właściwym konserwatorem zabytków, okien połaciowych pod warunkiem dostosowania do kompozycji elewacji, zewnętrznego ocieplenia ścian pod warunkiem zachowania lub odtworzenia detali architektonicznych, wymiany stolarki okiennej lub zmiany konstrukcji okien z zachowaniem rodzaju materiału, koloru, profili i podziałów; ustalenie nie dotyczy przekształceń kondygnacji parterów związanych z ewentualną funkcją usługową, nadbudowy do 1,0 m, jako dostosowania do standardów technicznych w zakresie ocieplenia i wysokości użytkowej pomieszczeń; ustalenie nie dotyczy budynków przy ul. Dąbrowskiego 2/4 i 6/8, gdzie ustala się zakaz nadbudowy i rozbudowy, rozbudowy i/lub nadbudowy powyżej 1,0 m, wynikających z możliwości uzasadnionych studiami krajobrazowymi; dla formy architektonicznej rozbudowy i nadbudowy ustala się wymóg nawiązania do architektury budynku chronionego z zachowaniem zdecydowanej jego dominacji i czytelności kompozycji; dla budynków przy ul. Dąbrowskiego 2/4 i 6/8 ustala się zakaz nadbudowy i rozbudowy;
- b) w przypadku zniszczenia części lub całości budynku (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), odtworzenie budynku (bryły, elewacji) z możliwością rekompozycji (zmiany formy) w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków,
- c) zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych;
- d) na terenach objętych ochroną konserwatorską - priorytet ochrony historycznego otoczenia i ekspozycji budynków chronionych z zaleceniem podniesienia standardu estetycznego zagospodarowania.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- a) dostosowanie nowej zabudowy i zagospodarowania terenu do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły budynków, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej;
- b) stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów, itp.) lub wg ustaleń szczegółowych zawartych w kartach terenu;

c) wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych dla wszystkich inwestycji kubaturowych oraz zagospodarowania terenów objętych ochroną konserwatorską, których efektem będzie określenie, zgodnych z zasadami ochrony konserwatorskiej, parametrów zamierzenia inwestycyjnego.

55) Uchwała Nr XXXIV/573/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 stycznia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części pasa przykolejowego w mieście Sopocie (P-1-01)

Obszar planu położony jest w zasięgu strefy ochronnej krajobrazu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.,

Historyczna zabudowa:

- d. szkoła żeńska, ob. II Liceum Ogólnokształcące wraz z kapliczką przydrożną, Al. Niepodległości 751 – obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 1170 z dnia 18.07.1997 r. – ochrona pełna,
- szkoła przy Al. Niepodległości 749,
- historyczny zespół Hipodromu - Sopot ul. Polna, obiekt wpisany do rejestru zabytków, nr decyzji A - 1163 z 25.03.1997 r. wraz z obiektami objętymi wpisem do rejestru zabytków: budynek wagi z 1921 r. (już nieistniejący), trybuna I z 1898 r., kasy totalizatora z 1935 r., trybuna II z 1928 r. – ochrona pełna,
- wille:

Al. Niepodległości 719 z lat 1900-1910,

Al. Niepodległości 737 z ok. 1900 r.,

- kamienice czynszowe:

Al. Niepodległości 725 z 1903 r.,

Al. Niepodległości 727 z 1914 r.,

Al. Niepodległości 735 z 1900 r.,

Al. Niepodległości 739 z 1905 r.,

Al. Niepodległości 741 z 1909 r.,

Al. Niepodległości 745, 747 z 1900 r.,

ochrona linii zabudowy, bryły, elewacji od strony ulic, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości, detalu oraz zabytkowego wyposażenia.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów substandardowych,
- zakaz zabudowy loggii i balkonów,
- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej - w przypadku wymiany wymagana stolarka drewniana z rekonstrukcją detali i zachowaniem kolorystyki, ustalenie dotyczy zabudowy historycznej.

56) Uchwała Nr XXX/535/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami Al. Niepodległości, Jana z Kolna, Nową Spacerową i terenami Hipodromu w mieście Sopocie (P-1-02)

obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-2 ochronnej krajobrazu.

Historyczna zabudowa:

- domy przy Al. Niepodległości 647/649, 651/653, 655/657, 665, 671, 673, 675,
- domy przy ul. Jana z Kolna 33, 37,
- budynek kolejowy przy przystanku kolejowym Sopot Wyścigi, nastawnia sp 1.

Zakres ochrony budynków objętych ochroną konserwatorską:

- a) w przypadku robót budowlanych prowadzonych przy budynkach objętych ochroną konserwatorską wymagany priorytet działań konserwatorskich oraz stosowanie przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- b) w przypadku dopuszczenia rozbiórki budynku objętego ochroną konserwatorską nowoprojektowany obiekt należy lokalizować w miejscu rozbieranego budynku, dla nowoprojektowanego obiektu wymagana historyczna forma i gabaryty,
- c) zachowanie zasady kompozycji bryły budynku, to jest:
 - zachowanie kształtu dachu (kąty głównych połączeń dachu) z dopuszczeniem podniesienia wysokości budynku o nie więcej niż 35 cm (wyłącznie w przypadkach uzasadnionych konstrukcyjną potrzebą wykonania wieńca) z dopuszczeniem wykonania lukarn o kształcie harmonizującym z budynkiem i wysunięciem okapu budynku oraz okien połaciowych zharmonizowanych z elewacjami budynku,
 - dopuszczenie okien połaciowych wyłącznie na połaciach poniżej 30° lub innych nieekspozowanych z przestrzeni publicznych,
 - ochrona / odtworzenie historycznego materiału pokrycia dachowego,
 - zachowanie zasadniczych proporcji rzutu z dopuszczeniem rozbudowy do 10% powierzchni budynku mierzonej po obrysie ścian zewnętrznych wyłącznie od strony elewacji wtórnie przekształconych lub nieekspozowanych od strony przestrzeni publicznych lub w formie dodania elementów takich jak np. weranda, ganek, wiatrołap, harmonijnie wpisujących się w budynek,
- d) zachowanie zasady kompozycji elewacji budynku, to jest:
 - zachowanie rozmieszczenia i wielkości historycznych otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych historycznej stolarki okiennej,
 - zachowanie oryginalnej stolarki okiennej, a w przypadku wtórnej – zastosowanie historycznego materiału z dopuszczeniem możliwości zmiany konstrukcji okna przy zachowaniu podziału, profili w części zewnętrznej; w parterach usługowych dopuszcza się stosowanie ślusarki,
 - zachowanie rodzaju materiału elewacji lub powrót do materiałów historycznych na podstawie materiałów archiwalnych,
 - zachowanie historycznego detalu architektonicznego lub przywrócenie na podstawie materiałów archiwalnych,
 - zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych.

57) Uchwała Nr XXX/536/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami Al. Niepodległości, 3 Maja, Jana z Kolna i wschodnią granicą terenów kolejowych w mieście Sopotie – ETAP I (P-1-03a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno – krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach stref ochrony otoczenia zespołu zabytkowego – B-1 ograniczenia gabarytu i B-2 ochronnej krajobrazu.

Historyczna zabudowa:

- a) domy przy Al. Niepodległości 677, 679, 681-683, 685, 689, 703, 705, 715,
- b) domy przy ul. Jana z Kolna 26, 30, 32,
- c) dom przy ul. 3 Maja 71.

zakres ochrony budynków objętych ochroną konserwatorską:

- a) w przypadku robót budowlanych prowadzonych przy budynkach objętych ochroną konserwatorską wymagany priorytet działań konserwatorskich oraz stosowanie przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

b) zachowanie zasady kompozycji bryły budynku, to jest:

- zachowanie kształtu dachu (kąty głównych połaci dachu) z dopuszczeniem podniesienia wysokości budynku o nie więcej niż 35 cm (wyłącznie w przypadkach uzasadnionych konstrukcyjną potrzebą wykonania wieńca i pod warunkiem zachowania historycznych elementów więźby dachowej tj. profilowanych końcówek krokwi, gzymsów, dekoracji laubzegowych) z dopuszczeniem okien połaciowych zharmonizowanych z elewacjami budynku,
- dopuszczenie okien połaciowych wyłącznie na połaciach poniżej 30° lub innych nieekspozowanych z przestrzeni publicznych,
- ochrona / odtworzenie historycznego materiału pokrycia dachowego,
- zachowanie zasadniczych proporcji rzutu z dopuszczeniem rozbudowy do 10% powierzchni budynku mierzonej po obrysie ścian zewnętrznych wyłącznie od strony elewacji wtórnie przekształconych lub nieekspozowanych od strony przestrzeni publicznych lub w formie dodania elementów takich jak np. weranda, ganek, wiatrołap, harmonijnie wpisujących się w budynek,

c) zachowanie zasady kompozycji elewacji budynku, to jest:

- zachowanie rozmieszczenia i wielkości historycznych otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych historycznej stolarki okiennej,
- zachowanie oryginalnej stolarki okiennej, a w przypadku wtórnej – zastosowanie historycznego materiału z dopuszczeniem możliwości zmiany konstrukcji okna przy zachowaniu podziału, profili w części zewnętrznej; w parterach usługowych dopuszcza się stosowanie ślusarki,
- zachowanie rodzaju materiału elewacji lub powrót do materiałów historycznych na podstawie materiałów archiwalnych,
- zachowanie historycznego detalu architektonicznego lub przywrócenie na podstawie materiałów archiwalnych,
- zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych.

Dodatkowo ochroną konserwatorską z dopuszczeniem nadbudowy (wg ustaleń zawartych w karcie terenu) obejmuje się budynek przy Al. Niepodległości 687.

58) Uchwała Nr XXXI/538/2005 Rady Miasta Sopotu z dnia 4 listopada 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części pasa przykolejowego w mieście Sopocie (P-2-01)

Obszar planu położony jest w zasięgu strefy restauracji urbanistycznej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Historyczna zabudowa:

- domy mieszkalne:

Al. Niepodległości 847 z ok. 1900 r.,

Al. Niepodległości 849 z pocz. XX w.,

Al. Niepodległości 851 z pocz. XX w.,

ul. Pokorniewskiego 4 z ok. 1900 r.,

Al. Niepodległości 873 z ok. 1930 r.,

Al. Niepodległości 877 z 1925 r.,

Al. Niepodległości 879 z 1925 r., (trzy budynki stanowiące fragment historycznego zespołu zabudowy, który rozciągał się popółnocnej stronie ulicy Malczewskiego),

Al. Niepodległości 891 z pocz. XX w.,

ul. Pokorniewskiego 7 z 1908 r.,

dla zabudowy historycznej obowiązuje ochrona linii zabudowy, elewacji od strony ulic, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych dachówką ceramiczną, wysokości, detalu.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów substandardowych.

59) Uchwała Nr XXI/281/2016 Rady Miasta Sopotu z dnia 12 września 2016r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części pasa przykolejowego w mieście Sopocie, w zakresie terenu od wiaduktu nad torami PKP do przystanku SKM w Kamiennym Potoku (P-2-02)

Obszar planu położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-1 ograniczenia gabarytu. Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej: ochrona przedpola zespołu zabytkowego miasta poprzez ograniczenie wysokości i intensywności zabudowy.

60) Uchwała Nr XXIII/273/96 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 września 1996 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu projektowanego parkingu przy ul. Haffnera w Sopocie w trybie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (R-1-01)

Obszar objęty planem podlega ścisłej ochronie konserwatorskiej w całości jako integralny element zespołu urbanistycznego miasta Sopotu. Na obszarze planu ustalono zakaz budowy obiektów kubaturowych na terenie objętym planem, z wyjątkiem parterowych urządzeń towarzyszących, w koniecznym minimalnym zakresie. Nowa zabudowa musi być dostosowana do historycznej kompozycji urbanistycznej Sopotu w zakresie bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów. Krycie dachówką ceramiczną lub blachą w arkuszach.

61) Uchwała Nr XXXVII/526/2014 Rady Miasta Sopotu z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu grodziska i ulic Goyki, Haffnera, Sępiej w mieście Sopocie (R-1-02)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 12.02.1979 r. pod nr 771 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefach: 1) A-1 rezerwatu krajobrazu kulturowego – grodzisko wczesnośredniowieczne wpisane do rejestru zabytków decyzją 333/Archeol. z dnia 28.02.1979 r. wraz ze strefą ochronną; 2) A-2 konserwacji urbanistycznej; 3) A-3 restauracji urbanistycznej; 4) B-1 ograniczenia gabarytu, wyodrębnionej ze strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego.

W zasięgu strefy A-1 rezerwatu krajobrazu kulturowego ustala się:

- a) elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną: grodzisko wczesnośredniowieczne jako cenny zabytek archeologiczny, walory krajobrazowe i ekspozycyjne wzgórza grodowego, użytek ekologiczny, ukształtowanie terenu, potok Grodowy;
- b) zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego: ochrona archeologiczna (strefa ochrony W-1), zachowanie zieleni jako głównej funkcji terenu, zakaz zabudowy z wyjątkiem obiektów dydaktyczno muzealnych związanych z obsługą funkcji muzealnych takich jak dymarki, piece do wypalania naczyń, półziemianki, poletko archeologiczne, zachowanie potoku Grodowego w naturalnym korycie oraz związanej z nim zieleni, stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęsł z prefabrykatów betonowych.

W zasięgu strefy A-2 konserwacji urbanistycznej ustala się:

- a) elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną: zespół willowo-ogrodowy przy ul. Goyki 1-3 wpisany do rejestru zabytków, obiekty o wartościach kulturowych, które obejmuje

się ochroną konserwatorską, walory krajobrazowe i ekspozycyjne skarpy sopockiej, ukształtowanie terenu, potok Babidolski;

b) zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego: ochrona archeologiczna (strefa ochrony W-2), zachowanie zieleni jako głównej funkcji terenu, zakaz rozbudowy istniejących budynków i budowy nowych z wyjątkiem: – nowego budynku w rejonie byłego, obecnie nie istniejącego „domu ogrodnika” na terenie nie zadrzewionym w granicach zabytkowego zespołu willowo ogrodowego przy ul. Goyki 1-3 (powierzchnia zabudowy do 400 m²), rozbudowy w kierunku zachodnim budynku Młyna Dolinnego przy ul. Winieckiego 49, jedynie w przypadku zmiany funkcji na gastronomię; zachowanie potoku Babidolskiego w istniejącym korycie oraz związanej z nim zieleni, stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęseł z prefabrykatów betonowych, ochrona zabudowy historycznej.

W zasięgu strefy A-3 restauracji urbanistycznej ustala się:

a) elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną: ciek i zbiorniki wodne oraz związana z nimi zielen, obiekty i zespoły zabudowy o wartościach kulturowych, które obejmuje się ochroną konserwatorską;

b) zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego: utrzymanie przeważającej wysokości i formy zabudowy; ustalenie wysokości nowej zabudowy powinno uwzględniać specyfikę zabytkowej struktury i ukształtowania terenu, zachowanie cieków i zbiorników wodnych oraz związanej z nimi zieleni, stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęseł z prefabrykatów betonowych, ochrona zabudowy historycznej.

W zasięgu strefy B-1 ograniczenia gabarytu zabudowy, wyodrębnionej ze strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, ustala się:

a) elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną: walory krajobrazowe i ekspozycyjne miasta od strony Al. Niepodległości, ciek i zbiorniki wodne oraz związana z nimi zielen, obiekty i zespoły zabudowy o wartościach kulturowych, które obejmuje się ochroną konserwatorską;

b) zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego: ustalenie wysokości nowej zabudowy powinno uwzględniać ekspozycję zabytkowej struktury miasta od strony Al. Niepodległości i specyfikę ukształtowania terenu, zachowanie cieków i zbiorników wodnych oraz związanej z nimi zieleni, stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęseł z prefabrykatów betonowych, ochrona zabudowy historycznej.

W planie wskazano do ochrony strefy ochrony archeologicznej: W-1 grodziska wczesnośredniowiecznego i W-2 osady przyrodowej. Dla wszelkich działań inwestycyjnych w strefach ochrony archeologicznej wymaga się uzgodnienia Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wszystkie prace ziemne w zasięgu strefy ochrony archeologicznej należy prowadzić pod nadzorem archeologa. W przypadku natrafienia na obiekty archeologiczne wymagane badania ratownicze i sporządzenie dokumentacji archeologiczno-konserwatorskiej.

W planie wyróżniono również obiekty zabytkowe (wpisane do rejestru zabytków), których ochronę regulują przepisy odrębne, a ponadto wyróżniono obiekty zabytkowe, które objęte zostały ochroną konserwatorską ustaleniami ww. planu:

- dom mieszkalny przy ul. Wosia Budzysza 5/7, kamienica czynszowa z roku 1911,
- dom mieszkalny przy ul. Wosia Budzysza 8,
- dom mieszkalny (willa) przy ul. Haffnera 79 z 1920 r.,
- dom mieszkalny przy ul. Winieckiego 55, willa z 1913 r.,
- dom mieszkalny przy ul. Winieckiego 53a z 1922 r.,
- dom mieszkalny przy ul. Młyńskiej 11a z 1885 r. związany z dawnym, nieistniejącym zespołem młyna,
- dom mieszkalny - willa (d. restauracja Młyn Dolinny) z założeniem parkowo-ogrodowym przy ul. Winieckiego 49,
- dom mieszkalny, willa przy ul. Winieckiego 53 z 1905 r.,
- willa w zespole willowo-parkowym przy ul. Goyki 1-3 z 1894 roku, zespół wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 30.03.83 pod nr 839 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 1018),
- oficyna z lamusem przy ul. Goyki 1 z 1903 roku (dawna stajnia) - fragment założenia zespołu willowo-parkowego wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 30.03.83 pod nr 839 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego - 1018),
- zachowane fragmenty brukowej nawierzchni historycznego układu komunikacyjnego.

Dla budynków objętych ochroną konserwatorską ustalono następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- a) ochrona formy i substancji zabytkowej, poprzez zachowanie zasady kompozycji architektonicznej obiektów, w tym geometrii dachu, typu pokrycia dachowego i jego kolorystyki, stolarki okiennej i drzwiowej, z dopuszczeniem: przekształceń kondygnacji parterów związanych z ewentualną funkcją usługową w uzgodnieniu z właściwym konserwatorem zabytków, okien połaciowych pod warunkiem dostosowania do kompozycji elewacji, zewnętrznego ocieplenia ścian pod warunkiem zachowania lub odtworzenia detali architektonicznych po uzgodnieniu z właściwym konserwatorem zabytków, wymiany stolarki okiennej lub zmiany konstrukcji okien z zachowaniem historycznego materiału, koloru, profili i podziałów; ustalenie nie dotyczy przekształceń kondygnacji parterów związanych z ewentualną funkcją usługową, zakaz rozbudowy i nadbudowy z wyjątkiem budynków przy ul. Młyńskiej 11 i 17, przy ul. Wosia Budzysza 5/7 i przy ul. Winieckiego 49 wg ustaleń zawartych w zapisach ww. planu;
- b) w przypadku zniszczenia części lub całości budynku (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), odtworzenie budynku (bryły, elewacji) z możliwością rekompozycji (zmiany formy) w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków;
- c) zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- a) dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły budynków, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej;
- b) stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów, itp.) lub wg ustaleń szczegółowych zawartych w kartach terenu;
- c) wymóg sporządzenia studiów krajobrazowo-architektonicznych dla wszystkich inwestycji kubaturowych (w tym rozbudowy budynków), których efektem będzie określenie, zgodnych z zasadami ochrony konserwatorskiej, parametrów zamierzenia inwestycyjnego.

62) Uchwała Nr IV/35/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 05 stycznia 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu kortów tenisowych i ulic Haffnera, Powstańców Warszawy, Wosia Budzysza w mieście Sopotie (R-1-03)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy restauracji urbanistycznej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.,

Warunki ochrony:

- zakaz stosowania reklam stałych wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych.

Historyczna zabudowa na obszarze planu:

- wille:

ul. Powstańców W-wy 71 z roku 1898,

ul. Powstańców W-wy 73, willa „Halina” z roku ok. 1910,

ul. Powstańców W-wy 75, willa-pensjonat z roku 1893,

ul. Powstańców W-wy 77, willa wielomieszkaniowa z roku 1896,

ul. Powstańców W-wy 79, z roku 1905,

ul. Powstańców W-wy 81, z roku 1893,

- kamienica czynszowa przy ul. Powstańców W-wy 65 z roku 1899,

- dom mieszkalny przy ul. Powstańców W-wy 67 z roku 1920,

ochrona bryły, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości,

- dom mieszkalny kilkumieszkaniowy przy ul. Haffnera 78 z roku 1897,

ochrona bryły, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości; dla budynku przy ul. Powstańców W-wy 81, dopuszcza się rozbudowę od strony zachodniej w kierunku działki nr 46,

- willa charakterze reprezentacyjnym przy ul. Wosia Budzysza 4 z roku ok. 1900, ochrona pełna,

- willa przy ul. Haffnera 72 z roku 1910-15, obecnie przedszkole, obiekt wpisany do rejestru zabytków nr decyzji 1057 z 05.01.1990 r. – ochrona pełna,

- kamienica przy ul. Haffnera 70 z pocz. XX w.,

- willa dwurodzinna przy ul. Haffnera 66/68 z 1905 r., ochrona bryły, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości,

- willa-pensjonat przy ul. Powstańców W-wy 51 z 1900 r. – ochrona kąta nachylenia połaci dachowych, wysokości i historycznych detali, w tym ozdobnej werandy w elewacji zachodniej; ewentualna rozbudowa możliwa jedynie w kierunku wschodnim; w przypadku rozbudowy obowiązuje: - szerokość frontu od strony ul. Powstańców W-wy – 10 m,

- powierzchnia zabudowy części dobudowanej – do 100 m²,

- usytuowanie części dobudowanej – symetrycznie w stosunku do elewacji,

dopuszcza się zwiększenie wysokości o 1m (przy zachowaniu kąta nachylenia połaci dachowych),

- ul. Goyki 17/19 budynek dawnej szatni (obecnie funkcje towarzyszące głównej funkcji terenu) na kortach tenisowych z pocz. XX w., ochrona pełna,

- budynek klubu tenisowego przy ul. Ceynowy 5-7.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki, zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych budynków w rejonie planu, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego,

- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejącego budynku wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej oraz stosowanie materiałów użytych w obiekcie istniejącym,

- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,

- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących, zakaz realizacji obiektów substandardowych,

- zakaz zabudowy loggi i balkonów,

- ochrona stolarki okiennej i drzwiowej - w przypadku wymiany wymagana stolarka drewniana z rekonstrukcją detali i zachowaniem kolorystyki, ustalenie dotyczy zabudowy historycznej.

63) Uchwała Nr XXIV/312/09 Rady Miasta Sopotu z dnia 6 marca 2009 roku w sprawie: uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Zamkowa Góra w mieście Sopocie (R-1-04)

Obszar objęty planem położony jest w zespole urbanistyczno – krajobrazowym Sopotu wpisanym do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Na obszarze tym występują dwa obiekty przy ul. Zamkowa Góra 11 oraz 13 o wartościach kulturowych. Zasady ochrony:

a) struktury przestrzennej - ochrona ekspozycji biernej oraz ukształtowania terenu poprzez ograniczenie zainwestowania kubaturowego, utrzymanie i uzupełnianie drzewostanu, ograniczenie gabarytu,

b) historycznej zabudowy:

- konserwacja istniejącej zabudowy;

- dopuszcza się adaptację na funkcję usługową bez zmiany formy i detalu eksponowanych elewacji budynków;

- nie dopuszcza się montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków za wyjątkiem urządzeń dla osób niepełnosprawnych;

- zakaz umieszczania na elewacji reklam i szyldów nie związanych z prowadzoną działalnością;

- dopuszcza się wymianę stolarki okiennej z zachowaniem materiału, kolorystyki, profili i podziałów oraz z możliwością zmiany konstrukcji okna;
 - dopuszcza się doświetlenie poddasza budynku towarzyszącego rezydencji przy ul. Zamkowa Góra 13 lukarnami lub oknami pościowymi;
 - dopuszcza się rozbudowę budynku przy ul. Zamkowa Góra 13 z zachowaniem jego charakteru i skali;
 - dopuszcza się zwiększenie powierzchni zabudowy budynku przy ul. Zamkowa Góra 13 o 50%;
- c) innych elementów struktury przestrzennej:
- zachowanie założenia ogrodowego, w tym schodów terenowych i ukształtowania terenu.

64) Uchwała Nr XXVIII/476/2005 Rady Miasta Sopotu z dnia 20 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Sępiej w mieście Sopotie (R-1-05)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy ochronnej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Na obszarze tym występuje następująca historyczna zabudowa:

- willa przy ul. Haffnera 86 z roku 1870, obiekt wpisany do rejestru zabytków nr decyzji A- 1197 z 10.08.2000 r. – ochrona pełna,
 - wille z pocz. XX w.:
- ul. Haffnera 100 z pocz. XX w.,
ul. Sępia 2 hotel „Maryla” z 1901r.,
ul. Sępia 18 willa reprezentacyjna z 1905 r. wraz z historycznym założeniem ogrodowym,
ul. Sępia 20 willa kilkumieszkaniowa z 1920 r.,
ul. Sępia 22 willa kilkumieszkaniowa z 1920 r. - ochrona bryły, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- nowa zabudowa musi podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego rejonu Zamkowej Góry
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów substandardowych,
- zaleca się dostosowanie ogrodzeń do form historycznych.

65) Uchwała Nr XXVIII/477/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 20 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Jaru Swelinii w mieście Sopotie (R-1-06)

Obszar planu znajduje się w strefie ochrony krajobrazu B2 wyznaczonej jako strefa ochrony otoczenia od zespołu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Sopotu w granicach i ze strefami ochrony, wpisanego do rejestru zabytków województwa gdańskiego pod nr 771 decyzją z dnia 12.02.1979 r. w której obowiązują: - zasady w zakresie utrzymania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania i struktury przestrzennej.

66) Uchwała Nr IX/106/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla rejonu ulic Haffnera, Powstańców Warszawy, Wosia Budzysza w mieście Sopotie (R-1-07)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy A-3 restauracji urbanistycznej.

Na ww. obszarze występują następujące elementy historycznej struktury przestrzennej, które objęte zostały ochroną:

- system wodny Potoku Kamiennego oraz związana z nim zieleń,
- zespoły zabudowy końcowych odcinków ulic Powstańców Warszawy i Haffnera (- ul. Haffnera 66/68, dom mieszkalny, 1905 r., - ul. Haffnera 70, dom mieszkalny, 1910-1920 r., ul. Powstańców W-wy 71, dom mieszkalny-willa, 1898 r., ul. Powstańców W-wy 73, dom mieszkalny-willa; pensjonat „Halina”, 1896 r., ul. Powstańców W-wy 75, dom mieszkalny-willa, 1893 r., ul. Powstańców W-wy 77, dom mieszkalny-willa, 1896 r., ul. Powstańców W-wy 79, dom mieszkalny-willa, 1905 r., ul. Powstańców W-wy 81, dom mieszkalny-willa, 1892-93 r., ul. Powstańców W-wy 65, dom mieszkalny, 1896 r., rozb. 1911 r., ul. Powstańców W-wy 67, dom mieszkalny, 1900 r., ul. Budzysza 4, 1900 r., ul. Haffnera 78, d. Budzysza 6, dom mieszkalny d. gosp., 1897 r., ul. Powstańców W-wy 51, dom mieszkalny, 1900 r., ul. Powstańców W-wy 53, dom mieszkalny, 1 ćw. XIX w.) - historyczne rozplanowanie budynków, podział działek, historyczne ogrodzenia,
- budynki oznaczone na rysunku planu,
- sylweta od strony Zatoki Gdańskiej.

Na obszarze planu obowiązują następujące zasady ochrony:

- utrzymanie przeważającej wysokości i formy zabudowy; ustalenie wysokości nowej zabudowy powinno uwzględniać specyfikę zabytkowej struktury i ukształtowania terenu,
- zachowanie cieków wodnych oraz związanej z nimi zieleni,
- zachowanie przedogródków od strony ul. Powstańców W-wy,
- ochrona budynków oznaczonych na rysunku planu wg ustaleń zawartych w pkt 4 i 5 niniejszego ust. 6 ww. planu,
- stosowanie ogrodzeń przeziernych o wys. do 1,5 m lub żywopłotów z wykluczeniem przęsł z prefabrykatów betonowych.

- priorytet ochrony historycznego otoczenia i ekspozycji budynków chronionych z zaleceniem podniesienia standardu estetycznego zagospodarowania,
W granicach planu znajduje się obiekt wpisany do rejestru zabytków województwa pomorskiego - willa z lat 1910-15, obecnie przedszkole przy ul. Haffnera 72 – nr decyzji 1057 z 05.01.90 r., aktualny numer rejestru: 1303; dla obiektu przy ul. Haffnera 72 ustala się:

a) ochronę historycznej/pierwotnej formy budynku poprzez:

- zakaz niezgodnych ze stanem pierwotnym: rozbudowy, nadbudowy i budowy lukarn,
- zakaz wprowadzania okien połaciowych oraz zewnętrznego ocieplania ścian,

b) zachowanie formy i rodzaju materiału historycznej stolarki okiennej i drzwiowej;

5) dla budynków objętych ochroną konserwatorską, wyróżnionych na rysunku planu i w § 4 w kartach terenów ww. planu, ustala się:

a) ochronę formy architektonicznej poprzez:

- zachowanie bryły budynku, w tym rodzaju i kształtu dachu, bez możliwości rozbudowy i nadbudowy,
- zachowanie zasady kompozycji elewacji to jest: rozmieszczenia i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych stolarki okiennej, wykluczenie stolarki plastikowej,
- zachowanie rodzaju materiału elewacji,
- zachowanie charakterystycznego detalu architektonicznego,
- zakaz umieszczania okien połaciowych od strony przestrzeni publicznych, chyba, że inne ustalenia planu stanowią inaczej,
- zakaz zewnętrznego ocieplania ścian posiadających detal architektoniczny,

b) dopuszczenie przekształceń kondygnacji parterów związanych z ewentualną funkcją usługową,

c) stosowanie zasad lokalizacji i wielkości szyldów i reklam wg przepisów zawartych w ust. 4, pkt 3 ww. planu,

d) zakaz montowania urządzeń i prowadzenia instalacji, które powodowałyby zmiany w eksponowanych elewacjach budynków z wyjątkiem urządzeń dla niepełnosprawnych.

67) Uchwała Nr XLIII/583/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 18 września 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami Haffnera, Goyki, Winieckiego i Wosia Budzysza w mieście Sopotie (R-1-08)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy A-3 restauracji urbanistycznej.

Dla ww. obszaru sformułowano następujące zasady ochrony elementów historycznej struktury przestrzennej:

- a) priorytet ochrony historycznego otoczenia z zaleceniem podniesienia standardu estetycznego zagospodarowania terenów,
- b) utrzymanie przeważającej wysokości i formy zabudowy,
- c) ustalenie wysokości nowej zabudowy powinno uwzględniać specyfikę zabytkowej struktury i ukształtowania terenu.

- 68) Uchwała Nr XII/190/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części obszaru A1 ochrony uzdrowiskowej w Sopocie, Uchwała Nr X/133/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 12 października 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego północnej części obszaru A1 ochrony uzdrowiskowej w Sopocie, w granicach określonych dla karty terenu 08 (R-2-01)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r.

Na obszarze tym występuje historyczna zabudowa:

- Zakład Balneologiczny przy Placu Zdrojowym – obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 986 z dnia 10.12.1986 r. – ochrona pełna,
- Kościół Ewangelicko-Augsburski w Parku Południowym – obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 732 z dnia 12.08.1976 r. – ochrona pełna,
- fragment dawnego zespołu pensjonatu „Domu Polskiego” przy ul. Grunwaldzkiej 11 – obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 762 z dnia 15.02.1979 r. – ochrona pełna,
- Łazienki Południowe Al. Wojska Polskiego 1 obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 916 z dnia 09.11.1984 r. – ochrona pełna,
- Grand Hotel przy ul. Powstańców Warszawy 12/14 z lat 1925-1927 – obiekt wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 986 z dnia 10.12.1986 r. – ochrona pełna,
- modernistyczny obiekt d. Pawilonu Sztuki przy Al. Mamuszki 1 – ochrona bryły i elewacji,
- historyczne założenie: molo spacerowe wraz z założeniem skweru kuracyjnego (d. ogrodu zdrojowego) z relikdami III Domu zdrojowego przy ul. Powstańców Warszawy 2/4/6 – zespół wpisany do rejestru zabytków - nr decyzji 864 z dnia 01.09.1982 r. – ochrona pełna,

Dla obiektów projektowanych obowiązują następujące warunki konserwatorskie:

- wymagana odbudowa zespołu Domu Zdrojowego i Hotelu, obowiązuje nawiązanie architektury nowej zabudowy do rozwiązań historycznych, w dostosowaniu do dzisiejszych standardów, wymagań i możliwości technicznych,
- nowa zabudowa musi być zharmonizowana pod względem zasad podziałów i proporcji, a także detali i kolorystyki, zastosowanych materiałów budowlanych z formami wartościowych obiektów sąsiadujących, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistyczno-architektonicznego,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia (w tym wysokości i szerokości frontów) i sylwety miasta od strony morza,
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych,
- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,

- ul. Powstańców Warszawskich: ochrona zabytkowego szpaleru (alei) formowanych lip z zachowaniem kształtu korony drzewostanu; w przypadku nowych nasadzeń, uzupełnień wymagane zachowanie gatunku drzewostanu i systemu formowania.

- 69) Uchwała Nr XXXII/397/2009 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 października 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Parku Północnego po północnej stronie potoku Kamiennego w mieście Sopocie (R-2-02)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy ochronnej krajobrazu zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r. W planie obowiązują następujące warunki konserwatorskie dla projektowanych obiektów:

- a) zabudowa oraz elementy małej architektury muszą być zharmonizowane pod względem formy, zastosowanych materiałów budowlanych oraz kolorystyki z krajobrazem otoczenia, a także podporządkować się celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego;
- b) obowiązuje wymóg sporządzenia i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków analizy krajobrazowej, której zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia, ustalenie dotyczy również elementów małej architektury oraz rodzaju i kolorystyki nawierzchni;
- c) zakaz stosowania reklam.

- 70) Uchwała Nr X/122/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru plaż miejskich obejmującego fragment północnego pasa nadmorskiego (R-2/03) i południowego pasa nadmorskiego (R-3/08) w mieście Sopocie

Większa część obszaru objętego planem, w zasięgu jak na rysunku planu, położona jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochronnej krajobrazu oraz częściowo, w strefie konserwacji urbanistycznej.

Na obszarze planu obowiązuje zakaz lokalizowania budowli, urządzeń i instalacji, mających negatywny wpływ na ochronę walorów krajobrazu kulturowego oraz zakaz sytuowania nośników reklamowych na budynkach i terenach objętych ochroną konserwatorską.

- 71) Uchwała Nr XXXIX/481/98 Rady Miasta Sopotu z dnia 14 maja 1998 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy ul. Bitwy pod Płowcami 69 – 71 (działka nr 1/5 arkusz mapy 43 oraz działki nr 5/2 i 3/5 arkusz mapy 44) w Sopocie (zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu) (R-3-01)

Na obszarze planu nie występują obszary i obiekty zabytkowe.

- 72) Uchwała Nr XII/176/2000 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 stycznia 2000 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu działek nr 92, 93/1, 93/2, 94/1, 98/9, 99, 100, 101/2 w obrębie ulic Parkowej, Wojska Polskiego, Poniatowskiego, Traugutta – zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (R-3-02)

Na obszarze planu ochroną konserwatorską objęty jest domek rybacki z roku 1937 przy ul. Poniatowskiego 3. Zakres ochrony: ochrona bryły, detalu i pokrycia dachu dachówką ceramiczną, wymagane zachowanie lub odtworzenie w historycznych gabarytach domku rybackiego przy ul. Poniatowskiego 3.

- 73) Uchwała Nr XII/177/2000 Rady Miasta Sopotu z dnia 21 stycznia 2000 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu działki nr 3 przy ul. Bitwy pod Płowcami 60 – zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (R-3-03)

Na obszarze planu nie występują obszary i obiekty zabytkowe.

- 74) Uchwała Nr XXIII/424/05 Rady Miasta Sopotu z dnia 11 lutego 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru strefy ochrony pośredniej wewnętrznej ujęcia wody „Bitwy pod Płowcami” w mieście Sopotie (R-3-04)

Obszar objęty planem położony jest w strefie otoczenia zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r. - ochronie podlega przedpole widokowe południowej sylwety miasta, obowiązuje wymóg sporządzenia i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków, studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej zabudowy w kontekście krajobrazu otoczenia zakaz stosowania reklam wolnostojących.

- 75) Uchwała Nr XII/187/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części obszaru A1 ochrony uzdrowiskowej w Sopotie, Uchwała Nr VI/49/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części obszaru A1 ochrony uzdrowiskowej w Sopotie (R-3/05) w zakresie karty terenu 09 (R-3-05), Uchwała Nr XXVII/454/2021 Rady Miasta Sopotu z dnia 2 września 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego między Al. Wojska Polskiego, Laskiem Karlikowskim a ul. Bitwy pod Płowcami w mieście Sopotie (R-3-05a)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków, w zasięgu stref ochrony otoczenia zespołu zabytkowego – B-1 ograniczenia gabarytu i B-2 ochrony krajobrazu. Elementami objętej ochroną konserwatorską historycznej struktury przestrzennej są sylweta miasta od strony Zatoki Gdańskiej, walory krajobrazowe i ekspozycyjne terenu (w zasięgu strefy ograniczenia gabarytu B-1), przedpole zespołu zabytkowego miasta (w zasięgu strefy ochronnej krajobrazu B-2).

Na przedmiotowym terenie obowiązują następujące zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego: nie przekraczanie gabarytów wysokościowych zabudowy sąsiadującej, podniesienie standardu estetycznego zagospodarowania terenu, zakaz lokalizacji elementów negatywnie oddziałujących na chronioną panoramę miasta widzianą od strony Zatoki Gdańskiej. Przyjęto następujące warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych: dopuszcza się wyłącznie budynki o powierzchni rzutu nie przekraczającej 800 m², o wyraźnie rozczłonkowanej bryle z wyodrębnionymi, co najmniej dwoma segmentami połączonymi łącznikiem o wysokości nie wyższej niż 2 kondygnacje, wkomponowanie nowoprojektowanej zabudowy w krajobraz kulturowy miasta.

- 76) Uchwała Nr XII/189/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego centralnej części obszaru A1 ochrony uzdrowiskowej w Sopotie, Uchwała Nr X/122/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru plaż miejskich obejmującego fragment północnego pasa nadmorskiego (R-2/03) i południowego pasa nadmorskiego (R-3/08) w mieście Sopotie (R-3-06)

Większa część obszaru objętego planem, w zasięgu jak na rysunku planu, położona jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny

numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochronnej krajobrazu oraz częściowo, w strefie konserwacji urbanistycznej.

W granicach występują obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków:

- zespół Łazienek Południowych przy Al. Wojska Polskiego 1 wraz ze strefą ochrony ekspozycji, nr rejestru 1016;
- fragment obszaru Grand Hotelu przy ul. Powstańców W-wy 12/14, nr rejestru 1139.

Wobec obiektów zabytkowych obowiązuje ochrona bryły, formy i detalu architektonicznego.

Warunki konserwatorskie dla projektowanych obiektów: zabudowa oraz elementy małej architektury muszą harmonijnie wpisywać się w krajobraz otoczenia, w tym w sylwetę miasta widzianą od strony Zatoki Gdańskiej oraz od klifu w Orłowie.

- 77) Uchwała Nr XXXIV/576/2006 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 stycznia 2006 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Placu Rybaków z otuliną, w obszarze od ul. Bitwy pod Płowcami do ul. Emilii Plater i od granicy z Laskiem Karlikowskim do wnętrza placu wraz z północnymi pierzejami uliczek dojazdowych w mieście Sopotcie (R-3-07)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy konserwacji urbanistycznej zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r., gdzie obowiązuje ścisła ochrona struktury przestrzennej, a w skali architektonicznej restauracja istniejącej substancji. Na przedmiotowym terenie występuje historyczna zabudowa:

- zespół urbanistyczny Placu Rybaków z zabudową w postaci domków rybackich z roku 1916: ul. Pl. Rybaków 1, 2, 3, 4, 6, 7, 10, – ochrona gabarytów i architektury historycznej formy budynków,
- otulina zespołu urbanistycznego Placu Rybaków - działki przy ul. Emilii Plater 20-34 i Bitwy pod Płowcami 37-41 i zabudowa: ul. Emilii Plater 20/22, ul. Bitwy pod Płowcami 37, 39, 41, – ochrona gabarytów historycznej formy budynków.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- wymagane zharmonizowanie zabudowy współczesnej z chronionym otoczeniem poprzez rekompozycję brył,
- w przypadku przebudowy lub rozbudowy istniejących budynków wymagane jest zachowanie zasady kompozycji architektonicznej,
- w warstwie zewnętrznej budynków obowiązuje stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych (jak cegła ceramiczna, tynk, piaskowiec, granit, wapień, dachówka ceramiczna, drewno, żelazo kute, mosiądz, miedź, cynk, ołów itp.) oraz detali architektonicznych wywodzących się z form historycznych,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- w zasięgu zabytkowego zespołu urbanistycznego Placu Rybaków, jak na rysunku planu, obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań konserwatorskich,
- zakaz stosowania reklam stałych na obiektach budowlanych i reklam wolnostojących,
- obowiązuje dostosowanie ogrodzeń do form historycznych (ażurowe drewniane lub metalowe do wysokości 1,5 m),
- likwidacja substandardowej zabudowy gospodarczej.

- 78) Uchwała Nr XXXVII/498/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowej części obszaru A1 ochrony uzdrowiskowej dla terenu basenów solankowych w Sopotcie (R-3-09)

Obszar objęty planem położony jest w strefie ochrony otoczenia zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod numerem 936 (decyzja z 12.02.1979 r., dawny numer rejestru 771) – w strefie ochrony konserwatorskiej krajobrazu oraz w strefie ochrony ekspozycji miasta widzianej od strony Zatoki Gdańskiej.

Warunki konserwatorskie:

- zagospodarowanie zgodne z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,

- dostosowanie parametrów oraz zasad lokalizacji i kształtowania zabudowy do charakteru obszaru chronionego,
- kolorystyka wszystkich elementów zagospodarowania stonowana, czerpiąca inspiracje z tzw. barw natury sąsiadującego z obszarem opracowania krajobrazu i przestrzeni strefy wydm, plaży i morza,
- należy dążyć, aby zespoły zabudowy posiadały zbliżoną formę, podobne materiały w elewacjach i ujednoliconą kolorystykę.

79) Uchwała Nr XXVI/440/2001 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu przy ulicy Łokietka 63 w Sopocie - zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (R-4-01)

Na obszarze planu nie występują obszary i obiekty zabytkowe.

80) Uchwała Nr X/151/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 29 sierpnia 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu trasy Drogi Zielonej w rejonie granicy z Gdańskiem w mieście Sopocie (R-4-02)

Na obszarze planu nie występują obszary i obiekty zabytkowe.

81) Uchwała Nr XII/186/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Łokietka między hipodromem, strefą ochrony wewnętrznej ujęć wody „Bitwy pod Płowcami” i ogrodami działkowymi w Sopocie (R-4-03)

Obszar objęty planem położony jest w zasięgu strefy „E” ochrony pośredniej zespołu zabytkowego – ochronie podlega przedpole widokowe południowej sylwety miasta i ekspozycja wzgórz morenowych. Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- obowiązuje wymóg sporządzania studiów krajobrazowo – architektonicznych i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- umieszczanie reklam na obiektach budowlanych i lokalizacja reklam wolnostojących na gruntach należących do władającego obiektem sportowo-widowiskowym wymaga uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych.

82) Uchwała Nr XXXIII/460/2013 Rady Miasta Sopotu z dnia 8 listopada 2013 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Władysława Łokietka na odcinku od nr 47-53 i 52-62 w mieście Sopocie (R-4-04)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie ochronnej krajobrazu. W granicach obszaru objętego planem nie występują obiekty dziedzictwa kulturowego i zabytki oraz dobra kultury współczesnej podlegające ochronie. Obszar objęty planem bezpośrednio sąsiaduje z zabytkowym zespołem Hipodromu, wpisanym do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod nr 1623.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

- dostosowanie nowej zabudowy i zagospodarowania terenu do kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły budynków, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów istniejących i projektowanych;
- kolorystyka elewacji, w tym stolarki musi być zharmonizowana z zabudową sąsiadującą i podporządkowana celowi uzyskania harmonijnej całości zespołu urbanistycznego;

- wymóg sporządzania i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych dla wszystkich inwestycji kubaturowych, których efektem będzie określenie parametrów zamierzenia inwestycyjnego.

83) Uchwała Nr XII/185/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ogrodów działkowych przy ulicy Łokietka w Sopocie (R-4-05)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją nr 771 z dnia 12.02.1979 r., w strefie „E” ochrony pośredniej zespołu zabytkowego – ochronie podlega przedpole widokowe południowej sylwety miasta.

Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej:

- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo-architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych.

84) Uchwała Nr V/99/2019 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Hipodromu w mieście Sopocie (R-4-06)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w strefie ochrony otoczenia zespołu zabytkowego B-2 ochrony krajobrazu. Na terenie tym występują następujące zabytki:

- zespół hipodromu pod nr A-1163 (aktualny nr rejestru 1623) z budynkami: budynek wagi (1) obecnie nieistniejący, kasy totalizatora (2), Trybuna I (3), Trybuna II (4), Stajnia (5),
- drugi budynek stajni (6) w granicach zabytkowego zespołu hipodromu oraz dziedziniec wewnętrzny otoczony czterema obiektami, w tym dwoma chronionymi stajniami; zakres ochrony stajni – ochrona bryły, zakres ochrony dziedzińca – ochrona układu zabudowy.

Działania na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymagają pozwolenia właściwego konserwatora zabytków, w tym realizacja nośników reklamowych i szyldów.

85) Uchwała Nr XXII/456/2001 Rady Miasta Sopotu z dnia 25 maja 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Parku Stawowie przy Al. Niepodległości w Sopocie – zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu (R-5-01)

Plan obejmuje teren Parku Stawowie przy Al. Niepodległości i zawiera następujące warunki dla projektowanej zabudowy:

„ROZBUDOWA SZPITALA: nowy budynek nie może przytłoczyć swoją formą bryły pałacu, w związku z tym jego wysokość nie może być większa niż wysokość niższej części dobudowanego w 1933 roku południowego skrzydła. Nie może też zasłonić widoku z okien szpitala w kierunku zachodnim na staw. należy zwrócić uwagę na południową elewację nowego budynku, która po przeprowadzeniu nowej trasy komunikacyjnej „Nowej Spacerowej” będzie silnie eksponowana od strony ul. Czyżewskiego (...). Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo pałacu wymagane szczegółowe studia architektoniczno – konserwatorskie, które określą skalę i powierzchnię zabudowy w granicach określonych planem.

HOSPICJUM lub inna funkcja z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej – obowiązuje dostosowanie skali budynku do całości założenia oraz kompozycyjne wtopienie formy w całość kompozycji parku. Nowy budynek nie może zdominować pałacu ani formą, ani gabarytami, powinien być prosty w formie, posiadać klasyczne proporcje i neutralne barwy (...).

ZABUDOWA TERENU PRZY STRZELNICY: obowiązuje dostosowanie skali budynku do całości założenia oraz harmonijne wtopienie formy w całość kompozycji parku. Wymagane zachowanie osiowości bryły zgodnie z osią strzelnicy (...).

Warunki zagospodarowania terenu:

Ustala się scalenie terenu parku poprzez zakaz grodzienia wewnętrznego (...). Ustala się wymóg kompleksowej rewaloryzacji parku uwzględniającej: utworzenie owalnego podjazdu pod hospicjum, uczyelnienie wewnątrz ogrodowych, prace pielęgnacyjne i korekturę drzewostanu, uzupełnienie ubytków zieleni wysokiej, odtworzenie zieleni niskiej i runa parkowego, remont układu wodnego (część północna), odtworzenie duktów widokowych (część leśna) ze szczególnym uwzględnieniem widoków na morze i utworzenie nowych powiązań widokowych, związanych z budową nowych budynków, ogrodzenie terenu, wprowadzenie elementów małej architektury: ławek i mostków ogrodowych, oczyszczenie terenu, przeprowadzenie koniecznych wyburzeń i rozbiórek. Postuluje się odtworzenie formy ziemnej strzelnicy i jej zagospodarowania (poza granicami planu).

DROGI I ŚCIEŻKI: (...) Ustala się odtworzenie dróg i ścieżek parkowych w układzie charakterystycznym dla II połowy XIX wieku w taki sposób, aby spełnione zostały wymogi obecnych użytkowników zespołu. Nowy układ dróg i ścieżek zaprojektować jako uzupełnienie układu istniejącego w części południowej parku. Wykorzystać ślady dawnych ścieżek parkowych.

ZIELEŃ: Zieleń wysoka. Drzewa istniejące - przewiduje się poddać zabiegom leczniczym i pielęgnacyjnym. Ponadto zakłada się korektę grup samosiewów, tak aby uczyelnić granice wewnątrz parkowych. Drzewa projektowane - proponuje się uzupełnienie istniejącej roślinności o drzewa gatunków już rosnących na terenie parku lub charakterystycznych dla okresu powstania parku. Będą to uzupełnienia istniejących grup lub ich odtworzenie bądź uzupełnienia ścian wewnątrz parkowych - szczególnie wzdłuż północnej i wschodniej granicy parku. Zastłonięcia wymaga również widok na nieuporządkowany teren po dawnej cegielni. Krzewy. Projekt przewiduje dosadzenia krzewów charakterystycznych dla okresu powstania parku: jaśminowców, głógów, lilaków itp. w miejscach dobrze widocznych, jako zaplecze ławek parkowych i na granicach wewnątrz parkowych. Żywopłot swobodny wzdłuż północnej granicy ogrodzenia należy wykonać z głogu. Możliwe jest również posadzenie w tym miejscu żywopłotu formowanego z grabu.

Runo parkowe i trawniki. Tam, gdzie jest to możliwe, przewiduje się odtworzenie naturalnego runa parkowego poprzez płatowe dosadzenia kęp roślinności okrywowej pobranej z innych części ogrodu. Tam, gdzie zostało ono zniszczone, a więc w miejscach zaśmieconych lub zagruzowanych, przewiduje się założenie trawników parkowych. Na gazonie przed wejściem do hospicjum proponuje się założenie trawnika gazonowego. Na całym terenie przewiduje się dosadzenie roślin runa ze szczególnym uwzględnieniem bluszczu, barwinka i konwalii majowej. Kwietniki Na środku gazonu proponuje się założenie kwietnika sezonowego o formie zaczerpniętej z XIX-wiecznych wzorników, a na trawnikach w miejscach dobrze eksponowanych dosadzenia roślin cebulowych: krokusów i narcyzów. W obrębie stawów przewiduje się dosadzenia roślin wodnych.

UKŁAD WODNY (część północna): Układ wodny składa się z dwóch stawów i strumienia. Ustala się odtworzenie górnego (obecnie zasypanego) stawu oraz remont obu istniejących stawów i strumienia, który będzie polegał na: oczyszczeniu dna stawów z nieczystości i namulów (wybagrowanie), ukształtowaniu brzegów stawów i strumienia, umocnieniu brzegów częściowo faszyną, a częściowo kamieniami polnymi, remoncie przepustów i grobli pomiędzy stawami dolnymi

OGRODZENIA: Ustala się dwa typy ogrodzeń: Ogrodzenie z prętów metalowych, stylowe, takie samo jak obecnie wykonywane w południowej części parku przebiegać będzie wzdłuż wschodniej i północnej części ogrodu (...). Ogrodzenie z siatki stalowej w ramach z kątowników stalowych przebiegać będzie wzdłuż zachodniej i częściowo północnej granicy parku (...).

MAŁA ARCHITEKTURA: Ustala się wyposażenie ogrodu części północnej w ławki drewniane, sezonowe – proste i trwałe – półkoliste, drewniany mostek nad strumieniem oraz mostek kamienny na grobli pomiędzy stawami dolnymi.

GAZON: Ustala się budowę owalnego podjazdu z gazonem, na środku którego należy umieścić okrągły kwietnik sezonowy o wzorze zaczerpniętym z XIX-wiecznych wzorników.

STRZELNICA: Postuluje się odtworzenie formy ziemnej strzelnicy i urządzenie w niej ogrodu wypoczynkowego w formach geometrycznych, charakterystycznych dla początku XIX wieku. W obrębie strzelnicy znajdują się żywopłoty obwódkowe z bukszpanu oraz formowane cisy.

- 86) Uchwała Nr XVI/311/2004 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Świemirowskiej w mieście Sopotcie; Uchwała Nr VI/51/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu ulicy Świemirowskiej w mieście Sopotcie w zakresie obszaru położonego między ulicami Al. Niepodległości, Smolną i Świemirowską; Uchwała Nr XX/348/2020 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu parkingu u zbiegu ul. Mikołaja Reja i Armii Krajowej oraz rejonu skrzyżowania ulic Mikołaja Reja i Stanisława Wyspiańskiego w mieście Sopotcie – część A (R-5-02)

Obszar objęty planem położony jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w granicach strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-2 ochronnej krajobrazu.

W obszarze planu ustalono:

- a) konieczność nawiązania skali i formy nowoprojektowanej zabudowy do zabudowy historycznej zlokalizowanej w sąsiedztwie (poza granicami planu),
- b) konieczność stosowania, jako dominujących tradycyjnych materiałów budowlanych, tj. cegła ceramiczna lub tynk, dachówka ceramiczna w kolorze cegły; dopuszcza się stosowanie innych wysokiej klasy materiałów jedynie jako materiał uzupełniający,
- c) zróżnicowanie budynków w zakresie detalu i kompozycji fasad z zachowaniem spójności stylistycznej i materiałowej,
- d) dla nowych budynków wymóg sporządzenia studiów krajobrazowych, których zadaniem będzie uzasadnienie rozwiązań w zakresie określenia gabarytów w nawiązaniu do dobrych przykładów architektury zabudowy sąsiadującej,
- e) ochronę drzew wskazanych na rysunku planu.

Ponadto występują tu elementy historycznej struktury przestrzennej objęte ochroną - historyczna zabudowa:

- budynek przy Al. Niepodległości 652A; wobec którego obowiązuje ochrona bryły i formy architektonicznej poprzez zakaz rozbudowy i nadbudowy, zachowanie zasady kompozycji architektonicznej, w tym detali ceglanych; obowiązuje zakaz zewnętrznego ocieplania ścian, otaczający teren - podniesienie standardu i walorów estetycznych zagospodarowania.

- 87) Uchwała Nr XXVII/380/2017 Rady Miasta Sopotu z dnia 27 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Doliny Świemirowskiej, ul. Reja w mieście Sopotcie – ETAP I (R-5-03)

Większość obszaru objętego planem położona jest w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-2 ochrony krajobrazu. Elementy historycznej struktury przestrzennej, które obejmuje się ochroną: przedpole zespołu zabytkowego miasta.

Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej: ochrona przedpola zespołu zabytkowego miasta poprzez ograniczenie wysokości i intensywności zabudowy.

- 88) Uchwała Nr XXII/365/2021 Rady Miasta Sopotu z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wschodniego fragmentu ulicy Smolnej w mieście Sopotcie (R-5-04)

Przedmiotem ochrony konserwatorskiej ww. planu jest fragment terenu położony w strefie ochrony otoczenia zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków

województwa pomorskiego pod numerem 936 (decyzja z 12.02.1979 r., dawny numer rejestru 771) – w strefie B-2 ochronnej krajobrazu, w zespole pałacowo-parkowym „Stawowie”, Sopot, Al. Niepodległości Nr 618, wpisanym do rejestru zabytków województwa pomorskiego pod numerem 1042 (decyzja z 30.03.1983 r., dawny numer rejestru 877, a także w strefie ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego ujętego w Gminnej Ewidencji Zabytków Archeologicznych.

Dla zespołu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków ustalono następujące zasady kształtowania struktury przestrzennej:

a) dostosowanie parametrów oraz zasad lokalizacji i kształtowania zabudowy do charakteru obszaru chronionego wg. zasad sformułowanych w punkcie dotyczącym ogólnych zasad kształtowania zabudowy,

b) kolorystyka stonowana, czerpiąca inspiracje z tzw. barw natury,

c) należy dążyć aby zespoły zabudowy posiadały zbliżoną formę, podobne materiały w elewacjach i ujednoliconą kolorystykę.

Dla obiektu wpisanego do rejestru zabytków ustalono następujące zasady kształtowania struktury przestrzennej:

a) dostosowanie parametrów oraz zasad lokalizacji i kształtowania zabudowy do charakteru obszaru chronionego,

b) kolorystyka stonowana, czerpiąca inspiracje z tzw. barw natury,

c) należy dążyć aby zespoły zabudowy posiadały zbliżoną formę, podobne materiały w elewacjach i ujednoliconą kolorystykę.

Dla stanowiska archeologicznego ustalono następujące zasady kształtowania struktury przestrzennej:

- wszelkie prace naruszające strukturę gruntu wymagają przeprowadzenia badań archeologicznych na zasadach określonych w przepisach odrębnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- lokalizacja zabudowy maksymalnie w północnej części terenu.

Na obszarze obowiązywania ww. planu występują również obiekty o wartościach kulturowych, dla których ustalono następujące zasady ochrony konserwatorskiej: „willa z ok. 1915 r., położona przy Al. Niepodległości 640 (istniejąca działka nr 6/39) ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków - ustala się ochronę charakteru budynku; ustala się ochronę ceglanych elewacji; ewentualna wymiana stolarki okiennej i drzwiowej powinna być odtworzeniowa względem historycznej, tzn. powinna powtarzać kształt otworu okiennego i drzwiowego oraz podziały”.

89) Uchwała Nr XIII/181/2015 Rady Miasta Sopotu z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego - Lasy Komunalne w mieście Sopotcie (R-6-01)

W ww. planie ustalono następujące zasady ochrony środowiska kulturowego, zabytków, dóbr kultury współczesnej:

- części terenów określone na rysunku planu położone są w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu, wpisanego do rejestru zabytków województwa pomorskiego (nr rejestru 936) w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefach ochrony krajobrazu oraz ograniczenia gabarytu; jako przedmiot ochrony ustala się walory krajobrazowe i ekspozycyjne Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, w tym naturalne ukształtowanie terenu;

- w granicach terenu 02.ZL znajduje się obszar objęty ochroną konserwatorską oznaczony na rysunku planu - fragment dawnej posesji przy domu myśliwskim (budynek mieszkalny ul. Struga 6 z roku 1900 wpisany do rejestru zabytków województwa pomorskiego – nr rejestru 1012) – ochrona zgodnie z przepisami odrębnymi;

- część terenu 02.ZL określona na rysunku planu objęta jest strefą ochrony archeologicznej (śląd osadnictwa - wczesne średniowiecze); wszystkie prace ziemne planowane na obszarze strefy ochrony archeologicznej muszą być poprzedzone wykonaniem badań i dokumentacji archeologiczno-konserwatorskiej;

- ustala się zachowanie istniejących nawierzchni brukowych na drogach.

90) Uchwała Nr XXVI/439/2001 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego połączenia drogowego

dolnego tarasu Gdańsk – Oliwa – Sopot z obwodową Trójmiasta – „Nowa Spacerowa” (R-6-02)

Część obszaru strefy jak na rysunku planu wchodzi w zasięg zespołu pałacowo – parkowego „Stawowie” wpisanego do rejestru zabytków pod numerem 877 decyzją z dnia 30.03.1983r. Przedmiot ochrony w granicach planu stanowią zadrzewienia leśne. W ww. planie nie ustalono warunków urbanistycznych – teren wyłączony jest spod zabudowy z wyjątkiem realizacji tunelu podziemnego. Sformułowano następujące zasady ochrony konserwatorskiej:

- ograniczyć wycinkę drzew do niezbędnego minimum,
- zachować drzewa na terenie Parku Stawowie w liniach rozgraniczających Nowej Spacerowej – poza pasem drogowym,
- rozwiązania techniczne projektować z poszanowaniem Parku.

91) Uchwała Nr XII/191/2003 Rady Miasta Sopotu z dnia 28 listopada 2003 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru A2 ochrony uzdrowskiej w Sopocie (R-6-03)

Uchwała obejmuje teren położony jest w zasięgu strefy „K” ochrony krajobrazu – przedmiot ochrony stanowi krajobraz związany z zespołem zabytkowym Sopotu, a także ustala następujące warunki konserwatorskie:

- zakaz stosowania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych
- nowa zabudowa musi być wpisana w krajobraz doliny, zaleca się architekturę dostosowaną do historycznej zabudowy Sopotu w zakresie skali, bryły, podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni ścian i otworów,
- obowiązuje wymóg sporządzania i uzgadniania z właściwym konserwatorem zabytków studiów krajobrazowo – architektonicznych, których zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia (w tym wysokości i szerokości frontów),
- zakaz stosowania agresywnych form reklamy i umieszczania reklam wolnostojących,
- zakaz realizacji obiektów tymczasowych i substandardowych.

92) Uchwała Nr XVIII/216/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Cmentarza Katolickiego w mieście Sopocie (R-6-04)

W ww. uchwale wymieniono obiekty objęte ochroną konserwatorską:

- a) cmentarz katolicki wraz z kaplicą przedpogrzebową przy ul. Malczewskiego 18-20 (XX w., 1903, 1920) wpisany do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 05.08.1989 r. pod nr 1051 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego – 1284);
- b) cmentarz Żydowski z bramą ogrodzenia przy ul. Malczewskiego 32 (XX w., ok. 1920 r.) wpisany do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 30.11.1983 r. pod nr 894 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego – 1043).
- c) kapliczka przy ul. Malczewskiego 18;
- d) bramy z furtami cmentarza katolickiego (lata 20-30 XX w.) przy ul. Malczewskiego 18-20.

Zasady ochrony konserwatorskiej sformułowane w ww. planie:

W zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-1 ograniczenia gabarytu zabudowy, ochroną obejmuje się:

- walory krajobrazowe i ekspozycyjne Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego i jego bezpośredniego sąsiedztwa, w tym naturalne ukształtowanie terenu;
- obiekty zabytkowe i obiekty o wartościach kulturowych, wyszczególnione w kartach terenu.

Zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

- na terenach przewidzianych do rozbudowy cmentarza Katolickiego nawiązanie do historycznej kompozycji jego części zabytkowej;
- w obrębie zabytkowych cmentarzy zachowanie układu kwater i parametrów wewnętrznych ciągów komunikacyjnych;

- ochrona obiektów zabytkowych i obiektów o wartościach kulturowych objętych ochroną konserwatorską wg ustaleń w ust. 5 i 7 (ww. planu);
- na obszarze objętym planem ustala się zakaz makroniwelacji;
- ustala się zakaz lokalizacji reklam na ogrodzeniach.

Dla obiektów objętych ochroną konserwatorską ustala się:

a) ochronę formy i detalu, poprzez:

- zachowanie rodzaju materiałów budowlanych,
- zachowanie detalu architektonicznego,
- zakaz umieszczania reklam;

b) w przypadku zniszczenia części lub całości obiektu (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), obowiązuje odtworzenie na podstawie dostępnych źródeł informacji w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków.

Warunki konserwatorskie dla obiektów projektowanych:

a) ustala się wymóg sporządzenia i uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków studium krajobrazowo – architektonicznego, którego zadaniem jest uzasadnienie koncepcji architektonicznej w kontekście krajobrazu otoczenia.

93) Uchwała Nr XXI/283/2012 Rady Miasta Sopotu z dnia 31 sierpnia 2012r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rejonu Cmentarza Komunalnego w mieście Sopotcie (R-6-05)

W ww. uchwale wymieniono obiekty objęte ochroną konserwatorską:

a) dawny cmentarz ewangelicki (obecnie komunalny) przy ul. Malczewskiego 33-35 (XIX, XX w.) wpisany do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 07.06.1989 r. pod nr 1050 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego – 1279);

b) grobowiec rodziny von Herbst jako element dawnego cmentarza ewangelickiego (obecnie komunalnego) wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 07.06.1989 r. pod nr 1050 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego – 1279);

c) kaplica przedpogrzebowa przy ul. Malczewskiego 33 (obecnie budynek Zarządu Cmentarza Komunalnego) jako element dawnego cmentarza ewangelickiego (obecnie komunalnego) wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją z dnia 07.06.1989 r. pod nr 1050 (aktualny nr rejestru zabytków województwa pomorskiego – 1279);

d) kaplica przedpogrzebowa cmentarza ewangelickiego (1930, 1974) przy ul. Malczewskiego 31.

Sformułowane w ww. planie zasady ochrony elementów dziedzictwa kulturowego:

a) na terenach przewidzianych do rozbudowy Cmentarza Komunalnego nawiązanie do historycznej kompozycji jego części zabytkowej;

b) w obrębie zabytkowego cmentarza zachowanie układu kwater i parametrów wewnętrznych ciągów komunikacyjnych;

c) ochrona obiektów zabytkowych i obiektów o wartościach kulturowych objętych ochroną konserwatorską wg ustaleń w ust. 5 i 7 (ww. planu);

d) na obszarze objętym planem ustala się zakaz makroniwelacji;

e) ustala się zakaz lokalizacji reklam na ogrodzeniach.

Dla ww. obiektów ustalono następujące zasady ochrony:

a) zachowanie kompozycji bryły budynku (w tym rodzaju i kształtu dachu) – z możliwością rozbudowy na warunkach wynikających ze studiów krajobrazowo – architektonicznych;

b) zachowanie zasady kompozycji elewacji to jest: rozmieszczenia i wielkości otworów okiennych i drzwiowych, zachowanie zasady podziałów wewnętrznych stolarki okiennej, wykluczenie stolarki plastikowej, dopuszczenie wymiany technicznie zużytych elementów budynku (okien, drzwi, itp.);

c) zachowanie rodzaju materiału elewacji;

d) zachowanie charakterystycznego detalu architektonicznego;

e) w przypadku zniszczenia części lub całości obiektu (na skutek wypadków losowych lub całkowitego zużycia materiału), obowiązuje odtworzenie na podstawie dostępnych źródeł informacji w zakresie określonym przez właściwego konserwatora zabytków.

- 94) Uchwała Nr XXIV/325/2016 Rady Miasta Sopotu z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rezerwatu przyrody „Zajęcie Wzgórze” w mieście Sopotie (R-6-07)

Na obszarze objętym ww. planem nie występują obiekty o wartościach kulturowych.

- 95) Uchwała Nr XXVIII/473/2021 Rady Miasta Sopotu z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu parkingu u zbiegu ul. Mikołaja Reja i Armii Krajowej oraz rejonu skrzyżowania ulic Mikołaja Reja i Stanisława Wyspiańskiego w mieście Sopotie – część B (R-6-08)

Obszar planu znajduje się w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków, w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-2 ochrony krajobrazu.

W zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego objęto ochroną walory krajobrazowe terenu jako elementy historycznej struktury przestrzennej. Pozostałe elementy dziedzictwa kulturowego nie występują na obszarze ww. planu.

- 96) Uchwała Nr XI/162/2007 Rady Miasta Sopotu z dnia 30 listopada 2007 r. o uchwaleniu zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na obszarach przyległych do al. Niepodległości lub obejmujących tę ulicę, oznaczonych w strukturze planów jako: R-5/01, M-3/01, C-2/02, P-1/02, P-1/03, R-5/02, C-2/06, C-2/04, M-5/03, C-2/05, R-5/02 w mieście Sopotie (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 30 z dnia 23 kwietnia 2008 r., poz. 905) (X-11-0)

Uchwała reguluje zasady umieszczania reklam i szyldów. Zapisy w niej zawarte odnośnie ochrony konserwatorskiej:

- sumaryczna powierzchnia szyldów na budynkach objętych ochroną konserwatorską - do 0,3 m²,
- na umieszczenie reklam na budynkach objętych ochroną konserwatorską, wymagana jest zgoda odpowiedniego konserwatora zabytków.

Ponadto wymienia przedmioty ochrony konserwatorskiej i definiuje zasady ich ochrony:

historyczna zabudowa:

- dom mieszkalny przy ul. Armii Krajowej 68, kamienica czynszowa wielomieszkaniowa z 1912 r. – obiekt wpisany do rejestru zabytków, nr decyzji 1058 z 20.08.80 – ochrona pełna,
 - kamienice czynszowe: Al. Niepodległości 746, kilkumieszkaniowa z roku 1910, Al. Niepodległości 746a, kilkumieszkaniowa z roku 1900, ul. Armii Krajowej 66 z roku 1915, 17 ul. Wybickiego 2 z roku ok. 1910, ul. Wybickiego 6 z roku 1897, ul. Wybickiego 12/14 z roku 1934,
 - wille: Al. Niepodległości 748, willa czynszowa z roku ok. 1900, ul. Armii Krajowej 70 z roku 1912, ul. Krasickiego 5, willa czynszowa z roku ok. 1905, ul. Krasickiego 7a, willa czynszowa z roku ok. 1905, ul. Krasickiego 9, z roku 1887, ul. Krasickiego 11, z roku 1940,
- ochrona elewacji frontowych, linii zabudowy, kąta nachylenia i pokrycia połaci dachowych, wysokości; dla budynku przy ul. Krasickiego 11 ustala się: możliwość rozbudowy w kierunku zachodnim przy zachowaniu istniejącego kąta nachylenia połaci dachowej, rodzaju pokrycia oraz utrzymania linii zabudowy wzdłuż elewacji frontowej.

- 97) Uchwała Nr XL/689/2022 Rady Miasta Sopotu z dnia 22 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla ulicy Mikołaja Reja na odcinku od parkingu przy Banku wzdłuż ogrodów działkowych w mieście Sopotie (R-6-08)

Obszar objęty planem położony jest częściowo w granicach zabytkowego zespołu urbanistyczno-krajobrazowego Sopotu wpisanego do rejestru zabytków województwa decyzją Nr KI.IX/0138/79 z dnia 12.02.1979 r., zmienioną decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Nr DOZ-OAiK-6700/252/08/10(KS-20) z dnia 09.03.2010 r. (aktualny numer w rejestrze zabytków województwa pomorskiego - 936), w zasięgu strefy ochrony otoczenia zespołu zabytkowego, w strefie B-2 ochrony krajobrazu; granicę strefy B-2 ochrony krajobrazu.

W granicach planu nie występują obiekty objęte ochroną konserwatorską, ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

- 98) Uchwała Nr III/33/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie określenia lokalnych standardów urbanistycznych dla inwestycji mieszkaniowych na terenie miasta Sopotu (LSU)

Uchwała ta określa lokalne standardy urbanistyczne dla inwestycji mieszkaniowych realizowanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji mieszkaniowych oraz inwestycji towarzyszących. Uchwała ta nie zajmuje się dziedzictwem kulturowym.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w Sopocie są sporządzane przez Prezydenta Miasta Sopotu, następnie plany miejscowe uchwała Rada Miasta Sopotu. Obszar miasta pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na blisko 100% powierzchni z wyłączeniem gruntów PGL Lasy Państwowe. Największy obszar bez aktualnych planów to tereny Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, dla którego ze względu na charakter i funkcję nie jest konieczne uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obszar Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego chroniony jest na podstawie Uchwały nr 143/VII/11 z dnia 27 kwietnia 2011 r. Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, Uchwały nr 263/XXIV/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lipca 2016 r. o zmianie uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Sopotu uwzględniona została ochrona dziedzictwa kulturowego – zabytków wpisanych do rejestru zabytków, włączonych do gminnej ewidencji zabytków oraz wskazanych do ochrony poprzez zapisy planu zgodnie z zasadami opisanymi powyżej. Plany te zawierają: zasady ochrony, warunki konserwatorskie dotyczące realizacji nowej zabudowy w strefach ochrony konserwatorskiej, zasady ochrony zabytkowych zespołów zabudowy, obiektów, parków oraz innych form zieleni komponowanej, a także zasady ochrony stref ochrony archeologicznej.

Określone w ww. planach miejscowych zasady ochrony konserwatorskiej są adekwatne do wartości zasobu kulturowego miasta i właściwie je chronią. Określają dokładnie przedmiot ochrony i zasady realizacji inwestycji przy zabytkowych obiektach i obszarach.

5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta

5.2.1. Zarys historii obszaru miasta

Początki historii Sopotu wiążą się z powstaniem w okresie VIII-IX w.⁶⁰ pierwotnie otwartej osady, później zaś grodziska o konstrukcji drewniano-ziemnej, o powierzchni 0,15 ha, z sześciometrowym wałem i fosą chroniącymi warownię od zachodu. Grodzisko zlokalizowane było na skraju skarpy sopockiej, w odległości około trzystu metrów od brzegu Zatoki Gdańskiej, pomiędzy dwoma wąwozami potoków: bezimiennego dopływu Kamiennego Potoku i Grodowego. Według niektórych badaczy warownia należała do systemu podobnych grodzisk strażniczych zabezpieczających otwarte osady na obszarach dzisiejszego Gdańska i Gdyni⁶¹.

W 1186 r. książę gdański Sambor I nadał teren dzisiejszego Sopotu cystersom z klasztoru oliwskiego, co potwierdzone zostało w zachowanym w gdańskim archiwum falsyfikacie z XIII w. W dokumencie wymieniono nazwy *Stanowe* utożsamiane przez niektórych badaczy z dzisiejszą dzielnicą Stawowie, a także *Gransowi* (odczytane jako dawne leśnictwo Gręzowo – obecnie teren siedziby leśnictwa Sopot). W okresie pomiędzy 1214 a 1216 r. książę Mściwój II nadał klasztorowi Norbertanek z Żukowa jako uposażenie osadę Świemirowo, zaś kilkadziesiąt lat później, w 1260 r., jego syn Świętopelk uzupełnił nadanie o fragment brzegu morskiego w okolicach dzisiejszego Sopotu z przystanią rybacką. W dokumencie wystawionym w Gdańsku dla klasztoru cysterskiego w Oliwie z

⁶⁰ A. Szymańska-Bukowska, *Sopot w zamierzchłej przeszłości*, Sopot 2020, s. 68;

⁶¹ A. Paner, H. Paner, *Pradzieje Sopotu*, w: *Dzieje Sopotu do 1945 roku*, B. Śliwiński (red.), 1998;

datą 5 i 7 marca 1283 r. wymienione zostały osady Sopot, Brodwinno, a także potok Swelina, zapisane jako *Sopoth*, *Brudivino* i *Svelina*⁶². Sopot wówczas, według późniejszych przekazów był niewielką, wsią z drewnianą zabudową, położoną przy drodze z Gdańska do Lęborka, uformowaną wokół niewielkiego, prostokątnego placu w okolicach dolnego fragmentu dzisiejszej ulicy 1 Maja⁶³. Od początków XIV w. do 1466 r. Sopot, będący własnością klasztoru oliwskiego, leżał na terenie państwa Zakonu Krzyżackiego. Wraz z podpisaniem w roku 1466 r. II pokoju toruńskiego Sopot, jako część dóbr klasztoru oliwskiego wraz z Prusami Królewskimi przeszedł we władztwo Korony Królestwa Polskiego, a w 1569 r. Rzeczypospolitej Obojga Narodów. W tym czasie był wsią składającą się z 12 chłopskich zagród, wyposażonych w dwie włóki gruntu z obowiązkiem czynszu, której centrum zlokalizowane było w okolicach wschodniej części dzisiejszej ulicy 1 Maja oraz górnego biegu dzisiejszej ulicy Bohaterów Monte Cassino. Nizinna część wsi, zlokalizowana była wokół dolnego fragmentu dzisiejszej ul. Bohaterów Monte Cassino, pomiędzy brzegiem zatoki Gdańskiej a Skarpą Sopocką. Był to w większości teren mokradeł, które zaczęto osuszać dopiero w XVII stuleciu⁶⁴.

W połowie XVI w. klasztor oliwski zaczął dzierżawić sopockie tereny gdańskim rodzinom patrycjuszowskim na podmiejskie rezydencje wycieczkowe zwane dworami. Wówczas to Sopot zaczął przekształcać się z osady w wieś letniskową gdańskiego patrycjatu. Przystąpiono do budowy murowanych budynków, zakładano wokół nich ogrody, a także rozpoczęto piętrzenie okolicznych potoków tworząc stawy. Na podstawie mapy z 1596 r. oraz ogólnego szkicu z 1714 r. wywnioskować można, iż owe patrycjuszowskie dwory były parterowymi budynkami, otoczonymi ogrodami. Właściciele rezydencji, wraz z wieloletnią dzierżawą gruntów, otrzymywali od klasztoru oliwskiego prawo polowania na ptactwo i połowu ryb, jednak tylko na własny użytek oraz w celach rozrywkowych. Niekiedy opat klasztoru przyznawał prawo zbierania bursztynu⁶⁵. Według ówczesnych zapisów, w Sopocie powstało 12 rezydencji, zwanych dworami⁶⁶. W późniejszym okresie liczba dworów, do których zaliczano również karczmę oraz posiadłości sołectwa, wzrosła do piętnastu. Były to: Dwór I (zwany Dworem Dalmera – kupca gdańskiego) zlokalizowany w okolicach dzisiejszego placu Konstytucji 3 Maja; Dwór II, zwany Dworem Hiszpańskim, zlokalizowany w południowo-wschodnim narożniku dawnego placu wiejskiego; Dwór III, zlokalizowany w zachodniej części dawnego placu wiejskiego; Dwór IV, zwany Anconina, położony naprzeciwko sopockiej karczmy, u zbiegu dzisiejszej al. Niepodległości i ul. 1 Maja; Dwór V, zwany Dworem Kotulińskiego, sąsiadujący od wschodu z dworem Hiszpańskim; Dwór VI położony na południe od przecięcia dzisiejszej ul. Bohaterów Monte Cassino z torami linii kolejowej, sąsiadujący z Dworami I i VI; Dwór VII zwany Dworem Cieszyńskiego, zbudowany w północno-zachodnim narożniku dawnego placu wiejskiego; Dwór VIII, zwany Białym Dworem lub Dworem Holwela, usytuowany w miejscu dzisiejszych willi przy ul. 1 Maja 5-7; Dwór IX, zwany Dworem Kramarza, zlokalizowany przy skrzyżowaniu dzisiejszych Alei Niepodległości i ulicy 1 Maja; Dwór X, położony na północ od tzw. Domku Benzlera; Dwór XI, zwany Dworem Francuskim, a w późniejszym okresie również Dworem Szwedzkim, najbardziej okazały wśród sopockich dworów, położony u zbiegu Pl. Konstytucji 3 Maja i ul. Kościuszki. Z gruntów należących początkowo do Dworu Francuskiego powstały w późniejszym okresie Dwory V, VI oraz I. We Dworze XI w 1660 r. rezydował przewodniczący szwedzkiej delegacji wysłanej na rokowania pokojowe w Oliwie. Wówczas to teren wokół Dworu obwałowano i wykopano fosę. We Dworze francuskim na krótko przebywali królowie polscy: w 1710 r. August II Sas, a w 1733 r. Stanisław Leszczyński. Kolejnymi sopockimi rezydencjami były: Dwór XII, zwany Dworem Duńskim, zlokalizowany był po północnej stronie dawnego placu wiejskiego; Dwór XIII zwany Ogrodem, położony na terenie dzisiejszej siedziby Straży Pożarnej przy ul. Armii Krajowej 105; Dwór XIV nazywany sołectwem, początkowo umiejscowiony był u stóp Skarpy Sopockiej, w lokalizacji dzisiejszej ul. Chmielewskiego, później zaś w pobliżu plaży; wreszcie Dwór XV, czyli dawna Karczma Sopocka, zachowana do dziś, jednak nie w pierwotnym kształcie, zlokalizowana przy al. Niepodległości 801-803, Większość dworów dzierżawiło od 1 do 4 włók okolicznej ziemi. Ponadto we wsi, w okresie

⁶² B. Śliwiński, *W księstwie gdańskopomorskim pod rządami zakonu cystersów oliwskich i zakonu krzyżackiego*, w: *Dzieje Sopotu do 1945 roku*, red. B. Śliwiński, 1998, s. 73;

⁶³ M. Sperski, *Rozwój przestrzenny Sopotu*, w: *Dzieje Sopotu do 1945 roku*, red. B. Śliwiński, 1998, s. 12;

⁶⁴ A. Groth, *Sopot i sąsiednie wsie w czasach nowożytnych*, w: *Dzieje Sopotu do 1945 roku*, red. B. Śliwiński, 1998, s. 83;

⁶⁵ *Tamże*, s.84;

⁶⁶ M. Sperski, *op. cit.*, s. 15;

nowożytnym istniały cegielnia oraz popielnik, wymieniany już w dokumentach z 1568 r., a także papiernia położona nad Kamiennym Potokiem⁶⁷.

Podczas oblężenia Gdańska przez wojska rosyjskie w 1734 r., wieś wraz z większością dworów i karczmą sopocką spłonęły. Patrycjusze gdańscy zrezygnowali z odbudowy swoich rezydencji, w efekcie czego Sopot przez kolejnych dwadzieścia lat pozostawał niezamieszkanym pogorzelskiem. W związku z tym opuszczone posesje zajęli ponownie opaci oliwscy. Część zrujnowanych dworów przeszła w posiadanie rodziny Sierakowskich, Joachima Deptowskiego, Piotra Dehna, a wreszcie większość została zakupiona i włączona w dobra rodziny Przebendowskich (Dwór I, II, III, IV, V, VI, VII, VII, IX i XIII). Według katastru fryderycjańskiego z 1772 r. sopockimi posesorami gruntów w Sopocie byli: generał Józef Przebendowski, Joachim Deptowski, Piotr Dehn, karczmarz Traner oraz papiernik Piotr Muller⁶⁸. Wieś wówczas, wraz z Kamiennym Potokiem, zamieszkiwało 208 osób⁶⁹, zaś osadę rybacką, położoną nad brzegiem morza, liczącą cztery chałupy 69 mieszkańców⁷⁰. W 1789 r. wieś liczyła 38 gospodarstw domowych⁷¹. W 1818 r. obszar Sopotu, należący wówczas do powiatu wejherowskiego, obejmował początkowo 44 włóki pruskie. Z biegiem czasu obszar wsi powiększał się, osiągając w 1869 r. 85 włók (ok. 650 ha), by w 1895 r. zajmować 891,6 ha⁷². W okresie XIX w., po wojnach napoleońskich, Sopot ze wsi zaczął przekształcać się w popularne kąpielisko morskie. Decyzją, która przyspieszyła tą przemianę było stworzenie kąpieliska morskiego, budowa pomostu spacerowego wraz Domem Kuracyjnym i Zakładem Kąpielowym.

Pierwszy zakład kąpielowy zbudował po północnej stronie obecnego moła w 1819 r. Karl Christoph Wegner, który zlecił również budowę pomostu. W 1808 r. w Gdańsku osiedlił się chirurg wojskowy Jan Jerzy Haffner, który na zlecenie władz pruskich rozpoczął prace nad stworzeniem w Sopocie kąpieliska morskiego oraz organizacją kurortu. W 1824 r., na terenach nabytych rok wcześniej od władz pruskich, Haffner wznosił zakład kąpielowy z wieżą ciśnień oraz dom kuracyjny (*Kursaal*)⁷³. Zarówno pomost spacerowy, Dom Kuracyjny jaki i Zakład Kąpielowy doczekały się wielu przebudów w XIX i XX w.

Budowa kąpieliska znacząco wpłynęła na rozwój wsi. Powiększała się populacja mieszkańców Sopotu, zamieszkiwanego w 1823 r. przez 412 mieszkańców⁷⁴, wzrastając w 1855 r. do liczby 910, w 1875 r. do 2834, by w 1900 r. osiągnąć liczbę 9056 mieszkańców⁷⁵. Rosła również liczba sopockich letników. W 1820 r. było ich 82, w 1850 - 1071, zaś w 1900 r. aż 12500 wczasowiczów⁷⁶. W XIX w. znacząco powiększyła się zabudowa Sopotu. W 1819 r. we wsi stały jedynie 23 domy, w większości konstrukcji szkieletowej. Jedynie cztery domy, prawdopodobnie murowane, uznano za okazalsze. W roku 1830 r. domów było już 80, zaś w 1842 r. - 144. W 1859 r. liczba domów zwiększyła się do 200, zaś w 1880 r. w Sopocie stało 461 budynków. W 1900 r., a więc rok przed uzyskaniem praw miejskich, w Sopocie stało już 829 domów⁷⁷. Niektóre z nich, będące hotelami lub rezydencjami, zasiedlane były wyłącznie w okresie letnim. Wiele budynków mieszkalnych zajmowali pracownicy powiększającego się kąpieliska. Nasilenie budownictwa w Sopocie nastąpiło w latach 70-tych XIX w., między innymi pod wpływem przebiegającej przez Sopot kolei Pomorza Tylnego (*Hinterpommersche Eisenbahn*), ukończonej w 1870 r., a łączącej Sopot z Koszalinem i dalej ze Szczecinem i Berlinem, a także Gdańskiem i Królewcem⁷⁸. Wskutek utworzonej linii kolejowej dominującą rolę w sopockim kurorcie zaczęła przejmować oś komunikacyjna północ – południe. Do końca XIX w. w Sopocie pod linią kolejową otwarto bezkolizyjne połączenia tunelowe, łączące Dolny Sopot z podmiejskimi lasami Górnego Sopotu. Większość domów powstających w pierwszej połowie było budynkami jednokondygnacyjnymi z wysokimi, ceramicznymi dachami z mansardami na poddaszu. Budowle powstawały przy drogach biegnących przez miejscowość wzdłuż osi północ-południe oraz wschód – zachód. Przebudowany i wybrukowany w 1823 r. trakt, biegnący z Gdańska w kierunku Wejherowa i

⁶⁷ A. Groth, *op. cit.*, s. 84-91;

⁶⁸ *Tamże*, s. 92;

⁶⁹ *Tamże*, s. 95;

⁷⁰ *Tamże*, s. 99;

⁷¹ *Tamże*, s. 97;

⁷² A. Romanow, *Sopot w latach 1818-1920*, w: *Dzieje Sopotu do 1945 roku*, B. Śliwiński (red.), 1998, s. 106;

⁷³ M. Sperski, *op. cit.*, s. 22;

⁷⁴ M. Sperski, *op. cit.*, s. 27;

⁷⁵ A. Romanow, *op. cit.* s. 121;

⁷⁶ *Tamże*, s. 117;

⁷⁷ *Tamże*, s. 108;

⁷⁸ A. Dylewski, *Historia kolei w Polsce*, s. 70;

dalej do Lęborka, zatarł dotychczasowy układ przestrzenny Sopotu. W 1824 r. Królewski Urząd Domenalny zatwierdził nazwy sopockich ulic, a także wprowadził numerację domów mieszkalnych, osobne dla Dolnego i Górnego Sopotu. Odcinek południowy obecnej alei Niepodległości otrzymał nazwę ul. Gdańskiej (*Danzigerstrasse*) zaś północny – ul. Pomorskiej (*Pommerschestrasse*), obecna ulica Bohaterów Monte Cassino nosiła nazwę Morskiej (*Seestrasse*)⁷⁹. Ulice biegnące wzdłuż brzegu morskiego, równoległe do al. Niepodległości, noszące dziś nazwę Powstańców Warszawy oraz Grunwaldzkiej otrzymały odpowiednio nazwy: Północna (*Nordstrasse*) oraz Południowa (*Südstrasse*). W latach 40 XX w. rozpoczęto rozbudowę Dolnego Sopotu wzdłuż tych właśnie nadmorskich ulic oraz wyznaczenie i budowę przecznicy łączących się z powstałą wówczas ulicą Parkową (*Parkstrasse*). Ulica Morska, wraz z powstającymi przy niej w tym czasie domami stawała się główną osią komunikacyjną w kierunku Zatoki Gdańskiej. Przebudowa Sopotu objęła również istniejącą nadal nadmorską wioskę rybacką. Zagospodarowano nadmorski ciąg spacerowy, zaś na zalesionych wzniesieniach przylegających do Sopotu od zachodu urządzono szlaki spacerowe i punkty widokowe. Nie bez znaczenia dla rozwoju Sopotu pozostawała dobra koniunktura gospodarcza. Również dodatni wpływ miała wygrana wojna francusko-pruska z lat 1870-1871 r., której efektem była wysoka kontrybucja wojenna oraz zjednoczenie Niemiec pod przewodnictwem Królestwa Prus. Od 1872 r. rozpoczęto kolejny etap porządkowania układu drogowego Sopotu. W jego efekcie zaczęły powstawać ulice: *Bahnhofstrasse* (ob. Dworcowa), *Wilhelmstrasse* (ob. J. Haffnera) *Villenstrasse* (ob. Obrońców Westerplatte). W 1895 r. rozpoczęto organizację układu ulic i intensyfikację zabudowy wschodniej części Górnego Sopotu, budując sieć przecznicy pomiędzy *Danzigerstrasse* (ob. płd. fragment Alei Niepodległości) a *Königstrasse* (ob. Armii Krajowej). Powstały wówczas: *Heidebelgstrasse* (obecnie ul. Jana Kochanowskiego), *Schäferthal* (ul. Józefa Wybickiego), *Behrendstrasse* (ul. Ignacego Krasickiego), *Brombergstrasse* (ul. Gen. Władysława Andersa)⁸⁰. Przy nowo utworzonych ulicach zaczęły powstawać wille, również kilkumieszkańciewe oraz wille pełniące funkcje sezonowych pensjonatów i noclegowni. Domy w Dolnym Sopocie, a w szczególności przy ul. Boh. Monte Cassino oraz al. Niepodległości wznoszono w odmiennej formie - wielopiętrowych, czynszowych kamienic ze sklepami na parterze. Rozwój przestrzenny, a także wzrost liczby mieszkańców Sopotu wymusił budowę infrastruktury komunalnej. Jak wspomniano wcześniej, Sopot był wsią, w której administracją kierował sołtys wraz dwoma „przysiężnymi” oraz z radą gminną. Po reformach z 1873 r. władza ta przeszła w ręce wójta, tworzącego z zastępcą i pięcioma ławnikami kolegialny zarząd gminy. Władze te kierowały gminą do czasu utworzenia gminy miejskiej i przejęcia tej funkcji przez nowo wybrany magistrat 1 kwietnia 1902 r.⁸¹ W 1872 r. wybudowano stację wodociągową, zlokalizowaną przy *Pommerschestrasse* (ob. Armii Krajowej 137) przy dawnym browarze. W 1909 r. ze względu na niewydolność ujęcia, uruchomiono nową stację wodociągową w Świemirowie, finansując inwestycję po części z kasy miejskiej, dotacji powiatowych oraz pożyczki w wysokości 18 tys. marek⁸². Wspomniany Browar Sopocki, znany jako *Bergschlösschen Brauerei Zoppot*, uruchomiono w 1875 r.⁸³ W wyniku dalszego rozwoju sopockiego kurortu, w 1877 r., władze gminne wykupiły kompleks obiektów uzdrowiskowych od spadkobierców dotychczasowych właścicieli i zleciły rozebranie dotychczasowych budynków. Pięć lat później, w 1881 r., został oddany do użytku nowy Dom Kuracyjny z muszlą koncertową⁸⁴. Pod koniec XIX w., w 1895 r., z uwagi na konieczność oświetlenia kuracyjnych „cieplic” (*Warmabd*) wzniesiono gazownię, jednakże ze względu na jej małą wydajność podjęto decyzję o zbudowaniu nowej, która została uruchomiona w 1903 r. Nieco wcześniej, w 1897 r. uruchomiono elektrownię miejską przy *Gerichtstrasse* (ob. A. Grotzgera), zaś elektryfikację oraz częściową wymianę ulicznych lamp gazowych na elektryczne wykonała berlińska firma „Helios” A.G. w latach 1901 – 1905⁸⁵. Uruchomienie elektrowni skłoniło władze Sopotu do planowania kolejnej inwestycji – budowy elektrycznej sieci tramwajowej w miejsce istniejącego od 1884 r. tramwaju konnego, kursującego od skrzyżowania leśnego „Wielka Gwiazda” do skrzyżowania *Taubenwasser Weg* (ob. ul. 23 Marca) do *Pommerschestrasse* (Al. Niepodległości). Plany te jednak zarzucono. W latach 1897-1901 założono korty tenisowe, a także tor wyścigów konnych. Rok po rozpoczęciu budowy kortów, w latach 1898-

⁷⁹ A. Romanow, *op. cit.*, s. 108.;

⁸⁰ *Tamże*, s. 109;

⁸¹ *Tamże*, s. 116-119,

⁸² *Tamże*, s. 110,

⁸³ M. Sperski, *op. cit.*, s. 33;

⁸⁴ J. Dragacz, *Historia sopockich domów kuracyjnych 1824-2006*, Sopot 2006, s. 13;

⁸⁵ A. Romanowa, *op. cit.*, s. 111;

1899, na terenach zakupionego w tym celu dworu w Karlikowie założono hipodrom⁸⁶. Rozwój Sopotu, powiększająca się liczba ludności i zadań administracji, a także wzrost rangi gminy jako ośrodka kuracyjnego, walnie przyczyniły się do podjęcia starań o nadanie wsi Sopot praw miejskich, a tym samym przekształcenie gminy wiejskiej w miasto. Wniosek w tej sprawie został złożony przez zespół radnych pod przewodnictwem Władysława Wagnera w 1899 r., zaś 29 stycznia 1902 r. uzyskał akceptację rady i złożono formalny wniosek o nadanie praw miejskich. Wreszcie, 8 października 1902 r., na mocy rozporządzenia cesarskiego Sopot prawa te otrzymał⁸⁷. Sopocki magistrat urzędował w zakupionym w 1900 r. budynku przy *Schulstrasse* (ob. Kościuszki), zaś w 1911 r. wzniesiono tam nowy budynek ratusza według projektu Paula Pulchmüllera. W 1904 r. miasto otrzymało własny herb. W tym okresie powstawały również inne budynki użyteczności publicznej. W 1903 r. przy ówczesnej *Schullstrasse* (ob. Kościuszki) powstał gmach poczty, przeniesionej z budynku sopockiego Dworu II⁸⁸, zaś rok później, w 1904 r. wzniesiono budynek szkoły dla dziewcząt (*Mädchenschule*) według projektu Paula Puchmüllera⁸⁹. W 1909 r. przy *Königstrasse* (ob. Armii Krajowej) powstała kolejna budowla związana z sopockim szkolnictwem – zespół budynków powołanego w 1905 r. Reformowanego Gimnazjum Realnego⁹⁰. Autorem projektu tego zespołu również był Paul Puchmüller⁹¹. Rosnąca populacja w XIX w. oraz duchowe potrzeby ludności Sopotu, stały się bodźcem dla powstania sopockich świątyń. W latach 1869-1870 przy *Nordstrasse* wzniesiono kaplicę p.w. Matki Bożej Wniebowziętej, w której odprawiano nabożeństwa dla katolików⁹². Rok później, w 1871 r., na terenie Parku Południowego, powstał filialny kościółek ewangelicki, zwany Kaplicą Pokoju, a w 1899 r. rozpoczęto na tzw. Morskiej Górze (ob. Plac Konstytucji 3 Maja) budowę nowej, bardziej reprezentacyjnej ewangelickiej świątyni - Kościoła Zbawiciela, której uroczyste poświęcenie z udziałem cesarzowej Niemiec odbyło się w 1901 r.⁹³ W latach 1897-1901 powstał kolejny kościół katolicki – noszący miano Najświętszej Marii Panny Gwiazdy Morza, zaś w latach 1913 r. wzniesiono synagogę przy *Roonstrasse* (ob. ul. Jarosława Dąbrowskiego), spaloną przez hitlerowskich bojówkarzy w 1938 r.⁹⁴ Perspektywa, a potem przekształcenie gminy w miasto było katalizatorem zmian i rozwoju w Sopocie. Dotyczyło do również zespołu kuracyjnego. Po jego przebudowach w XIX w. podjęto decyzję o rozpoczęciu budowy nowoczesnego Domu Zdrojowego, nowego Zakładu Kąpielowego, a także o przebudowie promenady spacerowej i budowie Łazienek Północnych i Południowych. W 1903 r. wzniesiono nowy zakład balneologiczny (kąpielowy) według projektu Paula Puchmüllera i Heinricha Dunkela⁹⁵, zaś w 1907 r. powstały Łazienki Kąpielowe. Dwa lata później, w 1909 roku otwarto Operę Leśną⁹⁶, a w latach 1911-1912 zbudowano nowy, wspomniany zespół Domu Zdrojowego według projektu Carla Webera, Adolfa Bielefeldta i Paula Puchmüllera⁹⁷. W tym okresie również, w 1919 r., władze miejskie przygotowały plan urbanistyczny Górnego Sopotu, zakładający dalszy rozwój miasta w kierunku zachodnim. Efektem tych planów było powstawanie na terenach wzniesień morenowych jedno- i dwurodzinnych willi o wysokich walorach architektonicznych, w których zaczęli osiedlać się lekarze, kupcy, fabrykanci i adwokaci⁹⁸. W roku 1914, z inicjatywy burmistrza Sopotu Maxa Woldmana, powstała w Lasku Karlikowskim, według projektu Paula Puchmüllera, osada rybacka składająca się z 15 domków. Pierwsza wojna światowa przerwała rozwój Sopotu, dopiero włączenie go w granice Wolnego Miasta Gdańska w 1920 r. nakłoniło władze miasta do ponownego planowania przestrzennego i kolejnych inwestycji, czego przykładem była rozbudowa mola w zespole kuracyjnym w latach 1927-1928. Wówczas to powiększono do dzisiejszych rozmiarów platformę spacerową, dobudowano przystań dla statków pasażerskich, wzniesiono galerię spacerową i przeprowadzono zadrzewienie Skweru Kuracyjnego⁹⁹. Ważnym przedsięwzięciem budowlanym w Sopocie w okresie międzywojennym, o

⁸⁶ M. Dzikowski, *Zarys życia sportowego w Sopocie*, Sopot 2002, s. 5;

⁸⁷ A. Romanow, *op. cit.*, s. 118;

⁸⁸ J. Golec R. Zienkiewicz, *Z pocztowych dziejów Sopotu*, Sopot 2015, s. 16;

⁸⁹ J. Golec R. Głębini, *Dwa wieki sopockiego szkolnictwa*, s. 33;

⁹⁰ *Tamże*, s. 40;

⁹¹ M. Buchholz-Todoroska, *Paul Puchmüller. Katalog wystawy*, Sopot 2008, s. 72;

⁹² A. Tarkowska, *op. cit.*, s. 21;

⁹³ A. Romanow, *op. cit.*, s. 131;

⁹⁴ *Tamże*, s. 133;

⁹⁵ M. Buchholz-Todoroska, *op. cit.*, s. 92;

⁹⁶ A. Romanow, *op. cit.*, s. 137;

⁹⁷ W. Szymański, *Architekt Adolf Bielefeldt. Działalność na terenie Gdańska i Sopotu*, w: *Architekt Adolf Bielefeldt 1876-1934*, red. E. Barylewska-Szymanska, Gdańsk 2003, s. 38;

⁹⁸ A. Tarkowska, *op. cit.*, s. 32;

⁹⁹ *Tamże*, s. 66;

którym należy również wspomnieć, była budowa Hotelu Cassino (ob. Grand Hotelu), wzniesionego w latach 1924-1927 według projektu Otto Kloeppla i Richarda Kohnke¹⁰⁰. Lata okresu międzywojennego to także okres dalszej rozbudowy Górnego Sopotu.

Sopot w okresie II wojny światowej utracił część ze swojej substancji. Zniszczona i zburzona została przede wszystkim zabudowa u zbiegu ulic Bohaterów Monte Cassino, Powstańców Warszawskich i Grunwaldzkiej (m.in. hotele: Metropol i Wermingoffa), a także Dom Zdrojowy. Podczas działań wojennych spalony został również dworzec kolejowy. Ogółem zniszczeniom uległo 125 budynków¹⁰¹. W pierwszych latach powojennych Sopot przez krótki okres stał się siedzibą władzy województwa gdańskiego, także dwóch wyższych uczelni, ponadto w mieście rozpoczęły swoją powojenną działalność Opera i Filharmonia Bałtycka oraz teatr gdański. W 1946 r. w celu skomunikowania Sopotu z Gdańskiem¹⁰² uruchomiono linię tramwajową nr 7 na trasie Gdańsk Targ Węglowy – Wrzeszcz – Oliwa – Sopot, funkcjonującą do 1961 r.¹⁰³ Rosła również liczba mieszkańców miasta. W okresie przed wybuchem II wojny Sopot liczył ok. 30 tys. mieszkańców, zaś w 1947 r. populacja miasta wynosiła 40 tys. obywateli. Początkowo ówczesne władze nie zamierzały przywracać miastu dotychczasowej funkcji nadmorskiego kurortu. Stan ten zmieniły dopiero uchwały władz centralnych z lat 1959-1960, kiedy to przywrócono miastu rolę morskiego ośrodka wypoczynkowego i utworzono przedsiębiorstwo „Kąpielisko Morskie Sopot”. Działania te wyprzedziło otwarcie w 1956 r. ośrodka Reumatologicznego z siedzibą w sopockim Zakładzie Balneologicznym¹⁰⁴.

W okresie powojennym w Sopocie wzniesiono wiele nowych obiektów o nowoczesnej architekturze. Pod koniec lat 40-tych rozpoczęto budowę kościoła parafialnego dla erygowanej w 1938 r. parafii katolickiej pw. św. Michała Archaniola według projektu Wacława Rembiszewskiego i Jana Borowskiego. Koniec pierwszego etapu budowy świątyni nastąpił w 1951 r., kiedy to poświęcono tzw. dolny kościół. Rok później przystąpiono do budowy górnego kościoła. Ten etap, zablokowany na dwadzieścia lat przez ówczesne władze, zakończono w 1975 r wg. projektu Marka Sztafrowskiego¹⁰⁵.

Okres powojenny przyniósł również zmiany w tkance miejskiej na obszarze dolnej części ul. Bohaterów Monte Casino. W 1951 roku rozebrano uszkodzony w okresie II wojny światowej a istniejący w latach 1897-1945 budynek hotelu Werminghoff, a na jego miejscu w latach 1959-1960 r. powstał pawilon Alga mieszczący lokale gastronomiczno-rozrywkowe, zaprojektowany przez zespół architektoniczny z głównym projektantem A. Sierakowskim¹⁰⁶. Rok później, w 1961 r. wzniesiono na terenie Łazienek Północnych budynek letniej kawiarni Meduza według projektu J. Kowalskiego i A. Szrajbera¹⁰⁷.

W związku z rosnącą populacją Sopotu, na początku lat 70 XX w. podjęto decyzję o budowie nowego, dużego osiedla mieszkaniowego Brodwin, które powstało po 1974 r.¹⁰⁸. W tym też okresie przy ulicy Armii Czerwonej (ob. ul. Armii Krajowej) wzniesiono budynek Wydziału Ekonomiki Transportu powołanego w 1970 r. Uniwersytetu Gdańskiego.

W 1992 r., po trwającym dwa i pół roku remoncie, oddano do użytku molo spacerowe, wyposażono je wówczas w betonową głowicę.

W 2003 r. przy ul. Bohaterów Monte Cassino pojawił się tzw. Krzywy Domek – dziś uznany za dobro kultury współczesnej.

W latach 2006-2009 przystąpiono do uzupełnienia układu zabudowy dolnego fragmentu ul. Bohaterów Monte Cassino (otoczenie ulic Powstańców Warszawy, Morskiej i pl. Zdrojowego), nowymi obiektami. Powstało centrum usługowo-handlowe pod nazwą Centrum Haffnera, w skład którego wchodzi odbudowany Dom Zdrojowy (swoją siedzibę ma w nim Państwowa Galeria Sztuki, Pijalnia Wód i Informacja Turystyczna), Hotel Sheraton, Conference Center & Spa, a także Centrum Handlowo-Usługowe z zespołem sal kinowych dla ok. 1000 widzów oraz budynek parkingowy.

¹⁰⁰ M. Sperski, *op. cit.*, s. 45;

¹⁰¹ F. Mamuszka, *Sopot. Rys dziejów*, Sopot 1983, s. 61;

¹⁰² F. Mamuszka, *Bedekeer sopocki*, Gdańsk 1981, s. 94;

¹⁰³ S. Zomkowski, *Tramwajem przez Gdańsk*, Gdańsk 2015, s. 161;

¹⁰⁴ F. Mamuszka, *Bedekeer...*, s. 94-95;

¹⁰⁵ <http://www.sw-michal.pl/parafia-3511/historia-3513>, dostęp: 23.10.2022;

¹⁰⁶ K. Kaus, Artystyczny wystrój i wyposażenie trójmiejskich lokali gastronomicznych w okresie powojennym (1945-1989). *Porta Aurea* nr 18, 2019, s. 198, <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/portaurea/article/view/3971> dostęp: 23.10.2022,

¹⁰⁷ Tamże, s. 199, <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/portaurea/article/view/3971> dostęp: 23.10.2022; (1945–1989)

¹⁰⁸ F. Mamuszka, *Sopot. Rys...*, s. 67;

W okresie od kwietnia 2007 r. do czerwca 2008 r. powstał tunel pod ul. Boh. Monte Cassino w ciągu ul. Grunwaldzkiej, dzięki któremu aż do mola zachowany został spacerowy charakter „Monciaka”.

W 2007 r. w miejsce starego baraku przystani rybackiej wybudowano nowoczesny, piętrowy obiekt wyposażony w specjalistyczny sprzęt wykorzystywany przez rybaków, a na plaży zamontowano 5 wyciągarek do łodzi rybackich.

W 2010 roku, na granicy Sopotu i Gdańska otwarto halę widowiskowo-sportową Ergo-Arena. Jeszcze przed oddaniem hali władze miasta Sopotu i Gdańska podzieliły między siebie teren pod obiektem, tak aby do każdego z nich należała połowa hali.

W 2011 r. na krańcu mola powstała przystań jachtowa. Wewnątrz portu w trzech basenach wydzielonych pomostami pływającymi powstały 103 miejsca dla jachtów.

W listopadzie 2019 roku odbyło się otwarcie budynku Centrum Opieki Geriatrycznej, którego organizatorem jest Pomorskie Centrum Reumatologiczne sp. z o.o. w Sopocie.

W latach 2013-2015 w rejonie ulic Dworcowej, Podjazd, Chopina, Kościuszki miejsce miała rewitalizacja stacji kolejowej oraz okolicznych terenów. Wybudowano wówczas kompleks dworcowo-handlowo-usługowy Sopot Centrum, który składa się z dworca PKP, galerii handlowej, lokali usługowych i gastronomicznych, w budynku znajduje się także "Sopoteka" czyli biblioteka sopocka.

W 2014 roku zakończyła się budowa Sopockiego Centrum Ratownictwa Wodnego i wdrożenie elementów zintegrowanego systemu ratownictwa na terenie miasta Sopotu (na terenie Sopockiego Centrum Żeglarstwa powstał nowy budynek ratownictwa wodnego będący siedzibą Sopockiego WOPR).

W l. 2014-2015 dawny młyn papierniczy usytuowany przy ul. Młyńskiej 11 na terenie parku Grodowego został poddany renowacji i przeznaczony na siedzibę Sopockiego Inkubatora Przedsiębiorczości Społecznej, który służy osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym, bezdomnym, ubogim, a także starszym i wykluczonym społecznie.

W najbliższej przyszłości planowana jest budowa Sopockiego Obserwatorium Astronomicznego.

5.2.2. Krajobraz kulturowy¹⁰⁹

Sopot położony jest centralnie w obrębie aglomeracji trójmiejskiej, ograniczony od zachodu Wysoczyzną Gdańską, od zachodu linią brzegową Zatoki Gdańskiej, od północy graniczy z gdyńskimi dzielnicami: Wielkim i Małym Kackiem oraz Kolibkami, zaś od południa z gdańskimi dzielnicami: Oliwą, Żabianką i Jelitkowem. Miasto podzielone jest w układzie pn.-pd. na dwa zróżnicowane wysokościowo tarasy nazywane Dolnym i Górnym Sopotem.

Dolny Sopot charakteryzuje się płaską powierzchnią, dawny bagienny charakter jest zauważalny jeszcze w północno-wschodniej części miasta – w parku Północnym, gdzie spotkać można podmokłe i grząskie tereny. Przez miasto przepływa jedenaście potoków: Swelinia, Kamienny Potok, Grodowy, Babidolski, Kuźniczy, Wiejski, Środkowy, Elizy, Karlikowski, Gdynia (Graniczny) oraz jeden bez nazwy. Ujścia większości z nich zostały wyprowadzone rurami pod plażą i pod dnem w głąb Zatoki Gdańskiej. Proces osuszania Dolnego Sopotu rozpoczął się już w XVI w. Ku morzu prowadziły nieliczne dróżki, zaś jedna z nich dała początek osi obecnej ulicy Bohaterów Monte Cassino.

Górny Sopot posiada całkowicie odmienny krajobraz: urozmaiconą rzeźbę terenu porośniętą jest znacznymi połaciami lasów.

Dzięki takiemu ukształtowaniu powierzchni miasto posiada amfiteatralny układ o wysokich walorach kompozycyjnych, gdzie harmonijnie powiązane są elementy krajobrazu naturalnego i architektury.

Położenie Sopotu pomiędzy Gdańskiem a Gdynią stanowi jeden z czynników kształtujących sieć drożną i warunkującą jej rozwój w przyszłości. Już w średniowieczu wykształcił się szlak handlowy biegnący z Gdańska na północ przez tereny dzisiejszego Sopotu, który został uregulowany poprzez budowę szosy w 1820 r. Również dzisiaj drogi ponadlokalne biegną w układzie północ-południe. Układ taki podkreśla też linia kolejowa zbudowana w 1870 r. (relacji Gdańsk-Koszalin), dzieląc miasto na

¹⁰⁹ Rozdział „Krajobraz kulturowy” opracowany został w oparciu o opracowanie: Sopot. Dokumentacja historyczno-urbanistyczna. Gdańsk 1978 r.” autorstwa Kaliny Zabuskiej i Andrzeja KołECKIEGO (mps archiwum NID o/Gdańsk);

dwie części, obok naturalnego, skarpowego ukształtowania terenu, która przeszkodziła równomiernemu rozwojowi ulic w kierunku wschód-zachód. Utrudnienie to złagodzone zostało poprzez budowę około 1908 r. wiaduktów na wysokości dzisiejszych ulic Goyki, Podjazd, 3-go Maja. Prawdopodobnie najstarszą drogą założoną prostopadle do średniowiecznego szlaku handlowego była droga przebiegająca po linii dzisiejszej ul. 1 Maja i Bohaterów Monte Cassino, na początku ul. 1 Maja istniał niegdyś plac wiejski (widoczny na palnie Sopotu z 1714 r.). W czasie kiedy w Sopocie zaczęły pojawiać się rezydencje patrycjuszowskie sieć drożna nie uległa większym zmianom, bowiem dwory budowane były przy trakcie na osi wschód-zachód, w jego górnym odcinku, powyżej skarpy. Dopiero osuszenie terenów bagiennych na dolnym tarasie (zapoczątkowane w XVI w.) pozwoliło na rozwój osadnictwa, a w późniejszym okresie kąpieliska. W 2 połowie XIX w. wytyczono wiele nowych ulic nadmorskich w oparciu o regularną siatkę równoległych i prostopadłych traktów. W XX w. nowe ulice pojawiły się jedynie na peryferiach miasta. Odmiennie przedstawia się rysunek sieci ulic w Sopocie Górnym. Zabudowa jest tu znacznie nowszej proveniencji niż w Sopocie Dolnym, drogi wijące się malowniczo wzdłuż dolin (d. Droga Gołębiowska – dziś ul. 23 Marca, Dolina Siedlisko – dziś ul. Mickiewicza, Dolina Owcza – dziś ul. Wybickiego, Dolina Świemirowska – dziś ul. Mikołaja Reja, a także dzisiejsza ul. Abrahama) nie mają regularnej formy, ukształtowane zostały zgodnie z naturalną rzeźbą terenu. Intensyfikacja zabudowy nastąpiła tu w latach 20-tych i 30-tych XX w. w oparciu o wcześniej wytyczone ulice. Ważnym składnikiem układu urbanistycznego stała się linia kolejowa relacji Gdańsk-Szczecin wybudowana w 1870 r. Okres powojenny nie przyniósł w zasadzie istotniejszych zmian w układzie ulic. W latach 60-tych XX w. w Sopocie Górnym pojawiły się nowe spółdzielcze osiedla mieszkaniowe w dzielnicach: Przylesie, Osiedle im. A. Mickiewicza, Kamienny Potok, Brodwinno – z nowym rozplanowaniem ulic dostosowanym do naturalnej rzeźby terenu.

Na dzisiejsze miasto Sopot składa się kilka jednostek osadniczych:

- najstarsza z nich – gród wczesnośredniowieczny położony jest na górnej terasie miasta na tzw. Wzgórzu Zamkowym. Ograniczony od północy i południa dolinami z płynącymi na ich dnie potokami, od zachodu głębokim rowem, od wschodu stromą skarpią, otoczony wałami, posiadał doskonałe obronne położenie. Jego pochodzenie datowane jest na VIII w., przy czym miał jeszcze jedną fazę rozwojową datowaną na połowę IX w. Wnętrze grodziska założone było na rzucie zbliżonym do kwadratu o wymiarach 45x49 m, wewnątrz zabudowane było domami i ziemiankami, majdan pozostawał pusty;

- wieś Sopot – w swoim pierwotnym kształcie, pochodzącym z czasów nadania tych terenów w 1283 r. zakonowi cysterskiemu nie zachowała się – prawdopodobnie położona była na górnej terasie przy trakcie handlowym prowadzącym z Gdańska dalej na północ, jej centrum stanowił plac wiejski, którego relikty widoczne są na początku ul. 1 Maja w postaci niewielkiego skweru, tuż za al. Niepodległości. Wokół tego placu w XVII w. skupiały się dwory patrycjuszowskie z założeniami ogrodowymi na tyłach, które wyparły znajdujące się tu od średniowiecza gospodarstwa chłopskie. Tereny zajmowane przez dwory dzierżawione były na prawie emfiteutycznym przez mieszczan gdańskich od zakonu cysterskiego. Obok rezydencji o charakterze dworskim stawiano zabudowania gospodarcze niezbędne przy prowadzonej hodowli i uprawie ziemi, wykorzystywano również potoki, przy których tworzone stawy. Przy dworach zakładano papiernię i prochownię. Od 1611 r. Sopot należał do opata cysterskiego. Przez wieki jednostka ta ulegała przekształceniom i rozwojowi w wyniku przyłączenia okolicznych osad i wsi;

- wieś z majątkiem Karlikowo datowana na okres średniowieczny – pierwsza wzmianka pojawiła się w 1259 r. w dokumencie Świętopelka przekazującym te tereny norbertankom z Żukowa, przyłączona została do Sopotu w 1910 r. Jej pierwotny układ jest dziś niemal nieczytelny, zachował się jedynie fragment traktu biegnącego do konwentu oliwskiego – dzisiejsza ul. Czyżewskiego, a także, nieco zniekształcony przez budowę torów kolejowych, trakt łączący Karlikowo ze Świemirowem – dzisiejsza ul. Jana z Kolna i Leśna. Karlikowo składa się z dawnej osady rybackiej, przystani rybackiej z pocz. XX w., hipodrom (torów wyścigów konnych) z 1898 r.;

- wieś Brodwinno, wymieniona po raz pierwszy w dokumencie z 1255 r., przekazana w 1283 r. zakonowi cysterskiemu w Oliwie, przyłączona do wsi Sopot w 1550 r. również nie zachowała się w swoim pierwotnym układzie, największe przekształcenia dotknęły ją w l. 60-tych XX w.;

- wieś Świemirowo o pochodzeniu średniowiecznym, podarowana żukowskiemu zakonowi norbertanek przez księcia Mściwoja I, w 1316 r. sprzedana została oliwskiemu zakonowi cystersów;

- wieś Stawowie wzmiankowana już w 1188 r. należała do zakonu cystersów w Oliwie. W połowie XIX w. na miejscu karczmy pojawił się pałac wraz z parkiem;

- osada Kamienny Potok związana była z istniejącą tu już w połowie XVII w. papiernią. Z pierwotnego układu zachował się dawny dom młynarza przy ul. Młyńskiej oraz staw.

Złożone z wymienionych powyżej jednostek osadniczych miasto Sopot swój obecny charakter oraz układ przestrzenny zawdzięcza przede wszystkim rozwojowi funkcji kurortowych – zapoczątkowanemu od drugiej dekady XIX w., a najbardziej aktywnemu na początku XX w. Zabytkowy zespół urbanistyczny Sopotu tworzą zachowane, historyczne elementy kulturowe, tj.:

- kąpielisko wraz z mołem,
- zadrzewienia i zakrzewienia terenów wzdłuż sopockiej plaży – wydmy i tereny nadbrzeżne (zapoczątkowane w l. 30-tych XIX w.) wraz z miejskimi założeniami parkowymi: Parkiem Północnym i Południowym,
- przystań rybacka,
- zabudowania kurortowe: Zakład Balneologiczny, Łazienki Południowe,
- hipodrom,
- zabudowania mieszkalne Dolnego Sopotu,
- restauracje, pensjonaty i hotele usytuowane przede wszystkim na terenie Dolnego Sopotu,
- domy i wille Górnego Sopotu,
- obiekty użyteczności publicznej: urzędy, szkoły, świątynie,
- linia kolejowa relacji Gdańsk-Szczecin,
- historyczne cmentarze i parki,
- grodzisko.

5.2.3. Zabytki nieruchomości

A. Układy ruralistyczne

Sopot

Dawne nazwy: Sopot (1283), Sopot (1295), niem. Zoppot.

Podstawowe dane historyczne: historia Sopotu omówiona została w rozdz. 5.2.1. Zarys historii obszaru miasta.

Układ przestrzenny: układ urbanistyczny miasta opiera się na podłużnej osi na linii pn.-pd. wyznaczonej przez al. Niepodległości i linię kolejową, podzielony dodatkowo naturalnym ukształtowaniem terenu na dolną i górną terasę, obszar miasta ograniczony jest od wschodu Zatoką Gdańską, od zachodu lasami Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Analiza przekształceń układu przestrzennego: zachowany historyczny układ przestrzenny wraz z historyczną zabudową, historyczne rozplanowanie placów i ulic, podziały własnościowe, zespoły historycznej zieleni: parki, aleje, szpalery, ogrody.

Karlikowo

Dawne nazwy: niem. Karlikau.

Podstawowe dane historyczne: Karlikowo prawdopodobnie od najwcześniejszych czasów związane było ze Świemirowem. Majątek ten, należący od 1611 r. do wyposażenia opatów oliwskich, został przez nich wydzierżawiony na prawie emfiteutycznym. Od 1653 r. pozostawał w rękach rodziny Kölmer, która to w połowie XVII w. wystawiła na terenie majątku dwór. Na Potoku Karlikowskim w XVIII w. funkcjonował młyn i karczma „Koszka” później zwana „Pod Wesołym Pomorzanie”. Po zniszczeniach w 1734 r. właścicielem był Samuel Flander, który wybudował dwa młyny na Kamiennym Potoku, następnie rodzina Gralathów. Pozostałości dworu Kölmerów posłużyły jako zrąb pod budowę kolejnego dworu rozebranego w 1910 r. W 1863 r. sołectwo w Karlikowie rozszerzyło zakres swej władzy administracyjnej przez przyłączenie Świemirowa i Stawowia. W 1874 r. sołectwo Karlikowo zostało zlikwidowane i przyłączone do Sopotu¹¹⁰.

¹¹⁰ : Sopot. Dokumentacja historyczno-urbanistyczna..., s. 85;

Układ przestrzenny: brak danych o historycznym układzie przestrzennym, obecnie dzielnica Sopotu położona w pasie nadmorskim, znajduje się tu dawna osada rybacka, domy wypoczynkowe, pensjonaty, zabudowania mieszkalne i infrastruktura związana z kąpieliskiem.

Analiza przekształceń układu przestrzennego: pierwotny układ przestrzenny nie zachowany.

Świemirowo

Dawne nazwy: Svemirove (1209), Simirivo, Swemirovo, Siemirowo, niem. Schmierau.

Podstawowe dane historyczne: w 1209 r. Świemirowo zostało zapisane żukowskim norbertankom przez księcia Mściwoja I¹¹¹. W 1245 r. biskup kujawski Michał nadał norbertankom dziesięciny ze Świemirowa. Do wsi należały znaczne obszary łąk położone na Mierzei¹¹². W 1316 r. wieś przejęli od norbertanek oliwscy cystersi. Od 1611 r. w wyniku rozdzielenia dóbr klasztoru oliwskiego na opackie i klasztorne – Świemirowo stało się wyposażeniem opatów. Powstał tu folwark, oddany później w dzierżawę¹¹³. W 1772 r. wraz z wszystkimi dobrami cysterskimi uległ sekularyzacji. W okresie zaborów była tu leśniczówka. W 1851 r. właścicielem majątku był rajca Gumprecht, który w 1855 r. posiadał tu piętnastu dzierżawców na ziemiach o powierzchni 122 włók. W 1863 r. Świemirowo razem z sąsiednim Stawowiem zostały włączone do sołectwa Karlikowo¹¹⁴, a w 1874 r. do Sopotu. W 1885 r. mało 43 dymy, 719 mieszkańców¹¹⁵.

Układ przestrzenny: brak danych o historycznym układzie przestrzennym, obecnie dzielnica Sopotu, w zachodniej części zajęta przez ogródki działkowe, część wschodnia położona wzdłuż al. Niepodległości, zajęta w większości przez współczesną zabudowę mieszkalną i usługową. Nieliczne zabudowania historyczne z przełomu XIX i XX w.

Analiza przekształceń układu przestrzennego: pierwotny układ przestrzenny nie zachowany.

Brodwino

Dawne nazwy: Brutnino (1255), Brudvino (1283).

Podstawowe dane historyczne: pierwsza wzmianka o Brodwinie pochodzi z dokumentu z 1255 r., kolejna z 1283 r., kiedy to zostało nadane zakonowi cysterskiemu w Oliwie. W 1550 r. przyłączone zostało do wsi Sopot¹¹⁶.

Układ przestrzenny: brak danych o historycznym układzie przestrzennym, obecnie dzielnica Sopotu.

Analiza przekształceń układu przestrzennego: pierwotny układ przestrzenny nie zachowany.

Kamienny Potok

Dawne nazwy: Steinfliess, niem Steinfließ.

Podstawowe dane historyczne: osada ukształtowała się nad Kamiennym Potokiem (Steinfließ) i związana była z istniejącą tu już w połowie XVII w. papiernią. Pierwsza wzmianka o młynie papierniczym pochodzi z 1650 r. kiedy to opat oliwski Aleksander Kęsowski wydzierżawił go Nathanielowi Probsterowi wraz z prawem wyrębu drzew w lasach klasztornych. W skład papierni wchodziły budynek mieszkalny i zabudowania gospodarcze oraz 15 mórg ziemi uprawnej i łąk, a drewno z lasów klasztornych służyć miało do produkcji papieru i naprawy zabudowań. Młyn był wielokrotnie niszczone, odbudowywany i przebudowywany¹¹⁷. W 1885 r. 19 dymów, 236 mieszkańców¹¹⁸.

¹¹¹ J. Belgrau, *Norbertańskie dzieje Żukowa*, Żukowo 2021, s. 37;

¹¹² Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich, pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Walewskiego, t. XI, Warszawa 1890, s. 669;

¹¹³ F. Mamuszka, *Nieco danych o przeszłości Świemirowa*, w: *Rocznik Sopotki*, t. 2, 1977, s. 115;

¹¹⁴ Sopot. Dokumentacja historyczno-urbanistyczna..., s. 85;

¹¹⁵ Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich, pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Walewskiego, t. XI, Warszawa 1890, s. 669;

¹¹⁶ Sopot. Dokumentacja historyczno-urbanistyczna..., s. 56 i 62;

¹¹⁷ <https://www.trojmiasto.pl/wiadomosci/Papierowe-tryby-historii-Historia-mlyna-papierniczego-w-Sopocie-n140939.html>

¹¹⁸ Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i Innych Krajów Słowiańskich, pod red. F. Sulimierskiego, B. Chlebowskiego, W. Walewskiego, t. XI, Warszawa 1890, s. 321;

Układ przestrzenny: osada młyńska.

Analiza przekształceń układu przestrzennego: zabudowania papierni nie zachowały się z wyjątkiem budynku mieszkalnego, zachował się układ koryt, potoków i kanałów wraz z dwoma stawami.

B. Dzieła architektury i budownictwa

Obiekty sakralne

Obiekty sakralne na terenie Sopotu to kościoły, kaplice i kapliczki przydrożne z okresu od l. 60-tych XIX w. do l. 30-tych XX w. Najwięcej świątyń wzniesionych zostało w stylu neogotyckim, jedna natomiast - w stylu neobarokowym, jedna kapliczka zaś w stylu neoklasycystycznym.

Obiekty sakralne wpisane do rejestru zabytków:

- kościół garnizonowy p.w. Św. Jerzego, pierwotnie ewangelicki p.w. Zbawiciela, Pl. Konstytucji 3 Maja 2 (nr w rej. zab.: A-846), l. 1899-1901,
- kościół ewangelicko-augsburski, parafialny p.w. Zbawiciela, ul. Parkowa 5 (nr w rej. zab.: A-847), l. 1913-1919,
- kościół rzymskokatolicki, parafialny p.w. NMP Wniebowziętej Gwiazda Morza, ul. Kościuszki 19-21 (nr w rej. zab.: A-1905), l. 1902-1925, rozb. 1931,
- kaplica p.w. NMP i Św. Andrzeja Boboli, ul. Powstańców Warszawy 15 (nr w rej. zab.: A-848), l. 1869-1870,
- kapliczka Św. Wojciecha (dawna studzienka), Pl. Konstytucji 3 Maja 2 (nr w rej. zab.: A-846), k. XIX w., przebud. l. 20-te XX w.,
- kapliczka przydrożna Stella Maris, Al. Niepodległości/Malczewskiego (nr w rej. zab.: A-849), 1928 r.

Obiekty rezydencjonalne

Sopockie dwory i pałace to między innymi rezydencje podmiejskie gdańskich patrycjuszy. Pierwotnie składały się z reprezentacyjnego budynku i okalającego go parku bądź ogrodu, które ze względu na rozwój przestrzenny miasta zostały pomniejszone lub całkowicie zlikwidowane, jak w przypadku ogrodu wokół Dworu Hiszpańskiego, który zniknął w XIX w. Obiekty te objęte są ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru.

Obiekty rezydencjonalne wpisane do rejestru zabytków:

- dwór Sierakowskich, ob. wykorzystywany na cele kulturalne, ul. Czyżewskiego 12 (nr w rej. zab.: A-297), 1790 r.,
- dwór XI, tzw. Francuski, ob. plebania przy kościele św. Jerzego, ul. Kościuszki 1 (nr w rej. zab.: A-846), 2 poł. XIX w.,
- dwór II tzw. Hiszpański, ob. siedziba spółki logistycznej, al. Niepodległości 781 (nr w rej. zab.: A-999), l. 80-te XVII w., przebudowany i nadbudowany l. 20-te XX w.,
- pałac z zespołu pałacowo-parkowego „Stawowie”, ob. nieużytkowany, al. Niepodległości 618 (nr w rej. zab.: A-1042), 1856 r., rozbudowany w 1933 r. o skrzydło południowe, w l. 1945-1953 zaadaptowany na pogotowie opiekuńcze dla dzieci, w 1954 r. na szpitalny oddział chirurgiczny, w 1961 r. na szpital przeciwgruźliczy.

Obiekty użyteczności publicznej

Obiekty użyteczności publicznej wpisane do rejestru zabytków:

- budynek klubu sportowego, ul. Wybickiego 48 (nr w rej. zab.: A-887), zbudowany w 1907 r. na terenie Parku Północnego, przeniesiony na Boisko Stulecia w 1927 r.,
- zespół mola spacerowego (założenie skweru kuracyjnego; relikty Domu Zdrojowego III; molo; park, fontanna, półkoliste galerie spacerowe, muszla koncertowa), ul. Powstańców Warszawy 2/4/6 (nr w rej. zab.: A-1002), l. 30-te XIX w., 1875 r., 1886 r., l. 1903-1904, okres międzywojenny,

- Zakład Balneologiczny, Plac Zdrojowy 3 (nr w rej. zab.: A- 1009), 1903 r.,
- Łazienki Południowe, al. Wojska Polskiego 1 (nr w rej. zab.: A-1068), 1907 r.,
- zespół strzelnicy miejskiej, dawny hotel „Parkowy, ob. hotel „Opera”, ul. Moniuszki 10, (nr w rej. zab.: A-1104), wybudowany jako miejska strzelnica myśliwska w 1910 r., w 1911 r. dobudowano werandę, w 1977 r. budynek zmodernizowano (przemurowano elewację frontową i tylną),
- zespół sądowo-więzienny (Sąd Powiatowy, więzienie z budynkiem świetlicy, dom dozorczy, portiernia), ob. Sąd Rejonowy, ul. 1 Maja 10/ Grottgera 3/ Grottgera 5 (nr w rej. zab.: A-1559), składa się m.in. z: więzienia, ob. budynku biurowego, 1893 r., l. 20-te XX w.; świetlicy, ob. budynku biurowego w zespole sądowo-więziennym, l. 90-te XIX w., l. 20-te XX w.,
- sanatorium „Ostsee”, ob. dom wielorodzinny, ul. Sobieskiego 35 (nr w rej. zab.: A-1569), l. 1894-1895,
- zespół hipodromu (budynek kasy totalizatora, trybuna I, trybuna II, stajnia), ul. Polna (nr w rej. zab.: A-1623), 1897 r.,
- szkoła żeńska, ob. II Liceum Ogólnokształcące i kapliczka przydrożna przed pd. wejściem do budynku, al. Niepodległości 751 (nr w rej. zab.: A-1638), l. 1903-1904,
- Ratusz Miasta Sopotu, ul. Kościuszki 25/27 (nr w rej. zab.: A-1938), 1911 r.

Obiekty użyteczności publicznej włączone do gminnej ewidencji zabytków:

- Zespół d. Reformowanego Gimnazjum Realnego, ob. Wydział Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, ul. Armii Krajowej 101-103, l. 1909-1910,
- biuro zakwaterowań, ob. Informacja Turystyczna, ul. Dworcowa 4, l. 1 ćw. XX w.,
- bagażownia PKP, ul. Dworcowa 11/13, 1870 r.,
- budynek szatni kortów, obecnie restauracja, ul. Goyki 11/19, pocz. XX w.,
- d. pralnia (kostnica?), ob. nieużytkowana, ul. Kilińskiego 8, 1900 r.,
- d. sanatorium dla dzieci, ob. ośrodek wypoczynkowy, ul. Kilińskiego 10, l. 30-te XX w.,
- Urząd Pośrednictwa Pracy, ob. MOPS, ul. Kolejowa 14, l. 20-te XX w.,
- Urząd Pocztowo-Telekomunikacyjny, ul. Kościuszki 2, 1890 r., rozb. 1927 r.,
- szkoła średnia dla dziewcząt i chłopców, ob. Zespół Szkół Handlowych, ul. Kościuszki 18, p. XX w.,
- sala gimnastyczna Zespołu Szkół Handlowych, ul. Kościuszki 20, l. 1910-1920,
- Policealne Studium Zawodowe, Liceum Ekonomiczne, ul. Kościuszki 22/24, l. 1915-1925,
- liceum, ob. I Liceum Ogólnokształcące, ul. Książąt Pomorskich 16/18, l. 1929-1932,
- portiernia, ob. księgarnia w zespole sądowo-więziennym, ul. 1 Maja 10, k. XIX w.,
- pawilon sztuki, ob. klub nocny, ul. Mamuszki 1, 1913 r.,
- Szkoła Książęca, ob. Centrum Wsparcia Ukrainy, al. Niepodległości 749, 1836 r., pocz. XX w., l. 30-te XX w.,
- szkoła żeńska, ob. II Liceum Ogólnokształcące, al. Niepodległości 751, 1905 r.,
- Dom Gminy Ewangelickiej, ob. mieszkania, ul. Skłodowskiej-Curie 10/12, 1904r.

Obiekty mieszkalne

Architektura mieszkalna stanowi najliczniejszą kategorię zasobów zabytkowych miasta Sopotu, składają się na nią dawne i obecne hotele, pensjonaty, kamienice czynszowe, wille oraz domy jedno- i wielorodzinne.

- willa, ul. Ceynowy 3 (nr w rej. zab.: A-855), 1898 r.,
- kamienica, ul. Grunwaldzka 70 (nr w rej. zab.: A-856), 1905 r.,
- d. dom młynarza, ob. siedziba oddziału Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Związku Więźniów Obozu Stutthof Gdańsk, ul. Kościuszki 63, (nr w rej. zab.: A-858), poł. XIX w.,
- kamienica, ul. Lipowa 9 (nr w rej. zab.: A-859), ok. 1900 r.,
- kamienica, ul. Królowej Jadwigi 3 (nr w rej. zab.: A-888), 1906 r.,
- kamienica, ul. Królowej Jadwigi 5 (nr w rej. zab.: A-889), 1907 r.,
- kamienica, ul. Władysława Jagiełły 12 (nr w rej. zab.: A-890), 1899 r.,

- kamienica, ul. Królowej Jadwigi 7 (nr w rej. zab.: A-891), 1914 r.,
- kamienica, ul. Królowej Jadwigi 4 (nr w rej. zab.: A-892), 1910 r.,
- kamienica, ul. Królowej Jadwigi 9 (nr w rej. zab.: A-893), 1914 r.,
- kamienica, ul. Królowej Jadwigi 6 (nr w rej. zab.: A-894), 1910 r.,
- kamienica, ul. 3 Maja 16 (nr w rej. zab.: A-895), 1904 r.,
- kamienica, ul. Helska 1 (nr w rej. zab.: A-896), 1907 r.,
- kamienica, ul. Kazimierza Wielkiego 1 (nr w rej. zab.: A-897), 1906 r.,
- willa, ul. Majkowskiego 8 (nr w rej. zab.: A-898), 1907 r.,
- kamienica, ul. Haffnera 13 (nr w rej. zab.: A-899), 1908 r.,
- willa, ul. Chmielewskiego 9 (nr w rej. zab.: A-900), 1910 r.,
- willa, ul. Jagiełły 10 (nr w rej. zab.: A-908), ok. 1905 r.,
- kamienica, ul. Czyżewskiego 13 (nr w rej. zab.: A-912), 1907 r.,
- kamienica, ul. Wybickiego 43 i 43a (nr w rej. zab.: A-932), ok. 1919 r.,
- pensjonat z zespołu "Domu Polskiego", ob. restauracja, ul. Grunwaldzka 11 (nr w rej. zab.: A-938), ok. 1890 r.,
- pensjonat „Irena”, ob. pensjonat z restauracją, ul. Chopina 36 (nr w rej. zab.: A-1098), 1906 r., przebud. 1912 i 1917 r.,
- willa, ul. Wybickiego 30 (nr w rej. zab.: A-909), l. 1910-1911,
- willa, ul. Wybickiego 30a (nr w rej. zab.: A-926), 1914 r.,
- willa, ul. Wybickiego 32 (nr w rej. zab.: A-927), 1910 r.,
- willa, ul. Wybickiego 37 (nr w rej. zab.: A-928), 1903 r.,
- willa z oficyną, ul. Mokwy 5 i 5b (nr w rej. zab.: A-929), ok. 1880 r.,
- willa, ul. Mokwy 6 (nr w rej. zab.: A-930), 1906 r.,
- willa, ul. Mokwy 7 (nr w rej. zab.: A-931), 1880 r., częściowo przebudowana 1931 r.,
- willa, ul. Władysława IV 3 (nr w rej. zab.: A-937), 1893 r.,
- willa, ul. Kilińskiego 12 (nr w rej. zab.: A-975), l. 1905-1906,
- zespół willowo-ogrodowy (3 wille), ul. 23 Marca 68-70,72,74 (nr w rej. zab.: A-987), l. 1920-1922,
- willa, ul. Mickiewicza 36 (nr w rej. zab.: A-998), l. 20-te XX w.,
- willa „Hubertus”, ul. Abrahama 5/7 (nr w rej. zab.: A-1000), 1923 r.,
- willa, ul. Andersa 27 i Paderewskiego 12 (nr w rej. zab.: A-1001), 1911 r.,
- willa, ul. Andersa 25 (nr w rej. zab.: A-1008), 1906 r.,
- willa Bergera, ul. Obrońców Westerplatte 24 (nr w rej. zab.: A-1010), ok. 1881 r.,
- willa, ul. Struga 11 (nr w rej. zab.: A-1011), 1919 r.,
- dom, d. schronisko strzeleckie, ul. Struga 6 (nr w rej. zab.: A-1012), pocz. XX w.,
- willa, ob. Art. Inkubator, ul. Goyki 3 (nr w rej. zab.: A-1018), l. 1877-1895,
- willa, ul. Władysława IV 9 (nr w rej. zab.: A-1073), 1915 r.,
- willa, ul. Obrońców Westerplatte 18/20 (nr w rej. zab.: A-1084), 1896 r., przebud. 1910 r.,
- willa, ul. Morska 7 (nr w rej. zab.: A-1101), 1904 r.,
- hotel Kasyna Gry, ob. Grand Hotel, ul. Powstańców Warszawy 12-14 (nr w rej. zab.: A-1139), 1927 r.,
- willa, ul. Poniatowskiego 8 (nr w rej. zab.: A-1200), 1903 r.,
- willa Friedricha Basnera, ul. Chrobrego 48 (nr w rej. zab.: A-1201), l. 1909-1910,
- willa, ul. Mickiewicza 12 (nr w rej. zab.: A-1283), 1908 r.,
- kamienica, ul. Parkowa 43/45 (nr w rej. zab.: A-1290), 1905 r.,
- kamienica, ul. Parkowa 10 (nr w rej. zab.: A-1295), 1895 r.,
- dom, ul. Grunwaldzka 17 (nr w rej. zab.: A-1292), 2 poł. XIX w.,
- kamienica, ul. Armii Krajowej 68 (nr w rej. zab.: A-1316), 1912 r.,
- willa, ul. Haffnera 72 (nr w rej. zab.: A-1303), l. 1910-1915,
- willa, ul. Abrahama 10 (nr w rej. zab.: A-1344), 1922 r.,
- kamienica, ul. Małopolska 5/7 (nr w rej. zab.: A-1365), l. 1900-1910,
- dom, ul. Grunwaldzka 33 (nr w rej. zab.: A-1490), l. 1920-1930,

- willa, ob. Dom Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety, ul. Obrońców Westerplatte 3 (nr w rej. zab.: A-1544), l. 1892 - 1909,
- kamienica, ul. Grunwaldzka 4/6 (nr w rej. zab.: A-1599), l. 1910-1920,
- willa "Stolzenfels", ob. willa Krystyna, ul. Haffnera 86 (nr w rej. zab.: A-1712), ok. 1870 r.,
- willa, ul. Kościuszki 41, (nr w rej. zab.: A-1713), l. 1891-1892,
- willa, ul. Obrońców Westerplatte 30 (nr w rej. zab.: A-1743), 1904 r.,
- willa Herbstów, ul. Kościuszki 29 (nr w rej. zab.: A-1765), 1878 r.,
- willa – dom dla gości, ul. Kościuszki 31 (nr w rej. zab.: A-1765), 1878 r.,
- willa, ul. Kościuszki 43 (nr w rej. zab.: A-1767), 1892 r.,
- pensjonat „Eden” wraz z ogrodzeniem od strony pn. i wsch., obecnie hotel, ul. Kordeckiego 4/6 (nr w rej. zab.: A-1884), 1912 r.,
- willa, ul. Wosia Budzysza 4 (nr w rej. zab.: A-1915), l. 1899-1900,
- willa, po wojnie Dom Nauczyciela Związku Nauczycielstwa Polskiego „Belfer”, ob. pensjonat, ul. Kościuszki 64 (nr w rej. zab.: A-1951), ok. 1900 r.,
- budynek mieszkalny - dawna siedziba ochronki i szkoły "Macierzy Szkolnej" wraz ze starodrzewem oraz fragmentem zachowanego ogrodzenia w granicach obejmujących teren działki ewidencyjnej nr 134/3. obr. 0001 (nr w rej. zab.: A-1995), ok. 1890 r.,
- budynek biurowo-mieszkalny sopockiej cegielni Paula Diettricha wraz z historyczną główną drogą wjazdową na teren tej cegielni, terenem działek ewidencyjnych nr 6/6, 6/39, 6/35 (obr. 0001 Sopot) oraz znajdującym się na działkach nr 6/39 i 6/35 starodrzewem (nr w rej. zab.: A-2000), ok. 1900 r.

C. Obiekty techniki

Obiekty techniki włączone do Gminnej Ewidencji Zabytków:

- Gazownia Miejska, ul. Bitwy pod Płowcami 25, 1885 r.,
- Elektrownia Miejska, ul. Grottera 7, 1897 r.,
- nastawnia SP 1 przy przystanku kolejowym Sopot-Wyścigi, ul. Jana z Kolna,
- nastawnia kolejowa, ul. Podjazd, l. 20-te XX w.

D. Cmentarze

Cmentarze wpisane do rejestru zabytków:

- cmentarz Żydowski, ul. Malczewskiego 32 (nr w rej. zab.: A-1043), założony został w 1913 r. wraz z powstaniem gminy Żydowskiej. Cmentarz był czynny do końca 1938 r., ale oficjalnie zamknięto go w 1948 r.,
- cmentarz z kaplicą przedpogrzebową - ob. budynkiem Zarządu Cmentarza Komunalnego oraz grobowcem rodziny von Herbst, ul. Malczewskiego 30-35 (nr w rej. zab.: A-1279) powstał w 1878 r., pod koniec XIX w. na cmentarzu powstała kaplica przedpogrzebowa, kostnica oraz zabudowania gospodarcze. W 1921 r. zbudowana została kaplica grobowa von Herbstów,
- cmentarz katolicki z kaplicą przedpogrzebową, ul. Malczewskiego 18-20 (nr w rej. zab.: A-1284) powstał w 1903 roku, powiększono go w 1904 i 1920 r.

E. parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni

Zabytkowe parki można podzielić na trzy zasadnicze grupy:

- parki stanowiące część zespołów rezydencjonalnych, m.in.: park z zespołu pałacowo-parkowego „Stawowie”;
 - parki towarzyszące obiektom użyteczności publicznej np.: park z zespołu mola spacerowego;
 - parki miejskie: Park Południowy przy ul. Parkowej, park miejski przy ul. Armii Krajowej.
- Równie cennymi zabytkami sztuki ogrodowej są ogrody zakładane przy willach.

Zespoły zieleni komponowanej wpisane do rejestru zabytków:

- park z zespołu pałacowo-parkowego „Stawowie”, al. Niepodległości 618 (nr w rej. zab.: A-1042) powstał wraz z pałacem w 1856 r., zajmuje 8 ha powierzchni. Park o swobodnej kompozycji o charakterze krajobrazowym, z siecią ścieżek spacerowych wśród komponowanych kęp drzew ozdobnych. Park jest od lat nieużytkowany, ale zachowany jest w dobrym stanie, drzewa są w dobrej kondycji zdrowotnej, z wyjątkiem nowych nasadzeń (z 2008 r.?) przy wschodniej części ogrodzenia, które obumierają, podszyt zaniedbany (niestrzyżona trawa i liczne samosiejki),
- założenie d. ogrodu zdrojowego, ob. Skweru Kuracyjnego, ul. Powstańców Warszawy 2/4/6 (nr w rej. zab.: A-1002), 1823 r., okres międzywojenny, 1943 r., założenie powiązane kompozycyjnie z morzem poprzez molo spacerowe, z fontanną, półkolistymi galeriami spacerowymi i muszlą koncertową, układ podkreślony lipowymi szpalerami, drzewa o koronach kształtowanych w kule, alejki prowadzone pomiędzy ćwierkolistymi i prostokątnymi trawnikami, ćwierćkola zdobione kwietnikami, wokół fontanny bukszpanowy niski żywopłot, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej, zachowany historyczny układ kompozycyjny,
- ogród przy willi, ul. Mickiewicza 36 (nr w rej. zab.: A-998), l. 20-te XX w., o czytelnej historycznej kompozycji, zachowane ścieżki spacerowe obsadzone niską zielenią, zachowany starodrzew, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- założenie ogrodowo-parkowe przy willi, ul. Goyki 1-3 (nr w rej. zab.: A-1018), park o charakterze krajobrazowym, czytelny, historyczny układ alejek i ścieżek spacerowych, zachowany, a częściowo odtworzony bindaż, altana lipowa, punkt widokowy, staw, rewaloryzowany w ostatnich latach, starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej,
- założenie ogrodowe przy willach, ul. 23 Marca 68-70,72,74 (nr w rej. zab.: A-987), ogrody o swobodnej kompozycji, zadbane, częściowo zachowany starodrzew, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- ogród przy d. willi Bergera, ul. Obrońców Westerplatte 24 (nr w rej. zab.: A-1010), ogród o regularnej kompozycji, zaniedbany, jednak historyczny układ nadal czytelny, zachowany starodrzew, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- ogród przy willi, ul. Poniatowskiego 8 (nr w rej. zab.: A-1200), historyczny układ ogrodu czytelny, zachowany starodrzew, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- ogród przy willi Friedricha Basnera, ul. Chrobrego 48 (nr w rej. zab.: A-1201), historyczny układ ogrodu czytelny, zachowany starodrzew,
- ogród przy willi, ul. Mickiewicza 12 (nr w rej. zab.: A-1283), ogród o swobodnej kompozycji, układ czytelny, starodrzew zachowany, w dobrym stanie zdrowotnym,
- ogród przy willi, ul. Abrahama 10 (nr w rej. zab.: A-1344), ogród o regularnej kompozycji, historyczny układ czytelny, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- ogród przy willi, ul. Kościuszki 41, (nr w rej. zab.: A-1713), l. 1891-1892, ogród z altaną neoklasykistyczną, czytelny historyczny układ, zachowany starodrzew, ogród dobrze utrzymany,
- ogród przy willi, ul. Obrońców Westerplatte 30 (nr w rej. zab.: A-1743), historyczny układ ogrodu czytelny, zachowany starodrzew, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- ogród i park przy willi Herbstów, ul. Kościuszki 29 (nr w rej. zab.: A-1765), ogród o regularnej kompozycji, historyczny układ czytelny, zieleń wysoka i niska w dobrej kondycji zdrowotnej,
- starodrzew przy kościele p.w. Św. Jerzego, Pl. Konstytucji 3 Maja 2 (nr w rej. zab.: A-846), w dobrej kondycji zdrowotnej,
- starodrzew przy kościele p.w. NMP Wniebowziętej Gwiazda Morza, ul. Kościuszki 19-21 (nr w rej. zab.: A-1905), w dobrej kondycji zdrowotnej,
- starodrzew przy willi, ul. Kościuszki 43 (nr w rej. zab.: A-1767), w dobrej kondycji zdrowotnej,
- starodrzew znajdujący się na działce nr 134/3. obr. 0001 (nr w rej. zab.: A-1995), ok. 1890 r.,
- starodrzew znajdujący się na działkach nr 6/39 i 6/35 przy sopockiej cegielni Paula Diettricha: szpaler lipowy w pd. pierzei drogi dojazdowej do cegielni, zieleń wysoka (lipy, brzozy, świerk) towarzysząca budynkowi (nr w rej. zab.: A-2000), 3 ćw. XIX w. i l. 40-te XX w.

Zespoły zieleni komponowanej włączone do gminnej Ewidencji Zabytków miasta Sopotu:

- park podworski przy dworze Sierakowskich, ul. Czyżewskiego 12, historyczny układ kompozycyjny zachowany częściowo, starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej,
- park miejski (Sanit. Inki) przy ul. Armii Krajowej, układ kompozycyjny czytelny, starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej,
- park miejski tzw. Park Południowy, ul. Parkowa, układ kompozycyjny czytelny, starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej,
- założenie parkowo-ogrodowe Wojskowego Domu Wypoczynkowego, ul. Kilińskiego 2-12, układ kompozycyjny czytelny, starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej,
- założenie parkowo-ogrodowe przy willi, ul. Sępia 5, park o swobodnej kompozycji, układ kompozycyjny czytelny, starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej,
- założenie zieleni przy kolonii domów mieszkalnych, Pl. Rybaków – starodrzew w dobrej kondycji zdrowotnej.

C. Pomniki i miejsca pamięci¹¹⁹

Pomnik „Inki” sanitariuszki Armii Krajowej - Park „Inki”, naprzeciwko Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego ul. Armii Krajowej 101, Sopot - w pobliżu pomnika żołnierzy Armii Krajowej znajduje się symbolicznie rozbity głaz, poświęcony młodziutkiej sanitariuszce AK. Napis na przytwierdzonej do niego tablicy oznajmia: [Pamięci Danuty Siedzikówny „Inki”, sanitariuszki 5 Wileńskiej Brygady AK mjr Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” rozstrzelanej w 18 roku życia z wyroku komunistycznego sądu 28 VIII 1946 r. w Gdańsku. Mieszkańcy Sopotu. Instytut Pamięci Narodowej. Podkomendni „Majora Łupaszki”].

Pomnik Esperantystom - w środku polanki pod południowym zboczem Doliny Świemirowskiej ustawiono monument z kamieni narzutowych z marmurową tablicą z napisem i posadzono tzw. dąb esperantystów. Odbłyło się to w 1927 roku podczas gdańskiego Światowego Kongresu Esperantystów, zorganizowanego z okazji 40-lecia istnienia języka. Napis w języku esperanto i niemieckim informował o zjeździe i posadzonym dębie. Jesienią 1938 roku naziszi wycięli jubileuszowy dąb i usunęli pamiątkowy głaz. W 1959 roku zasadzono nowy dąb i umieszczono obecny głaz z napisem w języku esperanto: „1. 8. 1927 podczas XIX Światowego Kongresu Esperantystów posadzono w tym miejscu dąb jubileuszowy, zniszczony później przez faszystów. Ponownie posadzono w tym miejscu dąb w czasie XV Międzynarodowego Zjazdu Młodzieży Esperanckiej. 26. 7. 1959”. Idąc w kierunku pomnika natrafiamy na kamień drogowy z wyrytym napisem niemieckim: „Esperantoweg” i wyrytym po wojnie napisem polskim: „Dąb”.

Pomnik Jana z Kolna na pamiątkę odkrycia Ameryki przy ul. Gen. W. Andersa 10 – niezjący już sopocianin postawił na swojej nieruchomości przy ul. Andersa 10 prywatny pomnik poświęcony pamięci Jana z Kolna w postaci kamiennego słupa z tablicą.

Pomnik Adama Mickiewicza – przy ul. Antoniego Abrahama, początek ulicy Stefana Żeromskiego, napis na płycie głosi: „Adamowi Mickiewiczowi, Wielkiemu Polakowi, genialnemu poecie, rewolucjonście. W setną rocznicę zgonu 1855 – 1955. Mieszkańcy Sopotu”.

Pomnik Jana Jerzego Haffnera u wejścia do Parku Północnego, po lewej stronie Grand Hotelu ul. Powstańców Warszawy 12 - pomnik założyciela sopockiego uzdrowiska usytuowany w Parku Północnym pomiędzy klubem SFINKS a Grand Hotelem, odsłonięty 8 października 2004 roku podczas święta miasta Sopotu.

Pomnik Mariana Mokwy znanego malarz marynisty, znajduje się obok willi artysty przy ul. Jana Kasprowicza 8, w formie głazu narzutowego, do którego przymocowano bazaltową tablicę z napisem „W tym domu od 1923 roku mieszkał i tworzył artysta malarz Marian Mokwa (1889-1987) i jego żona skrzypaczka Stefania Łukowicz-Mokwa (1891-1975). Pomnik odsłonięto w 10 rocznicę śmierci artysty.

Pomnik Marynarzy w Parku Północnym, nieopodal ścieżki od Grand Hotelu do Łazienek Północnych – pomnik składał się z głazu narzutowego o wysokości 1,7 m umieszczonego na cokole z granitowych ciosów. W 1948 r. na głazie w miejsce poprzedniej, niemieckiej tablicy zainstalowano

¹¹⁹ Informacje na temat pomników i miejsc pamięci pochodzą ze strony Miasta Sopotu, https://miasto.sopot.pl/strona/zabytki_i_pomniki, dostęp: 5.11.2021 r.;

tablicę poświęconą polskim marynarzom, dostawiono też kotwicę z łańcuchem. Napis głosił: „1939 – 1945, Marynarzowi polskiemu, który nie szczędził krwi ani sił za Polskę Ludową silną na morzu. ZUWZ. ONID. Sopot 1948 r. ”. Po zmianie ustroju pozostawiono niezmienną formę architektoniczną, ale przeredagowano napis na: „Marynarzom polskim, którzy nie szczędzili krwi ani sił w walce o Polskę silną na morzu”.

Pomnik Sportowców przed stadionem Sopotkiego Klubu Lekkoatletycznego, ul. Józefa Wybickiego 48 – pomnik poświęcony sportowcom to dziesięcotonowy głaz narzutowy z marmurową tablicą z napisem: „Ku czci sportowców poległych w walce z okupantem w latach 1939 – 1945” umieszczoną w wykutym wgłębeniu. Głaz ten przetransportowano z pobliskiej dolinki w czasie budowy Boiska Stulecia (decyzję o budowie pierwszego dużego boiska w Sopocie podjęto w 1923 roku, w setną rocznicę istnienia kąpieliska, a uroczyste otwarto boisko w 1926 roku) i wtedy słał niemieckich sportowców.

Pomnik upamiętniających powrót Sopotu do Polski po drugiej wojnie światowej na zieleńcu u zbiegu ulic Adama Mickiewicza i Elizy Orzeszkowej – 23 marca 1980 roku, w 35 rocznicę wyzwolenia miasta odsłonięto pomnik upamiętniający powrót Sopotu do Polski po II wojnie światowej. Ma on 2,5 m wysokości i składa się z dwóch granitowych ciosanych głazów, ustawionych jeden na drugim. Do dolnego przytwierdzono mosiężną tablicę z ciekawym herbem Sopotu, zaprojektowanym przez Zbigniewa Józwicka, na górnym wykuto napis: „ 23 marca 1945”. Drugą tablicę z napisem: „W XXXV rocznicę wyzwolenia Sopotu. Mieszkańcy.” zdjęto z pomnika w celu odnowienia.

Pomnik Żołnierzy Armii Krajowej w Parku „Inki”, naprzeciwko Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, ul. Armii Krajowej 101 - pomnik zaprojektował rzeźbiarz Tadeusz Markiewicz. Na betonowym postumencie w kształcie ściętego ostrosłupa leży flaga, która przechodzi w złotobarwnego orła w koronie z wzniesionymi ku górze skrzydłami. Poniżej na cokole wyryto charakterystyczną kotwicę – symbol Polski Walczącej, i napis: „Bóg, honor, ojczyzna. Armia Krajowa 1939 – 1945”. Zaznaczono również, że pomnik jest autorstwa artysty rzeźbiarza Tadeusza Markiewicza, a cokol wykonał Leon Czerwiński z firmy „Murkam”.

Pomordowanym Mieszkańcom Sopotu na skwerze im. Ks. Władysława Szymańskiego – pomnik Martyrologii Polskich Mieszkańców Sopotu powstał z inicjatywy kilkudziesięciu członków Sekcji Historyczno-Dokumentacyjnej Towarzystwa Przyjaciół Sopotu, mieszkających w Sopocie przed II wojną światową. Zaprojektował go Adam Smolana, znany sopocki rzeźbiarz, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W wykonaniu pomagali, ze względu na chorobę autora, architekci Andrzej Reichel i Włodzimierz Stopa. Pomnik odsłonięto 22 marca 1985 roku w przeddzień 40 rocznicy wyzwolenia Sopotu. 11 listopada 1995 roku nałożono orłowi koronę zaprojektowaną przez rzeźbiarkę Izabellę Smolanę, żonę nieżyjącego już wówczas autora pomnika.

Pomnik Papieżowi Janowi Pawłowi II, na pamiątkę współpracy bratnich miast – replika krzyża z Giewontu przy ul. Kujawskiej 50 - na rozległym placu przed kościołem pod wezwaniem Zesłania Ducha Świętego stoi replika krzyża z Giewontu podarowana przez władze Zakopanego na 100-lecie nadania Sopotowi praw miejskich oraz ciekawa kapliczka. Poniżej placu przy końcu uliczki prowadzącej do obiektu wita wiernych postać Papieża, symbolicznie wychodząca w przestworza z miniaturowej repliki Bazyliki św. Piotra w Rzymie. Na tabliczce dotyczącej pomnika umieszczono tekst: [Pomnik Papieża Jana Pawła II. „Łódź Piotrowa III Tysiąclecia”. Projekt i wykonawstwo art. rzeźbiarz mgr. Jacek Kucaba z Tarnowa. Fundator – Córki i Synowie z rodziny Serafin na cześć pamięci swoich zmarłych rodziców. Sopot 3.11.2001]. Na przytwierdzonej do „krzyża z Giewontu” granitowej tablicy z herbem Zakopanego i herbem Sopotu oraz płaskorzeźbami, jedną - z wizerunkiem krzyża z Giewontu, drugą – z wizerunkiem pomnika Papieża Jana Pawła II napisano natomiast: [1901- 2001. 100 lat krzyża na Giewoncie. 100 lat miasta Sopotu. Replika krzyża z Giewontu, dar miasta Zakopanego na 100-lecie Sopotu. „Trzeba ażeby cała Polska od Bałtyku po Tatry patrząc w stronę krzyża na Giewoncie słyszała i powtarzała sursum corda – w górę serca”. Jan Paweł II].

Żołnierzom armii radzieckiej na Wzgórzu Olimpijskim - pomnik poświęcony żołnierzom armii radzieckiej znajduje się na Wzgórzu Olimpijskim, zwanym dawniej Wzgórzem Prątki. W 1909 roku, kiedy po raz pierwszy go odsłonięto, jako Pomnik Wojenny, miał symbolizować niemiecką straż nad Wschodnią Marchią i przypominać zwycięstwo Prusaków na Francuzami. Na cokole z granitowych ciosów ustawiono 8-tonowy głaz narzutowy o wysokości 2,5 m, do którego przytwierdzono orła o rozpiętości skrzydeł 1,5 m i ciężarze 1,5 tony. Po 1918 roku do cokołu i przyległych kolumn dodano tablice z imionami, nazwiskami i datami urodzin sopocian poległych w czasie I wojny światowej. W

roku 1945 usunięto je wraz orłem, którego wywieziono do Związku Radzieckiego. Do głazu zaś przytwierdzono czerwoną pięcioramienną gwiazdę. Pod nią widnieje napis w języku polskim i rosyjskim: „Bohaterom o wyzwolenie Sopotu”. Na przedniej ścianie cokołu umieszczono bazaltowe tablice z nazwiskami 63 żołnierzy radzieckich, pochowanych na cmentarzu przed pomnikiem, gdzie spoczywa w sumie 646 poległych. Przed cmentarzem, jak również przy drodze wiodącej na wzgórze, postawiono betonowe płyty z informacją o nekropolii w dwóch językach – rosyjskim i polskim. Na pierwszej tablicy z czerwoną gwiazdą napisano: „Tu spoczywa 646 żołnierzy Armii Radzieckiej, którzy oddali życie w walce o wyzwolenie Sopotu w marcu 1945 roku. Cześć ich pamięci”. Na drugiej, u podnóża Wzgórza Olimpijskiego - „Cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej poległych w walkach o wyzwolenie Sopotu w marcu 1945 roku”.

Pomnik Polonii Sopotkiej i na pamiątkę Domu Polskiego na skarpie przy ul. Chopina, w pobliżu posesji przy ul. Chopina 8 – w formie tablicy umieszczonej na głazie, zaprojektowany przez Rosvitę Stern, a wykonany przez rzeźbiarza Zbigniewa Józwicka. Tablica zawiera napis „Pamięcia Polonii Sopotkiej działającej w Wolnym Mieście Gdańsku w okresie 1918-1939 – mieszkańcy Sopotu. 11 listopada 2001 roku. W tym miejscu stał Dom Polski poświęcony 11 listopada 1928 roku, siedziba wielu organizacji polskich do 1 września 1939 roku”.

Pomnik Ottona Gerikego zlokalizowany przy ul. Stefana Żeromskiego przy wejściu do Dolinki Daglezjowej – poświęcony wielbicielowi Sopotu Ottonowi Gerikemu, gdańskiemu kupcowi, członkowi sopockiego magistratu w l. 1922-1924 i prezesowi Towarzystwa Upiększania Sopotu (założonego w 1881 roku) składa się z trzech głazów narzutowych, z których największy, o wysokości 1,5 m oparty jest o pozostałe, widnieje na nim nie do końca skuty niemiecki napis, który głosił „Herrn Otto Gerike, 1924-1933, Zoppoter Stadtverordneter” (Panu Ottonowi Gerikemu, sopockiemu radnemu miejskiemu w latach 1924-1933).

Pomnik Leśniczego Waldemara Hausmanna w lesie, na wzniesieniu dzielącym dolinę Rynarzewską i Świemirowską, na niebieskim szlaku prowadzącym od Drogi Nadleśniczych do doliny Świemirowskiej, poświęcony niemieckiemu leśnikowi, w postaci głazu narzutowego o wysokości około 65 cm, ustawionego na cokole z polnych kamieni, z niemieckim napisem „Staatsforster Waldemar Hausmann. + 15.7.1919. In treuester Pflichter fullung von Wilderern erschossen” (Leśniczy państwowy Waldemar Hausmann zm. 15.07.1919, zastrzelony przez kłusowników podczas wiernego pełnienia obowiązków”.

Pomnik Gustawa von Puttkamera na sopockim hipodromie, obok posesji przy ul. Polnej 27 na pamiątkę śmierci Gustawa Puttkamera z II Regimentu Huzarów stacjonującego we Wrzeszczu, który zginął podczas wyścigów w Sopocie. Pomnik w formie głazu narzutowego ze słabo już widocznym wyrytym, stylizowanym napisem po niemiecku, który po polsku brzmi "Tutaj przestało bić serce jeźdźca Gustawa von Puttkamera".

Pomnik Zbigniewa Herberta w Parku Północnym, za Grand Hotelem, na wysokości wejścia na plażę nr 18, poświęcony wielkiemu współczesnemu poecie, zaprojektowany przez artystę rzeźbiarza Sławoja Ostrowskiego, w formie głazu narzutowego, przeciętego przez granitowy piorun, na kamieniu umieszczone są słowa Herberta „Bądź wierny, idź”.

Pomnik Michała Urbanka na skwerze Władysława Urbanka, obok podziemnego przejścia pod al. Niepodległości, w formie głazu narzutowego z tablicą, której napis głosi „Patriota, harcmistrz, nauczyciel, Michał Urbanek (1886-1982). Pomnik ustawiono 12.02.2004 r. naprzeciwko II Liceum , w którym Michał Urbanek pracował.

Pomnik Ewy Moskalówny na cmentarzu komunalnym, po prawej stronie bramy głównej, w formie głazu narzutowego, pełni zarazem funkcję nagrobka, ufundowany przez władze miasta, poświęcony Ewie Moskalównie – dziennikarce i publicystce. Na głazie umieszczono słowa autorki „Kocham światło, które ukazuje ukryte prawdy, pragnienia i myśli” oraz napis „śp. Ewa Moskalówna. Sopotka Muza 2000. 4.10.1994-2.10.2000”.

Pomnik na pamiątkę nadania stadionowi imienia Edwarda Hodury przy wejściu na stadion Miejskiego Klubu Sportowego Ogniwo, w formie głazu narzutowego z tablicą zawierającą płaskorzeźbę herbu Sopotu i napis „Stadion Miejski M.K.S. Ogniwo im. Edwarda Hodury. Edward Hodura (1938-1991) zasłużony dla miasta Sopotu, wybitny trener, wychowawca młodzieży. Sopot, lipiec 2002”.

Pomnik upamiętniający pobyty i twórczość Czesława Miłosza w formie kamienia na skwerze Czesława Miłosza. Ufundowany przez Radę Miejską w 2011 r. Wykonany wg projektu Adama

Dawczaka-Dębickiego, odsłonięty w ramach VI Festiwalu Poezji w Sopocie. Na kamieniu umieszczono słowa poety: „Najważniejsza jest dla mnie ta chwila o świcie. Czesław Miłosz”.

Pomnik upamiętniający sopocką pisarkę Hannę Domańską w formie kamienia na terenie ogrodu Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sopocie. Ufundowany przez Radę Miejską w 2012 r. Na kamieniu wyryty jest napis: „Hanna Domańska 1932-2009. Pisarka, publicystka, konserwator zabytków, autorka wielu książek dokumentujących historię Sopotu i jego mieszkańców. W latach 1946-2009 mieszkała przy ul. Władysława IV 34/3”.

Pomnik Profesora Władysława Bartoszewskiego – wybitnego dyplomaty, polityka, dziennikarza, społecznika, w postaci rzeźby z brązu autorstwa Jacka Kicińskiego, na placu przed budynkiem Sopot Centrum przy ul. Kościuszki.

5.2.4. Zabytki ruchome

Zabytki ruchome na terenie miasta Sopotu stanowią:

- prospekt organowy wraz z instrumentem, neogotyck, pocz. XX wieku, z kościoła parafialnego p.w. Św. Jerzego, nr B-304 dec. z dn. 05.02.2007 r., dawny nr B-304,
- wyposażenie sieni i klatki schodowej willi przy ul. Chopina 25, pod nr B-317 (decyzja z dnia 21.07.2008, dawny nr B-419).

5.2.5. Zabytki archeologiczne

Badania archeologiczne na terenie Sopotu prowadzone były już pod koniec XIX w. i związane były z odkrytym wówczas wczesnośredniowiecznym grodziskiem (st. 1 AZP 10/43/1) usytuowanym na wzgórzu, zwanym dziś Górą Zamkową w pobliżu ul. Haffnera. W 1885 r. badacz niemiecki Hugo Conwentz – dyrektor Westpreußisches Provinzial Museum w Gdańsku przeprowadził na grodzisku próbne sondáže, w wyniku których uznał, że jest to obiekt wczesnośredniowieczny i należy go objąć pełną ochroną. W 1907 r. doprowadził do wykupienia od ówczesnych władz miejskich terenów, na którym znajdowało się grodzisko wraz z jego najbliższym sąsiedztwem. Wraz z dolinkami oraz sąsiadującymi z nim zadrzewionymi wzgórzami grodzisko objęte zostało ochroną jako rezerwat historyczny i przyrodniczy.

W 1934 r. badania na terenie grodziska prowadził Wolfgang La Baume z ramienia Staatliches Museum für Naturkunde und Vorgeschichte. W wyniku tych prac stwierdzono brak śladów osadnictwa na majdanie grodu oraz 3 fazy przebudowy jego umocnień w części północnej. We wszystkich warstwach wału znaleziono ułamki ceramiki i kości zwierzęce pochodzące z wnętrza grodu. W części południowej wału odnaleziono pozostałości fragmentu bramy¹²⁰.

Kolejne prace wykopaliskowe prowadzone były w l. 1961-1966 w ramach Ogólnopolskiego Programu Badań nad Początkami Państwa Polskiego przez Alicję Łukową i Aleksandrę Szymańską z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Potwierdziły one poprzednie ustalenia i dostarczyły nowych danych. Ustalono dwie fazy zasiedlenia grodziska; w okresie od VIII do połowy IX w. znajdowała się na tym miejscu osada otwarta, z usytuowanymi na krawędzi wzgórza ziemiankami, a następnie w połowie IX w. powstał obwarowany gród, przypuszczalnie strażniczy z okresu przedpiastowskiego, który funkcjonował do końca X w. Na majdanie nie znaleziono materiału zabytkowego, natomiast w części przywałowej odkryto pozostałości obiektów mieszkalnych: chaty i półziemianek oraz kilka jam odpadkowych. Po stronie południowej grodu u podnóża wału w sąsiedztwie bramy odkryto inny typ obiektu mieszkalnego – półziemiankę z kamiennym paleniskiem. W jej bliskim sąsiedztwie odkryto drugi, analogiczny, ale znacznie mniejszy obiekt. Ponadto ujawniono fragmenty ceramiki, kości zwierzęce, łuski, blaszki i ości ryb, przęśliki gliniane, liczny surowiec bursztynowy, paciorki szklane i bursztynowe, wyroby żelazne, kamienne i kościane¹²¹.

W latach 1995-1996 prowadzone były kolejne badania archeologiczne zainicjowane przez Muzeum Archeologiczne w Gdańsku przy wsparciu finansowym Miasta Sopotu. Badania prowadziła Aleksandra Szymańska i Bogdan Kościński. Znaleziony wówczas materiał zabytkowy stanowiły dość

¹²⁰ A. Szymańska-Bukowska, Sopot w zamierchłej przeszłości. Grodzisko wczesnośredniowieczne, Gdańsk-Sopot 2020, s. 23;

¹²¹ *Tamże*, s. 24-29;

liczne fragmenty naczyń wczesnośredniowiecznych, kości zwierzęce, szczątki rybie, surowiec bursztynowy ze śladami obróbki, krzemienie, przedmioty żelazne, fragmenty żużla, ceramika nowożytna, monety z 1932 r. Z obiektów odkryto pozostałości półziemianek (w jednej z nich znajdowały się fragmenty ceramiki i naczynie z VIII w.) oraz jamę będącą prawdopodobnie wędzarnią. Wykopy dostarczyły informacji na temat organizacji przestrzeni i zabudowy grodu¹²².

Badania przeprowadzone w 1999 r. ujawniły oprócz śladów osadnictwa wczesnośredniowiecznego, słabe ślady osadnictwa neolitycznego w obrębie grodu oraz ślady penetracji nowożytnej. Pozyskany materiał zabytkowy składał się m.in. z ceramiki, surowca i półwytworów bursztynowych, przedmiotów metalowych, węgla drzewnego, krzemieni i kości zwierzęcych. Z obiektów odkryto półziemiankę, na której pozostałościach posadowiony został duży obiekt mieszkalny, pełniący być może również funkcję pracowni bursztyniarskiej, natrafiono na relikty bramy odkryte przez La Baume'a w 1934 r., natrafiono także na warstwy kulturowe pochodzące z czasu istnienia osady otwartej (od VIII do poł. IX w.)¹²³.

W 2003 r. prowadzono badania sondażowe na zewnątrz grodu mające na celu ustalenie czy w czasie funkcjonowania grodu przez fosę oddzielającą grodzisko od najwyższego wzniesienia przepływała woda i czy nie zachowały się ślady konstrukcji drewnianych bądź kamiennych. Badania prowadzone w jednym z wykopów potwierdziły, że przez istniejącą suchą fosę przepływały strumienie wody. W drugim wykopie nie potwierdzono przepływu wody i nie znaleziono śladów konstrukcji. W trzecim odkryto fragment spalonego drewna, fragmenty ceramiki wczesnośredniowiecznej i duże ilości kamieni występujące nieregularnie¹²⁴.

Grodzisko sopockie ma budowę jednoczłonową, posiada kształt niezbyt regularnego owalu, o całkowitej powierzchni około 6400 m², jego wewnętrzna średnica mierzona u podstawy wału wynosi 45x50 m i obejmuje majdan o powierzchni około 2250 m², w miarę płaski i łagodnie opadający ku wschodniej części grodu. Usytuowane jest na wzgórzu wznoszącym się ok. 25 m nad poziom morza, posiada naturalne, o charakterze obronnym strome zbocza, które od sąsiednich wzgórz od strony południowej i północnej oddzielone są podmokłymi jarami; na ich dnie do dzisiaj, z górnych partii Sopotu płyną strumienie. Od strony zachodniej, od sąsiadującego bezpośrednio z grodem wysokiego wzgórza oddzielone było fosą, z której wydobytą w czasie pogłębiania ziemię użyto prawdopodobnie do budowy wyjątkowo w tym miejscu wysokiego wału drewniano-ziemnego. Jego wysokość w stosunku do wnętrza grodu wynosi około 6 m, a szerokość podstawy od 10 m do 20 m. Zachowany wał ma kształt podkowy. Od strony morza dotychczas jego śladów nie stwierdzono i można przypuszczać, że na skutek znacznej erozji zarówno wał jak i ta część grodu uległy zniszczeniu. Aktualnie grodzisko w tym miejscu opada stromo ku zabagnionej nizinie¹²⁵.

Opisane powyżej badania i odkryte na grodzisku liczne zabytki dostarczyły informacji na temat życia i codziennych zajęć dawnych mieszkańców grodu, którzy trudnili się garncarstwem, tkactwem, przędzalnictwem, kowalstwem i bursztynnictwem oraz pozwoliły na odtworzenie grodu ze zrekonstruowanymi chatami, drewniano-kamienną bramą, fragmentem palisady i warsztatami rzemieślniczymi sprzed ponad tysiąca lat¹²⁶. Utworzone w ten sposób muzeum przybliżyła zwiedzającym warunki życia dawnych mieszkańców Pomorza. Wśród zrekonstruowanych pięciu chat, dwie – Zbrojownia oraz Chata Garncarza – są dostępne dla zwiedzających. W Zbrojowni prezentowana jest broń i elementy opancerzenia, w Chacie Garncarza prezentowane jest rzemiosło życia codziennego: garncarstwo i tkactwo¹²⁷.

Na terenie Sopotu zlokalizowane są ponadto następujące stanowiska:

¹²² *Tamże*, s. 31-32;

¹²³ *Tamże*, s. 34-40;

¹²⁴ *Tamże*, s. 57;

¹²⁵ *Tamże*, s. 19-21;

¹²⁶ Informacje o grodzisku za: <https://sopot.atrakcje.pl/atrakcje/sopot-skansen-grodzisko-331> [strona portalu Atrakcje.pl, dostęp: 19.11.2021 r.];

¹²⁷ Informacje o rekonstrukcji zabudowy na terenie Grodziska za: <https://archeologia.pl/wystawy/wystawy-stale/grodzisko-w-sopocie-wystawy-stale/grodzisko/>

- osada przyrodowa z wczesnego średniowiecza (st. 2 AZP 10-43/2) przebadana została w 1954 r.¹²⁸, położna jest przy torach kolejowych, około 100 m na południe od grodziska. W Studium¹²⁹ nr 2, ochrona w mpzp;

- ślad osadnictwa z okresu neolitu (st. 3 AZP 9-43/1)¹³⁰ – stanowisko odkryte zostało podczas badań terenowych w 1982 r., położone jest na granicy administracyjnej między Sopotem a Gdynią, nad potokiem Swelinia, na zalesionym terenie, około 200 m na zachód od torów kolejowych i 30 m na północ od ul. Mazowieckiej, podczas badań terenowych w 1982 r. znaleziono 6 krzemieni oraz ceramikę z silnie wypłukaną powierzchnią. Brak w Studium i w mpzp;

- cmentarzysko grobów skrzynkowych z okresu halsztackiego D (st. 4 AZP 10-43/3) zlokalizowane zostało po pn. stronie dzisiejszej ul. Malczewskiego. Stanowisko obejmuje odkrycia przypadkowe z przełomu XIX i XX w. oraz obszar objęty badaniami ratowniczymi przez H. Conwentza w 1887 r. Znaleziono tu ceramikę, wyroby brązowe i żelazne, wśród tych ostatnich znajduje się szpila z łabędzią szyjką i stożkową główką oraz bransoleta wykonana z czworokątnej sztabki, zdobiona na guziczkowatych końcach¹³¹. Podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych w 1982 r. nie można było potwierdzić lokalizacji ze względu na obecną już wówczas zabudowę¹³². W Studium nr 3, ochrona w mpzp;

- cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej z okresu halsztackiego C-D (st. 5 AZP 10-43/4) zlokalizowane było w pobliżu skrzyżowania dzisiejszej ul. Smolnej z al. Niepodległości. Odkryte zostało przypadkowo w 2 połowie XIX w., w 1894 r. Westpreußisches Provinzial Museum w Gdańsku prowadziło tu badania ratownicze, podczas których odnaleziono liczną ceramikę, wyroby brązowe, paciorki szklane i bursztynowe, naczynie dwustożkowe o zaokrąglonym załomie brzuśca z dwoma otworami na szyjce oraz inkrustowanym ornamentem pseudosznurowym, nakryte płaską pokrywką, wpuszczaną, około 11 popielnic twarzowych, spośród których na uwagę zasługuje naczynie z wyobrażeniem rysunkowym gwiazdy umieszczonym na szyjce po obu stronach nosa, amfora dwuuszna zdobiona grupami kresk na przemian ukośnych¹³³. Podczas badań powierzchniowych przeprowadzonych w 1982 r. nie można było potwierdzić dokładnej lokalizacji stanowiska¹³⁴. W Studium nr 4, ochrona w mpzp;

- grób skrzynkowy z okresu halsztackiego D (st. 6 AZP 10-43/5) zlokalizowany został na piaszczystym wzgórzu, obok b. strzelnicy miejskiej. Odkryty został przypadkowo pod koniec XIX w., z grobu zachowały się trzy popielnice twarzowe¹³⁵. Podczas badań powierzchniowych w 1982 r. znaleziono ułamki ceramiki¹³⁶. W Studium nr 5, brak ochrony w mpzp;

- osada (?) kultury wschodniopomorskiej z wczesnej epoki żelaza (?) (st. 7 AZP 10-43/6) zlokalizowana została na terenie późniejszego stadionu położonego w dolnym Sopocie przy dzisiejszej ul. Jana z Kolna. Odkryta została przypadkowo podczas budowy stadionu w 1938 r., znaleziono wówczas ułamki ceramiki oraz fragment żarna¹³⁷. Badania powierzchniowe prowadzone w 1982 r. nie dostarczyły materiału zabytkowego¹³⁸. W Studium nr 6, ochrona w mpzp;

- grób skrzynkowy z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego (st. 8 AZP 10-43/7) zlokalizowany był w ogrodzie posesji przy ul. Słowackiego. Odkryty został przypadkowo, w 1959 r. przeprowadzono ratownicze badania archeologiczne. Ze zniszczonego grobu uratowano dna dwóch naczyń z brunatną powierzchnią oraz fragmenty stożkowej pokrywy, wpuszczanej, zdobionej na powierzchni krzyżującymi się parami bruzd¹³⁹. W Studium nr 7, brak ochrony w mpzp;

- ślad osady z późnego średniowiecza (st. 9 AZP 10-43/8) – stanowisko zlokalizowane jest na tyłach posesji zajmowanych przez Straż Pożarną i Uniwersytet Gdański przy ul. Armii Krajowej; w

¹²⁸ H. Wiklak, Stanowiska archeologiczne w najbliższej okolicy Gdańska, w: Sprawozdania archeologiczne, t. 6, (1959), s. 166;

¹²⁹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sopotu (Uchwała Nr XXXIX/522/2018 Rady Miasta Sopotu z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sopotu) dalej: Studium;

¹³⁰ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 3, AZP 9-43/1, autor: O. Felczak, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk), stanowisko zlokalizowane obecnie na terenie administracyjnym Gdyni;

¹³¹ L. Łuka, Kultura wschodniopomorska na Pomorzu Gdańskim, Wrocław 1966, T. 1 Materiały, s. 368;

¹³² Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 4, AZP 10-43/3, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹³³ L. Łuka, Kultura..., s. 368-369;

¹³⁴ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 5, AZP 10-43/4, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹³⁵ L. Łuka, Kultura..., s. 369;

¹³⁶ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 6, AZP 10-43/5, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹³⁷ L. Łuka, Kultura..., s. 369;

¹³⁸ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 7, AZP 10-43/6, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹³⁹ L. Łuka, Kultura..., s. 369;

wyniku badań powierzchniowych w 1982 r. odnaleziono 4 ułamki ceramiki¹⁴⁰. W Studium nr 8, brak ochrony w mpzp;

- ślad osady (?) średniowiecznej (st. 10 AZP 10-43/9) – stanowisko zlokalizowane na Osiedlu Mickiewicza, po zachodniej stronie boiska osiedlowego (dawniej boiska przy szkole podstawowej nr 6), podczas badań powierzchniowych w 1982 r. znaleziono 2 ułamki ceramiki¹⁴¹. W Studium nr 9, brak ochrony w mpzp;

- osada wczesnośredniowieczna (st. 11 AZP 10-43/10) – stanowisko zlokalizowane przy ul. Leśna Polana (dawnie Grazlewo) naprzeciwko leśnictwa w Sopocie, w wyniku badań powierzchniowych w 1982 r. odnaleziono 5 ułamków ceramiki¹⁴². W Studium nr 10, brak mpzp;

- ślad osadnictwa z późnego średniowiecza (st. 12 AZP 10-43/11) – stanowisko zlokalizowane przy ul. Leśna Polana (dawnie Grazlewo) naprzeciwko leśnictwa w Sopocie, w wyniku badań powierzchniowych w 1982 r. odnaleziono 2 ułamki ceramiki¹⁴³. W Studium nr 11, brak mpzp;

- ślad osadnictwa z późnego średniowiecza (st. 13 AZP 10-43/12) – stanowisko zlokalizowane przy ul. Wybickiego po zachodniej stronie stadionu Sopotkiego Klubu Lekkoatletycznego, w wyniku badań powierzchniowych w 1982 r. odnaleziono 1 ułamek ceramiki¹⁴⁴. W Studium nr 12, brak ochrony w mpzp);

- ślad osadnictwa z wczesnego średniowiecza (st. 14 AZP 10-43/13) – stanowisko zlokalizowane po zachodniej stronie Stadionu Leśnego przy ul. Wybickiego, podczas badań w 1982 r. odnaleziono 1 ułamek ceramiki¹⁴⁵. W Studium nr 13, ochrona w mpzp;

- ślad osadnictwa ze średniowiecza (st. 27 AZP 10-43/20) – stanowisko zlokalizowane jest po południowej stronie dawnego zespołu dworsko-parkowego Stawowie, odkryte zostało we wrześniu 1975 r. podczas badań powierzchniowych – znaleziono wówczas fragmenty ceramiki, w 1982 r. ponowne badania powierzchniowe nie ujawniły zabytków¹⁴⁶. W Studium nr 14, ochrona w mpzp;

- stanowisko z dwoma kurhanami datowane na wczesny okres wpływów rzymskich - I-II w .n.e. (st. 31 AZP 10-43/25) usytuowane przy drodze prowadzącej do Gołębiewa, niedaleko skrzyżowania zw. Wielką Gwiazdą. Jeden z kurhanów jest zniszczony, drugi zachował się nienaruszony. Stanowisko zewidencjonowane zostało w 1993 r., w l. 2015-2016 badania archeologiczne prowadzili Maciej Szyszka i Krzysztof Dyrda z Muzeum Archeologicznego w Gdańsku pod nadzorem naukowym Aleksandry Szymańskiej-Bukowskiej. Na głębokości pół metra od powierzchni zachowanego kurhanu, w jego centralnej części odkryto niedużą, prawdopodobnie symboliczną jamę grobową zawierającą ceramikę oraz śladowo zachowane przepalone szczątki kostne i węgiel drzewny. W niższych warstwach wystąpiła bliżej nieokreślona konstrukcja kamienna, dość liczna ceramika oraz luźno występujące węgle drzewne, a także szczątki kostne. Na podstawie ceramiki wstępnie określono jego chronologię na I-II wiek n.e. - wczesna faza okresu wpływów rzymskich¹⁴⁷. Badany kurhan ma 1,70 m wysokości i 14-15 m średnicy, jest to obiekt sepulkralny, obecność fragmentów ceramiki można wiązać z ceremonią pogrzebową, podczas której zwyczajowo rozbijano naczynia, co miało mieć znaczenie symboliczne i spotykane jest na wielu stanowiskach kurhanowych z tego okresu czasu, zwłaszcza w Meklemburgii i w Skandynawii¹⁴⁸. W Studium nr 15 i 16, brak mpzp;

Oprócz wyżej opisanych stanowisk w Sopocie zarejestrowane zostały również stanowiska archiwalne, których lokalizacja nie jest znana, są to: cmentarzyska grobów skrzynkowych z wczesnej epoki żelaza, cmentarzyska kurhanowe o nieokreślonej chronologii, osady i ślady osadnictwa od wczesnej epoki żelaza po średniowiecze oraz kompleks młyna z epoki nowożytnej. Pozyskano również znaleziska luźne od epoki kamienia, poprzez epokę brązu, okres wpływów rzymski, po średniowiecze. Na ul. Okrężnej w 1960 r. znaleziono kamienny toporek o dwóch ostrzach, wytworzony w kręgu tzw. kultury pucharów lejkowatych, odkryto tu również kilka fragmentów naczyń ceramicznych kultury ceramiki sznurowej, co świadczy o przemieszczaniu się na obszarze dzisiejszego miasta grup tej

¹⁴⁰ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 9, AZP 10-43/8, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴¹ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 10, AZP 10-43/9, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴² Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 11, AZP 10-43/10, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴³ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 12, AZP 10-43/11, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴⁴ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 13, AZP 10-43/12, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴⁵ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 14, AZP 10-43/13, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴⁶ Karta ewidencji stanowiska archeologicznego, st. 27, AZP 10-43/20, autor: A. Szymańska, 1982 r. (archiwum PWKZ Gdańsk);

¹⁴⁷ A. Szymańska-Bukowska, Sopot..., s. 16;

¹⁴⁸ Wypowiedź Pani Aleksandry Szymańskiej-Bukowskiej w artykule „Tajemnice sopotkiego kurhanu” z dnia 12 października 2016 r.; <https://www.sopot.pl/aktualnosc/6035/tajemnice-sopotkiego-kurhanu> [strona Urzędu Miejskiego w Sopocie, dostęp: 19.11.2021 r.];

ludności. Znaleziony został tu również skarb z okresu halszackiego D (550-400 p.n.e.), który składał się z dwóch pierścieni i bogato zdobionego brązowego napierśnika. W kilku miejscach w Sopocie odnajdywano pojedyncze monety, a także dość liczne skarby, złożone ze srebrnych monet i ozdób, ukrytych w ziemi (np. bogaty zespół srebrnych denarów rzymskich z ogrodu przy ul. Kasprowicza, pojedyncze monety rzymskie znalezione przy ul. Reymonta oraz nad brzegiem morza). W latach 1903-1910 w pobliżu drogi prowadzącej do Oliwy (dziś miejsce nieznane) natrafiono na srebrny denar Trajana i monetę brązową Antoniusa Piusa¹⁴⁹.

Większość stanowisk archeologicznych na terenie Sopotu znajduje się pod powierzchnią ziemi, tylko grodzisko i dwa kurhany mają własną formę terenową. Na obszarze zurbanizowanym znajduje się 11 stanowisk archeologicznych, zaś na obszarach niezabudowanych i leśnych – 6.

Największym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie Sopotu są wszelkiego rodzaju inwestycje: budowa nowych obiektów, budowa i rozbudowa ulic, chodników, ścieżek rowerowych, rozbudowa sieci kanalizacyjnych, deszczowych, wodociągowych, kablowych i in. Wykopy ziemne pod budynki czy sieci prowadzą do trwałej likwidacji substancji zabytkowej. Obecnie ze względu na przyspieszony rozwój inwestycji budowlanych coraz większy procent nawarstwień kulturowych jest narażony na zniszczenie. Wyprzedzające badania archeologiczne również mają charakter destrukcyjny dla stanowiska, ich przeprowadzenie powinno następować jedynie w uzasadnionych przypadkach.

Zagrożenie dla sopockich stanowisk mogą stanowić również nielegalni poszukiwacze zabytków archeologicznych, którzy poprzez wydobycie z ziemi cennych artefaktów przyczyniają się do zniszczenia samego stanowiska. Zagrożenie to może wystąpić przede wszystkim na obszarach niezabudowanych i zalesionych.

Ze względu na objęcie pełną opieką przez Muzeum Archeologiczne najmniej narażone na jakiegokolwiek zagrożenia jest grodzisko w Sopocie. Teren grodziska został zagospodarowany i przeznaczony pod muzeum na wolnym powietrzu, co przyczynia się do ochrony zabytku i popularyzacji historii. Pomimo, iż obecnie ryzyko zniszczenia jest minimalne, to w przyszłości grodzisko może być zagrożone zbyt intensywną eksploatacją turystyczną. Na tego typu stanowisku wszelkie zmiany i wprowadzanie elementów nowych powodujących nieodwracalne przekształcenia i utratę wartości historycznych krajobrazu jest niedopuszczalne. W przyszłości należy zadbać o to, aby nie sytuować na terenie grodziska budynków lub innych elementów budowlanych, które mogłyby go zniszczyć lub przekształcić historyczny krajobraz.

Dziedzictwo archeologiczne jest nieodnawialne dlatego najlepszą formą jego ochrony jest ochrona *in situ*, w związku z oryginalnym kontekstem¹⁵⁰. W celu ochrony zabytków archeologicznych zaleca się unikanie i prowadzenie inwestycji na stanowiskach archeologicznych. W przypadku narażenia stanowiska na zniszczenie lub konieczności prowadzenia inwestycji należy podjąć działania mające na celu zachowanie dziedzictwa archeologicznego w stanie możliwie nienaruszonym, a gdy nie jest to możliwe – uzyskanie jak największej wiedzy o nim poprzez metodyczne badania terenowe, wykonania rzetelnej dokumentacji i naukowe opracowanie wyników badań.

Jednocześnie należy zauważyć, że zasięg stanowisk na dostępnych mapach (karty ewidencyjne stanowiska archeologicznego, załączniki graficzne do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) jest orientacyjny i trzeba liczyć się z tym, że zabytkowe artefakty mogą znajdować się poza wyznaczonymi granicami. Podczas prowadzenia działań inwestycyjnych poza znanymi obszarami stanowisk należy zachować ostrożność, szczególnie na obszarze zurbanizowanym, ze względu na możliwość wystąpienia zabytków w miejscach do tej pory nieujawnionych podczas badań terenowych.

5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych

Muzeum Sopotu

Muzeum Sopotu zostało powołane do życia w lutym 2001 r., jego siedzibą została eklektyczna willa, wybudowana w l. 1903-1904, usytuowana w pobliżu plaży przy ul. Poniatowskiego 8 w Sopocie.

¹⁴⁹ Tamże, s. 14-16;

¹⁵⁰ Wytyczne do prowadzenia badań archeologicznych, Cz. 1. Badania nieinwazyjne, oprac. A. Oniszczuk, Z. Misiuk, A. Makowska, J. Wrzosek, M. Sekuła, wyd. NID, Warszawa 2019, s. 4;

We wnętrzu zachowały się najważniejsze oryginalne elementy wystroju architektonicznego domu, jak: stolarka drzwi i okien, drewniane żaluzje okienne, sztukaterie i drewniane stropy, dębowe posadzki, dawne elektryczne oświetlenie jadalni, winda kuchenna z piwnicy do jadalni, drewniana klatka schodowa etc. Pierwotny układ pomieszczeń pozwolił przywrócić ich dawne funkcje. Przygotowany został projekt odtworzenia oryginalnych tapet oraz dekoracyjnych upięć w oknach. Typowe dla kultury gdańskiej wyposażenie obejmuje barokowe meble gdańskie, eklektyczne meble z przełomu XIX i XX w., grafiki angielskie z ok. 1800 r., gdańskie barokowe sztychy i holenderskie fajanse z Delft. Kilka mebli z XVIII – XIX w., miedziana kadź na wodę z początku XVIII w., grafiki G. Morlanda z przełomu XVIII i XIX w. oraz późnobarokowy żyrandol – pochodzące z pierwotnego umeblowania i wystroju willi, powróciły do Sopotu w 2005 r. po śmierci Ruth Koch z domu Claaszen. Na uwagę zasługuje rzadko spotykana w polskich kolekcjach angielska chłodziarka do wina z 3 ćw. XVIII wieku.

Wystawa stała poświęcona jest historii willi i jej mieszkańców. Oprócz wystawy stałej Muzeum Sopotu przygotowuje co roku kilka wystaw czasowych, które eksponowane są na pierwszym piętrze willi. Ekspozycje koncentrują się wokół historii kurortu, jego mieszkańców, architektury.

Muzeum organizując również wystawy plenerowe tzw. Muzea Miejsc, poświęcone historii danego obiektu lub przestrzeni, np. w odrestaurowanym kościele Gwiazda Morza. Obecnie takie muzea tworzone są także przy willi Fryderyka Wilhelma Jüncke (ul. Goyki 1-3) oraz przy Operze Leśnej.

Grodzisko oddział Muzeum Archeologicznego w Gdańsku

Grodzisko - muzeum na wolnym powietrzu (tzw. skansen na wolnym powietrzu), zlokalizowane jest przy ul. Haffnera 63. Prezentowane są tutaj zrekonstruowane zabudowania grodu: chaty, brama i częściowo – palisada (ogrodzenie z drewnianych pali). Wszystkie elementy zabudowy zrekonstruowano dokładnie w miejscach odkrycia ich relikwów. Zaraz przy Skansenie, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku wraz z Gminą Miasta Sopotu zrealizowało współfinansowany przez Unię Europejską projekt „Budowa pawilonu wystawienniczo-edukacyjnego przy Grodzisku w Sopocie”. Nowoczesny pawilon wystawienniczo-edukacyjny pozwala upowszechniać kulturę i tradycję historyczną, a także wzbogaca ofertę wystawienniczą i edukacyjną regionu.

5.2.7. Dziedzictwo niematerialne

17 października 2003 r. w Paryżu sporządzono Konwencję UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Polska stała się jej sygnatariuszem 8 lutego 2011 r. Jest to pierwszy międzynarodowy traktat, który stwarza ramy prawne, administracyjne i finansowe umożliwiające prowadzenie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego i podnoszenie jego rangi. Stanowi zachętę dla krajów świata do dostrzegania wagi tego dziedzictwa i do otaczania go opieką. Głównymi celami Konwencji jest:

- ochrona niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
- zapewnianie poszanowania niematerialnego dziedzictwa kulturowego wspólnot, grup i jednostek,
- wzrost na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym, świadomości znaczenia niematerialnego dziedzictwa kulturowego oraz zapewnienie, aby dziedzictwo to było wzajemnie doceniane,
- zapewnianie międzynarodowej współpracy i pomocy. Niematerialne dziedzictwo kulturowe przejawia się między innymi w następujących działaniach:
 - tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
 - sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne,
 - praktyki społeczno-kulturowe,
 - wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata,
 - wiedza i umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

Na dziedzictwo niematerialne Sopotu składa się kilka elementów, pochodzących z przeszłości, ale nadal żywych w świadomości zarówno mieszkańców jak i przyjezdnych. Najbardziej rozpoznawalną cechą Sopotu jest jego uzdrowiskowy charakter, wywodzący się z tradycji haffnerowskich sięgających pocz. XIX w., kiedy to rozpoczęła się organizacja sopockiego kurortu. W pamięci mieszkańców nadal

obecne są zasługi Jana Jerzego Haffnera dla miasta. Do żywych tradycji, sięgających swoimi korzeniami dawnych czasów, należy zwyczaj nadmorskich przechadzek wzdłuż sopockich plaż regularnie praktykowany przez większość mieszkańców Trójmiasta w niedzielne przed- i popołudnia. Obowiązkowym punktem spacerów jest ul. Bohaterów Monte Cassino – popularnie zwana „Monciakiem”, rozpoznawalna w całej Polsce.

Umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym przekazywane są od lat w rodzinach rybaków sopockich. Rybołówstwo w okolicach dzisiejszego Sopotu praktykowane było już w XIII w., chociaż mieszkańcy istniejącej w tym czasie wsi Sopot nie parali się tym zajęciem. Jako takie rybołówstwo na obszarze dzisiejszego miasta pojawiło się z całą pewnością w XVII w. i niezmiennie trwa do dziś, chociaż już w bardzo ograniczonym zakresie. Obecnie pracują tu ostatnie trzy rodziny sopockich rybaków¹⁵¹. Z rybołówstwem nierozzerwalnie związane jest spożywanie ryb – to też należy do tradycji kulturowej miasta.

Kolejnym rozpoznawalnym symbolem, ale i niematerialnym dziedzictwem Sopotu jest Opera Leśna, a raczej organizowane w niej już od l. 20-tych XX w. festiwale. Pierwsze festiwale związane były z muzyką operową – był to Festiwal Wagnerowski i choć dziś widowiska operowe czy baletowe goszczą na deskach tego wyjątkowego obiektu rzadziej, to duch muzyki i spotkań przy jej dźwiękach w otoczeniu przyrody obecny jest do dziś i realizuje się zarówno w idei muzycznych przeglądów i konkursów, jak i wydarzeń o bardziej klasycznym charakterze, jak festiwal NDI Sopot Classic. To także miejsce corocznego podziękowania dla Sopocian za udany turystyczny sezon w postaci Koncertu dla Mieszkańców.

Dziedzictwo niematerialne miasta przejawia się również w tradycjach sportowych. Odbywające się latem wyścigi konne gromadzą co roku znaczną liczbę mieszkańców, kuracjuszy i turystów. W okresie od ostatniej ćwierci XIX w. do 1945 r. były rozrywką elit, które wykorzystywały zawody jako pretekst do spotkań towarzyskich. Formuła towarzysząca wyścigom – elegancki strój i obowiązkowy kapelusz u pań, a cylinder u panów – wyróżniała je na tle innych wydarzeń sportowych. Obecnie rozrywka ta dostępna jest szerokiemu gronu, a zwyczaj wyróżniania się eleganckim strojem przetrwał w organizowanym konkursie na najpiękniejszy kapelusz. Kolejnym popularnym do dziś sportem uprawianym w Sopocie jest tenis. Tradycja tenisa ziemnego sięga w Sopocie 120 lat – przekazywane są umiejętności gry, a także kontynuowana jest organizacja turniejów i międzynarodowych mistrzostw tenisowych. Duże sukcesy odnotować może sopocka lekkoatletyka: Sopocki Klub Lekkoatletyczny, stadion położony w otoczeniu lasu oraz Grand Prix Sopotu im. Janusza Sidły na stałe wpisały się w historię polskiego sportu. Nie można zapomnieć o tradycjach żeglarskich i pływackich. Drewniany pomost od zawsze przyciągał miłośników sportów wodnych. Choć oficjalnie zarejestrowane związki i stowarzyszenia to wiek XX, to już koniec XIX wieku obfituje w wydarzenia będące załącznikiem przyjaźni kuracjuszy i mieszkańców z wodami Bałtyku, która to przyjaźń z czasem na stałe wpisała się w definicję "sopockości".

Sopot z racji swojego położenia geograficznego zaliczany jest dzisiaj do Kaszub. W okresie międzywojennym utworzona została tu Biblioteka i Muzeum Kaszubsko-Pomorskie, działali i mieszkali w Sopocie niektórzy przedstawiciele ruchu młodokaszubskiego, jednak dziś kultura kaszubska jest nieobecna w mieście.

Przejawy dziedzictwa niematerialnego Sopotu są wyjątkowe na tle tradycji i zwyczajów polskich, przez co warte są zachowania i kontynuacji.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

5.3.1. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków

Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego umieszczony został w Załączniku Nr 1. Sporządzono go na podstawie danych ze strony internetowej Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku. Stan z dnia 16.11.2021 r.

¹⁵¹ Robert Kiewlicz, Ostatni rybacy w Sopocie, artykuł z 30 września 2019 r. na: <https://biznes.trojmiasto.pl/Ostatni-rybacy-w-Sopocie-n138295.html> [strona Portalu Regionalnego trojmiasto.pl, dostęp 23.11.2021 r];

5.3.2. Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków

Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego umieszczony został w Załączniku Nr 2. Sporządzony został na podstawie danych pozyskanych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku. Stan z dnia 16.11.2021 r.

5.3.3. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Wykaz zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków województwa pomorskiego umieszczony został w Załączniku Nr 3. Sporządzony został na podstawie danych pozyskanych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Gdańsku. Stan z dnia 15.02.2021 r.

5.4. Zabytki w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków

Wykaz obiektów w gminnej ewidencji zabytków znajduje się w Załączniku Nr 4. Stan z dnia 18.10.2022 r.

5.5. Inne prawne formy ochrony

Pomniki Historii: na terenie miasta Sopotu nie występują pomniki historii.

Parki kulturowe: na terenie miasta Sopotu nie występują parki kulturowe.

5.6. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla miasta

Zespół mola spacerowego

Zespół mola spacerowego składa się ze skweru kuracyjnego; reliktyw Domu Zdrojowego III; mola i parku. Na początku XX wieku rada miasta podjęła decyzję o wybudowaniu, w miejscu istniejącego Domu Kuracyjnego, nowego obiektu. We wrześniu 1909 r. stary budynek zburzono, zaś w jego miejsce w l. 1910-1911 powstał nowy, III Dom Kuracyjny wraz z Skwerem Kuracyjnym. Autorem projektu był profesor Gdańskiej Wyższej Szkoły Technicznej Carl Weber, zaś jako współautorów wymienia się

Adolfa Bielefeldta i budowniczego miejskiego Paula Puchmüllera. Budowę rozpoczęto 30 września 1909 r., zaś zakończono 15 czerwca 1910 r. W 1928 r., na terenie Skweru Kuracyjnego od strony morza wybudowano półkoliste galerie spacerowe. W 1945 r. Zespół Domu Kuracyjnego został niemal całkowicie zniszczony przez Armię Czerwoną. Przetrwały jedynie elementy zespołu: muszla koncertowa tarasy oraz tzw. rotunda mieszcząca dawniej winiarnię, a także założenie skweru kuracyjnego: w tymi fontanna i półkoliste galerie spacerowe. Po wojnie w pozostałościach Domu Kuracyjnego mieściły się m.in. hale wystawowe Międzynarodowych Targów Gdańskich, Festiwal

Sztuk Plastycznych, a także Biuro Wystaw Artystycznych. W latach 2006-2009 wykonano prace rekonstrukcyjne zespołu Domu Kuracyjnego.

Z dawnego III Domu Zdrojowego zachował się do chwili obecnej fragment dawnego ryzalitu wzniesiony na planie dwunastoboku, dwukondygnacyjny, zwieńczony jednokondygnacyjną wieżą z latarnią, krytą dachem kopulastym. Fragment ten jest murowany, nad nim drewniana wieża w konstrukcji szkieletowej opieranej deskami, dach kryty blachą. Ściany wieloboku oddzielone są od siebie wydatnymi pilastrami dźwigającymi gierzowany gzyms, na którym wspiera się balustrada. W każdej ścianie wieloboku na

pierwszej kondygnacji po dwa prostokątne okna, na drugiej okno zwieńczone łukiem koszowym zwieńczonym kliniecem, w polach nad oknami dekoracja roślinna. Dach wieży zdobiony sterczynami w postaci wazonów na cokołach, dach latarni zdobiony kulami, w latarni owalne otwory okienne. Od strony wschodniej aneksu znajduje się dwupoziomowy taras z murowanymi barierami, zdobionymi lizenami i okrągłymi otworami.

Drewniane moło zostało założone w latach 30-tych XIX w., a następnie wielokrotnie rozbudowywane i remontowane, m.in. w r. 1875 i 1886. W l. 1903-1904, 1927 zostało wydłużone, by w 1932 r. osiągnąć długość 512 m. W l. 90-tych XX dobudowana została żelbetowa głowica, a na początku XXI w. pomost został poddany konserwacji, w 2011 r. na końcu pomostu oddano do użytku marinę.

Zabytkowa część moła składa się z czterech części: tzw. solarium u nasady, trzonu, zakończenia tzw. głowicy i bocznego, południowego ramienia dł. 130 m – ostrogi. Moło stanowi drewniany pomost wsparty na masywnych palach z drewnianą barierą, po stronie południowej poniżej głównego pomostu biegnie węższy boczny pomost tuż nad taflą wody.

Założenie kompozycyjne ogrodu powstało około 1880 r. w okresie budowy II Domu Zdrojowego i posiada układ symetryczny o osi głównej łączącej Dom Zdrojowy z mołem, a od strony morza otoczone jest galeriami, które przebudowane zostały ok. 1928 r. Galerie założone są na rzucie łuku, prowadzącego w kierunku moła, z przeszkleniami od strony morza. Na terenie skweru zachowała się fontanna z około 1900 r. z rzeźbionymi postaciami amorków na narożach oraz w narożniku pn.-zach. murowana muszla koncertowa z ok. 1928 r. Założenie ogrodowe zdobione lipowymi szpalerami o kulistych koronach, alejki prowadzone pomiędzy ćwierćkolistymi i prostokątnymi trawnikami, ćwierćkola zdobione kwietnikami, wokół fontanny bukszpanowy niski żywopłot.

Zespół moła spacerowego jest w dobrym stanie technicznym, zarówno samo moło jak i skwer zagospodarowany zielenią, nawierzchnia wymaga uporządkowania i scalenia kolorystycznego, ponieważ układ geometryczny jest w niektórych miejscach zaburzony przez wstawienie płyt o niewłaściwym kolorze. Zachowany fragment III Domu Zdrojowego, fontanna oraz muszla koncertowa są dobrze zachowane.

Zakład Balneologiczny, pl. Zdrojowy 3

Pierwszy Zakład Balneologiczny zbudował po północnej stronie mola w 1819 r. Karl Christoph Wegner. Nowy Zakład Kąpielowy wznosił w 1824 r. Jan Jerzy Haffner, na terenach nabytych rok wcześniej od władz pruskich. W nowym budynku znalazło się sześć kabin, zbudowano także wieżę ciśnień. W 1843 r. budynek przesunięto na drewnianych rolkach w kierunku mola południowego, ustawiając go najprawdopodobniej w miejscu obecnej lokalizacji Zakładu. W 1874 r. powstał nowy budynek z 26 kabinami,

pomieszczeniami dla chorych, kąpielowego i dozorczy. W 1885 r. niedaleko zakładu zbudowano stację pomp kanalizacyjnych oraz gazownię olejową. Z uwagi na uciążliwe sąsiedztwo dymiących kominów gazowni i stacji pomp, zaczęto rozważać projekt budowy nowego zakładu. W 1903 r. architekci Paul Puchmüller i Heinrich Dunkel rozpoczęli pracę nad projektem nowego Zakładu Kąpielowego, zaś niecały rok później w miejscu starego zakładu powstał nowy Zakład Balneologiczny istniejący do dzisiaj. W budynku znajdowało się 48 pomieszczeń kąpielowych. Budynek otwarto 1 sierpnia 1904 r. Zakładem początkowo zarządzał członek Komisji Kąpielowej Urzędu Miejskiego August Schalldach, później zaś inspektor. Od lat 30tych XX w. w budynku mieściła się siedziba dyrekcji uzdrowiska. Po II wojnie w budynku Zakładu zlokalizowano pralnię miejską, zaś w 1956 r. zakład został przejęty na potrzeby szpitala reumatologicznego. W 1962 r. do budynku dobudowano nadwieszony pasaż.

Budynek w stylu romantycznego historyzmu, z neorenesansowymi, neobarokowymi i secesyjnymi detalami. Wzniesiony na planie zbliżonym do litery C, o mocno rozczłonkowanej bryle, złożonej z trzech części: głównej – pn.-zach. narożnik oraz trzech skrzydeł pn.-wsch., zach. i pd., dwukondygnacyjny, kryty dachem dwuspadowym, wieże dachem kopulastym, ryzality dachem dwuspadowym z ośmioboczną wieżą nad bryłą główną krytą ośmiobocznym dachem z latarnią oraz dwiema latarniami w kalenicy dachu – nad bryłą główną i nad skrzydłem zachodnim, skrzydła kryte dachami wielospadowymi. Murowany, otynkowany, dach kryty dachówką zakładkową i karpiówką. Bryła główna rozczłonkowana dwukondygnacyjnymi wieżami na rzutach koła. Najwyższa wieża od strony wschodniej pełni funkcję latarni morskiej, w jej wnętrzu znajduje się komin, zwieńczona nadwieszoną latarnią - galerią widokową, krytą smukłym, czterospadowym dachem z sygnaturką. Elewacja zach. bryły głównej symetryczna, z głównym wejściem na osi. W skrzydle pn.-wsch. i pd. dekoracyjne, neorenesansowe szczyty. Dekoracja architektoniczna elewacji w postaci opasek okiennych, kłinców, wsporników z motywami zwierzęcymi, muszli i obelisków. Główne wejście do budynku w formie zaprojektowanego przez Fentzloffa portalu, złożonego z dwóch kolumn dźwigających belkowanie i naczółek z herbem Sopotu. Naczółek przytrzymywany po bokach przez rzeźby dwóch trytonów. W oknach Sali zabiegowej - secesyjne witraże Ferdynanda Müllera z Quedlinburga.

Budynek Zakładu Balneologicznego jest w dobrym stanie technicznym.

Hotel Kasyna Gry, ul. Powstańców Warszawy 12-14

Hotel Kasyna Gry obecnie Grand Hotel przy ul. Powstańców Warszawy 12-14 wzniesiony w 1927 r. o formach barokowo-klasycyzujących nawiązujących do barokowych pałaców, w 1932 r. przebudowano werandę według projektu arch. E. Fahrenkampa, a w 1939 r. część pokoi w skrzydle południowym. Murowany, otynkowany, na planie zbliżonym do litery H, z dwoma skrzydłami, pseudoryzalitem w elewacji frontowej, ryzalitami w elewacjach pn.-zach. i pd.-wsch., z ryzalitem na rzucie

połowy ośmioboku oraz dobudówką w elewacji pn.-wsch., sześciokondygnacyjny (w tym dwukondygnacyjne poddasze). Dach mansardowy, z lukarnami, kryty dachówką karpiówką, kopuła ryzalitu kryta dachówką karpiówką i blachą. Elewacje bryły głównej i skrzydeł boniowane na wysokości pierwszej kondygnacji, zwieńczone profilowanym gzymsem, okna 2-4 kondygnacji zwieńczone łukiem odcinkowym, ujęte prostymi opaskami z kluczami, w elewacji tylnej bryły głównej oraz bocznych na drugiej i trzeciej kondygnacji półkoliste balkony z ażurowymi, kutymi balustradami. W elewacji frontowej ryzalit zwieńczony uproszczonym belkowaniem i tympanonem. W elewacji tylnej ryzalit zwieńczony kopułą z iglicą. W elewacji pd.-wsch. wydatny ryzalit zwieńczony tarasem z ażurową, kutą balustradą na murowanych słupkach. W skrzydle pd. dwukondygnacyjna dobudówka, w skrzydle pn. jednokondygnacyjna dobudówka. Otwory okienne pierwszej kondygnacji w dobudówkach zwieńczone łukiem koszowym. Dobudówka w skrzydle pn. zwieńczona tarasem z tralkowymi balustradami. Budynek hotelu jest w dobrym stanie technicznym.

Łazienki Południowe, al. Wojska Polskiego 1

Łazienki Południowe przy al. Wojska Polskiego 1 wzniesione w 1907 r. według projektu Paula Puchmüllera. Zespół łaźienek składa się z budynku głównego, którego przedłużeniem w kierunkach pn. i pd. są dwa skrzydła dawnych kabin zakończone małymi pawilonami. Od strony plaży stały dawniej prostopadłe do brzegu trzy potrójne rzędy kabin – obecnie współczesne, parterowe dobudówki utrzymane w tej samej stylistyce. Wszystkie obiekty wzniesione w konstrukcji drewnianej,

oszalowane, dachy dwuspadowe, kryte dachówką karpiówką. Budynek główny założony na planie prostokąta z dwoma ryzalitami w elewacji frontowej, skrzydła na rzucie prostokąta zakończone ryzalitami, część środkowa dwukondygnacyjna (w tym wysokie poddasze użytkowe), skrzydła jednokondygnacyjne. Na osi elewacji frontowej ganek wsparty na słupach, w kalenicy wieżyczka zegarowa, po północnej i południowej stronie elewacji frontowej dwukondygnacyjne ryzalitty o dachach czterospadowych z sygnaturkami.

Budynek Łazienek Południowych jest w dobrym stanie technicznym.

Ratusz Miasta Sopotu, ul. Kościuszki 25/27

Ratusz Miasta Sopotu przy ul. Kościuszki 25/27 wzniesiony w 1911 roku według projektu Paula Puchmüllera, w stylu neoromańskim. W gmachu mieścił się m.in. gabinet burmistrza, sala posiedzeń, posterunek policji, kasa oszczędnościowa, biuro meldunkowe i biuro rzeczy znalezionych, urząd stanu cywilnego, biblioteka, gabinet dyrektora uzdrowiska, urząd budowlany, wydział mierniczy, biuro geodety. W 1917 r. w budynku miejsce miała przebudowa pomieszczeń. W l. 1922-1925 rozbudowano ratusz do obecnej kubatury również

według projektu Paula Puchmüllera. Wydłużono wówczas skrzydło północne i południowe, dobudowano skrzydło wschodnie, zamykając wewnętrzny dziedziniec. W tym samym okresie powstała dekoracja rzeźbiarska i sztukatorska elewacji Sali Obrad, której twórcą był sopocki rzeźbiarz Bernhardt Müller. W 1926 r. miejsce miała kolejna modernizacja wnętrza – pomieszczenia piwniczne przekształcono na potrzeby aresztu, a w skrzydle wschodnim na poziomie parteru i piwnicy wybudowano skarbiec. W 1936 r. budynek ratusza przekształcono w siedzibę NSDAP okręgu Sopot-Oliwa, a w 1941 r. zaadaptowano część pomieszczeń piwnicznych na schrony przeciwlotnicze. Po zakończeniu wojny, w okresie od kwietnia 1945 r. do końca 1946 r., z racji zniszczeń jakie dosięgły Gdańsk, sopocki ratusz stał się siedzibą urzędu wojewódzkiego. Od 1958 r. gmach pełni funkcję siedziby Urzędu Miasta Sopotu. Murowany z czerwonej cegły licowej, z dekoracją architektoniczną wykonaną w tynku, wieża w przyziemiu z kamienia, na planie wydłużonego prostokąta z wydatnym ryzalitem od strony pd.-zach., z kwadratową w rzucie wieżą zegarową, czterokondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach wielospadowy, kryty dachówką mnich-mniszka. Elewacje zdobione tynkowanymi płycinami, nad wejściem głównym nadświetle z dekoracją rzeźbiarską w postaci herbu miasta flankowanego po bokach parą orłów i zwieńczonego murami obronnymi na tle krajobrazu z dębowymi drzewami. Nad płycinami w ryzalicie płaskorzeźbione głowy kobiece i męskie.

Budynek ratusza jest w dobrym stanie technicznym.

Willa z ogrodem, ob. siedziba Muzeum Sopotu, ul. Poniatowskiego 8

Willa z ogrodem przy ul. Poniatowskiego 8 wzniesiona w 1903 r. według projektu Waltera Schulza dla gdańskiego kupca i konsula Stanów Zjednoczonych na Prusy Zachodnie Ernsta Augusta Claaszena, w stylu romantycznego eklektyzmu. Po bankructwie swojej firmy Claaszen popełnił w 1924 r. samobójstwo, a jego rodzina sprzedała willę przedsiębiorcy Oskarowi Meltzerowi, którego spadkobiercy mieszkali w niej do końca II wojny światowej. W 1934 r. przebudowano wnętrza willi, zaś w 1937 r. do

jej południowej elewacji dobudowano garaże. Po II wojnie przez krótki okres mieszkał w niej Eugeniusz Kwiatkowski jako Pełnomocnik Rządu do Spraw Wybrzeża. Po 1948 r. willę przekształcono w rezydencję rządową, a w latach 1984 – 2000 była siedzibą Poradni Pedagogiczno–Psychologicznej. Od 2000 r. budynek jest siedzibą Muzeum Sopotu.

Budynek murowany do połowy wysokości pierwszej kondygnacji z cegły licowej, powyżej tynkowany, poddasze w konstrukcji ryglowej, detale architektoniczne (m.in. łuki nadokienne, naroża elewacji) z cegły licowej, wzniesiony na rzucie prostokąta ze zdwojonym ryzalitem w elewacji frontowej, gankiem w elewacji pd.-zach., werandą w elewacji pn.-wsch., trójbocznym ryzalitem w elewacji pd.-wsch. i dobudówką w kondygnacji piwnicznej w narożniku pd.-zach., trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe). Dach wielospadowy, kryty dachówką zakładkową. W elewacji frontowej zdwojony ryzalit, przed szerszym ryzalitem pozornym wydatny ryzalit zwieńczony dachem naczółkowym, szczyt ryzalitu ryglowy, ryzalit pozorny zwieńczony trójkątnym szczytem w konstrukcji ryglowej. Najbardziej dekoracyjna jest elewacja pn.-wsch., zdobiona ryzalitem zwieńczonym trójkątnym szczytem, szczyt z uczytelnioną konstrukcją ryglową, w narożniku pn. ryzalitu nadwieszona ryglowa wieżyczka zwieńczona cebulastym hełmem, po pn. stronie ryzalitu do elewacji przylega weranda zdobiona półkolumnami, na drugiej kondygnacji wykusz z uwidocznioną konstrukcją ryglową, zwieńczony trójspadowym daszkiem, w narożniku pn. kolumna z głowicą zdobioną liśćmi akantu.

Budynek Muzeum Sopotu jest w dobrym stanie technicznym.

Zespół willowo-parkowy, ob. Art. Inkubator, ul. Jakuba Goyki 1-3

Zespół willowo-parkowy przy ul. Jakuba Goyki 1-3 złożony z willi, oficyny z lamusem i założenia ogrodowo-parkowego powstał w 4 ćw. XIX w. według projektu Karla Hofackera, zrealizowanego przez Heinricha Prochnowa. Budowę willi zlecił w 1877 r. Friedrich Wilhelm Jüncke, przedstawiciel rodziny zajmującej się handlem markowych win, właściciele słynnej restauracji Ratskeller, mieszczącej się w piwnicach Dworu Artusa w Gdańsku. Budowa trwała do 1895 r. W 1889 r. wzniesiono oficynę, którą już w 1903 r. poddano

częściowej przebudowie. W 1898 r. posiadłość należała do wdowy Agnes z domu Claaszen. W 1928 r. właścicielem był Hans Acker. W latach 1922 - 1936 w willi mieszkał Harald Koch, konsul generalny Danii oraz dziekan gdańskiego korpusu dyplomatycznego. Budowla była w tym czasie ośrodkiem życia towarzyskiego, goszczącym często muzyków i śpiewaków z Opery Leśnej. Około 1942 r. posesja przeszła w ręce NSDAP. Po wojnie willę i oficynę zaadaptowano na mieszkania komunalne. W latach 80-tych XX w. zniszczeniu uległy oranżeria i winiarnia.

Willa murowana, z jasnoczerwonej cegły licowej, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach naczółkowy, kryty dachówką zakładkową. W elewacji frontowej ryzalit zwieńczony dachem naczółkowym z mocno wysuniętymi okapami, szczyt przesłonięty osłoną z desek ze snycerskimi zdobieniami, wyciętą w kształcie łuku pełnego. Ryzalit poprzedzony gankiem krytym dachem jednospadowym, od strony północnej do elewacji frontowej dostawiona jest czterokondygnacyjna wieża kryta ostrosłupowym hełmem. W elewacji południowej drewniana weranda zwieńczona tarasem ograniczonym drewnianą balustradą. Wszystkie drewniane elementy z bogatym zdobieniem snycerskim.

Oficina z przyziemiem murowanym z jasnoczerwonej cegły licowej, konstrukcja ścian pierwszego piętra i poddasza drewniana, opierzana deskami. Budynek trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach dwuspadowy, kryty papą. Piętro obiega balkon wsparty na wysuniętych z muru belkach, z drewnianą, balaskową balustradą.

Park założony równocześnie z budową obu wyżej opisanych budynków, o charakterze krajobrazowym, posiada czytelny, historyczny układ alejek i ścieżek spacerowych, zachowany, a częściowo odtworzony bindaż, altanę lipową, punkt widokowy oraz staw.

Zespół willowo-parkowy przy ul. Goyki 3 został w latach 2019-2021 poddany pracom konserwatorskim i rewaloryzacji, dzięki czemu willa i oficyna są w bardzo dobrym stanie technicznym, park jest zadbany i dobrze utrzymany.

Zespół hipodromu: budynek kasy totalizatora, trybuna I, trybuna II, stajnia, ul. Polna

Hipodrom sopocki powstał w 1897 r. Pierwotny układ przestrzenny niewiele różnił się od obecnego. Większą jego część zajmował tor wyścigowy wytyczony wokół placu na planie nieregularnego czworoboku ze ściętymi narożnikami zaakcentowanymi komponowaną, niską zielenią i polu podzielonym biegnącymi przekątnie, krzyżującymi się krótszymi odcinkami toru. Na wytyczonym wzdłuż linii kolejowej długim, prostokątnym placu zlokalizowano zabudowania hipodromu. Pierwotnie, w 1898 r., istniały tylko trzy obiekty: otwarta trybuna dla widzów, pierwotne kasy totalizatora i budynek wagi (nieistniejące). Z tego okresu pochodziła również nieistniejąca już rampa przeładunkowa dla koni. Na pocz. I. 20-tych XX w. dokonano funkcjonalnego podziału placu na trzy mniejsze. Wzniesiono nowe budynki: w 1920 r. nieistniejącą już drewnianą siodlarnię, w 1921 r. obecny budynek wagi, w 1928 r. otwartą trybunę i nieistniejący drugi budynek totalizatora. Wykonano również dwie ziemne rampy wykorzystywane jako otwarte trybuny. W połowie I. 30-tych XX w. na miejscu wcześniejszego, wzniesiono nowy budynek totalizatora, zmodernizowano i rozbudowano obie trybuny, na pd. krańcu placu wzniesiono dwie murowane stajnie wyznaczające prostokątny, obsadzony drzewami dziedziniec. Zespół hipodromu (w tym budynek kasy totalizatora, trybuna I, trybuna II, stajnia) jest w dobrym stanie technicznym.

Dwór Sierakowskich, ul. Czyżewskiego 12

Dwór przy ul. Czyżewskiego 12 wzniesiony około 1790 r., boczne przybudówki i ryzality elewacji wschodniej i zachodniej pochodzą z XIX w. W ciągu XX w. przebudowano wnętrze oraz dodano lukarny od strony wschodniej i zachodniej. Poddany remontowi i pracom konserwatorskim w 2010 r. Dworek murowany z cegły, założony na planie kwadratu, z bocznymi dobudówkami i dwoma lekko występującymi ryzalitami na osiach elewacji frontowej i tylnej, dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), otynkowany z poziomym boniowaniem. Dachy czterospadowe z lukarnami, kryte dachówką esówką.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Dwór II Hiszpański, al. Niepodległości 781

Dwór II Hiszpański przy al. Niepodległości 781 wzniesiony został w 2 połowie XVII w. Dwór należał do przedstawicieli najznakomitszych gdańskich rodów mieszczańskich: Jerzego Cleefeldta, Dawida Schuma, Barbary Rogge, Hieronima Broena, Korneliusza Cruyssaerta, Joachima Ravensa, Judyty i Ernsta Uphagenów oraz Marii Colbe-Giesebrecht, Konkordii Ross, Wirginii Heinkirch, rodziny von Rexin (od 1737 r.), Przebendowskich (od 1756 r.) i Karla Wegnera (od 1804 r.). Pierwszy dwór był

prawdopodobnie drewniany, przypuszczalnie w latach 80-tych XVII w. wzniesiono budynek murowany. W 1734 r. Dwór Hiszpański został spalony. Na pocz. lat 20-tych XIX w. budynek zaadaptowano na stację pocztową. Nadbudowano wówczas ryglowe piętro, z siedemnastowiecznej budowli zachowała się tylko sklepiona kolebkowo piwnica i zewnętrzne ściany przyziemia. W 1876 r. budynek zaadaptowano na szkołę dla chłopców, w 1903 r. na mieszkalnia. Przyziemie dworu murowane z cegły, powyżej ściany w konstrukcji ryglowej, wypełnionej cegłą, na rzucie prostokąta, trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe). Dach dwuspadowy, kryty dachówką esówką. W elewacjach widoczna konstrukcja ryglowa, w szczytach słupy i rygle ułożone w skośną kratę. Dwór II tzw. Hiszpański w latach 1979-1981 został odrestaurowany, w 2006 r. był remontowany, jego stan techniczny jest dobry.

Zespół pałacowo-parkowy „Stawowie”, al. Niepodległości 618

Zespół pałacowo-parkowy „Stawowie” przy al. Niepodległości 618 założony został w 1856 r. przez Teodora Behrenda. Pałac neoklasycystyczny, rozbudowany w 1933 r. o skrzydło południowe, w latach 1945-1953 zaadaptowany na pogotowie opiekuńcze dla dzieci, w 1954 r. na szpitalny oddział chirurgiczny, w 1961 r. na szpital przeciwgruźliczy. Pałac murowany, otynkowany, założony na planie prostokąta, wydłużonego późniejszą rozbudową w kierunku wschodnim, podpiwniczony,

dwukondygnacyjny, z nadbudowaną trzecią kondygnacją w miejsce dawnego dwuspadowego dachu, kryty dachem półpłaskim dachem pokrytym papą. Po stronie wschodniej dobudowana wieża na planie kwadratu. Elewacja frontowa składa się z dwóch części: głównego, pierwotnego korpusu i późniejszego skrzydła. Główny korpus posiada kompozycję osiową, z dwukondygnacyjnym ryzalitem na osi. Ryzalit ozdobiony korynckimi pilastrami dźwigającymi profilowany gzyms.

Od strony elewacji frontowej przed pałacem znajduje się duży podjazd i kamienny mur oporowy ozdobiony kamiennymi donicami.

Park składa się z trzech części: parku górnego, dolnego oraz ogrodu użytkowego. Kompozycję parku urozmaicają zachowane do dziś takie elementy jak: się stawy, grota, punkt widokowy, układy zieleni, ścieżki oraz cenne okazy drzew.

Pałac z zespołu pałacowo-parkowego „Stawowie”, który nieużytkowany od wielu lat niszczeje, jest w średnim stanie technicznym. Park jest dobrze utrzymany.

Zespół sądowo-więzienny (Sąd Powiatowy, więzienie z budynkiem świetlicy, dom dozorczy, portiernia), ul. 1 Maja 10/ Grottgera 3/ Grottgera 5

Zespół sądowo-więzienny zlokalizowany został na terenie zajmowanym przez jeden z dworów patrycjuszów gdańskich (tzw. dwór XIII). W 1893 r. wzniesiono tu budynek Sądu, połączony od północy z więzieniem. W l. 1913-1915 dokonano jego rozbudowy; od strony zachodniej dobudowano dwukondygnacyjne skrzydło na planie litery „L”, a na tyłach więzienia wzniesiono dom z mieszkaniem dla dozorczy więzienia, połączony z nim korytarzem. W latach 20-tych XX w. w związku z likwidacją więzienia przebudowano

całkowicie skrzydło więzienne zmieniając w sposób istotny elewacje budynku. Architektura zespołu wykazuje jednolite, spójne cechy stylowe określone jednorodnym detałem architektonicznym – opaski okienne, gzymsy, okapy, kamienne parapety, licowane cegłą naroża. W l. 90-tych XIX w. wzniesiono świetlicę, którą rozbudowano w l. 20-tych XX w. Budynki d. domu dozorczy więzienia, portierni i świetlicy o ubogim detalu, lecz w całości utrzymane w charakterze zespołu.

Budynki z zespołu są w dobrym stanie technicznym.

Szkoła żeńska - ob. II Liceum Ogólnokształcące i kapliczka przydrożna, al. Niepodległości 751

Szkoła żeńska (ob. II Liceum Ogólnokształcące) przy al. Niepodległości 751 wzniesiona w latach 1903-1904, według projektu Paula Puchmüllera, w stylu eklektycznym nawiązującym do renesansu gdańskiego, z przeznaczeniem na szkołę żeńską z internatem, przekształcona w okresie międzywojennym na szkołę dla chłopców i dziewcząt im. Bolesława Chrobrego, od 1951 roku do dnia dzisiejszego funkcjonuje jako liceum tego samego imienia. Budynek murowany, z czerwonej cegły licowej z tynkowanymi detalami architektonicznymi,

na planie prostokąta z płytkim zdwojonym ryzalitem frontowym i dwiema bocznymi dobudówkami od strony pn. i pd., czterokondygnacyjny (w tym użytkowe poddasze), podpiwniczony. Dach mansardowy, kryty dachówką esówką i karpówką. Elewacje na wysokim cokole zwieńczonym wydatnym, profilowanym gzymsiem, zdobione poziomymi pasami z tynku, okna ujęte tynkowymi opaskami, zwieńczone ceglany, odcinkowymi łukami odciążającymi z wyeksponowanymi tynkowanymi uszakami i zwornikiem. Na osi elewacji frontowej zdwojony ryzalit, w parterze wejście główne zwieńczone tynkowanym, półkolistym frontonem wspartym na uskokowym, płaskim gzymsie dźwiganym przez wolutowe wsporniki, w polu tympanonu sgraffito przedstawiające tarczę herbową z orłem, którą otacza dekoracja roślinna. Ryzalit zwieńczony zdwojonym, trójkątnym szczytem o miękkich spływach flankowanych obeliskowymi sterczynami, pole szczytu dekorowane pilastrami i profilowanymi, szerokimi gzymsami międzykondygnacyjnymi.

Budynek szkoły jest w dobrym stanie technicznym.

Sanatorium „Ostseesanatorium” - obecnie dom wielorodzinny, ul. Sobieskiego 35

Budynek dawnego Sanatorium Bałtyckiego (Ostseesanatorium) - obecnie dom wielorodzinny przy ul. Sobieskiego 35 wzniesiony w l. 1894-1895, zaprojektowany przez Wilhelma Wenera, w stylu neorenesansowym. W l. 1920-23 funkcjonowała tu pierwsza polska ochronka dla dzieci. Do roku 1928 r. był miejscem spotkań towarzystw polonijnych. W 1929 r. w budynku dawnego sanatorium otwarto hotel „Polonia”. Od 1945 r. był siedzibą Urzędu Miejskiego, a po przeniesieniu urzędu do ratusza, pełni

wsparty na dwóch parach słupów. Wnętrze otaczają drewniane empory, z których wschodnia, organowa, w części środkowej jest wyłamana półkoliście

W l. 2021-2022 wymieniono pokrycie dachu kościoła na nowe, wieża jest w dobrym stanie, natomiast elewacje korpusu kościoła są w średnim stanie technicznym, miejscami zawilgocone, widoczne są ubytki tynku.

Kaplica p.w. NMP i Św. Andrzeja Boboli, ul. Powstańców Warszawy 15

Kaplica p.w. NMP i Św. Andrzeja Boboli przy ul. Powstańców Warszawy 15 wzniesiona została w latach 1869-1870, w stylu neogotyckim. Murowana z czerwonej cegły licowej na kamiennej podmurówce, na rzucie prostokąta, z małym, wyodrębnionym prezbiterium i przybudówkami po jego bokach, kryta dachem dwuspadowym. W elewacjach bocznych trzy ostrołukowe okna z witrażami z 1973 r. wykonanymi według projektu F. Duszenki. Ściany szczytowe zwieńczone trójkątnie. W elewacji frontowej nad wejściem ostrołukowa płycina z mozaiką przedstawiającą św. Andrzeja Bobolę z 1974 r. We wnętrzu płaski strop drewniany na profilowanych belkach, w prezbiterium sklepienie krzyżowe. Kaplica jest w dobrym stanie technicznym.

Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. NMP Wniebowziętej Gwiazda Morza wraz z plebanią i starodrzewem, ul. Kościuszki 19-21

Kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. NMP Wniebowziętej Gwiazda Morza przy ul. Kościuszki 19-21 wzniesiony został w 1902 r. dzięki staraniom sopockich katolików jako „Dom Stowarzyszeń Katolickich” i prowizoryczny kościół, właściwa świątynia miała zostać wybudowana później. W 1902 r. sprowadzono trzy dzwony odlane w Apoldzie, organy firmy Saher z Frankfurtu nad Menem oraz ołtarze z Monachium. W 1925 r. do kościoła została dobudowana kaplica chrzcielna, a w 1931 r. wieża została podwyższona o 2 metry.

Kościół neogotycki, murowany z czerwonej cegły licowej, na planie prostokąta, od zachodu prezbiterium na planie połowy ośmioboku, które flankowane jest prostokątnymi w rzucie zakrystiami, do korpusu od południa i północy przylegają dwie kruchty: od południa na rzucie połowy ośmioboku, od północy na rzucie prostokąta, od wschodu wtopiona w bryłę główną wieża ujęta po bokach dwukondygnacyjnymi klatkami schodowymi i parterowymi kruchtami. Dach wielospadowy, kryty łupkiem. Wieża czterokondygnacyjna zwieńczona ostrosłupowym hełmem. Elewacje zdobione ostrołukowymi oknami i lizenami, zwieńczone profilowanym gzymsem wspartym na kostkowych konsolkach. W elewacji wschodniej, w przyziemiu wieży, wejście główne ujęte ozdobnym portalem, otwór drzwiowy zwieńczony łukiem ostrym, portal zwieńczony trójkątnym szczytem, ujętym od góry wydatnym, profilowanym gzymsem na kostkowych wspornikach, w polu środkowym szczytu dekoracja w tynku przedstawiająca postać Anioła. Kościół jednonawowy, we wnętrzu wzdłuż ścian południowej i północnej ustawione są drewniane empory. Kościół jest w dobrym stanie technicznym.

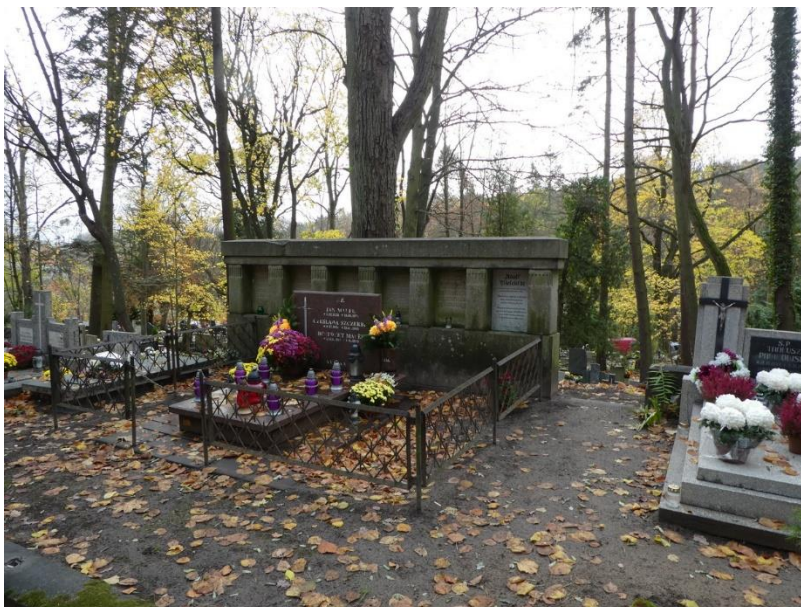
Cmentarz z kaplicą przedpogrzebową - ob. budynkiem Zarządu Cmentarza Komunalnego oraz grobowcem rodziny von Herbst, ul. Malczewskiego 30-35

Cmentarz przy ul. Malczewskiego 30-35 założony został w 1878 r. przez gminę sopocką, ale większość pochówków miały tu osoby wyznania luterańskiego. Pod koniec XIX w. na cmentarzu powstała kaplica przedpogrzebowa, kostnica oraz zabudowania gospodarcze. W 1921 r. zbudowana została kaplica grobowa von Herbstów według projektu Heinricha Dunkela. Po II wojnie światowej cmentarz nadal należał do miasta i otrzymał nazwę „Cmentarza Komunalnego w Sopocie”.

Większość nagrobków z pochówków luterańskich

została zniszczona, najstarsze zachowane do dziś pochodzą z l. 1915-1916. Rozplanowanie cmentarza jest zgodne z ukształtowaniem terenu, w dolnej części podzielony jest alejkami na kwatery (alejki obsadzone lipami), w środkowej ukształtowany tarasowo, w pn.-zach. ma swobodny układ, a porastająca go roślinność ma charakter leśny – bogaty drzewostan (występują tu dęby, wiązy, żywotniki, buki, brzozy, sosny).

Cmentarz jest dobrze utrzymany, drzewa w dobrej kondycji zdrowotnej, historyczny układ czytelny, nagrobki z okresu międzywojennego zachowane fragmentarycznie, zachowana krata z 2 poł. XIX w.

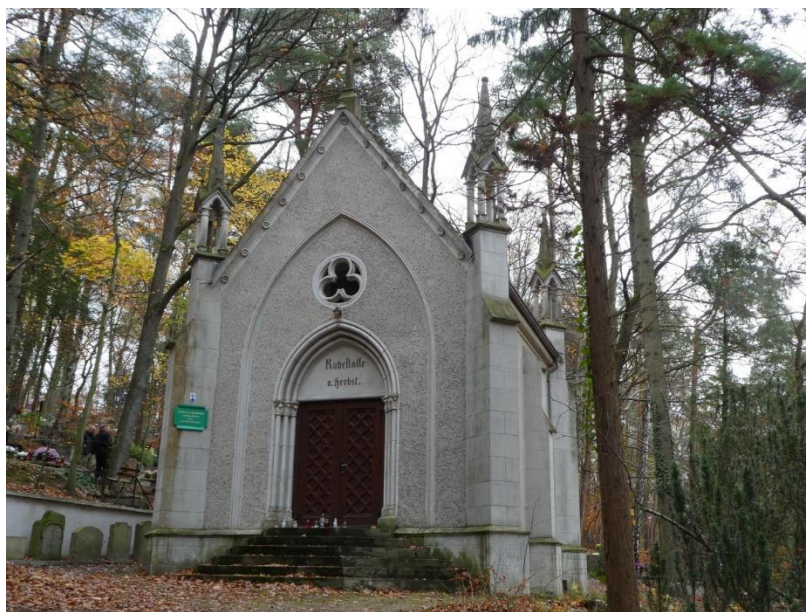

Kaplica przedpogrzebowa wzniesiona w ostatniej ćwierci XIX w., neogotycka. Murowana, z czerwonej cegły licowej, dwukondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach dwuspadowy, kryty dachówką karpiówką. Elewacja frontowa z dwukondygnacyjnym ryzalitem zwieńczonym trójkątnym szczytem ze sterczyną, ujęty od góry rolkowym gzymsem, ryzalit zdobiony dużą płyciną zwieńczoną pseudomachułami zdobionymi wgłębnyimi krzyżami, okna w ryzalicy prostokątne, pozostałe okna w elewacji frontowej ostrołukowe. Nad oknami pseudomachuły, powyżej wydatny gzyms kostkowy.

Budynek d. kaplicy przedpogrzebowej jest w średnim stanie technicznym, fundamenty zawilgocone, w partii przyziemia lico cegły uszkodzone, miejscami brak spoinowania

Kaplica grobowa rodziny von Herbs wzniesiona w 1925 r. według projektu Heinricha Dunkela.

Murowana, otynkowana, jednokondygnacyjna, zwieńczona dachem dwuspadowym, krytym dachówką karpiówką. Bryła oszkarpowana, elewacje artykułowane ostrołukowymi blendami. Na osi elewacji frontowej ostrołukowy portal z obniżonymi kolumnami, których głowice zdobione są liśćmi akantu, dźwigającymi uskokowo ułożone półwałki ostrołukowo schodzące się ku górze. Elewację flankują uskokowe szkarpy zwieńczone pinaklami. Kaplica grobowa rodziny von Herbst jest w dobrym stanie technicznym.

Cmentarz katolicki z kaplicą przedpogrzebową, ul. Malczewskiego 18-20

Cmentarz katolicki z kaplicą przedpogrzebową przy ul. Malczewskiego 18-20 powstał około 1903 r. powiększony w 1904 i 1920 r., brama i kaplica cmentarna zaprojektowana została przez Paula Puchmüllera, z okresu założenia cmentarza zachowały się jedynie dwa nagrobki. Cmentarz zajmuje powierzchnię 6 ha, jego układ jest regularny, z osiowo usytuowaną aleją główną, przy której znajduje się krzyż z ozdobnym żeliwnym ogrodzeniem, alejki obsadzone są lipami i żywotnikami. W części zachodniej zachowały się pochodzące z lat 1903-1904

regularne kwatery z żeliwnymi kopcami. W części tej znajduje się również kaplica przedpogrzebową z I ćw. obecnego stulecia, przebudowana po roku 1945. Część wschodnia z 1920 r. ma układ mniej regularny. Zadrzewienie cmentarza ma charakter parkowy. Układ cmentarza czytelny, drzewa w dobrej kondycji zdrowotnej. Kaplica oraz brama są w dobrym stanie technicznym.

Cmentarz Żydowski, ul. Malczewskiego 32

Cmentarz Żydowski przy ul. Malczewskiego 32 założony został w 1913 r. wraz z powstaniem gminy Żydowskiej, zajmuje 0,5 ha powierzchni. Cmentarz był czynny do końca 1938 r., ale oficjalnie zamknięto go w 1948 r. W czasie II wojny światowej nekropolia była niszczone, proces ten pogłębiał się w latach powojennych, zniszczeniu uległo ogrodzenie, elementy dekoracyjne, płyty nagrobne. W l. 80-tych XX w. rozpoczęto prace porządkowe na cmentarzu, które zakończyły się

udostępnieniem cmentarza do zwiedzania w maju 1990 r.¹⁵² Obecnie jest ogrodzony z posadowioną na osi murowaną, trójprzęsłową bramą z napisem w języku hebrajskim „Oto Brama do Boga”, oś cmentarza podkreśla lipowa aleja, po bokach której urządzono dwie kwatery, aleja kończy się kwaterą z ustawionym na niej pomnikiem, gdzie do 1939 r. była kaplica grobowa. W większości nagrobki na cmentarzu są uszkodzone, brak wielu macew, zachowały się same ogrodzenia, tylko pojedyncze,

¹⁵² Informacje na temat cmentarza ze strony Sztetl, https://sztetl.org.pl/he/towns/s/797-sopot-svpvt/114-bty-qbrvt/33235-cmentarz-zydowski-w-sopocie#footnote1_foinhe1 [strona Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, dostęp 8.10.2021 r.];

zachowane macewy mają czytelne inskrypcje, cmentarz luźno porastają samosiejki, niektóre z nich znacznych rozmiarów.

Cmentarz jest zaniedbany, nagrobki i brama w złym stanie technicznym.

Kapliczka przydrożna Stella Maris, Al. Niepodległości/ul. Malczewskiego

Kapliczka przydrożna Stella Maris usytuowana u zbiegu Al. Niepodległości i ul. Malczewskiego wzniesiona w 1928 r. zaprojektowana przez Paula Puchmüllera, ze sztucznego kamienia, częściowo z piaskowca, otynkowana, zbudowana na podstawie z granitu na rzucie koła.

Dach kopułasty, kryty blachą miedzianą, zwieńczony krzyżem żeliwnym z promieniami, otwarta czterema półkolistymi arkadami filarowymi, po których zewnętrznej stronie kolumny o głowicach korynckich dźwigających belkowanie. Nad belkowaniem, na osiach kolumn, postacie klęczących aniołów. We wnętrzu na wysokim wielobocznym postumencie figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Na fryzie belkowania napis: AVE MARIS STELLA.

Dzięki przeprowadzonej restauracji w l. 2020-2021 kapliczka jest w dobrym stanie technicznym.

Zespół strzelnicy miejskiej, ul. Moniuszki 10

Zespół strzelnicy miejskiej przy ul. Moniuszki 10 - dawny hotel „Parkowy, ob. hotel „Opera”, wybudowany jako miejska strzelnica myśliwska w 1910 r., właścicielem posesji był wówczas Paul Renz, obok budynku głównego wybudowano budynek gospodarczy w konstrukcji ryglowej oraz chłodnię służącą do przechowywania upolowanej zwierzyny. W 1911 r. do budynku głównego od wschodu dobudowano werandę. W tym samym roku powstał projekt drewnianych pawilonów do ćwiczeń strzelniczych oraz projekt wykopów ziemnych strzelnicy. Ich projektantem i wykonawcą był Felix Dost. W 1977 r. budynek zmodernizowano (przemurowano elewację frontową i tylną).

Budynek główny o konstrukcji mieszanej, przyziemie murowane, otynkowane, górne kondygnacje drewniane (ryglowe), trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach

dwuspadowy, kryty dachówką karpiówką. Wszystkie elewacje na wysokości drugiej kondygnacji oraz szczyty poddasza odeskowane w układzie pionowym.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Budynek mieszkalny, d. schronisko strzeleckie, ul. Andrzeja Struga 6

Budynek mieszkalny, następnie schronisko strzeleckie, tzw. Domek Myśliwski (Jagdhaus, Jägerhaus) przy ul. Andrzeja Struga 6, obecny dom wzniesiony został pod koniec XIX w. na cele mieszkalne przy ul. Gdańskiej (ob. al. Niepodległości). Zagrożony rozbiórką został przeniesiony w 1908 r. dzięki staraniom Towarzystwa Upiększania Miasta do obecnej lokalizacji. Zakupiony przez Towarzystwo Strzeleckie Myśliwych, przeznaczony został na schronisko przy strzelnicy miejskiej.

Po pierwszej wojnie światowej w budynku tym mieszkał

leśniczy Emil Stock i gajowy Bernhard von Rositzki. Po drugiej wojnie światowej decyzją Zarządu Miejskiego Ligi Ochrony Kraju rozebrano górną część wieżyczki, a wschodnią połac dachową wydłużono. Budynek wzniesiony jest w konstrukcji drewnianej, szkieletowej, oszalowany. Dwukondygnacyjny, druga kondygnacja lekko nadwieszona, dach dwuspadowy, kryty papą, okapy wsparte na snycersko opracowanych końcówkach belek. W narożniku pd.-wsch. trójboczny ryzalit (pozostałości dawnej wieżyczki), w elewacji wsch. dwukondygnacyjny ryzalit poprzedzony niską werandą, w elewacji pn. dwukondygnacyjna weranda, w elewacji zach. dwukondygnacyjny ganek. Deski szalujące drugą kondygnację zakończone ozdobnie u dołu.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Budynek klubu sportowego, ob. restauracja, ul. Wybickiego 48

Budynek klubu sportowego, ob. restauracja przy ul. Wybickiego 48 zbudowany został w 1907 r. na terenie Parku Północnego, przeniesiony na Boisko Stulecia w 1927 r., o architekturze kurortowej inspirowanej narodowym stylem norweskim. Wybudowany z drewna, w konstrukcji wieńcowo-zrębowej, na ceglanej podmurówce, kryty dachem czterospadowym z lukarnami w kształcie wolicz oczu, dach pokryty dachówką karpiówką. W elewacji frontowej wejście główne w podcieniu wspartym na snycersko zdobionych kolumnach, w podobnym typie wykonano kolumnienki w oknach. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Założenie willowo-ogrodowe, ul. 23 Marca 68/70

Założenie willowo-ogrodowe przy ul. 23 Marca 68/70 wraz z założeniami przy nr 72 i 74 zaprojektowane zostało przez architekta Gebrunera, projekt zrealizowano w l. 1920-1922. Budynek wzniesiony na planie zbliżonym do litery L, trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe) z suteroną, kryty dachem czterospadowym z lukarnami. Wzniesiony w konstrukcji drewnianej – szkieletowej, opieranej deskami, podpiwniczenie murowane, otynkowane, dach kryty dachówką zakładkową z wydatnymi okapami. Elewacja frontowa czteroosiowa, osie na pierwszej i drugiej kondygnacji przesunięte względem siebie. W połaciach dachowych nad pierwszą i czwartą osią od zachodu drugiej kondygnacji lukarny zwieńczone dachami dwuspadowymi z wydatnymi okapami.

Budynek jest w ogólnym stanie technicznym dobrym, dach wyremontowany, widoczne jest jednak zużycie desek z opierzenia elewacji południowej.

Założenie willowo-ogrodowe, ul. 23 Marca 72

Założenie willowo-ogrodowe przy ul. 23 Marca 72 wraz z założeniami przy nr 68/70 i 74 zaprojektowane zostało przez architekta Gebrunnera, projekt zrealizowano w l. 1920-1922. Budynek wzniesiony na planie zbliżonym do prostokąta, z ryzalitem na rzucie prostokąta w elewacji frontowej (pd.), ryzalitem na rzucie połowy ośmioboku w elewacji zach. i gankiem na rzucie prostokąta w elewacji wsch. oraz murowaną, współczesną dobudówką na rzucie prostokąta w elewacji tylnej (pn.), trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), kryty dachem czterospadowym

z wydatnymi okapami, z lukarnami, ryzalit w elewacji frontowej jednokondygnacyjny, zwieńczony dachem cebulastym, ryzalit w elewacji zachodniej jednokondygnacyjny, zwieńczony dachem trójspadowym. Drewniany, w konstrukcji szkieletowej opieranej deskami w układzie poziomym w parterze i pionowym na piętrze, na wysokiej, murowanej, otynkowanej podmurówce, dach kryty dachówką esówką. Okna w elewacji frontowej i zachodniej z okiennicami. Elewacje zdobione gzymsem międzykondygnacyjnym i wieńczącym.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Założenie willowo-ogrodowe, ul. 23 Marca 74

Założenie willowo-ogrodowe przy ul. 23 Marca 74 wraz z założeniami przy nr 72 i 74 zaprojektowane zostało przez architekta Gebrunnera, projekt zrealizowano w l. 1920-1922. Budynek wzniesiony na planie zbliżonym do prostokąta, z prostokątnym w rzucie ryzalitem w elewacji frontowej, trójkondygnacyjny (dwie ostatnie kondygnacje w formie poddasza użytkowego), z suteroną od południa, kryty dachem dwuspadowym z lukarnami w pości wschodniej i zachodniej. Drewniany, w konstrukcji szkieletowej opieranej deskami w układzie pionowym, na wysokiej murowanej z cegły licowej podmurówce, dach kryty dachówką karpówką.

Wejście główne w elewacji wschodniej. W elewacji frontowej na dwóch pierwszych osiach od zachodu ryzalit, zwieńczony balkonem z drewnianą balustradą. Elewacje zwieńczone wydatnym, drewnianym gzymsem.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. 3 Maja 16

Kamienica przy ul. 3 Maja 16 wzniesiona w 1904 r. przez Paula Wohlera, zaprojektowana przez Felixa Dosta, secesyjna, z elementami stylu kurortowego. Budynek murowany, otynkowany, kondygnacja poddasza w konstrukcji ryglowej, na planie litery L, czterokondygnacyjny (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach naczółkowy, kryty dachówką esówką. W narożniku pd.-zach. elewacji frontowej drewniana trójkondygnacyjna weranda. Na 4 i 5 osi do pd.-wsch. ryzalit zwieńczony wklęsło-wypukłym szczytem. W narożniku pn.-zach. półkoliste balkony. Na pierwszej kondygnacji otwory okienne zwieńczone łukami koszowymi i odcinkowymi. Okna ujęte od góry opaskami z kluczami.

Budynek jest w stanie ogólnym dobrym, niemniej elewacje są zabrudzone, natomiast balkony na pierwszej i drugiej kondygnacji silnie zawilgocone, co może być przyczyną destrukcji barier.

Willa „Hubertus”, ul. Abrahama 5-7

Willa „Hubertus” przy ul. Abrahama 5/7 wzniesiony w 1923 r., w stylu neorenesansowym. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta z ryzalitami na planie prostokąta oraz werandami na rzucie wycinka koła, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach mansardowy kryty dachówką karpiówką z lukarnami oraz wolimi okami. W elewacji frontowej dwukondygnacyjny ryzalit zwieńczony szczytem zdobionym kolumnami i wolutami, po jego wschodniej stronie weranda zwieńczona tarasem z kutą, dekoracyjną balustradą. Elewacje zdobione profilowanymi gzymsami, parter boniowany, ryzalit na drugiej kondygnacji zdobiony zdwojonymi jońskimi kolumnami dźwigającymi belkowanie.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Willa z ogrodem, ul. Abrahama 10

Willa z ogrodem przy ul. Abrahama 10 wzniesiona w 1922 r., eklektyczna. Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze), podpiwniczona. Dach naczółkowy, kryty dachówką esówką. Na osi elewacji frontowej trójkon-dygnacyjny, półkolisty ryzalit, w połaci dachowej monumentalna lukarna kryta dachem trójspadowym. Okna parteru ujęte półkuliście zwieńczonymi płycinami, okna drugiej kondygnacji ryzalitu zwieńczone łukiem pełnym. Naroża elewacji frontowej wyoblone.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym, ogród dobrze utrzymany.

Willa, ul. Andersa 25

Willa przy ul. Andersa 25 wzniesiona w 1906 r., z cechami tzw. stylu kurortowego. Murowany, otynkowany, na planie prostokąta, dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach naczółkowy, kryty dachówką zakładkową. Elewacje na wysokim ceglany cokole. W elewacji frontowej dwukondygnacyjny ryzalit pozorny wchodzący w kondygnację poddasza. Część okien zwieńczona łukiem odcinkowym, część o wykroju prostokąta stojącego. Wejście poprzedzone dwuspadowym daszkiem na drewnianych, zdobionych snycersko słupach. W narożniku pd.-zach. dwukondygnacyjna weranda wpięta w bryłę budynku, o snycersko zdobionych ścianach.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Zespół willi (ul. Andersa 27) z budynkiem gospodarczym (ul. Paderewskiego 12)

Willa przy ul. Andersa 27 wzniesiona została w 1911 r., modernistyczna. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta z prostokątnymi w rzucie ryzalitami, trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), z suteroną. Dach czterospadowy, z lukarnami, kryty dachówką karpiowką. Elewacja frontowa na wysokim cokole odcięтым profilowanym gzymsem, zdobiona pilastrami dźwigającymi wydatne okapy zdobione od dołu kasetonami, na osi drugiej kondygnacji płycina z tarczą herbową z okuciovym ornamentem podtrzymywana przez

dwie postaci kobiecą i męską. W narożniku pn.-wsch. ośmioboczna wieża kryta kopulastym hełmem. Ściany wieży zdobione pilastrami i płycinami z koszami owoców i girlandami, w kondygnacji poddasza - głowami lwów. W elewacji wschodniej ganek zwieńczony tarasem z tralkową balustradą. W elewacji zachodniej dwukondygnacyjny ryzalit o lekko wypukłym froncie, w górnej kondygnacji loggia z arkadowym prześwitem. Elewacja nad ryzalitem zwieńczona półkolistym szczytem zdobionym groteską i wydatnym gzymsem wspartym na kostkach, na drugiej kondygnacji elewacji zachodniej po stronie południowej płycina z płaskorzeźbą Flory.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Dawny budynek gospodarczy ze stajnią przy ul. Paderewskiego 12, obecnie mieszkalny, wzniesiony około 1920 r. Murowany, otynkowany, na planie prostokąta, dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe). Dach czterospadowy, kryty dachówką esówką. Elewacje na wysokości kondygnacji poddasza oszalowane deskami zakończonymi od dołu półkolistie.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Armii Krajowej 68

Kamienica przy ul. Armii Krajowej 68 wzniesiona w 1912 r., w stylu eklektycznym. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta, z wewnętrznym podwórkiem-studnią, czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach wielospadowy, kryty dachówką karpiowką. Elewacja frontowa, symetryczna, pięcioosiowa, na osi wejście główne, powyżej półkolisty wykusz ze zdwojonym gzymsem wieńczącym, nakryty hełmem. Na skrajnych osiach loggie z prześwitami zwieńczonymi lukami koszowymi. Elewację zdobią płyciny z dekoracją florystyczną.

Budynek jest w średnim stanie technicznym, znaczne ubytki tynku zagrażające detalowi architektonicznemu, ściany zawilgocone, drzwi główne w złym stanie technicznym, zawilgocone, w dolnej części złuszczone farba powoduje niszczenie drewna, część stolarki okiennej zaniedbana, ze złuszczonej farbą.

Willa, ul. Ceynowy 3

Willa przy ul. Ceynowy 3 wzniesiona została w 1898 r. w stylu neorenesansowym. Murowana, otynkowana, trójkondygnacyjna (w tym użytkowe poddasze), kryta dachem dwuspadowym, z szerokim okapem ze snycersko opracowanymi końcówkami belek. Pośrodku fasady mocno wysunięty ryzalit zwieńczony tarasem z tralkową balustradą. Fasada zdobiona pilastrami z jońskimi kapitelami, nad oknami naczółki na akantowych wspornikach, pod oknami ryzalitu płyciny ze zdobieniami okuciowymi z kaboszonami, nad ryzalitem elewacja zwieńczona trójkątnym szczytem z maskaronem z dekoracją florystyczną oraz z profilowanym gzymsem. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Chmielewskiego 9

Willa przy ul. Chmielewskiego 9 wzniesiona w 1910 r., według projektu Heinricha Dunkela, o wystroju modernistycznym, z elementami zaczerpniętymi z motywów ludowych. Murowana, otynkowana, w elewacji bocznej dwie lukarny w konstrukcji ryglowej, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach wielospadowy, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej ryzalit o zaokrąglonych narożach, zdobiony geometryczną dekoracją w tynku, zwieńczony trójkątnym szczytem. W elewacji frontowej i bocznej (pd.) balkony z drewnianymi barierami w stylu ludowym. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Pensjonat „Irena”, ul. Chopina 36

Pensjonat „Irena” przy ul. Chopina 36 wzniesiony w 1906 r. jako pensjonat dla Henryka Maxa przez firmę budowlaną arch. Adolfa Bielefeldta, o architekturze kurortowej inspirowanej narodowym stylem norweskim, w 1912 r. przebudowano werandę, a w 1917 r. częściowo piwnicę. Murowany, otynkowany, na planie prostokąta z licznymi ryzalitami, czterokondygnacyjny (w tym dwukondygnacyjne poddasze), podpiwniczony. Dachy dwuspadowe o przenikających się kalenicach pod kątem prostym, kryty dachówką karpiówką. W elewacji frontowej (szczytowej) murowana, wąska weranda zwieńczona tarasem z murowaną barierą, w narożniku pn.-wsch. drewniana weranda kryta częściowo spadzistym dachem, który przesłania zadaszony taras. Weranda zdobiona pilastrami w stylu norweskim. Wejście główne po stronie zachodniej w formie mocno cofniętego od lica ganku. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Willa z ogrodem Fredricha Basnera, ul. Chrobrego 48

Willa z ogrodem Fredricha Basnera przy ul. Chrobrego 48 wzniesiona w l. 1909-1910, neogotycka, zaprojektowana przez arch. Adolfa Bielefeldta dla kupca F. Basnera.

Murowana, z czerwonej cegły licowej, na planie kwadratu, trójkondygnacyjna (z użytkowym poddaszem), z suteroną. Dach czterospadowy, kryty dachówką esówką. Elewacja frontowa z ryzalitem zwieńczonym tarasem z barierą w kształcie pseudo-blankowania, pomiędzy oknami drugiej kondygnacji ryzalitu zdwojone kolumny, okna ujęte rozglifionymi od góry płycinami biegnącymi przez wszystkie kondygnacje. Podobnie rozwiązana została elewacja tylna. Elewacja wschodnia artykułowana ostrołukowymi oknami, na jej osi pięcioboczna weranda. Wejście główne w elewacji zachodniej ujęte ostrołukowym, rozglifionym uskokowym portykiem. Ogród założony w tych samych latach co willa, z zachowanym starodrzewem. Budynek jest w dobrym stanie technicznym, ogród dobrze utrzymany.

Kamienica, ul. Czyżewskiego 13

Kamienica przy ul. Czyżewskiego 13 wzniesiona w 1907 r., w stylu secesyjnym, przez A. Fischera. Murowana, otynkowana, kondygnacja poddasza w konstrukcji ryglowej, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach mansardowy, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej i bocznej (pn.) jednokondygnacyjne ryzality zwieńczone tarasami z kutymi, ozdobnymi balustradami oraz balkony z kutymi, ozdobnymi balustradami, w kondygnacji poddasza w elewacji frontowej balkony z drewnianymi balustradami.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Grunwaldzka 4/6

Kamienica przy ul. Grunwaldzkiej 4/6 wzniesiona w l. 1910-1920, w stylu secesyjnym, z wykorzystaniem fundamentów wcześniejszego, mniejszego obiektu, jej pierwszym właścicielem był Paul Griep.

Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona.

Dach mansardowy, kryty dachówką zakładkową i karpówką. Elewacja frontowa asymetryczna, z pseudoryzalitem zwieńczonym trójkątnym szczytem i dwoma półkolistymi wykuszami. Szczyt pseudoryzalitu zdobiony owalnym okienkiem, powyżej którego umieszczono girlandę i kartusz. Wykusze opasane girlandami, zwieńczone tarasami, w przestrzeni pomiędzy wykuszami ozdobne lizeny. Do wykuszy przylegają balkony z ażurowymi, kutymi balustradami.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Pensjonat z zespołu "Domu Polskiego", ul. Grunwaldzka 11

Pensjonat z zespołu "Domu Polskiego" przy ul. Grunwaldzkiej 11 wzniesiony ok. 1890 r., w stylu kurortowym. Murowany, otynkowany, dwukondygnacyjny, podpiwniczony. Dach jednospadowy, kryty papą, o wydatnych okapach wspartych na snycersko opracowanych końcówkach belek. W elewacji frontowej dwukondygnacyjna weranda o snycersko zdobionych ścianach, elewacja zdobiona profilowanym gzymsem międzykondygnacyjnym. W elewacji południowej drewniany wykusz o ścianach zdobionych dekoracjami snycerskimi, elewacja południowa poprzedzona tarasem ze schodami. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Budynek mieszkalny, ul. Grunwaldzka 17

Budynek mieszkalny przy ul. Grunwaldzkiej 17 wzniesiony w 2 poł. XIX w., neoklasycyistyczny. Murowany, otynkowany, na planie prostokąta z ryzalitami w elewacji pn. i wsch., dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), niepodpiwniczony. Dach mansardowy, kryty dachówką karpiówką. Elewacja frontowa ukształtowana symetrycznie, ze schodkowym szczytem facjaty zamkniętym trójkątnym zwieńczeniem. Na osi elewacji frontowej wejście główne, poprzedzone drewnianym gankiem na czterech słupach dźwigających balkon z drewnianą, ażurową balustradą. Szczyt facjaty ujęty od góry profilowanym gzymsem. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Dom, ul. Grunwaldzka 33

Dom przy ul. Grunwaldzkiej 33 wzniesiony w l. 1920-1930, z elementami stylu neoklasycyistycznego. Budynek w konstrukcji mieszanej, przyziemie murowane, poddasze w konstrukcji szkieletowej, dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe). Dach mansardowy z lukarnami, kryty dachówką esówką. Elewacje zdobione pseudorustykalnym boniowaniem. W elewacji frontowej czterokolumnowy portyk ze zmodernizowanymi kolumnami doryckimi, dźwigający wystającą z połąci dachowej drewnianą lukarnę krytą dachem pulpityowym, jej część centralna zaakcentowana konstrukcją ryglową z podwyższeniem zwieńczonym dachem dwuspadowym, za nią, w górnej połąci mansardy trójkątna lukarna z uwidoczną konstrukcją ryglową. Podobna lukarna w połąci południowej, pod nią drewniany wykusz i kolejna ryglowa lukarna.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Grunwaldzka 70

Kamienica przy ul. Grunwaldzkiej 70 wzniesiona w 1905 r., w stylu secesyjnym. Murowana, otynkowana, kondygnacja poddasza w konstrukcji ryglowej.

Zbudowana na rzucie prostokąta, z dwiema oficynami bocznymi. Czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), kryta dachem dwuspadowym z dachówką karpiówką. Fasada z ryzalitem przy narożu pn.-wsch. i wnękami balkonowymi po stronie zachodniej oraz balkonami na 2 i 3 kondygnacji nad wejściem głównym.

Śródkowa oś fasady oraz narożnik pn.-wsch. zwieńczone trójkątnymi szczytami w konstrukcji szkieletowej, u dołu wystające snycersko opracowane końcówki belek. Wydatne okapy szczytów podparte dekoracyjnymi wspornikami. Partia cokołowa i pierwsza kondygnacja wydzielone profilowanymi gzymsami. Fasada zdobiona dekoracją sztukatorską o motywach okuciowych i roślinnych.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Haffnera 13

Kamienica przy ul. Haffnera 13 wzniesiona w 1908 r., w stylu eklektycznym. Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach kolankowy kryty dachówką zakładkową. W elewacji frontowej ryzalit zwieńczony wklęsło-wypukłym szczytem, w narożniku pd.-wsch. murowana trójkondygnacyjna weranda. Elewacje zdobione profilowanymi gzymsami międzykondygnacyjnymi, otwory okienne pierwszej kondygnacji i werandy zwieńczone łukami odcinkowymi i koszowymi. Pomiędzy oknami pierwszej i drugiej kondygnacji werandy kolumny z korynckimi kapitelami.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Willa , ul. Haffnera 72

Willa przy ul. Haffnera 72 wzniesiona w l. 1910-1915, w stylu neoklasycystycznym. Murowana, otynkowana na planie zbliżonym do kwadratu, z ryzalitami, trójkondygnacyjna, w tym poddasze użytkowe. Dach mansardowy, kryty blachą na rąbek stojący. Naroża elewacji i ryzalitów boniowane. W elewacji frontowej dwukondygnacyjny ryzalit zwieńczony tympanonem, okna pierwszej kondygnacji zwieńczone łukiem pełnym, ujęte delikatnymi opaskami, w elewacji południowej ganek zwieńczony tarasem z murowaną balustradą, w narożniku pd.-wsch. trójkondygnacyjna wieża zwieńczona tarasem z balustradą o tych samych formach co balustrada nad gankiem.

Budynek jest w bardzo dobrym stanie technicznym.

Willa "Stolzenfels", ob. willa Krystyna, ul. Haffnera 86

Willa "Stolzenfels", ob. willa Krystyna przy ul. Haffnera 86 wzniesiona w 1870 r.

Pierwszym jej właścicielem był rentier Hermann Grundt, dla którego najprawdopodobniej zbudowano willę.

W książce adresowej z 1898 r. wymieniono osobno właściciela nieruchomości H. Grunta oraz właściciela posiadłości H. Scheringa. W 1904 r. willę wraz z gruntami wykupił Hugo Werminghoff otwierając w niej hotel Stolzenfels. Od lat 20tych XX w. nową właścicielką willi została Margareta Wolters i była nią z przerwami do 1936 r. Po drugiej wojnie światowej

willa początkowo była Ośrodkiem Wypoczynkowym Rady Ministrów, zaś w latach 60-tych XX w. budynek został włączony do Ośrodka Sanatoryjno-Wypoczynkowego „Jantar”. W 2004 r. nowy, prywatny inwestor przeprowadził remont willi zmieniając jej nazwę na „Krystyna”. Budynek wzniesiony na planie zbliżonym do litery L, z prostokątnymi w rzucie ryzalitami w elewacji frontowej (zach.), pd., wsch. i pn., o zróżnicowanej bryle pod względem wysokości, część budynku trójkondygnacyjna, część czterokondygnacyjna, z trójkondygnacyjną wieżą, kryty dachem płaskim, wieża kryta dachem czterospadowym. Murowany, otynkowany, dach kryty papą. Elewacja frontowa dziewięcioosiowa, elewacja pn. o zróżnicowanej liczbie osi na poszczególnych kondygnacjach, pierwsza i trzecia kondygnacja trójosiowa, druga – jednoosiowa, elewacja pd. o zróżnicowanej liczbie osi na poszczególnych kondygnacjach, pierwsza kondygnacja sześćoosiowa, druga i trzecia – siedmioosiowa, czwarta kondygnacja trójosiowa, elewacja wsch. dziesięcioosiowa. W elewacji frontowej okna na 1-4 osi od pn. pierwszej kondygnacji i na 1-6 osi od pn. drugiej kondygnacji ujęte profilowanymi opaskami, nad oknami proste naczółki, nad 1-4 osią od pn. druga kondygnacja zwieńczona szerokim fryzem z prostokątną płyciną i profilowanym gzymsem, nad 1-4 osią od pn. trzecia kondygnacja zwieńczona profilowanym gzymsem, na 5-6 osi od pn. dwukondygnacyjny ryzalit zwieńczony tympanonem, na 7-9 osi od pn. pierwsza i druga kondygnacja zdobiona boniowaniem, zwieńczonym profilowanym gzymsem, na 7-9 osi od pn. trzeciej kondygnacji balkony z metalowymi balustradami, elewacja nad 7-9 osią od pn. zwieńczona profilowanym gzymsem i tralkową attyką. Na 5-6 osi od pn. pierwszej kondygnacji wejście główne poprzedzone schodami z tralkową balustradą. Pierwsza i druga kondygnacja elewacji pd. boniowana, otwory okienne ujęte od góry opaskami z kluczami, na wszystkich osiach balkony z metalową balustradą, na 4-5 osi od zach. czterokondygnacyjny ryzalit zwieńczony wydatnym, profilowanym gzymsem, elewacja po bokach ryzalitu zwieńczona wydatnym profilowanym gzymsem z tralkową attyką.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Helska 1

Kamienica przy ul. Helskiej 1 wzniesiona w 1907 r. w stylu secesyjnym, około 1967 r. rozbudowana o jedną kondygnację od strony podwórza. Budynek murowany, otynkowany, lukarna od frontu w konstrukcji ryglowej, na planie litery L, czterokondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach dwuspadowy, kryty dachówką esówką. Na osi elewacji ryzalit zwieńczony tarasem z murowaną, płycinową barierą. Elewacja nad ryzalitem zwieńczona trójkątnym szczytem lukarny zdobionej belkami konstrukcji ryglowej. Wejście główne poprzedzone podcieniem z arkadami i schodami z murowanymi barierami. W narożniku pn.-wsch. w kondygnacji poddasza wieżyczka zwieńczona hełmem z latarnią. W elewacji bocznej ryzalit z loggiami z półkolistymi prześwitami.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Kazimierza Wielkiego 1

Kamienica przy ul. Kazimierza Wielkiego 1 wzniesiona w 1906 r., według projektu Augusta Thiera, w stylu eklektycznym (wnętrze secesyjne).

Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach wielospadowy kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej w narożniku północnym dwukondygnacyjna, murowana weranda, na drugiej osi od południa trójboczny wykusz, fasada na osi zwieńczona wklęsło-wypukłym szczytem. Otwory okienne na pierwszej kondygnacji zwieńczone łukami koszowymi pełnymi. W elewacji bocznej (pn.) ryzalit pozorny zwieńczony wklęsło-wypukłym szczytem, w dachu lukarny zwieńczone trójkątnymi szczytami.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Kilińskiego 12

Willa przy ul. Kilińskiego 12 wzniesiona w l. 1905-1906, według projektu Heinricha Dunkela dla Eugena Baumanna, w stylu eklektycznym. Murowana, otynkowana, na wysokim kamiennym cokole, górna kondygnacja w konstrukcji ryglowej, założona na planie litery T, trój-kondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach wielospadowy, kryty dachówką esówką. W elewacji północnej i południowej werandy; od północy ażurowa, półkolista, murowana, z kolumnami i secesyjną kutą kratą, obok niej drewniana weranda, od południa – drewniana, ażurowa weranda. W elewacji wschodniej i zachodniej liczne wykusze murowane i w konstrukcji ryglowej. Nad częścią zachodnią budynku wieloboczna wieża oblicowana dachówką, z owalnymi okienkami, ozdobiona ażurową balustradą i latarnią.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Pensjonat „Eden”, ul. Kordeckiego 4/6

Pensjonat „Eden” przy ul. Kordeckiego 4/6 wzniesiony w 1912 r., według projektu Adolfa Bielefelda, skorygowanego przez architekta Willy'ego Lippke, w stylu eklektycznym, dla ówczesnej właścicielki Wilhelminy Putzler jako hotel z 50 pokojami oraz restauracją. Murowany, otynkowany, na planie prostokąta, z prostokątną w rzucie werandą w elewacji frontowej (pn.-zach.) i prostokątnym w rzucie ryzalitem w elewacji tylnej (pd.-wsch.), pięciokondygnacyjny (w tym dwukondygnacyjne poddasze), na wysokim pod-

piwniczeniu (sutereny od frontu i od strony pn.-wsch.). Dach wielospadowy, kryty dachówką esówką. Elewacje wsparte na wysokim cokole zwieńczonym profilowanym gzymsem, w elewacji frontowej i bocznej (pn.-wsch.) cokół boniowany. Elewacja frontowa i boczna (pn.-wsch.) zdobione dekoracjami florystycznymi, w przyziemiu przesłonięte tarasami z murowaną ozdobną barierą, na które prowadzą murowane schody. W elewacji frontowej weranda z otworami okiennymi zwieńczonymi łukiem pełnym. W narożniku pn.-wsch. na drugiej i trzeciej kondygnacji wykusz na rzucie wycinka ośmioboku. Na drugiej i trzeciej kondygnacji balkony z ażurowymi, kutymi balustradami, w połaci dachowej

dwukondygnacyjna lukarna kryta dachem łamanym. W elewacji pn.-wsch. na 3-5 osi od pd. na drugiej i trzeciej kondygnacji wykusz zwieńczony trapezowym szczytem.

Budynek jest w średnim stanie technicznym, miejscami widoczne są ubytki tynku i farby na elewacjach.

Plebania przy kościele św. Jerzego, ul. Kościuszki 1

Plebania przy kościele św. Jerzego przy ul. Kościuszki 1 usytuowana na terenie dawnego dworu zw. „francuskim”. Obecny budynek pochodzi z 2 połowy XIX w., dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), na planie wydłużonego prostokąta, kryty dachem dwuspadowym, z podwyższoną częścią środkową, nieznacznie zryzaltowaną, zwieńczoną trójkątnym szczytem. Elewacja północna zamknięta trójbocznie, poprzedzona portykiem o czterech kolumnach z belkowaniem i frontonem w porządku korynckim. Na osi elewacji wschodniej żeliwny ganek na smukłych, jońskich kolumnkach, zwieńczony tarasem z żeliwną, ozdobną balustradą. Plebanię otacza część dawnego parku z cennym starodrzewem. Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Zespół willowo-parkowy - willa Herbstów, ul. Kościuszki 29-31

Zespół willowo-parkowy składa się z willi, oficyny, ogrodu i parku. Willa przy ul. Kościuszki 29 oraz oficyna przy ul. Kościuszki 31 wzniesione zostały w 1878 r., w stylu neorenesansowym, dla właściciela posesji - gdańskiego armatora Johanna Icka. W 1891 r. właścicielem nieruchomości został Eduard Herbst, łódzki przedsiębiorca, prezes zarządu „Towarzystwa Akcyjnego Manufaktur Bawełnianych Carla Scheiblera”. Nowy właściciel zlecił sopockiemu architektowi Wilhelmowi Lippkemu wykonanie projektu rozbudowy istniejącej willi. dostawiono wówczas część północną, z

jadalnią na parterze oraz sypialniami na piętrze, a od strony wschodniej klatkę schodową z wieżą, wznoszącą się ponad dach budynku. W 1911 r. architekt Heinrich Dunkel dokonał kolejnych zmian w willi, projektując aneks południowy z loggią oraz oprawę drzwi frontowych. Podczas drugiej wojny światowej budynek został uszkodzony, następnie w 1955 r. wyremontowany według projektu arch. T. Matusińskiego, z obniżeniem i zmianą kształtu dachu.

Wzniesiona równocześnie z willą – oficyna została w 1903 r. zmodernizowana i przekształcona w letni pawilon dla gości według projektu Carla Kupperschmitta. W tym czasie powstały zabudowania gospodarcze przy pd. granicy posesji, a także zakończono prace nad założeniem ogrodowo-parkowym. Zespół willowo-parkowy jest dobrze zachowany, budynki są w dobrym stanie technicznym, park dobrze utrzymany.

Willa z ogrodem i altaną, ul. Kościuszki 41

Willa z ogrodem i altaną przy ul. Kościuszki 41 wzniesiona w l. 1891-1892, według projektu Wilhelma Wernera w stylu neoklasycystycznym jako letnia rezydencja warszawskiego fabrykanta i ziemianina Władysława Piotrowskiego. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta z ryzalitami i pięcioboczną werandą, dwukondygnacyjna, podpiwniczona. Dach dwuspadowy o niskim kącie nachylenia połąci, kryty papą. Na osi elewacji frontowej ryzalit poprzedzony pięcioboczną werandą zwieńczoną tralkową balustradą, elewacja na wysokim, boniowanym cokole, zdobiona gzymsami międzykondygnacyjnymi, zwieńczona wydatnym okapem wspartym na konsolkach, okna ujęte profilowanymi opaskami. Weranda zdobiona korynckimi pilastrami.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym ogród dobrze utrzymany.

Willa, ul. Kościuszki 43

Willa przy ul. Kościuszki 43 wzniesiona w 1892 r., prawdopodobnie według projektu Schulza w stylu neoklasycystycznym dla pułkownika Wilhelma Degnera. W 1904 r. i 1945 r. była rozbudowywana i przebudowywana. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dachy dwuspadowe przenikające się pod kątem prostym, kryte papą. W elewacji frontowej ryzalit pozorny zwieńczony trójkątnym szczytem, wejście

główne od południa w uskokowo cofniętej części budynku. Naroża pierwszej kondygnacji boniowane, okna ujęte profilowanymi opaskami z kluczami, pierwsza kondygnacja zwieńczona wydatnym,

profilowanym szczytem. Okna drugiej kondygnacji ujęte profilowanymi opaskami z uszakami, nad oknami ryzalitu naczółek w formie tympanonu wsparty na wolutowych konsolkach, w polu środkowym muszla. Nad wejściem głównym na drugiej kondygnacji półkuliście zwieńczona płycina z muszlą i głową lwa, nad którą wsparty na wydatnych konsolach prosty, profilowany naczółek. Na osi elewacji w kondygnacji poddasza lukarna zwieńczona łukiem pełnym.

Z dawnego ogrodu zachowała się część cennego starodrzewu usytuowanego przede wszystkim we wschodniej części parceli. Znajdują się tu dąglezje zielone, szpaler platanów wzdłuż pd. granicy, wiązy, klony, wierzba, lipa, brzoza.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Budynek mieszkalny (d. dom młynarza), ob. siedziba oddziału Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Związku Więźniów Obozu Stutthof Gdańsk, Kościuszki 63

Budynek mieszkalny (d. dom młynarza) ob. siedziba oddziału Muzeum Stutthof w Sztutowie oraz Związku Więźniów Obozu Stutthof Gdańsk przy ul. Kościuszki 63 wzniesiony został około połowy XIX w.

Zbudowany na rzucie prostokąta, dwukondygnacyjny (w tym użytkowe poddasze), częściowo podpiwniczony. Murowany z cegły, otynkowany. Dach naczółkowy kryty dachówką esówką. Gzymsy podokapowe drewniane, profilowane, w dachu od podwórza lukarna z ozdobnym, drewnianym obramieniem. Od południa współczesne zadaszenie nad wejściem wsparte na drewnianych, ozdobnie opracowanych słupach, od podwórza drewniana, przeszklona weranda.

Budynek jest w dobrym stanie technicznym.

Dom Nauczyciela Związku Nauczycielstwa Polskiego „Belfer”, ul. Kościuszki 64

Dom Nauczyciela Związku Nauczycielstwa Polskiego „Belfer” przy ul. Kościuszki 64 wzniesiony ok. 1900 r., w stylu romantycznego eklektyzmu. Pierwotnie pełnił funkcję domu jednorodzinnego. Pierwszym właścicielem był Carl Kopperschmitt. Od 1907 r. parcela stanowiła własność Fritza Tiburtiusa, a od 1910 r. – Oskara Fischera, współwłaściciela gdańskiej spółki Fischer&Nickel, członka loży masońskiej „Eugenia pod Ukoronowanym Lwem”, a także współzałożyciela loży „Pod Gwiazdą Wschodu”. W l.

30-tych XX w. willa wraz z ogrodem została sprzedana Willemu Marcusowi, współwłaścicielowi spółki handlującej wyrobami tekstylnymi, a następnie Gertrudzie Uthke, przedstawicielce handlowej. Willa rozbudowywana była kolejno w 1910 i w 1918 r., a w 1938 r. przebudowano jej wnętrze. W 1978 r. willa wraz z działką przekazana została Związkowi Nauczycielstwa Polskiego. W 1980 r. miejsce miał remont kapitalny budynku. Obiekt murowany, z ryglowym poddaszem, otynkowany, czterokondygnacyjny (w tym dwukondygnacyjne poddasze), podpiwniczony. Dach dwuspadowy, kryty dachówką zakładkową. Elewacje na wysokim cokole, zwieńczonym wydatnym gzymsem, naroża cokołu boniowane, nad pierwszą kondygnacją elewacje obiega profilowany gzymś. W elewacji frontowej wydatny ryzalit zwieńczony trójkątnym szczytem z wydatnymi okapami dachu, wspartymi na snycersko opracowanych końcówkach belek, szczyt z uwidocznioną konstrukcją ryglową, częściowo odeskowany. Po jego północnej stronie murowana weranda zdobiona półkolumnami, zwieńczona tarasem z kutą, ażurową balustradą. Elewacja frontowa w kondygnacji poddasza z uwidocznioną konstrukcją ryglową, szczyt dzielony wydatnym okapem, powyżej którego ostrołukowe okno, ściana wokół okna odeskowana.

Budynek jest w złym stanie technicznym, fundamenty mocno zawilgocone, lico cegieł w cokole mocno uszkodzone.

Kamienica, ul. Królowej Jadwigi 3

Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 3 wzniesiona w 1906 r., zaprojektowana przez arch. Wilhelma Wenera w stylu eklektycznym, w 1955 r. nastąpiła przebudowa poddasza. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta, cztero-kondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona, dach mansardowy kryty dachówką zakładkową. W fasadzie mocno wysunięty ryzalit z balkonami po jego południowo-wschodniej stronie, ozdobny portal, okna zdobione wgłębnymi opaskami, nad oknami poddasza dekoracja florystyczna, wspornik balkonu na drugiej kondygnacji zdobiony głową lwa. Budynek w dobrym stanie technicznym, jedynie elewacje wymagają odświeżenia.

Kamienica, ul. Królowej Jadwigi 4

Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 4 wzniesiona w 1910 r., zaprojektowana przez Heinricha Dunkela i Paula Puchmüllera w stylu secesyjnym. Bliźniacza do kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 6. Murowana, otynkowana, na planie litery L, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach mansardowy, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej wykusz flankowany balkonami z murowanymi barierami na ozdobnych wspornikach. Wykusz zdobiony dekoracją florystyczną. Dekoracja florystyczna pojawia się również na gzymsie nad oknami drugiej kondygnacji oraz na poręczach barier balkonowych. Nad wykuszem elewacja zwieńczona trójkątnym szczytem. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Królowej Jadwigi 5

Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 5 wzniesiona w 1907 r., zaprojektowana przez arch. Wilhelma Wenera w stylu eklektycznym, w 1957 r. nastąpiła przebudowa poddasza. Murowana, otynkowana, ze szczytem w konstrukcji ryglowej, na planie litery L, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona, dach mansardowy kryty dachówką esówką. Pośrodku elewacji mocno wysunięty ryzalit, po jego północnej stronie balkony na ozdobnych wspornikach.

Okna pierwszej kondygnacji zwieńczone łukami koszowymi i pełnymi, pozostałe okna prostokątne, wokół okien opaski. Balkon na drugiej kondygnacji z ozdobnie opracowaną, murowaną barierą, balkon na trzeciej kondygnacji z kutą, bogato dekorowaną balustradą.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Królowej Jadwigi 6

Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 6 wzniesiona w 1910 r., zaprojektowana przez Heinricha Dunkela i Paula Puchmüllera w stylu secesyjnym. Bliźniacza do kamienicy przy ul. Królowej Jadwigi 4. Murowana, otynkowana, na planie litery L, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach mansardowy, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej wykusz flankowany balkonami z murowanymi barierami na ozdobnych wspornikach. Wykusz zdobiony dekoracją florystyczną.

Dekoracja florystyczna pojawia się również na gzymsie nad oknami drugiej kondygnacji oraz na poręczach barier balkonowych. Nad wykuszem elewacja zwieńczona trójkątnym szczytem.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Królowej Jadwigi 7

Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 7 wzniesiona w 1914 r. dla Martina Knaaka, zaprojektowana przez Fritza Jödicke w stylu eklektycznym, w 1924 r. budynek rozbudowany od strony podwórza, w 1956 r. przebudowano poddasze na mieszkania. Budynek murowany, otynkowany, na planie litery L, czterokondygnacyjny (w tym użytkowe poddasze), podpiwniczony. Dach mansardowy, kryty dachówką karpiówką. W elewacji frontowej wykusz oraz balkony z kutymi, ozdobnymi balustradami, pierwsza kondygnacja boniowana, okna ujęte prostymi opaskami z kluczami, wykusz ujęty lizenami dźwigającymi proste belkowanie.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Królowej Jadwigi 9

Kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 9 wzniesiona w 1914 r. dla Martina Knaaka, zaprojektowana przez Fritza Jödicke w stylu eklektycznym, w 1924 r. budynek został rozbudowany od strony podwórza, w 1956 r. przebudowano poddasze na mieszkania. Budynek murowany, otynkowany, na planie litery L, czterokondygnacyjny (w tym użytkowe poddasze), podpiwniczony. Dach mansardowy, kryty dachówką zakładkową. W elewacji frontowej wykusz ujęty po bokach balkonami z kutymi, ozdobnymi balustradami, pierwsza kondygnacja boniowana, okna ujęte prostymi opaskami z kluczami, wykusz ujęty lizenami dźwigającymi proste belkowanie. Wykusz zwieńczony trójkątnym szczytem.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Lipowa 9

Kamienica przy ul. Lipowej 9 wzniesiona około 1900 roku, secesyjna, z elementami stylu kurortowego. Murowana z cegły, otynkowana, cztero-kondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), z boniowanym cokołem. Dach mansardowy kryty dachówką karpiówką. Fasada z dwoma ryzalitami, pomiędzy którymi na pierwszej i drugiej kondygnacji znajdują się loggie, na pierwszej kondygnacji po środku otwór wejściowy półkolisty zamknięty, nad wejściem okienko doświetlające w kształcie nerki. Elewacje zdobione dekoracją florystyczną, wokół okien opaski, pod oknami girlandy. Po bokach fasady wieloboczne wieżyczki zwieńczone profilowanymi gzymsami i dekoracyjnymi daszkami. W elewacjach bocznych trzecia kondygnacja w konstrukcji szkieletowej, z wystającymi, snycersko opracowanymi zakończeniami belek stropowych. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Majkowskiego 8

Willa przy ul. Majkowskiego 8 wzniesiona w 1907 r., w stylu secesyjnym. Murowana, otynkowana, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach kolankowy kryty dachówką esówką i papą. W elewacji frontowej ryzalit, z boniowaną loggią na drugiej kondygnacji, fasada zdobiona profilowanymi gzymsami, dekoracją florystyczną i wstęgą z inicjałem E.R. i datą „1907”. W kondygnacji poddasza dwuosiowa lukarna zwieńczoną profilowanym gzymsem i popiersiem kobiecym, w dachu nad lukarną ostrosłupowy dach hełmowy. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Małopolska 5/7

Kamienica przy ul. Małopolskiej 5/7 wzniesiona w latach 1900-1910, eklektyczna, z cechami tzw. stylu kurortowego.

Murowana, otynkowana, poddasze w konstrukcji ryglowej, opieranej deskami, trójkondygnacyjna (z użytkowym poddaszem), z suteroną. Dach dwuspadowy, kryty papą. Okna sutereny i pierwszej kondygnacji zwieńczone łukiem odcinkowym, cokół oraz nadłucza okien sutereny i pierwszej kondygnacji z cegły licówki. Na osi elewacji południowej ryzalit zwieńczony dwuspadowym dachem, z wydatnymi okapami wspartymi na snycersko zdobionych wspornikach, z dekoracyjną wiatrownicą i ażurowymi bogato zdobionymi, drewnianymi przeźrociami przesłaniającymi szczyt. W elewacji wschodniej ryzalit z loggiami, przeźrocza loggii na pierwszej kondygnacji zwieńczone łukiem odcinkowym, na drugiej kondygnacji rozdzielone drewnianymi słupami.

Budynek w bardzo dobrym stanie technicznym.

Zespół willowo-ogrodowy, ul. Mickiewicza 12

Zespół willowo-ogrodowy przy ul. Mickiewicza 12 założony w 1908 r., willa wzniesiona przez mistrza budowlanego Schade dla właściciela fabryki czekolady – G. Mixa z Gdańska, w stylu eklektycznym, ogród o swobodnej kompozycji.

Willa murowana, otynkowana, trójkondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona.

Dach mansardowy z naczółkami, kryty dachówką esówką. W narożniku pd.-wsch. dostawiony parterowy ryzalit mieszczący klatkę schodową, z rokokowym portalem. W narożniku pn.-zach. drewniana, jednokondygnacyjna weranda. Na osi elewacji zachodniej wieloboczny, dwukondygnacyjny ryzalit.

Willa w dobrym stanie technicznym, ogród dobrze utrzymany.

Zespół willowo-parkowy, ul. Mickiewicza 36

Willa przy ul. Mickiewicza 36 wzniesiona w latach 20-tych XX wieku, w stylu neobarokowym, z niewielkim założeniem parkowo-ogrodowym. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta z aneksami, trójkondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), z wysoką suterенą. Dach mansardowy, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej ryzalit pozorny poprzedzony mурowaną werandą na rzucie połowy sześcioboku, zwieńczony półkolistym, łamanym szczytem. Weranda poprzedzona rozszerzającymi się ku dołowi schodami, artykułowana otworami okiennymi i drzwiowymi zwieńczonymi łukami pełnymi. W elewacjach bocznych ryzalite pozorne zwieńczone półkolistymi szczytami, od wschodu ryzalit poprzedzony kolumnadą o zdwojonych kolumnach doryckich podtrzymujących taras. Od wschodu ryzalit poprzedza weranda na rzucie prostokąta. Willa w dobrym stanie technicznym, park dobrze utrzymany.

Willa z oficyną, ul. Mokwy 5 i 5b

Willa przy ul. Mokwy 5 wzniesiona ok. 1880 r., w stylu neorenesansowym wzbogacona o cechy tzw. stylu kurortowego. Murowana, otynkowana, dwukondygnacyjna. Dach czterospadowy o niskim kącie nachylenia połaci, kryty papą. W elewacji frontowej drewniany wykusz zwieńczony trójkątnym szczytem i kryty dachem dwuspadowym z wydatnymi okapami, wspartymi na snycersko zdobionych wspornikach. Ściany wykusza bogato zdobione dekoracją snycerską. Naroża elewacji boniowane, okna ujęte profilowanymi opaskami. W elewacji frontowej na osi nisza z rzeźbą Flory, nad oknami pierwszej kondygnacji naczółki w formie dekoracji florystycznej z maskami, na drugiej kondygnacji po obu stronach wykusza ślepe okna zwieńczone łukiem pełnym z opaskami z uszakami, zdobione kartuszem z herbem i zwieńczone płaskorzeźbioną głową kobiecą, powyżej naczółki w formie profilowanego gzymsu na wspornikach zdobionych tryglifami. W elewacji bocznej (zachodniej) drewniana weranda o bogatej dekoracji snycerskiej.

Oficyna przy ul. Mokwy 5a wzniesiona ok. 1880 r., w stylu kurortowym. Murowana, otynkowana, z ryzalitem w elewacji frontowej i poddaszem w konstrukcji ryglowej, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe). Dach dwuspadowy z lukarnami, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej od strony zachodniej wydatny ryzalit na planie połowy sześcioboku, kryty dachem wielospadowym, na osi elewacji frontowej ryzalit pozorny zwieńczony trójkątnym szczytem, kryty dwuspadowym dachem z wydatnymi okapami wspartymi na snycersko zdobionych wspornikach.

Budynki w średnim stanie technicznym, fundamenty zawilgocone, elewacje wymagają odświeżenia.

Willa, ul. Mokwy 6

Willa przy ul. Mokwy 6 wzniesiona około 1906 r. w stylu kurortowym. Murowana, otynkowana, dwukondygnacyjna, podpiwniczona. Dach dwuspadowy, kryty papą, z wydatnymi okapami z końcówkami opracowanymi snycersko. Elewacje zdobione profilowanymi gzymsami międzykondygnacyjnymi, okna ujęte profilowanymi opaskami. Na osi środkowej elewacji frontowej ryzalit, zwieńczony trójkątnym szczytem, nad którym w wydatnym okapie umieszczono ozdobną wiatrownicę z bogatą dekoracją snycerską. W elewacji bocznej (wschodniej) drewniana weranda z bogatą dekoracją snycerską ścian. Weranda zwieńczona wysokim, ostrosłupowym dachem.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Mokwy 7

Willa przy ul. Mokwy 7 wzniesiona w 1880 r. według projektu Wilhelma Lippkego, częściowo przebudowana w 1931 r. Murowana, otynkowana, dwukondygnacyjna, podpiwniczona. Dach dwuspadowy, kryty papą. W elewacji frontowej ryzalit zwieńczony dachem dwuspadowym z wydatnymi okapami wspartymi na snycersko opracowanych wspornikach. Narożniki ryzalitu boniowane. Po zachodniej stronie ryzalitu drewniana weranda na rzucie połowy sześcioboku, ściany

elewacji snycersko zdobione. Otwory okienne zwieńczone łukami odcinkowymi i pełnymi, ujęte profilowanymi opaskami.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Morska 7

Willa przy ul. Morskiej 7 została wzniesiona w 1904 r., eklektyczna, z elementami stylu kuracyjnego.

Budynek o konstrukcji mieszanej murowanej i ryglowej, na planie prostokąta, dwukondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Dach naczółkowy, kryty zieloną dachówką karpówką. Elewacja szczytowa na wysokim ceglany cokole, z ryglową werandą krytą spadzistym dachem przesłaniającym taras ograniczony ażurową balustradą. Elewacja zdobiona płycinami o odmiennej

fakturze tynku, poddasze w konstrukcji ryglowej z ozdobnymi zastrzałami. W naczółku półkolista lukarna. W elewacjach bocznych kondygnacja poddasza zdobiona uwidoczną konstrukcją ryglową. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Budynek biurowo-mieszkalny sopockiej cegielni Paula Diettricha wraz z historyczną główną drogą wjazdową na teren tej cegielni, terenem działek ewidencyjnych nr 6/6, 6/39, 6/35 (obr. 0001 Sopot) oraz znajdującym się na działkach nr 6/39 i 6/35 starodrzewem, al. Niepodległości 640

Budynek biurowo-mieszkalny wzniesiony około 1900 roku, przy historycznym, głównym wjeździe na teren sopockiej cegielni według projektu Carla Kupperschmitta, był częścią składową przedsiębiorstwa założonego w 1896 roku przez Paula Diettricha. W 1919 roku został przebudowany przez Heinricha Dunkela. Budynek pełnił funkcję kantoru cegielni. Wolnostojący, murowany z cegły licowej w kolorze żółtym i czerwonym (detale architektoniczne), wieżyczka w konstrukcji ryglowej. Dach wielospadowy, kryty dachówką esówką i karpówką. Budynek

trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony. Elewacje na wysokim cokole, zdobione gzymsami podokiennymi i na wysokości śłemion okiennych. Okna pierwszej kondygnacji zwieńczone łukiem pełnym, drugiej – łukiem odcinkowym. W narożniku pn.-wsch. ryzalit zwieńczony wieżyczką z ostrosłupowym hełmem, ujęty na narożnikach ozdobnymi szkarpami zwieńczonymi sterczynami. Elewacja frontowa (wsch.) pięcioosiowa, na pierwszej i drugiej osi od południa ryzalit zwieńczony trójkątnym szczytem.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Obrońców Westerplatte 3

Willa przy ul. Obrońców Westerplatte 3 wzniesiona w l. 1892 - 1909,

neoklasycystyczna. Pierwotni właściciele Jadwiga i Arnold Laskowscy przekazali budynek w 1920 r. w spadku Zgromadzeniu Szarych Sióstr św. Elżbiety, od tego samego roku siostry prowadziły tu ochronkę dla dzieci.

Budynek murowany, otynkowany, trójkondygnacyjny z nieużytkowym poddaszem, podpiwniczony. Dach półpłaski, kryty papą. W elewacji frontowej ryzalit zwieńczony profilowanym

gzymsem. Pod oknami pierwszej i drugiej kondygnacji ryzalitu płyciny z dekoracją tralkową. Elewację zdobią profilowane gzymsy międzykondygnacyjne, pomiędzy oknami pilastry – doryckie i korynckie, okna ujęte profilowanymi opaskami z dekoracją kartuszową w kluczu.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Obrońców Westerplatte 18/22

Willa przy ul. Obrońców Westerplatte 18-22 wzniesiona w 1896 r., przebudowana w 1910 r., w stylu eklektycznym z elementami renesansu włoskiego. Murowana, otynkowana, pierwotnie elewacje wykonane były z żółtej cegły licowej. Wzniesiona na nieregularnym rzucie z licznymi ryzalitami, dwukondygnacyjna, podpiwniczona. Dach dwuspadowy o niskim kącie nachylenia połaci, kryty papą. W elewacji frontowej dwa ryzalitty: północny nakryty dachem dwuspadowym, południowy – namiotowym, w części

centralnej wejście główne, nad nim trzy zamknięte półkolistą okna ujęte od góry profilowanymi opaskami z kluczami. W ryzalicie pn. na drugiej kondygnacji okno zwieńczone łukiem odcinkowym, po jego obu stronach małe okienka zwieńczone łukiem pełnym, dach ryzalitu z mocno wysuniętymi okapami, wspartymi na snycersko opracowanych końcówkach belek, z ozdobną wiatrownicą, zwieńczony pazdurem.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Zespół willowo-ogrodowy (d. willa Bergera, park), ul. Obrońców Westerplatte 24

Willa Bergera przy ul. Obrońców Westerplatte 24 wzniesiony ok. 1881 r., w stylu neoklasycyzycznym.

Murowana, otynkowana, na planie prostokąta z ryzalitami pozornymi, gankiem od frontu i otwartą werandą w elewacji tylnej, dwukondygnacyjny, podpiwniczony. Dach dwuspadowy w części centralnej, po bokach płaski, kryty papą. Na osi elewacji frontowej dwukondygnacyjny ryzalit zwieńczony tympanonem, przed ryzalitem ganek zdobiony pilastrami, zwieńczony tarasem z tralkową balustradą, krytym metalowym daszkiem zdobionym fryzem palmetowym.

Wejście na ganek flankowane dwiema płycinami zdobionymi rzeźbami Muz. Na osi elewacji tylnej ryzalit pozorny zwieńczony tympanonem, przed nim weranda z kompozytowymi kolumnami. W elewacji pn. oranżeria z dekoracyjnym fryzem, gzymsem wieńczącym oraz prostymi pilastrami.

Budynek jest w bardzo złym stanie technicznym, pokrycie dachu nieszczelne, ściany silnie zawilgocone, znaczne ubytki tynku i detalu architektonicznego, ogród zaniedbany.

Willa, ul. Obrońców Westerplatte 30

Willa przy ul. Obrońców Westerplatte 30 wzniesiona w 1904 r., według projektu Wilhelma Lippke, w stylu neoklasycystycznym dla Roberta Oliviera. W 1910 r. powstał taras, w późniejszych latach rozbudowywana. Murowana, otynkowana, na planie prostokąta z ryzalitami i drewnianą werandą w elewacji tylnej, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach kolanowy, kryty dachówką i blachą. Na osi elewacji frontowej ryzalit zwieńczony wieżyczką z ostrosłupowym hełmem, flankowaną tralkową balustradą, ryzalit poprzedzony pięcioboczną werandą zwieńczoną tralkową balustradą. Elewacja nad pierwszą kondygnacją opasana profilowanym gzymsem i zwieńczona wydatnym gzymsem koronującym. Wejście główne od północy w mocno cofniętym uskoku. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Parkowa 10

Kamienica przy ul. Parkowej 10 wzniesiona około 1895 r., w stylu eklektycznym. Murowana, otynkowana, trójkondygnacyjna (w tym użytkowe poddasze), podpiwniczona. Dach wielospadowy, kryty dachówką karpówką. W elewacji frontowej ryzalit pozorny zwieńczony schodkowym szczytem zdobionym ćwierćkolami z muszlami, w najwyższym polu szczytu znajduje się tarcza herbowa z motywem wici roślinnych, nad oknem drugiej kondygnacji ryzalitu gzyms z ornamentem roślinnym, ujęty po bokach ostrołukowymi płycinami z rzeźbami sów. Ryzalit poprzedzony płytką werandą zwieńczoną tarasem z balustradą zdobioną dekoracją maswerkową. Wejście główne cofnięte w stosunku do elewacji, zwieńczone łukiem pełnym, powyżej gzyms dźwigający tralkową balustradę, motyw ten powtórzony w zwieńczeniu elewacji. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Budynek mieszkalny - dawna siedziba ochronki i szkoły "Macierzy Szkolnej" wraz ze starodrzewem oraz fragmentem zachowanego ogrodzenia w granicach obejmujących teren działki ewidencyjnej nr 134/3. obr. 0001, ul. Parkowa 18

Budynek mieszkalny przy ul. Parkowej 18 wzniesiony został ok. 1890 r., z elementami stylu kuracyjnego. W latach 1923-1939 funkcjonował jako ochronka dla dzieci oraz szkoła powszechna prowadzona przez polską organizację oświatową „Macierz Szkolna”, przez kilka lat mieściła się tu również biblioteka, miejsce to służyło do spotkań i integracji Polaków zamieszkałych ówczesnie w Sopocie. Wybudowany w konstrukcji mieszanej – korpus szkieletowy, otynkowany, ryzalit murowany z cegły, otynkowany. Budynek dwukondygnacyjny z

użytkowym poddaszem, podpiwniczony. Dach dwuspadowy, o niskim kącie nachylenia połaci, kryty papą. W elewacji frontowej ryzalit pozorny zwieńczony trójkątnym szczytem, elewacja nad pierwszą kondygnacją zdobiona profilowanym gzymsem, całość zwieńczona wydatnym okapem wspartym nad ryzalitem na snycersko zdobionych bekach. Wejście główne w ryzalicie ujęte ozdobnym portykiem złożonym z dwóch pseudodoryckich pilastrów dźwigających szeroki, płaski fryz, zwieńczony tympanonem. Okno nad ryzalitem ujęte profilowaną opaską i zwieńczone łukowym naczółkiem. Budynek w średnim stanie technicznym, nieużytkowany, zaniedbany.

Kamienica, ul. Parkowa 43/45

Kamienica przy ul. Parkowej 43/45 wzniesiona w 1905 r. wg projektu Carla Kopperschmitta, eklektyczna, z cechami tzw. stylu kurortowego i secesji. Murowany, otynkowany, poddasze w konstrukcji ryglowej, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach mansardowy, kryty dachówką zakładkową. Naroża elewacji boniowane, otwory okienne ujęte opaskami. W elewacji frontowej dwa portale kolumnowe, wzbogacone ornamentem roślinnym i rzeźbami sów. W kondygnacji poddasza wyeksponowana konstrukcja ryglowa. W części północnej elewacji ryzalit zwieńczony wieżyczką krytą kopulastym hełmem z latarnią, w narożniku pd.-zach. wykusz zwieńczony ostrosłupowym hełmem z latarnią.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Zespół willi z budynkiem gospodarczym, ul. Andrzeja Struga 11

Willa przy ul. Andrzeja Struga 11 wzniesiona w 1919 r., w stylu alpejskim, w konstrukcji mieszanej. Przyziemie murowane, wyższe kondygnacje w konstrukcji szkieletowej, wypełnione cegłą, oszalowanej deskami, wzniesiony na planie prostokąta z prostokątnymi w rzucie werandami. Dach dwuspadowy, kryty papą, okapy wsparte na snycersko opracowanych końcówkach belek, wiatrownice zdobione dekoracją snycerską. Na osi elewacji frontowej dwukondygnacyjna weranda, w przyziemiu bez okien. Weranda zwieńczona tarasem ograniczonym drewnianą barierą. Okna ujęte drewnianymi opaskami. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Władysława IV 3

Willa przy ul. Władysława IV 3 wzniesiona w 1893 r., w stylu neoklasycyistycznym, przypuszczalnie według projektu Ernsta Richenberga dla gdańskiego przedsiębiorcy i armatora Johannes Icka, pracami kierowali Feliks Dost i Carl Kupperschmitt. W 1897 r. dobudowano od wschodu taras i rozbudowano wejście frontowe od południa dodając dwubiegowe schody z balustradą. Budynek wzniesiony na planie prostokąta z silnie wysuniętym tarasem od strony wsch., z wieżą na planie koła w narożniku południowo-zachodnim, z prostokątnym w rzucie ryzalitem w narożniku północno-zachodnim i prostokątnym w rzucie ryzalitem w elewacji wschodniej, z

Źródło zdjęcia:

https://sopot.fotopolska.eu/Wladyslawa_IV__3_Sopot?map_z=18&f=767293-foto

dobudowaną do niego współczesną werandą, dwukondygnacyjną (ostatnia kondygnacja w formie poddasza użytkowego), na wysokim cokole, kryty dachem mansardowym. Murowany, otynkowany, dach kryty łupkiem na połaciach dolnych, papą – na górnych. Elewacje bogato zdobione detalem architektonicznym, cokół boniowany, zwieńczony profilowanym gzymsem, okna ujęte profilowanymi opaskami z uszakami, elewacje zwieńczone fryzem zdobionym wypukłymi płycinami i zdwojonymi konsolami.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Władysława IV 9

Willa przy ul. Władysława IV 9 wzniesiona w 1915 r., eklektyczna, z elementami stylu kuracyjnego. Budynek o konstrukcji mieszanej murowanej i ryglowej, na planie zbliżonym do prostokąta, trójkondygnacyjny (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczony, dachy naczółkowe o przenikających się kalenicach pod kątem prostym, kryte dachówką esówką. Elewacja frontowa szczytowa, szczyt zdobiony uwidocznioną konstrukcją ryglową, w dolnej części szczytu wystające końcówki belek opracowane snycersko, powyżej w trójkątnych polach półkoliste płyciny zdobione motywem wschodzącego słońca. W narożniku pn.-zach. wykusz zwieńczony ostrosłupowym dachem z latarnią i hełmem. Wejście główne w formie mocno cofniętego od lica ganku. W elewacji pd. trójkondygnacyjny ryzalit zwieńczony dachem naczółkowym, druga kondygnacja ryzalitu z uwidocznioną konstrukcją ryglową, szczyt ryzalitu szalowany deskami z ozdobnymi końcówkami. Narożnik pd.-zach. jednokondygnacyjny, zwieńczony tarasem krytym daszkiem pulpiturowym na snycersko zdobionych słupach, z drewnianą, snycersko zdobioną barierą.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Władysława Jagiełły 10

Willa przy ul. Jagiełły 10 wzniesiona w ok. 1905 r., w stylu neorenesansowym, rozbudowany w latach 30-tych XX w. Murowana, otynkowana, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach mansardowy, kryty dachówką esówką i karpówką. W elewacji frontowej wydatny ryzalit z okrągłą wieżyczką w narożniku północno-wschodnim, zwieńczoną cebulastym hełmem z latarnią. Pierwsza kondygnacja z poziomym boniowaniem. Okna pierwszej kondygnacji zwieńczone łukami odcinkowymi, okna drugiej kondygnacji ujęte profilowanymi opaskami z kluczami. Wejście główne poprzedzone arkadowym podcieniem zwieńczonym tarasem z tralkową balustradą.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Władysława Jagiełły 12

Kamienica przy ul. Władysława Jagiełły 12 wzniesiona w 1899 r., w stylu eklektycznym. Murowana, otynkowana, na planie litery L, trójkondygnacyjna z nieużytkowym poddaszem, podpiwniczona. Dach mansardowy kryty dachówką esówką. Fasada zdobiona dekoracją sztukatorską, na trzeciej osi od wschodu ryzalit z wejściem głównym ujętym ozdobnym portalem. Ryzalit zwieńczony dachem cebulastym, nad nim ozdobny szczyt wykończony w cegle licowej i tynku. Okna ujęte opaskami, nad oknami pierwszej kondygnacji trójkątne naczółki. Na 5 osi od wschodu, w partii poddasza, trójkątny wykusz zwieńczony ostrosłupowym daszkiem. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Wosia Budzysza 4

Willa przy ul. Wosia Budzysza 4 wzniesiona w l. 1899-1900, według projektu E.A. Heinemanna, w stylu neo-barokowym, dla Margarethy Telmer. Po wojnie została zaadaptowana na cele edukacyjne, obecnie po rozbudowie ponownie pełni funkcje mieszkalne. Murowana, otynkowana, na kamienno-ceglanym cokole, na planie prostokąta, trójkondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach kolankowy z lukarnami, kryty łupkiem. Elewacja frontowa z ryzalitem i dostawioną do niego czterokondygnacyjną wieżą zwieńczoną ostrosłupowym hełmem z latarnią. Na dachu taras ograniczony kutą, ażurową balustradą z motywami geometryczno-roślinnymi. Naroża elewacji, ryzalitu i wieży boniowane, okna ujęte profilowanymi opaskami z kluczami. Całość wieńczy wydatny profilowany gzyms. Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Wybickiego 30

Willa wielorodzinna przy ul. Wybickiego 30 wzniesiona w l. 1910-1911, według projektu Adolfa Bielefeldta dla Friedricha Schichtinga, w stylu neobarokowym.

Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona.

Dach mansardowy, kryty dachówką karpiówką.

Elewacje bogato zdobione zdwojonymi lizenami z jońskimi kapitelami, dźwigającymi gierowane belkowanie. Okna pierwszej kondygnacji w elewacji

frontowej ujęte profilowanymi opaskami. Kondygnacja poddasza flankowana monumentalnymi wolutami, elewacja frontowa zwieńczona pośrodku półkolistym szczytem. Na drugiej kondygnacji elewacji frontowej portfenetry ograniczone kutymi, dekoracyjnymi balustradami.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Wybickiego 30a

Willa przy ul. Wybickiego 30a wzniesiona w 1914 r. według projektu Adolfa Bielefeldta w stylu neoklasycystycznym.

Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym użytkowe poddasze), podpiwniczona. Dach dwuspadowy, z lukarnami, kryty dachówką karpiówką.

Elewacja frontowa z szerokim, dwukondygnacyjnym ryzalitem, poprzedzonym na osi jednokondygnacyjnym, jednoosiowym ryzalitem zwieńczonym tarasem z murowaną barierą z przezroczem ograniczonym kutą kratą. Naroża ryzalitów boniowane poziomo, pod oknami drugiej kondygnacji płyciny zdobione

sztukatorską dekoracją przedstawiającą kosze z girlandami. Lukarny zwieńczone trójkątnymi szczytami obramowanymi wydatnymi, profilowanymi gzymsami.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Willa, ul. Wybickiego 32

Willa wielorodzinna przy ul. Wybickiego 32 wzniesiona w 1910 r. według projektu Adolfa Bielefeldta dla Paula Siegmunda, w stylu neobarokowym, w 1935 roku została przebudowana.

Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym dwukondygnacyjne poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach mansardowy, kryty dachówką karpiówką. Elewacje bogato zdobione zdwojonymi lizenami. W połączeniu dachowej nad elewacją frontową lukarna zwieńczona wklęsło-wypukłym szczytem, flankowana po bokach

monumentalnymi wolutami. Okna pierwszej kondygnacji ujęte opaskami z kluczami.

Budynek w średnim stanie technicznym, fundamenty miejscami zawilgocone, elewacje wymagają odświeżenia.

Willa, ul. Wybickiego 37

Willa wielorodzinna przy ul. Wybickiego 37 wzniesiona w 1903 r., w stylu romantycznego historyzmu. Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona.

Dach czterospadowy, kryty dachówką esówką. W elewacji frontowej mocno wysunięty ryzalit o ściętych narożnikach, zwieńczony trójkątnym szczytem i kryty dachem dwuspadowym z wydatnymi okapami. Na pierwszej kondygnacji naroża ryzalitu boniowane, wyżej zdobione dekoracją geometryczną.

Szczyt ryzalitu okala zgeometryzowana wieć roślinna. Okna ujęte profilowanymi opaskami. Nad oknami drugiej kondygnacji biegnie prosty gzyms wsparty na kostkach. Po wschodniej stronie ryzalitu w elewacji frontowej balkony z kutymi, dekoracyjnymi balustradami.

Budynek w dobrym stanie technicznym.

Kamienica, ul. Wybickiego 43

Kamienica przy ul. Wybickiego 43 i 43a, wzniesiona ok. 1919 r., w stylu eklektycznym. Murowana, otynkowana, czterokondygnacyjna (w tym poddasze użytkowe), podpiwniczona. Dach dwuspadowy, kryty dachówką karpiówką. W elewacji frontowej ryzalit pozorny, zdobiony na pierwszej kondygnacji poziomym boniowaniem, zwieńczony trójkątnym szczytem ujętym profilowanym gzymsem. W elewacji zachodniej dwa mocno wysunięte ryzality zdobione na pierwszej kondygnacji poziomym boniowaniem. Budynek w dobrym stanie technicznym.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego miasta. Analiza szans i zagrożeń

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
- atrakcyjne położenie Sopotu pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, - korzystne położenie geograficzne – nad Zatoką Gdańską, w otoczeniu Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego, blisko dużych ośrodków miejskich Gdańska i Gdyni, - wysokie walory krajobrazowe miasta, - bogactwo zieleni wysokiej na terenie miasta, - bogactwo historycznej zabudowy o wysokich walorach architektonicznych, - duży zasób dziedzictwa kulturowego (archeologicznego, zabytków nieruchomych i ruchomych), - skuteczna promocja zasobów dziedzictwa kulturowego Sopotu jako towaru turystycznego, - status uzdrowiska, - uporządkowanie reklam.	- przeskalowana i niedostosowana pod względem architektonicznym zabudowa mieszkaniowa z lat 70-tych XX w. przy ul. Bitwy pod Płowcami, - znaczne opóźnienia w realizacji inwestycji spowodowane przedłużającymi się terminami uzgodnień przez Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość uzyskania środków pomocowych z UE na poprawę stanu zasobów dziedzictwa kulturowego, - poszerzenie tras turystycznych i szlaków o miejsca i obiekty zabytkowe, - rozbudowa baz turystycznych z wykorzystaniem obiektów i obszarów o wartościach historycznych i kulturowych, - rozwój strefy uzdrowiskowej z wykorzystaniem solanki.	- duży nacisk inwestycyjny skutkujący stosowaniem niskiej jakości rozwiązań architektonicznych i przeskalowaniem gabarytów nowej zabudowy, - ograniczone możliwości pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań związanych z ochroną zabytków z uwagi na wysoką konkurencyjność innych regionów, - niedostatek środków w regionie i kraju na wspomaganie działań mających na celu poprawę stanu zasobów dziedzictwa kulturowego, - malejące dotacje państwa na prowadzenie działalności z zakresu ochrony zabytków, - samowolne działania na zabytkach bez uzgodnień konserwatorskich.

7. Założenia programowe

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Sopotu na lata 2023-2026 ma służyć ochronie, sukcesywnej rewaloryzacji i wykorzystaniu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego do różnych dziedzin życia społecznego.

Ramy programowe Programu Opieki wyznaczają tezy problemowe, wskazujące na:

- umożliwienie finansowania i racjonalnego wykorzystania środków finansowych na utrzymanie krajobrazu kulturowego oraz ratowanie obiektów o szczególnych wartościach historycznych,
- wspieranie i kreowanie różnorodnych form i metod umożliwiających ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami – stymulowanie zasad partnerstwa oraz odpowiedzialności właścicieli obiektów o podstawowym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego na terenie Sopotu,
- podnoszenie walorów zabytkowych i wykorzystanie ich w promocji kultury i dla rozwoju turystyki w mieście, a zwłaszcza jako czynnika wpływającego na rozwój gospodarczy miasta,
- umożliwienie kreowania i realizowania lokalnych projektów związanych z kompleksowymi pracami konserwatorskimi i restauratorskimi oraz chroniącymi krajobraz kulturowy dla osiągnięcia zauważalnych i wymiernych efektów jakościowej zmiany,
- kreowanie modelu odpowiedzialności za zasoby dziedzictwa kulturowego w mieście wśród mieszkańców i we władzach samorządowych,
- wspieranie aktywności lokalnej w działaniach mających na celu poszanowanie dziedzictwa kultury mniejszości narodowych,
- poszukiwanie i wspieranie projektów związanych z kreowaniem i wdrażaniem nowych form opieki nad zabytkami i ich promocji (np. szlaki turystyczno-historyczne, ożywianie zabytków),
- włączenie kultury i dziedzictwa kulturowego w obszar interwencji i wsparcia zgodnie z zasadami planowania i wdrażania programów prorozwojowych, stosownie do oczekiwań mieszkańców miasta poprzez uznanie znaczenia dziedzictwa kulturowego w rozwoju społeczno-ekonomicznym miasta,
- realizację i wspieranie programów mających na celu ochronę zieleni miejskiej oraz podnoszenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych miasta.

Celem strategicznym *Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Miasta Sopotu na lata 2023 – 2026* jest:

ZACHOWANIE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO SŁUŻĄCE SPOŁECZNO-GOSPODARCZEMU ROZWOJOWI MIASTA SOPOTU

Realizacja celu strategicznego będzie odbywać się w oparciu o trzy Priorytety:

- I. OCHRONA I REWALORYZACJA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA**
- II. ZARZĄDZANIE KRAJOBRAZEM KULTUROWYM MIASTA**
- III. PROMOCJA I POPULARYZACJA WALORÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIASTA**

Priorytet I: OCHRONA I REWALORYZACJA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA	
kierunki działań	zadania
ZAHAMOWANIE PROCESU DEGRADACJI ZABYTEKÓW I DOPROWADZENIE DO POPRAWY STANU ICH ZACHOWANIA	• Systematyczne wykonywanie prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych należących do Miasta • Opracowanie planu systematycznych kontroli stanu utrzymania i sposobu użytkowania obiektów zabytkowych należących do Miasta • Opracowanie długoterminowego planu remontów obiektów zabytkowych należących do Miasta • Podejmowanie działań na rzecz pozyskania funduszy zewnętrznych na konserwację obiektów zabytkowych należących do Miasta
	• Dofinansowanie prac rewaloryzacyjnych przy obiektach niebędących własnością gminy na podstawie aktualnej uchwały dotyczącej dotacji na prace remontowo-konserwatorskie przy zabytkach ruchomych i nieruchomych • Kontynuacja programu związanego z udzielaniem pomocy finansowej w remontach elewacji budynków zabytkowych
WZMACNIANIE ATRAKCYJNOŚCI ZABYTEKÓW I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	• Prowadzenie bieżących prac porządkowych i rewaloryzacyjnych w zespołach zabytkowej zieleni (miejskich parkach, cmentarzach, na obszarach nieczynnych cmentarzy) • Kontynuacja działań związanych z uzupełnianiem i odtwarzaniem zieleni przyulicznej oraz tworzeniem nowych alei i szpalerów • Iluminacja najatrakcyjniejszych zabytków gminy • Objęcie ochroną obiektów i obszarów zabytkowych na podstawie zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
ROZPOZNANIE GMINNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	• Prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów uwzględnionych w gminnej ewidencji zabytków
PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ UMOŻLIWIAJĄCYCH TWORZENIE MIEJSC PRACY ZWIĄZANYCH Z OPIEKĄ NAD ZABYTEKAMI	• Prowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych z zakresu rzemiosł związanych z tradycyjnymi zajęciami i rzemiosłami • Wspieranie utrzymywania na rynku pracy zanikających rzemiosł i zawodów poprzez np.: wspieranie działań przedsiębiorców, organizowanie szkoleń i warsztatów • Kontynuacja działań wspierających rozwój muzeów regionalnych

Priorytet II: ZARZĄDZANIE KRAJOBRAZEM KULTUROWYM MIASTA	
kierunki działań	zadania
ROZSZERZENIE ZASOBU I OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO MIASTA	• Konsekwentne wdrażanie zapisów dokumentów programowych w odniesieniu do zabytków i krajobrazu kulturowego powiatu, • Egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w dokumentach programowych odnoszących się do zabytków (głównie w zakresie wysokości zabudowy, jej charakteru i funkcji) • Walka z samowolami budowlanymi na obszarach objętych ochroną konserwatorską
Priorytet III: PROMOCJA I POPULARYZACJA WALORÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIASTA	
kierunki działań	zadania
PROMOCJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO MIASTA SŁUŻĄCA KREACJI PRODUKTÓW TURYSTYKI KULTUROWEJ	• Promocja najcenniejszych zabytków Miasta, w szczególności obejmująca charakterystyczne zabytki świadczące o ich odrębności i specyfice • Kontynuacja popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach, popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, a także zagospodarowaniu obszarów oraz terenów cennych kulturowo, przyrodniczo i krajobrazowo
POPULARYZACJA WIEDZY O REGIONALNYM DZIEDZICTWIE KULTUROWYM	• Organizacja i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych • Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy • Utrzymywanie istniejących szlaków turystycznych (pieszych, I rowerowych) i wzbogacanie ich o elementy środowiska kulturowego • Wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez wspieranie i organizowanie zajęć
SZEROKI DOSTĘP DO INFORMACJI O ZABYTKACH MIASTA	• Kompleksowa informacja o zabytkach Sopotu w formie cyfrowej na stronach internetowych Miasta • Publikacja na stronach internetowych Miasta kart adresowych Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Sopotu

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

8.1. Instrumenty prawne

Problematyka zachowania dziedzictwa kulturowego została uwzględniona przez władze miasta w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

8.2. Instrumenty koordynacji

Realizacja Programu wymaga współpracy z instytucjami ochrony zabytków różnych szczebli, w tym z Muzeum Sopotu, organizacjami pozarządowymi oraz diecezją gdańską i parafiami na terenie miasta.

8.3. Instrumenty finansowe

Podstawowym narzędziem finansowym dla zachowania najcenniejszych zabytków miasta Sopotu będą dotacje celowe udzielane na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (na podstawie obowiązującej Uchwały nr XXVIII/469/2021 Rady Miasta Sopotu z dnia 4 listopada 2021 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie miasta Sopotu).

Planowane jest również wykorzystanie funduszy unijnych, krajowych oraz dostępnych dofinansowań samorządu województwa pomorskiego.

8.4. Instrumenty społeczne

W działaniach Miasta Sopotu przewidywane jest prowadzenie działań z zakresu współpracy i współdziałania z właścicielami oraz użytkownikami zabytków, a także edukacja i informacja odnośnie dziedzictwa kulturowego miasta Sopotu.

8.5. Instrumenty kontrolne

Zadania sformułowane w niniejszym programie przewidują stosowanie monitoringu jego realizacji w postaci monitoringu stanu środowiska kulturowego.

9. Zasady oceny realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Za monitorowanie realizacji *Programu Opieki* odpowiada Prezydent Miasta Sopotu, który co dwa lata będzie przedstawiał Radzie Miasta Sopotu sprawozdanie z realizacji programu.

Kryteria prowadzenia oceny realizacji programu opieki:

- poziom (w zł lub w %) wydatków budżetu miasta na ochronę i opiekę nad zabytkami,
- liczba wyremontowanych zabytków,
- liczba zrealizowanych konkursów, wystaw i działań edukacyjnych na terenie miasta,
- liczba przygotowanych/wydanych wydawnictw (w tym folderów promocyjnych, przewodników),
- liczba i długość (w km) utrzymywanych szlaków turystycznych promujących dziedzictwo kulturowe na terenie miasta,
- liczba szkoleń/liczba osób biorących udział w szkoleniach związanych z ochroną i popularyzacją dziedzictwa kulturowego.

10. Źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

10.1. Publiczne źródła finansowania

W celu właściwej i skutecznej ochrony zasobów kulturowych wykorzystane zostaną środki możliwe do zabezpieczenia z budżetu miasta na ten cel, jak również w miarę możliwości prowadzone będą programy czerpiące z budżetów innych publicznych źródeł, tj.: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz województwa pomorskiego.

I. Miasto Sopot: w budżecie miasta zabezpieczane będą środki na zadania wynikające z niniejszego dokumentu.

II. Fundusze Samorządu Województwa Pomorskiego

Na podstawie Uchwały Nr 33/III/14 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 8 grudnia 2014 roku (Dz. Woj. Pom. z 13 stycznia 2015 r., poz. 55) w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa pomorskiego, Samorząd Województwa Pomorskiego przyznaje co roku dotacje celowe na prace przy zabytkach objętych ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków województwa pomorskiego.

Dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków może obejmować nakłady konieczne na:

- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich;
- 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich lub architektonicznych;
- 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej;
- 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich;
- 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami prawa budowlanego;
- 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz;
- 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku;
- 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenia w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku;
- 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i detali architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego budynku kolorystyki;
- 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności;
- 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych odrzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych;

- 12) modernizację instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe lub przynależności;
- 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej;
- 14) uzupełnienie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych;
- 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu;
- 16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru, o których mowa w pkt. 7 – 15;
- 17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej oraz przeciwpożarowej i odgromowej.

Dotacja może być udzielona na dofinansowanie nakładów koniecznych na wykonanie w danym roku budżetowym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

Dotacja może być udzielona w zależności od środków zaplanowanych w budżecie Województwa Pomorskiego, w wysokości do 50% nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

W szczególnych przypadkach, jeżeli zabytek:

- 1) posiada wyjątkową wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- 2) wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych;
- 3) jeżeli stan zachowania zabytku wymaga niezwłocznego podjęcia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy nim
- dotacja może być udzielona do wysokości 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

Wnioski o dotację należy składać do dnia 30 października każdego roku poprzedzającego rok realizacji prac lub robót.

III. Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków

Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Gdańsku co roku przyznaje dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków usytuowanym na terenie województwa pomorskiego.

IV. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego¹⁵³:

W ramach prowadzonych przez MKDN programów mogą być dofinansowywane zadania z zakresu kultury i ochrony zabytków.

1. Program „Ochrona zabytków”: celem jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, realizowane poprzez konserwację i rewaloryzację zabytków nieruchomych i ruchomych oraz ich udostępnianie na cele publiczne.

2. Program „Kultura ludowa i tradycyjna”: celem jest wspieranie zjawisk związanych ze spuścizną kultur tradycyjnych, transformacjami (przekształceniami i przemianami) poszczególnych elementów oraz współczesnymi kontekstami ich występowania.

3. Program „Ochrona zabytków archeologicznych”: celem jest ochrona dziedzictwa archeologicznego poprzez wspieranie kluczowych dla tego obszaru zadań, obejmujących niedestrukcyjne rozpoznanie i dokumentację zasobów dziedzictwa archeologicznego oraz opracowanie i publikację wyników przeprowadzonych badań archeologicznych.

4. Program „Miejscami pamięci i trwale upamiętnienia w kraju”: celem jest zaangażowanie w opiekę nad miejscami pamięci i trwałymi upamiętnieniami jak największej liczby różnych podmiotów, w celu zwiększenia wiedzy o historii naszego kraju, zwłaszcza o jej najtrudniejszych i najbardziej skomplikowanych aspektach, i dzięki temu wzmocnienie świadomości obywatelskiej i postaw patriotycznych.

Ministerstwo ogłasza co roku na swojej stronie internetowej rozpoczęcie naboru wniosków.

¹⁵³ <https://www.gov.pl/web/kultura/ochrona-zabytkow3> [strona Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 23.11.2021 r.];

IV. Fundusz kościelny Ministerstwa Finansów¹⁵⁴

Kościelne osoby prawne mogą co roku ubiegać się o przyznanie dotacji z Funduszu Kościelnego na realizację w zadań z zakresu konserwacji i remontów obiektów sakralnych i kościelnych o wartości zabytkowej. Dotacje na wspomniany cel przeznaczane są na remonty i prace konserwatorskie zabytkowych obiektów sakralnych (w szczególności: remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, wodnej, kanalizacyjnej, odgromowej). W szczególnie uzasadnionych przypadkach może nastąpić finansowanie z Funduszu Kościelnego remontu ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: instrumenty muzyczne, dzwony) oraz stałych elementów wystroju wnętrz (takich jak np.: ołtarze, polichromie, freski, posadzki).

10.2. Środki pomocowe.

Miasto Sopot zamierza korzystać z dostępnych dla samorządów środków Unii Europejskiej w ramach różnych programów pomocowych, a także pomagać innym beneficjentom w pozyskiwaniu środków na cele związane z ochroną dóbr kultury, któremu służy Oś priorytetowa 8 „Konwersja”: celem programu jest rewitalizacja zdegradowanych terenów miast, renowacja zabytków ważnych dla rozwoju turystyki oraz tworzenie publicznej infrastruktury turystycznej. Finansowana będzie kompleksowa rewitalizacja wybranych zdegradowanych obszarów miast przez aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców oraz odbudowę infrastruktury publicznej, w tym m.in. dostosowanie budynków do funkcji społecznych, kulturalnych i edukacyjnych, remont budynków komunalnych, wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni wraz z zagospodarowaniem otoczenia, przestrzeni publicznych, w tym parków i skwerów, remonty dróg; prace restauratorskie lub konserwatorskie zabytków oraz ich adaptację do nowych funkcji publicznych, tworzenie i rozwój publicznej infrastruktury turystycznej o znaczeniu regionalnym lub ponadregionalnym (m.in. przystanie i pomosty służące turystyce wodnej, przenoski, szlaki wodne, trasy rowerowe, wraz z oznakowaniem). Co roku organizowany jest nabór wniosków w ramach realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2021-2027.

¹⁵⁴ <https://www.gov.pl/web/mswia/fundusz-koscielny> [strona Ministra Finansów, dostęp: 23.11.2021 r.].

11. Realizacja i finansowanie przez miasto zadań z zakresu ochrony zabytków

Lp.	Zadania	Okres realizacji
1.	współfinansowanie remontów przy obiektach zabytkowych będących współwłasnością Miasta	2023-2026
2.	dofinansowanie prac rewaloryzacyjnych przy obiektach nie będących własnością Miasta na podstawie uchwały o udzielaniu dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane, w tym na zabezpieczanie obiektów zabytkowych przed pożarem, zniszczeniem i kradzieżą (montaż instalacji przeciwpożarowej i alarmowej, zabezpieczeń przeciw włamaniom itp.)	2023-2026
3.	promocja najcenniejszych zabytków Miasta, w szczególności obejmująca charakterystyczne zabytki świadczące o ich odrębności i specyfice, w tym opracowanie mapy zabytków Miasta	2023-2026
4.	organizacja i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych związanych z dziedzictwem kulturowym Miasta	2023-2026
5.	włączanie w istniejące szlaki turystyczne (np. pieszych, rowerowych, konnych, wodnych) miejsc promujących dziedzictwo kulturowe Miasta	2023-2026
6.	udostępnianie informacji o zabytkach Miasta na stronie internetowej Miasta	2023-2026
7.	aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Sopotu	2023-2026

Załącznik nr 1 – Wykaz zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	nr rejestru zabytków	data wpisu	obiekt	ul.	adres	nr
1	297	06.08.1962	dwór	ul.	Czyżewskiego	12
2	846	12.08.1976	kościół pw. Św. Jerzego wraz z d. studzienką, ob. kapliczką Św. Wojciecha	pl.	Plac Konstytucji 3 Maja	2
3	846	07.01.2015	działka nr 22/2, na której zlokalizowany jest kościół pw. św. Jerzego wraz ze starodrzewem i ogrodzeniem oraz fragment działki nr 119/17, na której zlokalizowana jest dawna studzienka przy kościele pw. św. Jerzego wraz ze starodrzewem	pl.	Plac Konstytucji 3 Maja	2
4	846	12.08.1976	plebania przy kościele św. Jerzego – dawny Dwór XI, tzw. Francuski	ul.	Kościuszki	1
5	846	07.01.2015	działka nr 21/6, na której zlokalizowana jest plebania przy kościele św. Jerzego – dawny Dwór XI, tzw. Francuski wraz ze starodrzewem i ogrodzeniem	ul.	Kościuszki	1
6	847	12.08.1976	kościół ewangelicko-augsburski p.w. Zbawiciela	ul.	Parkowa (d. 22 Lipca)	5
7	848	12.08.1976	kaplica p.w. NMP i Św. Andrzeja Boboli	ul.	Powstańców Warszawy	15
8	849	12.08.1976	kapliczka przydrożna	ul.	Al. Niepodległości / Malczewskiego (d. 20 Października/Malczewskiego)	
9	855	15.01.1977	willa	ul.	Ceynowy	3 (d.1/3)
10	856	15.01.1977	kamienica	ul.	Grunwaldzka	70
11	858	15.01.1977	dom	ul.	Kościuszki	63
12	859	15.01.1977	kamienica	ul.	Lipowa (d. Pstrowskiego)	9
13	887	30.01.1978	dom	ul.	Wybickiego	48
14	888	30.01.1978	dom	ul.	Królowej Jadwigi	3
15	889	30.01.1978	dom	ul.	Królowej Jadwigi	5
16	890	30.01.1978	dom	ul.	Jagieli	12
17	891	30.01.1978	dom	ul.	Królowej Jadwigi	7
18	892	30.01.1978	dom	ul.	Królowej Jadwigi	4
19	893	30.01.1978	dom	ul.	Królowej Jadwigi	9
20	894	30.01.1978	dom	ul.	Królowej Jadwigi	6
21	895	30.01.1978	dom	ul.	3 Maja (d. Dzierżyńskiego)	16
22	896	30.01.1978	dom	ul.	Helska	1
23	897	30.01.1978	dom	ul.	Kazimierza Wielkiego	1
24	898	30.01.1978	willa	ul.	Majkowskiego	8
25	899	30.01.1978	dom	ul.	Haffnera (d. Bieruta)	13
26	900	30.01.1978	willa	ul.	Chmielewskiego	9
27	908	10.03.1978	willa	ul.	Jagieli	10
28	909	10.03.1978	willa	ul.	Wybickiego	30
29	912	03.05.1978	dom	ul.	Czyżewskiego	13
30	926	24.11.1978	willa	ul.	Wybickiego	30a
31	927	24.11.1978	willa	ul.	Wybickiego	32
32	928	24.11.1978	willa	ul.	Wybickiego	37
33	929	24.11.1978	willa z oficyną	ul.	Mokwy (d. Gwardii Ludowej)	5 i 5b
34	930	24.11.1978	willa	ul.	Mokwy (d. Gwardii Ludowej)	6
35	931	24.11.1978	willa	ul.	Mokwy (d. Gwardii Ludowej)	7
36	932	24.11.1978	dom	ul.	Wybickiego	43 i 43a
37	936	12.02.1979	układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Sopotu		Sopot	
38	937	12.09.1977	willa	ul.	Władysława IV	3
39	938	15.02.1979	pensjonat z zespołu "Domu Polskiego"	ul.	Grunwaldzka	11
40	975	05.11.1979	willa	ul.	Kilińskiego	12
41	987	02.06.1981	zespół willowo-ogrodowy (3 wille, założenie ogrodowe)	ul.	23 Marca	68-70; 72,74
42	998	30.11.1981	zespół willowo-parkowy (willa, park)	ul.	Mickiewicza	36
43	999	04.12.1981	dwór II "Hiszpański"	al.	Aleja Niepodległości	781
44	1000	28.12.1981	dom	ul.	Abrahama	5/7

45	1001	22.02.1982	zespół willi z budynkiem gospodarczym	ul.	Andersa (d. Świerczewskiego) i Paderewskiego nr 12	27
46	1002	01.04.1982	zespół mola spacerowego (założenie skweru kuracyjnego; relikty Domu Zdrojowego III; molo; park)	ul.	Powstańców Warszawy	2/4/6
47	1008	18.05.1982	willa	ul.	Andersa (d. Świerczewskiego)	25
48	1009	18.05.1982	Zakład Balneologiczny	pl.	Plac Zdrojowy (d. Plac Przyjaźni Polsko-Radzieckiej 1)	3
49	1010	18.05.1982	zespół willowo-ogrodowy (d. willa Bergera; park)	ul.	Obrońców Westerplatte	24
50	1011	02.06.1982	zespół willi z budynkiem gospodarczym i terenem	ul.	Struga	11
51	1012	02.06.1982	dom	ul.	Struga	6
52	1018	30.03.1983	zespół willowo-parkowy (willa, oficyna z lamusem, założenie ogrodowo-parkowe)	ul.	Goyki	1-3
53	1042	30.03.1983	zespół pałacowo-parkowy "Stawowie" (pałac, park)	al.	Aleja Niepodległości	618
54	1043	30.11.1983	cmentarz żydowski	ul.	Malczewskiego	32
55	1068	09.11.1984	Łazienki Południowe	al.	Aleja Wojska Polskiego	1
56	1073	21.12.1984	willa	ul.	Władysława IV	9
57	1084	08.02.1985	willa	ul.	Obrońców Westerplatte	18/22
58	1098	25.09.1985	pensjonat "Irena"	ul.	Chopina	36
59	1101	16.10.1985	willa	ul.	Morska	7
60	1104	24.10.1985	zespół strzelnicy miejskiej -d. hotel "Parkowy, ob. "Opera"	ul.	Moniuszki	10
61	1139	10.12.1986	Kasyno Gry - d. Grand Hotel	ul.	Powstańców Warszawy	12-14
62	1200	15.02.1988	willa z ogrodem	ul.	Poniatowskiego	8
63	1201	15.02.1988	willa Friedricha Basnera z ogrodem	ul.	Chrobrego	48
64	1279	07.06.1989	cmentarz z kaplicą przedpogrzebową, ob. budynkiem Zarządu Cmentarza Komunalnego oraz grobowcem rodziny von Herbst	ul.	Malczewskiego	30-35
65	1283	05.08.1989	zespół willowo-ogrodowy	ul.	Mickiewicza	12
66	1284	05.08.1989	cmentarz katolicki z kaplicą przedpogrzebową	ul.	Malczewskiego	18-20
67	1290	06.11.1989	kamienica	ul.	Parkowa (d. 22 Lipca)	43/45
68	1292	16.11.1989	dom	ul.	Grunwaldzka	17
69	1295	15.12.1989	kamienica	ul.	Parkowa (d. 22 Lipca)	10
70	1303	05.02.1990	willa	ul.	Haffnera (d. Bieruta)	72
71	1316	20.08.1990	kamienica	ul.	Armii Krajowej (d. Armii Czerwonej)	68
72	1344	29.01.1991	willa z ogrodem	ul.	Abrahama	10
73	1365	15.05.1992	kamienica	ul.	Małopolska	5/7
74	1490	18.11.1994	dom	ul.	Grunwaldzka	33
75	1544	06.06.1995	willa, ob. Dom Zgromadzenia Sióstr Św. Elżbiety	ul.	Obrońców Westerplatte	3
76	1559	24.07.1995	zespół sądowo-więzienny (Sąd Powiatowy, więzienie z budynkiem świetlicy, dom dozorczy, portiernia)	ul.	1 Maja 10/ Grottgera 3/ Grottgera 5	
77	1569	27.10.1995	sanatorium "Ostsee, ob. dom	ul.	Sobieskiego	35
78	1599	07.06.1996	kamienica	ul.	Grunwaldzka	4/6
79	1623	25.03.1997	zespół hipodromu: budynek kasy totalizatora, trybuna I, trybuna II, stajnia, wraz z terenem	ul.	Polna	
80	1638	18.07.1997	szkoła żeńska-ob. II Liceum Ogólnokształcące i kapliczka przydrożna przed pd. wejściem do budynku	al.	Aleja Niepodległości	751
81	1712	10.08.2000	willa, d. restauracja "Stolzenfels", willa Krystyna	ul.	Haffnera (d. Bieruta)	86
82	1713	16.08.2000	willa z ogrodem i altaną	ul.	Kościuszki	41
83	1743	16.07.2003	willa wraz z ogrodzeniem	ul.	Obrońców Westerplatte	30
84	1765	01.12.2005, 18.06.2007	zespół willowo-parkowy (willa Herbistów wraz z działką oraz teren historycznej posiadłości Herbistów- ogród , park i budynek mieszkalny nr 31)	ul.	Kościuszki	29, 31
85	1767	22.12.2005, 27.12.2005	willa wraz z działkami oraz znajdującym się na nich starodrzewem	ul.	Kościuszki	43

86	1884	19.03.2012	pensjonat "Eden" wraz z działką oraz ogrodzeniem od strony pn. i wsch.	ul.	Kordeckiego	4/6
87	1905	27.10.2014	kościół rzymskokatolicki parafialny p.w. NMP Wniebowziętej Gwiazda Morza wraz z plebanią i starodrzewem w granicach działki nr 43/3	ul.	Kościuszki	19-21
88	1915	31.08.2016	willa na terenie działki nr 6 w obrębie ewidencyjnym 0001	ul.	Wosia Budzysza	4
89	1938	24.01.2017	Ratusz Miasta Sopotu, usytuowany na terenie działki 44/5, wraz ze znajdującym się pod nim gruntem po obrysie murów	ul.	Kościuszki	25/27
90	1951	21.07.2017	Dom Nauczyciela Związku Nauczycielstwa Polskiego „Belfer” wraz z gruntem w obrysie murów usytuowany na części działki nr 61/7 obr. 0001	ul.	Kościuszki	64
91	1995	25.07.2022	budynek mieszkalny - dawna siedziba ochronki i szkoły "Macierzy Szkolnej" wraz ze starodrzewem oraz fragmentem zachowanego ogrodzenia w granicach obejmujących teren działki ewidencyjnej nr 134/3. obr. 0001	ul.	Parkowa	18
92	2000	14.12.2022	budynek biurowo-mieszkalny sopockiej cegielni Paula Diettricha wraz z historyczną główną drogą wjazdową na teren tej cegielni, terenem działek ewidencyjnych nr 6/6, 6/39, 6/35 (obr. 0001 Sopot) oraz znajdującym się na działkach nr 6/39 i 6/35 starodrzewem	Al.	Niepodległości	640

Załącznik nr 2 – Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	nr rejestru zabytków	data wpisu	obiekt
1	B-317	21.07.2008 r.	wyposażenie sieni i klatki schodowej willi przy ul. Chopina 25
2	B-304	05.02.2007 r.	prospekt organowy wraz z instrumentem, neogotyck, pocz. XX wieku, z kościoła parafialnego p.w. Św. Jerzego

Załącznik Nr 3 – Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Nr stanowiska	Obszar AZP	Nr na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Nr rejestru
1.	1	10-43	1	grodzisko osada osada osada przyrodowa osada przyrodowa osada	wczesne średniowiecze neolit okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze późne średniowiecze okres nowożytny	C-41; 333/A

Załącznik Nr 4 – Wykaz obiektów w Gminnej Ewidencji Zabytków

Stanowiska archeologiczne

Lp.	Nr stanowiska	Obszar AZP	Nr na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia	Nr rejestru
1.	1	10-43	1	grodzisko osada osada osada przyrodowa osada przyrodowa osada	WŚ neolit OWR WŚ PS now.	C-41; 333/A
2.	2	10-43	2	osada przyrodowa	WŚ	
3.	3	9-43	1	śląd osadnictwa	neolit	
4.	4	10-43	3	cmentarzysko grobów skrzynkowych	Ha D	
5.	5	10-43	4	cmentarzysko kultury wschodnio-pomorskiej	Ha C – D	
6.	6	10-43	5	grób skrzynkowy	Ha D.	
7.	7	10-43	6	osada (?)	WEŻ (?)	
8.	8	10-43	7	grób skrzynkowy	La wez. i śr.	
9.	9	10-43	8	śląd osadnictwa	PS	
10.	10	10-43	9	śląd osadnictwa	Ś	
11.	11	10-43	10	osada	WŚ	
12.	12	10-43	11	śląd osadnictwa	PS	
13.	13	10-43	12	śląd osadnictwa	PS	
14.	14	10-43	13	śląd osadnictwa	WŚ	
15.	15			znalezisko luźne	Ś?	
16.	16			osada	WŚ	
17.	17			znalezisko luźne	EB?	
18.	18			znalezisko luźne	WŚ	
19.	19			znalezisko luźne	OWR	
20.	20			cmentarzysko grobów skrzynkowych	WEŻ (?)	
21.	21			skarb ozdób	Ha D	
22.	22			znalezisko luźne	WŚ	
23.	23			znalezisko luźne	EK	
24.	24			znalezisko luźne	EB	
25.	25			śląd osadnictwa	WEŻ (?)	
26.	26			znalezisko luźne	WEŻ (?)	
27.	27	10-43	20	śląd osadnictwa	Ś	
28.	28			cmentarzysko grobów skrzynkowych	WEŻ	
29.	29			cmentarzysko grobów skrzynkowych	WEŻ	
30.	30			skarb (?)	Ha D (?)	
31.	31	10-43	25	cmentarzysko kurhanowe	nieokreślona	
32.	32			luźne	nieokreślona	
33.	33			luźne	nieokreślona	
34.	34			kompleks młyna	now.	
35.	35			luźne	neolit	

Tablica skrótów:

Skrót	Oznaczenie Epoki/Okresu	Oznaczenie podokresu
EK	epoka kamienia	
EB	epoka brązu	I, II, III, IV, V
WEŻ	wczesna epoka żelaza	
HA	okres halstański	C, D
LA	okres lateński	
SOP	starszy okres przedrzymski	
MOP	młodszy okres przedrzymski	A1, A2, A3
OWR	okres wpływów rzymskich	B [1(a,b,c), 2(a,b,c)], B2/C1, C [1(a,b), 2, 3]
OWL	okres wędrówek ludów	D, E
WŚ	wczesne średniowiecze	
PS	późne średniowiecze	
Ś	średniowiecze	
Now.	nowożytność	

Obiekty nieruchomości

Lp.	miejsowość	ul.	ulica/plac	nr	obiekt	nr w rejestrze zab.
1.	Sopot				układ urbanistyczno - krajobrazowy miasta Sopotu	936
2.	Sopot	ul.	Abrahama	1	budynek mieszkalny	
3.	Sopot	ul.	Abrahama	3	budynek mieszkalny	
4.	Sopot	ul.	Abrahama	4	budynek mieszkalny	
5.	Sopot	ul.	Abrahama	5 7	willa "Hubertus"	1000
6.	Sopot	ul.	Abrahama	6	willa	
7.	Sopot	ul.	Abrahama	8	willa	
8.	Sopot	ul.	Abrahama	9	willa	
9.	Sopot	ul.	Abrahama	10	willa	1344
10.	Sopot	ul.	Abrahama	10	założenie ogrodowe	1344
11.	Sopot	ul.	Abrahama	12	willa	
12.	Sopot	ul.	Abrahama	14	willa	
13.	Sopot	ul.	Abrahama	16	willa	
14.	Sopot	ul.	Abrahama	17 19	willa	
15.	Sopot	ul.	Abrahama	18	dom mieszkalny	
16.	Sopot	ul.	Abrahama	21	dom mieszkalny	
17.	Sopot	ul.	Abrahama	23	willa Otto Schulza	
18.	Sopot	ul.	Abrahama	24	willa	
19.	Sopot	ul.	Abrahama	25	willa	
20.	Sopot	ul.	Abrahama	29	willa	
21.	Sopot	ul.	Abrahama	30	willa, dom Architekta Paula Puchmüllera	
22.	Sopot	ul.	Abrahama	31	willa	
23.	Sopot	ul.	Abrahama	33	willa	
24.	Sopot	ul.	Abrahama	37	willa	
25.	Sopot	ul.	Abrahama	38	willa	
26.	Sopot	ul.	Abrahama	39	willa	
27.	Sopot	ul.	Abrahama	40	willa	
28.	Sopot	ul.	Abrahama	42	willa	
29.	Sopot	ul.	Abrahama	44	willa	
30.	Sopot	ul.	Abrahama	48	willa	
31.	Sopot	ul.	Andersa	2	budynek mieszkalny	
32.	Sopot	ul.	Andersa	5	willa	
33.	Sopot	ul.	Andersa	6	budynek mieszkalny	
34.	Sopot	ul.	Andersa	7	budynek mieszkalny	
35.	Sopot	ul.	Andersa	8	budynek mieszkalny	
36.	Sopot	ul.	Andersa	9	budynek mieszkalny	
37.	Sopot	ul.	Andersa	10	willa	
38.	Sopot	ul.	Andersa	11	budynek mieszkalny	
39.	Sopot	ul.	Andersa	12	budynek mieszkalny	
40.	Sopot	ul.	Andersa	13	willa	
41.	Sopot	ul.	Andersa	14	budynek mieszkalny	
42.	Sopot	ul.	Andersa	16	budynek mieszkalny	
43.	Sopot	ul.	Andersa	18	budynek mieszkalny	
44.	Sopot	ul.	Andersa	15	willa	
45.	Sopot	ul.	Andersa	17	willa	
46.	Sopot	ul.	Andersa	19	willa	
47.	Sopot	ul.	Andersa	21	willa	
48.	Sopot	ul.	Andersa	22	willa	
49.	Sopot	ul.	Andersa	23	willa	
50.	Sopot	ul.	Andersa	24	willa	
51.	Sopot	ul.	Andersa	25	willa	1008
52.	Sopot	ul.	Andersa	26	willa	
53.	Sopot	ul.	Andersa	27	willa	1001
54.	Sopot	ul.	Andersa	29	willa	
55.	Sopot	ul.	Architektów	1 a, b, c,d	zespół budynków mieszkalnych w zabudowie szeregowej	
56.	Sopot	ul.	Architektów	2 a, b, c, d	zespół budynków mieszkalnych w zabudowie szeregowej	
57.	Sopot	ul.	Architektów	3 a, b, c,d	zespół budynków mieszkalnych w zabudowie szeregowej	
58.	Sopot	ul.	Architektów	4 a, b, c, d	zespół budynków mieszkalnych w zabudowie szeregowej	
59.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	10	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	

60.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	12	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
61.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	15	budynek mieszkalny	
62.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	23	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
63.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	25	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
64.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	27	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
65.	Sopot	ul.	armii Krajowej	29	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
66.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	28	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
67.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	30	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
68.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	31	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
69.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	33	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
70.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	32	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
71.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	34	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
72.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	35	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
73.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	36	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
74.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	40	budynek mieszkalny wielorodzinny	
75.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	41	willa	
76.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	43	budynek mieszkalny	
77.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	46	willa	
78.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	47	willa	
79.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	48	willa	
80.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	49	willa	
81.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	51	willa	
82.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	55	budynek mieszkalny	
83.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	56	willa	
84.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	57	budynek mieszkalny	
85.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	58	willa	
86.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	59	willa	
87.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	60	budynek mieszkalny	
88.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	61	budynek mieszkalny	
89.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	63	budynek mieszkalny	
90.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	65	budynek mieszkalny	
91.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	66	budynek mieszkalny	
92.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	67	budynek mieszkalny	
93.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	68	budynek mieszkalny	1316
94.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	69	budynek mieszkalny	
95.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	70	willa <i>Waasa (Daum)</i>	
96.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	72	budynek mieszkalny	
97.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	73	willa	
98.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	74	budynek mieszkalny	
99.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	75	budynek mieszkalny	
100.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	79	willa	
101.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	81	willa	
102.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	83	budynek mieszkalny	
103.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	85	budynek mieszkalny	
104.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	86	budynek mieszkalny	
105.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	87	budynek mieszkalny	
106.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	90	budynek mieszkalny	
107.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	91	budynek mieszkalny	
108.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	92	budynek mieszkalny	
109.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	93	budynek mieszkalny	
110.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	94	budynek mieszkalny	
111.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	95	budynek mieszkalny	
112.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	99	willa dyrektora w kompleksie d. Gimnazjum Realnego	
113.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	101	budynek d. Reformowanego Gimnazjum Realnego, ob. Uniwersytet Gdański Wydział Zarządzania	
114.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	103	sala gimnastyczna d. Gimnazjum Realnego, ob.. Uniwersytet Gdański Wydział Zarządzania	

115.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	105	budynek Remizy Strażackiej, ob.KM Państwowej Straży Pożarnej	
116.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	109	budynek w zespole d. Remizy Strażackiej, ob. budynek mieszkalny	
117.	Sopot	ul.	Armii Krajowej	124	relikty zbiornika wody/ujęcia przepompowni "Niepodległości 840"	
118.	Sopot	ul.	Armii Krajowej		park miejski	
119.	Sopot	ul.	Bałtycka	1	budynek mieszkalny	
120.	Sopot	ul.	Bałtycka	2	budynek mieszkalny	
121.	Sopot	ul.	Bałtycka	3	budynek mieszkalny	
122.	Sopot	ul.	Bałtycka	4	budynek mieszkalny	
123.	Sopot	ul.	Bałtycka	4a	budynek mieszkalny	
124.	Sopot	ul.	Bałtycka	5	budynek mieszkalny	
125.	Sopot	ul.	Bałtycka	6	dom letniskowy	
126.	Sopot	ul.	Bałtycka	7	budynek mieszkalny	
127.	Sopot	ul.	Bałtycka	8	dom letniskowy	
128.	Sopot	ul.	Bałtycka	9	budynek mieszkalny	
129.	Sopot	ul.	Bałtycka	10	budynek mieszkalny	
130.	Sopot	ul.	Bema	1	kamienica	
131.	Sopot	ul.	Bema	2	kamienica	
132.	Sopot	ul.	Bema	3	kamienica	
133.	Sopot	ul.	Bema	4	kamienica	
134.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	1	budynek mieszkalny	
135.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	3	budynek mieszkalny	
136.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	5	budynek mieszkalny	
137.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	7	budynek mieszkalny	
138.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	7a	budynek mieszkalny	
139.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	9	kamienica	
140.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	9A	budynek mieszkalny	
141.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	11	budynek mieszkalny	
142.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	12	kamienica	
143.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	13	kamienica	
144.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	13A	kamienica	
145.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	14	kamienica	
146.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	16	kamienica	
147.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	18	budynek mieszkalny	
148.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	23	budynek administracyjny w zespole gazowni	
149.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	24	budynek mieszkalny	
150.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	25	Gazownia Miejska	
151.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	35	budynek mieszkalny	
152.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	37	budynek mieszkalny	
153.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	39	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
154.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	41	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
155.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	44	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
156.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	46	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
157.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	48	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
158.	Sopot	ul.	Bitwy pod Płowcami	50	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
159.	Sopot	ul.	Boczna	1	budynek mieszkalny	
160.	Sopot	ul.	Boczna	2	willa	
161.	Sopot	ul.	Boczna	3	budynek mieszkalny	
162.	Sopot	ul.	Boczna	5	budynek mieszkalny	
163.	Sopot	ul.	Boczna	7	budynek mieszkalny	
164.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	2	budynek mieszkalny, usługi	
165.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	3	kamienica, usługi	
166.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	4	kamienica	
167.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	5	dom handlowy, ob. budynek mieszkalny, usługi	
168.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	6	kamienica	
169.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	6a	kamienica	
170.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	7	kamienica	
171.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	7a	oficina mieszkalna	
172.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	8	budynek mieszkalny	
173.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	9	kamienica, usługi	
174.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	10	budynek mieszkalny	
175.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	10a	oficina mieszkalna	

176.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	11	dworek mieszkalno-letniskowy, usługi	
177.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	12	budynek mieszkalny, usługi	
178.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	13	budynek mieszkalny, usługi	
179.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	15	kamienica, usługi	
180.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	16	dom towarowy Fastów, ob. usługi	
181.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	19	kamienica, usługi	
182.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	21	kamienica, usługi	
183.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	23	budynek mieszkalny wielorodzinny	
184.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	26	kamienica, usługi	
185.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	28	kamienica, usługi	
186.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	29	oficyna, ob. budynek mieszkalny, usługi	
187.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	30	kamienica, usługi	
188.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	31	kamienica, usługi	
189.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	35	kamienica, usługi	
190.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	37	kamienica, usługi	
191.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	39	hotel Kaiserhof, kamienica	
192.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	41	delikatesy Kubasiaka, ob. budynek mieszkalno-usługowy	
193.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	42	budynek mieszkalny, usługi	
194.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	43	budynek mieszkalny, usługi	
195.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	44	budynek mieszkalny, usługi	
196.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	45	budynek mieszkalny, usługi	
197.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	46	kamienica, usługi	
198.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	47	kamienica, usługi	
199.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	48	kamienica, usługi	
200.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	49	kamienica doktora Wagnera, sklep papirniczy Iris, ob. budynek mieszkalno-usługowy	
201.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	50	budynek mieszkalny; usługi	
202.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	51	willa, ob. budynek mieszkalno-usługowy	
203.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	54	sklep, klub SPATiF, restauracja	
204.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	54A	budynek mieszkalny	
205.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	54B	budynek mieszkalny	
206.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	55-57	willa, Teatr Kameralny, kino Polonia, ob. usługi	
207.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	56	budynek mieszkalny	
208.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	58	budynek mieszkalny, ob. usługi	
209.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino	61	dom towarowy	
210.	Sopot	ul.	Boh.Monte Cassino (do ul. 3 Maja)		skarpa sopocka	
211.	Sopot	ul.	Broniewskiego	1	budynek mieszkalny	
212.	Sopot	ul.	Broniewskiego	2	willa	
213.	Sopot	ul.	Broniewskiego	6	budynek mieszkalny	
214.	Sopot	ul.	Broniewskiego	8	budynek mieszkalny	
215.	Sopot	ul.	Broniewskiego	12	budynek mieszkalny	
216.	Sopot	ul.	Budzysza	4	willa	1915
217.	Sopot	ul.	Budzysza	5	budynek mieszkalny	
218.	Sopot	ul.	Budzysza	7	budynek mieszkalny	
219.	Sopot	ul.	Budzysza	8	willa	
220.	Sopot	ul.	Ceynowy	2	budynek mieszkalny	
221.	Sopot	ul.	Ceynowy	3	willa	855
222.	Sopot	ul.	Ceynowy	5	budynek klubowy w zespole kortów tenisowych	
223.	Sopot	ul.	Ceynowy	5	dom mieszkalny	
224.	Sopot	ul.	Ceynowy	6	dom mieszkalny	
225.	Sopot	ul.	Ceynowy	8	dom mieszkalny	
226.	Sopot	ul.	Ceynowy	10	dom mieszkalny	
227.	Sopot	ul.	Ceynowy	12	dom mieszkalny	
228.	Sopot	ul.	Ceynowy	16	dom mieszkalny	
229.	Sopot	ul.	Ceynowy	5-7	dom klubowy (Sopocki Klub Tenisowy)	
230.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	1	dom mieszkalny	
231.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	2	dom mieszkalny	
232.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	3	dom mieszkalny	
233.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	6	dom mieszkalny	
234.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	7	dom mieszkalny	
235.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	8	dom mieszkalny	
236.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	9	dom mieszkalny	900
237.	Sopot	ul.	Chmielewskiego	10	dom mieszkalny	

238.	Sopot	ul.	Chodowieckiego	1 a, b, c, d, e, f	budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej	
239.	Sopot	ul.	Chodowieckiego	2 a, b, c, d	budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej	
240.	Sopot	ul.	Chodowieckiego	3 a, b, c, d, e, f	budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej	
241.	Sopot	ul.	Chodowieckiego	4 a, b, c, d, e	budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej	
242.	Sopot	ul.	Chodowieckiego	5 a, b, c, d, e, f	budynki mieszkalne w zabudowie szeregowej	
243.	Sopot	ul.	Chopina	3	budynek mieszkalny	
244.	Sopot	ul.	Chopina	4	budynek mieszkalny	
245.	Sopot	ul.	Chopina	7	willa czynszowa w zabudowie bliźniaczej	
246.	Sopot	ul.	Chopina	9	willa czynszowa w zabudowie bliźniaczej	
247.	Sopot	ul.	Chopina	11	budynek mieszkalny	
248.	Sopot	ul.	Chopina	12	budynek mieszkalny	
249.	Sopot	ul.	Chopina	13	budynek mieszkalny	
250.	Sopot	ul.	Chopina	15	budynek mieszkalny	
251.	Sopot	ul.	Chopina	16	budynek mieszkalny	
252.	Sopot	ul.	Chopina	17	budynek mieszkalny	
253.	Sopot	ul.	Chopina	18	budynek mieszkalny	
254.	Sopot	ul.	Chopina	19	budynek mieszkalny	
255.	Sopot	ul.	Chopina	20	budynek mieszkalny	
256.	Sopot	ul.	Chopina	21	budynek mieszkalny	
257.	Sopot	ul.	Chopina	22	budynek mieszkalny	
258.	Sopot	ul.	Chopina	23	budynek mieszkalny	
259.	Sopot	ul.	Chopina	24a	budynek mieszkalny	
260.	Sopot	ul.	Chopina	25	budynek mieszkalny	
261.	Sopot	ul.	Chopina	26	budynek mieszkalny	
262.	Sopot	ul.	Chopina	26a	budynek mieszkalny	
263.	Sopot	ul.	Chopina	26c	budynek mieszkalny	
264.	Sopot	ul.	Chopina	27	budynek mieszkalny	
265.	Sopot	ul.	Chopina	29	weranda budynku mieszkalnego	
266.	Sopot	ul.	Chopina	32	dom, ob. kaplica Kościoła Chrześcijan Baptystów	
267.	Sopot	ul.	Chopina	33-35	budynek mieszkalny, ob. hotel	
268.	Sopot	ul.	Chopina	34	budynek mieszkalny	
269.	Sopot	ul.	Chopina	36	pensjonat <i>Irena</i> , ob. pensjonat	1098
270.	Sopot	ul.	Chopina	37	budynek mieszkalny	
271.	Sopot	ul.	Chopina	39	budynek mieszkalny	
272.	Sopot	ul.	Chopina	40	budynek mieszkalny	
273.	Sopot	ul.	Chopina	42	budynek mieszkalny	
274.	Sopot	ul.	Chopina	46	budynek mieszkalny, usługi	
275.	Sopot	ul.	Chrobrego	9	budynek mieszkalny	
276.	Sopot	ul.	Chrobrego	11	budynek mieszkalny	
277.	Sopot	ul.	Chrobrego	12	budynek mieszkalny	
278.	Sopot	ul.	Chrobrego	13	budynek mieszkalny	
279.	Sopot	ul.	Chrobrego	14	budynek mieszkalny	
280.	Sopot	ul.	Chrobrego	15	budynek mieszkalny	
281.	Sopot	ul.	Chrobrego	16	budynek mieszkalny	
282.	Sopot	ul.	Chrobrego	17	budynek mieszkalny	
283.	Sopot	ul.	Chrobrego	18	budynek mieszkalny	
284.	Sopot	ul.	Chrobrego	19	budynek mieszkalny	
285.	Sopot	ul.	Chrobrego	21	budynek mieszkalny	
286.	Sopot	ul.	Chrobrego	23A	budynek mieszkalny	
287.	Sopot	ul.	Chrobrego	24	budynek mieszkalny	
288.	Sopot	ul.	Chrobrego	25 27	budynek mieszkalny	
289.	Sopot	ul.	Chrobrego	26	budynek mieszkalny	
290.	Sopot	ul.	Chrobrego	29	budynek mieszkalny	
291.	Sopot	ul.	Chrobrego	36	dworek letniskowy, ob. budynek mieszkalny	
292.	Sopot	ul.	Chrobrego	38	budynek mieszkalny	
293.	Sopot	ul.	Chrobrego	40	dom rybacki, ob. budynek mieszkalny	
294.	Sopot	ul.	Chrobrego	42	budynek mieszkalny	
295.	Sopot	ul.	Chrobrego	44	budynek mieszkalny	
296.	Sopot	ul.	Chrobrego	45	budynek mieszkalny	

297.	Sopot	ul.	Chrobrego	46	budynek mieszkalny	
298.	Sopot	ul.	Chrobrego	47-49	willa i pensjonat Miramare, ob. budynek mieszkalny	
299.	Sopot	ul.	Chrobrego	48	willa Basnera	1201
300.	Sopot	ul.	Chrobrego	48	fragment założenia parkowo-ogrodowego d. willi Basnera	1201
301.	Sopot	ul.	Conrada	2a	budynek mieszkalny	
302.	Sopot	ul.	Conrada	5	budynek restauracji i Sanatorium Powietrznego, ob. budynek mieszkalny	
303.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	3	budynek mieszkalny	
304.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	4	budynek mieszkalny	
305.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	6	budynek mieszkalny	
306.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	7	willa, dom doktora Lindemanna, ob. budynek mieszkalny	
307.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	8 -10	budynek mieszkalny	
308.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	9	budynek mieszkalny	
309.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	11	budynek mieszkalny	
310.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	12	dwór Sierakowskich, ob. siedziba Towarzystwa Przyjaciół Sopotu	297
311.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	12	fragment parku dworskiego	
312.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	13	budynek mieszkalny	912
313.	Sopot	ul.	Czyżewskiego	16	willa	
314.	Sopot	ul.	Dąbrowskiego	2	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
315.	Sopot	ul.	Dąbrowskiego	4	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
316.	Sopot	ul.	Dąbrowskiego	6	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
317.	Sopot	ul.	Dąbrowskiego	8	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
318.	Sopot	ul.	Dąbrowskiego	7	budynek mieszkalny	
319.	Sopot	ul.	Dębowa	2	willa	
320.	Sopot	ul.	Dębowa	3	willa	
321.	Sopot	ul.	Dębowa	4	willa	
322.	Sopot	ul.	Dębowa	5	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
323.	Sopot	ul.	Dębowa	7	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
324.	Sopot	ul.	Dębowa	6	willa	
325.	Sopot	ul.	Dębowa	9	budynek mieszkalny	
326.	Sopot	ul.	Dębowa	10	budynek mieszkalny	
327.	Sopot	ul.	Dębowa	12	budynek mieszkalny w zabudowie szeregowej	
328.	Sopot	ul.	Długosza	7	dom dwurodzinny	
329.	Sopot	ul.	Długosza	7	budynek gospodarczy	
330.	Sopot	ul.	Drzymały	11	budynek mieszkalny	
331.	Sopot	ul.	Dworcowa	1	budynek mieszkalny, usługi	
332.	Sopot	ul.	Dworcowa	2	budynek mieszkalny	
333.	Sopot	ul.	Dworcowa	3	budynek mieszkalny	
334.	Sopot	ul.	Dworcowa	4	Biuro Zakwaterowań, ob. Informacja Turystyczna	
335.	Sopot	ul.	Dworcowa		peron kolejowy SKM	
336.	Sopot	ul.	Dworcowa	7	bagażownia PKP	
337.	Sopot	ul.	Fiszera	1	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
338.	Sopot	ul.	Fiszera	2	budynek mieszkalny	
339.	Sopot	ul.	Fiszera	3	budynek mieszkalny	
340.	Sopot	ul.	Fiszera	4	budynek mieszkalny	
341.	Sopot	ul.	Fiszera	5	budynek mieszkalny	
342.	Sopot	ul.	Fiszera	6	budynek mieszkalny	
343.	Sopot	ul.	Fiszera	7	budynek mieszkalny	
344.	Sopot	ul.	Fiszera	9	budynek mieszkalny	
345.	Sopot	ul.	Fiszera	11	budynek mieszkalny	
346.	Sopot	ul.	Fiszera	12	budynek mieszkalny	
347.	Sopot	ul.	Fiszera	15	budynek mieszkalny	
348.	Sopot	ul.	Głowackiego	5	budynek mieszkalny jednorodzinny	
349.	Sopot	ul.	Głowackiego	7	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
350.	Sopot	ul.	Głowackiego	9	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
351.	Sopot	ul.	Głowackiego	11	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
352.	Sopot	ul.	Głowackiego	13	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
353.	Sopot	ul.	Głowackiego	15	budynek mieszkalny jednorodzinny	

354.	Sopot	ul.	Goyki	1	budynek gospodarczy w zespole willowo-parkowym, ob. budynek mieszkalny	1018
355.	Sopot	ul.	Goyki	3	willa w zespole willowo-parkowym, ob. Art Inkubator	1018
356.	Sopot	ul.	Goyki	3	fragment założenia parkowego w zespole willowo-parkowym	1018
357.	Sopot	ul.	Goyki	10	budynek mieszkalno-letniskowy	
358.	Sopot	ul.	Goyki	10 a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
359.	Sopot	ul.	Goyki	11-19	budynek szatni kortów tenisowych (dawnej poczekalni)	
360.	Sopot	ul.	Goyki	1-3, 1A, 11-13, 14-16	założenie zieleni kortów tenisowych w zespole kortów tenisowych	
361.	Sopot	ul.	Grottgera	3	więzienie w dawnym zespole sądowo-więziennym, ob. budynek biurowy Sądu Powiatowego	1559
362.	Sopot	ul.	Grottgera	3	świetlica w dawnym zespole sądowo-więziennym, ob. budynek biurowy Sądu Powiatowego	1559
363.	Sopot	ul.	Grottgera	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
364.	Sopot	ul.	Grottgera	5	dom dozorczy więzienia w dawnym zespole sądowo-więziennym, ob. Sąd Powiatowy	1559
365.	Sopot	ul.	Grottgera	7	elektrownia, ob. Zakłady Energa	
366.	Sopot	ul.	Grottgera	10	budynek mieszkalny	
367.	Sopot	ul.	Grottgera	11	willa	
368.	Sopot	ul.	Grottgera	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
369.	Sopot	ul.	Grottgera	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
370.	Sopot	ul.	Grottgera	14	budynek mieszkalny wielorodzinny	
371.	Sopot	ul.	Grottgera	15	budynek mieszkalny wielorodzinny	
372.	Sopot	ul.	Grottgera	16	budynek mieszkalny wielorodzinny	
373.	Sopot	ul.	Grottgera	18	budynek mieszkalny wielorodzinny	
374.	Sopot	ul.	Grottgera	18 a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
375.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	1-3	"Hotel Parkowy", ob. Pomorskie Centrum Reumatologiczne - pawilon II	
376.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	4-6	kamienica	1599
377.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	5	"Pensjonat Bielefeldt", ob. Pomorskie Centrum Reumatologiczne, pawilon III	
378.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	11	budynek d. zespołu pensjonatowego "Dom Polski", ob. restauracja	938
379.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	17	budynek mieszkalny	1292
380.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	18	kamienica czynszowa	
381.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	19	budynek mieszkalny	
382.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	21	kamienica czynszowa	
383.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	22	budynek mieszkalny; usługi	
384.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	22a	budynek mieszkalny	
385.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	23	kamienica czynszowa	
386.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	25	"Dworek Bronstaedta", ob. restauracja	
387.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	26,28, 32	założenie zieleni - skwer	
388.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	31	kamienica czynszowa	
389.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	33	budynek mieszkalny, usługi	1490
390.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	36	willa	
391.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	38	budynek mieszkalny	
392.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	39	budynek mieszkalny	
393.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	40	budynek mieszkalny	
394.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	42	budynek mieszkalny	
395.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	43	budynek mieszkalny	
396.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	48	budynek mieszkalny, usługi	
397.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	49	budynek mieszkalny, usługi	
398.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	50	kamienica czynszowa	
399.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	53	budynek mieszkalny	
400.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	54	budynek mieszkalny	
401.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	55	kamienica czynszowa	
402.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	57	kamienica czynszowa	
403.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	58	budynek mieszkalny	
404.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	60	budynek mieszkalny	
405.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	62	budynek mieszkalny	
406.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	63	budynek mieszkalny	
407.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	65	budynek mieszkalny	
408.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	67	budynek mieszkalny	

409.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	68	kamienica czynszowa	
410.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	70	kamienica czynszowa	856
411.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	71a	budynek mieszkalny	
412.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	73	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
413.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	77	oficyna, ob. budynek mieszkalno-usługowy	
414.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	79	budynek mieszkalny	
415.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	81	budynek mieszkalny	
416.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	82	budynek mieszkalny	
417.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	83	budynek mieszkalny	
418.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	84	kamienica czynszowa	
419.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	84A	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
420.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	86	kamienica czynszowa	
421.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	87	budynek mieszkalny	
422.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	88a	budynek mieszkalny	
423.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	90	budynek mieszkalny	
424.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	91	budynek mieszkalny	
425.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	93	willa	
426.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	94A	budynek mieszkalny	
427.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	94B	budynek mieszkalny	
428.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	96	budynek mieszkalny, ob. hotel	
429.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	97a	budynek mieszkalny	
430.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	98	budynek mieszkalny	
431.	Sopot	ul.	Grunwaldzka	99	budynek mieszkalny	
432.	Sopot	ul.	Haffnera	rejon ulic Haffnera i Winieckiego	Park Grodowy	
433.	Sopot	ul.	Haffnera	2	budynek mieszkalno-letniskowy	
434.	Sopot	ul.	Haffnera	3	budynek mieszkalny, usługi	
435.	Sopot	ul.	Haffnera	4	budynek mieszkalny	
436.	Sopot	ul.	Haffnera	5	budynek mieszkalny	
437.	Sopot	ul.	Haffnera	8	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
438.	Sopot	ul.	Haffnera	11	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
439.	Sopot	ul.	Haffnera	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	899
440.	Sopot	ul.	Haffnera	13A	budynek mieszkalny	
441.	Sopot	ul.	Haffnera	14	willa	
442.	Sopot	ul.	Haffnera	15	budynek mieszkalny	
443.	Sopot	ul.	Haffnera	16	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
444.	Sopot	ul.	Haffnera	17	budynek mieszkalny	
445.	Sopot	ul.	Haffnera	18	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
446.	Sopot	ul.	Haffnera	19	budynek mieszkalny, usługi	
447.	Sopot	ul.	Haffnera	20	willa, pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
448.	Sopot	ul.	Haffnera	21	budynek mieszkalny	
449.	Sopot	ul.	Haffnera	23	budynek mieszkalny	
450.	Sopot	ul.	Haffnera	24	budynek mieszkalny, usługi	
451.	Sopot	ul.	Haffnera	25	willa	
452.	Sopot	ul.	Haffnera	26	budynek mieszkalno-letniskowy	
453.	Sopot	ul.	Haffnera	26a	budynek gospodarczy, ob. mieszkalny	
454.	Sopot	ul.	Haffnera	28	budynek mieszkalny	
455.	Sopot	ul.	Haffnera	29	budynek mieszkalny	
456.	Sopot	ul.	Haffnera	30	budynek mieszkalno-letniskowy	
457.	Sopot	ul.	Haffnera	30A	budynek mieszkalny	
458.	Sopot	ul.	Haffnera	31	Delikatesy Kalinowskiego, ob. budynek mieszkalny, usługi	
459.	Sopot	ul.	Haffnera	32	budynek mieszkalno-letniskowy	
460.	Sopot	ul.	Haffnera	33	budynek mieszkalny	
461.	Sopot	ul.	Haffnera	35	pensjonat Guenther, ob. budynek mieszkalny	
462.	Sopot	ul.	Haffnera	36	budynek mieszkalny	
463.	Sopot	ul.	Haffnera	37	pensjonat Guenther, ob. budynek mieszkalny	
464.	Sopot	ul.	Haffnera	38	kamienica	
465.	Sopot	ul.	Haffnera	39	willa	
466.	Sopot	ul.	Haffnera	40	kamienica	
467.	Sopot	ul.	Haffnera	42	kamienica, usługi	
468.	Sopot	ul.	Haffnera	43	budynek mieszkalny	

469.	Sopot	ul.	Haffnera	44	budynek mieszkalny, usługi	
470.	Sopot	ul.	Haffnera	45	budynek mieszkalny	
471.	Sopot	ul.	Haffnera	46	budynek mieszkalny	
472.	Sopot	ul.	Haffnera	47	budynek mieszkalny	
473.	Sopot	ul.	Haffnera	48	budynek mieszkalny	
474.	Sopot	ul.	Haffnera	49	budynek mieszkalno-letniskowy	
475.	Sopot	ul.	Haffnera	51	budynek mieszkalno-letniskowy	
476.	Sopot	ul.	Haffnera	52	budynek mieszkalny wielorodzinny	
477.	Sopot	ul.	Haffnera	53	budynek mieszkalny wielorodzinny	
478.	Sopot	ul.	Haffnera	54	budynek mieszkalny wielorodzinny	
479.	Sopot	ul.	Haffnera	55	budynek szkoły podstawowej z oddz. sportowymi nr 7 im. T. Kościuszki	
480.	Sopot	ul.	Haffnera	63, 61	założenie krajobrazowe grodziska słowiańskiego	
481.	Sopot	ul.	Haffnera	66	willa	
482.	Sopot	ul.	Haffnera	68	willa	
483.	Sopot	ul.	Haffnera	70	budynek mieszkalny wielorodzinny	
484.	Sopot	ul.	Haffnera	72	willa "Martha", ob. przedszkole	1303
485.	Sopot	ul.	Haffnera	72 a	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
486.	Sopot	ul.	Haffnera	78	budynek gospodarczy, ob. mieszkalny	
487.	Sopot	ul.	Haffnera	79	budynek mieszkalny	
488.	Sopot	ul.	Haffnera	86	willa, d. restauracja "Stolzenfels", willa Krystyna, ob. Dom Wypoczynkowy Rady Ministrów	1712
489.	Sopot	ul.	Haffnera	86	założenie krajobrazowe zieleni Sępiego Wzgórza	1712
490.	Sopot	ul.	Haffnera	100	willa "Dom morski", ob. ośrodek wypoczynkowy Straży Granicznej "Magnolia"	
491.	Sopot	ul.	Helska	1	budynek mieszkalny	896
492.	Sopot	ul.	Helska	2	budynek mieszkalny	
493.	Sopot	ul.	Helska	3	budynek mieszkalny	
494.	Sopot	ul.	Helska	4	budynek mieszkalny	
495.	Sopot	ul.	Helska	7	budynek mieszkalny	
496.	Sopot	ul.	Helska	8	budynek mieszkalny	
497.	Sopot	ul.	Helska	10	budynek mieszkalny	
498.	Sopot	ul.	Helska	11	budynek mieszkalny	
499.	Sopot	ul.	Helska	14	budynek mieszkalny	
500.	Sopot	ul.	Helska	15	budynek mieszkalny	
501.	Sopot	ul.	Helska	16	budynek mieszkalny	
502.	Sopot	ul.	Helska	17	budynek mieszkalny	
503.	Sopot	ul.	Helska	18	budynek mieszkalny	
504.	Sopot	ul.	Jagielly	3	budynek mieszkalny	
505.	Sopot	ul.	Jagielly	4	budynek mieszkalny	
506.	Sopot	ul.	Jagielly	5	budynek mieszkalny	
507.	Sopot	ul.	Jagielly	6	budynek mieszkalny	
508.	Sopot	ul.	Jagielly	7	budynek mieszkalny	
509.	Sopot	ul.	Jagielly	8	budynek mieszkalny	
510.	Sopot	ul.	Jagielly	9	budynek mieszkalny	
511.	Sopot	ul.	Jagielly	10	willa	908
512.	Sopot	ul.	Jagielly	11	budynek mieszkalny	
513.	Sopot	ul.	Jagielly	12	budynek mieszkalny	890
514.	Sopot	ul.	Jagielly	12a	budynek mieszkalny	
515.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	1	willa	
516.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	3	willa, ob. przedszkole	
517.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	5	willa	
518.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	6	willa	
519.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	7 7a	willa	
520.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	9	willa	
521.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	10	willa	
522.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
523.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	13	willa	
524.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	14	budynek mieszkalny wielorodzinny	
525.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	23	budynek mieszkalny	
526.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	24	budynek mieszkalny	
527.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	24	budynek gospodarczy	
528.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	25	budynek mieszkalny	
529.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	26	budynek mieszkalny	
530.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	30	budynek mieszkalny	
531.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	32	budynek mieszkalny	
532.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	33	budynek mieszkalny wielorodzinny	

533.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	37	budynek mieszkalny	
534.	Sopot	ul.	Jana z Kolna	przy przystanku kolejowym Sopot-Wyścigi	budynek kontroli ruchu kolejowego, nastawnia sp 1	
535.	Sopot	ul.	Joselewicza	2	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
536.	Sopot	ul.	Joselewicza	3	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
537.	Sopot	ul.	Joselewicza	12	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
538.	Sopot	ul.	Joselewicza	16	budynek mieszkalny wielorodzinny	
539.	Sopot	ul.	Joselewicza	17	budynek mieszkalny wielorodzinny	
540.	Sopot	ul.	Joselewicza	18	budynek mieszkalny wielorodzinny	
541.	Sopot	ul.	Joselewicza	19	budynek mieszkalny wielorodzinny	
542.	Sopot	ul.	Junaków	2	budynek mieszkalny	
543.	Sopot	ul.	Junaków	2a 2b 2c 2d	budynek mieszkalny czterorodzinny	
544.	Sopot	ul.	Junaków	4a 4b 4c 4d	budynek mieszkalny czterorodzinny	
545.	Sopot	ul.	Karlikowska	2	budynek mieszkalny	
546.	Sopot	ul.	Karlikowska	3	budynek mieszkalny	
547.	Sopot	ul.	Karlikowska	4	budynek mieszkalny	
548.	Sopot	ul.	Karlikowska	5	budynek mieszkalny	
549.	Sopot	ul.	Karlikowska	6	budynek mieszkalny	
550.	Sopot	ul.	Karlikowska	7	budynek mieszkalny	
551.	Sopot	ul.	Karlikowska	9	budynek mieszkalny	
552.	Sopot	ul.	Karlikowska	10	budynek mieszkalny	
553.	Sopot	ul.	Karlikowska	11	budynek mieszkalny	
554.	Sopot	ul.	Karlikowska	12	budynek mieszkalny	
555.	Sopot	ul.	Karlikowska	14	budynek mieszkalny	
556.	Sopot	ul.	Karlikowska	14	budynek gospodarczy	
557.	Sopot	ul.	Karlikowska	16	budynek mieszkalny	
558.	Sopot	ul.	Karlikowska	16A	budynek mieszkalny	
559.	Sopot	ul.	Karlikowska	18	budynek mieszkalny	
560.	Sopot	ul.	Karlikowska	20	budynek mieszkalny	
561.	Sopot	ul.	Karlikowska	31	budynek mieszkalny	
562.	Sopot	ul.	Karlikowska	33	budynek mieszkalny wielorodzinny	
563.	Sopot	ul.	Kasprowicza	1	willa, ob. Przedszkole nr 1	
564.	Sopot	ul.	Kasprowicza	2	willa	
565.	Sopot	ul.	Kasprowicza	3	willa	
566.	Sopot	ul.	Kasprowicza	4b	willa	
567.	Sopot	ul.	Kasprowicza	5	willa	
568.	Sopot	ul.	Kasprowicza	7	willa	
569.	Sopot	ul.	Kasprowicza	8	willa	
570.	Sopot	ul.	Kasprowicza	9	willa	
571.	Sopot	ul.	Kasprowicza	10	willa	
572.	Sopot	ul.	Kasprowicza	11, 13 a-b, 15 a-b, 17	zespół budowlany osiedla budynków mieszkalnych przy ul. Kasprowicza	
573.	Sopot	ul.	Kasprowicza	13	budynek mieszkalny	
574.	Sopot	ul.	Kasprowicza	14	willa	
575.	Sopot	ul.	Kasprowicza	15	budynek mieszkalny	
576.	Sopot	ul.	Kasprowicza	17	budynek mieszkalny	
577.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	1	budynek mieszkalny	897
578.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	3	budynek mieszkalny	
579.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	5	budynek mieszkalny	
580.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	8-10	budynek mieszkalny wielorodzinny	
581.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	9	budynek mieszkalny wielorodzinny	

582.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	11	budynek mieszkalny wielorodzinny	
583.	Sopot	ul.	Kazimierza Wielkiego	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
584.	Sopot	ul.	Kilińskiego	2-12	założenie parkowo-ogrodowe Wojskowego Domu Wypoczynkowego	975
585.	Sopot	ul.	Kilińskiego	4	budynek mieszkalny dla służby sanatoryjnej, ob. budynek biurowy	975
586.	Sopot	ul.	Kilińskiego	8	budynek gospodarczy (d. pralnia) w zespole willowo-parkowym	975
587.	Sopot	ul.	Kilińskiego	10	willa, ob. Wojskowy Dom Wypoczynkowy w zespole willowo-parkowym	975
588.	Sopot	ul.	Kilińskiego	11	willa	
589.	Sopot	ul.	Kilińskiego	12	budynek d. sanatorium dziecięcego, ob. hotel	975
590.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	2	budynek mieszkalny	
591.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	2a	budynek gospodarczy	
592.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	3	willa	
593.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	5-7	willa	
594.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	8-10	budynek mieszkalny wielorodzinny	
595.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	12	budynek mieszkalny	
596.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	17	willa	
597.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	18	willa	
598.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	19	willa	
599.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	20	willa	
600.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	21	willa	
601.	Sopot	ul.	Kochanowskiego	22	willa	
602.	Sopot	ul.	Kolberga	22a	zbiornik wody wysokiego ciśnienia Brodwinio	
603.	Sopot	ul.	Kolejowa	2	budynek mieszkalny,	
604.	Sopot	ul.	Kolejowa	14	Urząd Pośrednictwa Pracy, ob. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	
605.	Sopot	ul.	Konopnickiej	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
606.	Sopot	ul.	Konopnickiej	7	budynek mieszkalny wielorodzinny	
607.	Sopot	ul.	Konopnickiej	9	budynek mieszkalny	
608.	Sopot	pl.	Konstytucji 3 Maja	1	"Kamienica Bankowa", ob. budynek mieszkalno-usługowy	
609.	Sopot	pl.	Konstytucji 3 Maja	2	kościół ewangelicki Odkupiciela, ob. rzym.-kat. pw. św. Jerzego	846
610.	Sopot	pl.	Konstytucji 3 Maja		studzienka, ob. kapliczka św. Wojciecha przy kościele św. Jerzego	846
611.	Sopot	pl.	Konstytucji 3 Maja		założenie zieleni Placu Konstytucji 3 Maja	
612.	Sopot	ul.	Kopernika	1	willa	
613.	Sopot	ul.	Kopernika	3	willa	
614.	Sopot	ul.	Kopernika	4	budynek mieszkalny	
615.	Sopot	ul.	Kopernika	6	budynek mieszkalny	
616.	Sopot	ul.	Kopernika	8	willa	
617.	Sopot	ul.	Kopernika	10	budynek mieszkalny wielorodzinny	
618.	Sopot	ul.	Kopernika	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
619.	Sopot	ul.	Kordeckiego	2	budynek mieszkalny	
620.	Sopot	ul.	Kordeckiego	4-6	willa, pensjonat <i>Eden</i>	1884
621.	Sopot	ul.	Kordeckiego	8	willa	
622.	Sopot	ul.	Kordeckiego	14	willa	
623.	Sopot	ul.	Kościuszki	1	willa, ob. plebania kościoła św. Jerzego	846
624.	Sopot	ul.	Kościuszki	1	fragment założenia ogrodowego i parkowego dworu XI tzw. Francuskiego	846
625.	Sopot	ul.	Kościuszki		założenie zieleni ciągu pieszego wzdłuż Potoku Haffnera (fragment Parku Haffnera)	
626.	Sopot	ul.	Kościuszki	2	Urząd Pocztowy	
627.	Sopot	ul.	Kościuszki	2	budynek gospodarczy, ob. usługowy	
628.	Sopot	ul.	Kościuszki	3	budynek mieszkalny, usługi	
629.	Sopot	ul.	Kościuszki	4	kamienica	
630.	Sopot	ul.	Kościuszki	5	kamienica	
631.	Sopot	ul.	Kościuszki	6	budynek mieszkalny, usługi	
632.	Sopot	ul.	Kościuszki	7	kamienica	
633.	Sopot	ul.	Kościuszki	8	budynek gospodarczy, ob. mieszkalny	
634.	Sopot	ul.	Kościuszki	9	kamienica	
635.	Sopot	ul.	Kościuszki	10	budynek mieszkalny, usługi	
636.	Sopot	ul.	Kościuszki	11	kamienica	

637.	Sopot	ul.	Kościuszki	16	budynek mieszkalny, usługi	
638.	Sopot	ul.	Kościuszki	18	Szkoła Gminna Elementarna, Zespół Szkół Handlowych	
639.	Sopot	ul.	Kościuszki	19-21	kościół parafialny pw. NMP Wniebowziętej Gwiazda Morza	1905
640.	Sopot	ul.	Kościuszki	19-21	plebania kościoła.pw. NMP Gwiazdy Morza	1905
641.	Sopot	ul.	Kościuszki	20	sala gimnastyczna Zespołu Szkół Handlowych, ob. budynek Urzędu Miasta Sopotu	
642.	Sopot	ul.	Kościuszki	22-24	budynek mieszkalny, ob. budynek szkolny	
643.	Sopot	ul.	Kościuszki	25-27	Ratusz Miasta Sopotu	1938
644.	Sopot	ul.	Kościuszki		Park Haffnera: Skwer Arkadiusza Rybickiego	
645.	Sopot	ul.	Kościuszki		Park Haffnera: Skwer im. Ks. Władysława Szymańskiego	
646.	Sopot	ul.	Kościuszki	28	budynek mieszkalny pracowników kolei	
647.	Sopot	ul.	Kościuszki	29	willa Herbstów	1765
648.	Sopot	ul.	Kościuszki	30	budynek mieszkalny pracowników kolei	
649.	Sopot	ul.	Kościuszki	31	willa letnia w zespole willowo-parkowym, ob. przedszkole	1765
650.	Sopot	ul.	Kościuszki	32	budynek mieszkalny	
651.	Sopot	ul.	Kościuszki	33a	<i>Dom dla Urzędników</i> , ob. budynek mieszkalny	
652.	Sopot	ul.	Kościuszki	33b	budynek mieszkalny	
653.	Sopot	ul.	Kościuszki	35	budynek mieszkalny	
654.	Sopot	ul.	Kościuszki	36	budynek mieszkalny	
655.	Sopot	ul.	Kościuszki	37	budynek mieszkalny	
656.	Sopot	ul.	Kościuszki	38	budynek mieszkalny, ob. przychodnia	
657.	Sopot	ul.	Kościuszki	40	budynek mieszkalny	
658.	Sopot	ul.	Kościuszki	41	willa w zespole willowo-ogrodowym	1713
659.	Sopot	ul.	Kościuszki	41	pawilon ogrodowy w zespole willowo-ogrodowym	1713
660.	Sopot	ul.	Kościuszki	41	fragment założenia ogrodowego w zespole willowo-ogrodowym	1713
661.	Sopot	ul.	Kościuszki	42	willa	
662.	Sopot	ul.	Kościuszki	43	willa	1767
663.	Sopot	ul.	Kościuszki	43	fragment założenia ogrodowego w zespole willowo-ogrodowym	1767
664.	Sopot	ul.	Kościuszki	43	garaż w zespole willowo-ogrodowym	
665.	Sopot	ul.	Kościuszki	44	kamienica czynszowa <i>Baumannów</i> , ob. budynek mieszkalny	
666.	Sopot	ul.	Kościuszki	44A	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
667.	Sopot	ul.	Kościuszki	47	hotel <i>Wiktór</i> , ob. budynek mieszkalny	
668.	Sopot	ul.	Kościuszki	48	budynek mieszkalny, usługi	
669.	Sopot	ul.	Kościuszki	50	budynek mieszkalny	
670.	Sopot	ul.	Kościuszki	51	willa, ob. dom parafialny Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Sopocie	
671.	Sopot	ul.	Kościuszki	52	budynek mieszkalny	
672.	Sopot	ul.	Kościuszki	53-55	budynek mieszkalny wielorodzinny	
673.	Sopot	ul.	Kościuszki	54	willa	
674.	Sopot	ul.	Kościuszki	56	budynek mieszkalny	
675.	Sopot	ul.	Kościuszki	59	willa	
676.	Sopot	ul.	Kościuszki	60	willa	
677.	Sopot	ul.	Kościuszki	61	willa	
678.	Sopot	ul.	Kościuszki	62	willa	
679.	Sopot	ul.	Kościuszki	63	budynek gospodarczy w zespole Dworu Młynarza, ob. oddział Muzeum Stutthof	
680.	Sopot	ul.	Kościuszki	63	Dwór Młynarza, ob. oddział Muzeum Stutthof	858
681.	Sopot	ul.	Kościuszki	64	willa, Dom Nauczyciela Związku Nauczycielstwa Polskiego <i>Belfer</i>	1951
682.	Sopot	ul.	Kościuszki	66A	budynek mieszkalny, ob. pensjonat	
683.	Sopot	ul.	Kościuszki	68	budynek mieszkalny wielorodzinny	
684.	Sopot	ul.	Krasickiego	2	budynek mieszkalny	
685.	Sopot	ul.	Krasickiego	3	budynek mieszkalny	
686.	Sopot	ul.	Krasickiego	4	budynek mieszkalny	
687.	Sopot	ul.	Krasickiego	5	budynek mieszkalny	
688.	Sopot	ul.	Krasickiego	6	willa	

689.	Sopot	ul.	Krasickiego	7a	willa	
690.	Sopot	ul.	Krasickiego	8	budynek mieszkalny wielorodzinny	
691.	Sopot	ul.	Krasickiego	9	willa	
692.	Sopot	ul.	Krasickiego	10	budynek mieszkalny wielorodzinny	
693.	Sopot	ul.	Krasickiego	11	budynek mieszkalny jednorodzinny	
694.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	3	budynek mieszkalny	
695.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	7	budynek mieszkalny	
696.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	11	budynek mieszkalny wielorodzinny	
697.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	13	budynek mieszkalny	
698.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	16	budynek mieszkalny	
699.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	22	budynek mieszkalny	
700.	Sopot	ul.	Kraszewskiego	33A	budynek mieszkalny wielorodzinny	
701.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
702.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	7	budynek mieszkalny wielorodzinny	
703.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	9	budynek mieszkalny wielorodzinny	
704.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	10	budynek mieszkalny	
705.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
706.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	14	budynek mieszkalny wielorodzinny	
707.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	16	budynek mieszkalny wielorodzinny	
708.	Sopot	ul.	Króla Jana Kazimierza	18	budynek mieszkalny wielorodzinny	
709.	Sopot	ul.	Królowej Jadwigi	3	budynek mieszkalny	888
710.	Sopot	ul.	Królowej Jadwigi	4	budynek mieszkalny	892
711.	Sopot	ul.	Królowej Jadwigi	5	budynek mieszkalny	889
712.	Sopot	ul.	Królowej Jadwigi	6	budynek mieszkalny	894
713.	Sopot	ul.	Królowej Jadwigi	7	budynek mieszkalny	891
714.	Sopot	ul.	Królowej Jadwigi	9	budynek mieszkalny	893
715.	Sopot	ul.	Krótką	1	budynek mieszkalny	
716.	Sopot	ul.	Krótką	2	budynek mieszkalny wielorodzinny	
717.	Sopot	ul.	Krótką	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
718.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	1	budynek mieszkalny	
719.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	3	budynek mieszkalny	
720.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	9	budynek mieszkalny wielorodzinny	
721.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
722.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	14	budynek mieszkalny wielorodzinny	
723.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	13, 15, 17, 19, 21, 23	zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych w zabudowie zwartej	
724.	Sopot	ul.	Książąt Pomorskich	16 -18	budynek szkolny, ob. I Liceum Ogólnokształcące	
725.	Sopot	ul.	Księżycowa	1a	budynek mieszkalny	
726.	Sopot	ul.	Księżycowa	2 a, b, c, d; 3 a, b, c; 5	zespół budowlany osiedla domów szeregowych w obrębie ulic Daniela Chodowieckiego i Jacka Malczewskiego	
727.	Sopot	ul.	Kubacza	2	budynek mieszkalny	
728.	Sopot	ul.	Kubacza	3	budynek mieszkalny	
729.	Sopot	ul.	Langiewicza	4	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
730.	Sopot	ul.	Langiewicza	6	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
731.	Sopot	ul.	Langiewicza	8	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
732.	Sopot	ul.	Langiewicza	10	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
733.	Sopot	ul.	Langiewicza	12	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
734.	Sopot	ul.	Langiewicza	14	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
735.	Sopot	ul.	Langiewicza	20	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
736.	Sopot	ul.	Langiewicza	22	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	

737.	Sopot	ul.	Leśna	2	budynek mieszkalny	
738.	Sopot	ul.	Leśna	2a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
739.	Sopot	ul.	Leśna Polana	1	Leśniczówka	
740.	Sopot	ul.	Lipowa	1	budynek mieszkalny	
741.	Sopot	ul.	Lipowa	3	willa	
742.	Sopot	ul.	Lipowa	4	willa	
743.	Sopot	ul.	Lipowa	5	budynek mieszkalny	
744.	Sopot	ul.	Lipowa	6	budynek mieszkalny	
745.	Sopot	ul.	Lipowa	7	willa	
746.	Sopot	ul.	Lipowa	8	budynek mieszkalny	
747.	Sopot	ul.	Lipowa	9	willa czynszowa	859
748.	Sopot	ul.	Lipowa	10	budynek mieszkalny	
749.	Sopot	ul.	Lipowa	12	budynek mieszkalny	
750.	Sopot	ul.	Lipowa	14	budynek mieszkalny	
751.	Sopot	ul.	Lipowa	15	willa Paula Puchmuellera	
752.	Sopot	ul.	Lipowa	16	budynek mieszkalny	
753.	Sopot	ul.	Lipowa	17	willa	
754.	Sopot	ul.	Łokietka	17	willa (w d. zespole Zakładu Produkcji Eksportowej, ob. Zakładów Mięśnych w Gdańsku)	
755.	Sopot	ul.	Łokietka	23	willa	
756.	Sopot	ul.	Łokietka	25	budynek mieszkalny wielorodzinny	
757.	Sopot	ul.	Łokietka	27	budynek mieszkalny wielorodzinny	
758.	Sopot	ul.	1 Maja	2	budynek mieszkalny	
759.	Sopot	ul.	1 Maja	3	budynek mieszkalny wielorodzinny	
760.	Sopot	ul.	1 Maja	5	willa, ob. przedszkole	
761.	Sopot	ul.	1 Maja	5a	budynek mieszkalny, usługi	
762.	Sopot	ul.	1 Maja	10	Sąd Powiatowy w dawnym zespole sądowo-więziennym	1559
763.	Sopot	ul.	1 Maja	10	portiernia w dawnym zespole sądowo-więziennym	1559
764.	Sopot	ul.	1 Maja	12	"Dom Mieszkański", ob. dom akademicki nr 8	
765.	Sopot	ul.	1 Maja	20	budynek mieszkalny	
766.	Sopot	ul.	3 Maja	1	budynek mieszkalny	
767.	Sopot	ul.	3 Maja	2	budynek mieszkalny	
768.	Sopot	ul.	3 Maja	3	budynek mieszkalny	
769.	Sopot	ul.	3 Maja	5	budynek mieszkalny	
770.	Sopot	ul.	3 Maja	7	budynek mieszkalny	
771.	Sopot	ul.	3 Maja	8	budynek mieszkalny	
772.	Sopot	ul.	3 Maja	9	budynek mieszkalny	
773.	Sopot	ul.	3 Maja	10	budynek mieszkalny	
774.	Sopot	ul.	3 Maja	11	budynek mieszkalny	
775.	Sopot	ul.	3 Maja	12	budynek mieszkalny	
776.	Sopot	ul.	3 Maja	13	budynek mieszkalny	
777.	Sopot	ul.	3 Maja	14	budynek mieszkalny	
778.	Sopot	ul.	3 Maja	15	budynek mieszkalny	
779.	Sopot	ul.	3 Maja	16	budynek mieszkalny	895
780.	Sopot	ul.	3 Maja	19	budynek mieszkalny	
781.	Sopot	ul.	3 Maja	21	budynek mieszkalny	
782.	Sopot	ul.	3 Maja	22	budynek mieszkalny	
783.	Sopot	ul.	3 Maja	23	willa	
784.	Sopot	ul.	3 Maja	24	budynek mieszkalny	
785.	Sopot	ul.	3 Maja	25	willa	
786.	Sopot	ul.	3 Maja	26	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
787.	Sopot	ul.	3 Maja	28	budynek mieszkalny	
788.	Sopot	ul.	3 Maja	32a	budynek mieszkalny w zabudowie szeregowej	
789.	Sopot	ul.	3 Maja	32b	budynek mieszkalny w zabudowie szeregowej	
790.	Sopot	ul.	3 Maja	32c	budynek mieszkalny w zabudowie szeregowej	
791.	Sopot	ul.	3 Maja	36	budynek mieszkalny	
792.	Sopot	ul.	3 Maja	38	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
793.	Sopot	ul.	3 Maja	38a	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
794.	Sopot	ul.	3 Maja	42a, 44	willa	

795.	Sopot	ul.	3 Maja	45	willa "Rickertów", ob. budynek mieszkalny	
796.	Sopot	ul.	3 Maja	49	kościół rzymsko-katolicki pw. Św. Michała Archanioła	
797.	Sopot	ul.	3 Maja	53, 53a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
798.	Sopot	ul.	3 Maja	71	budynek mieszkalny wielorodzinny	
799.	Sopot	ul.	Majkowskiego	5	budynek mieszkalny	
800.	Sopot	ul.	Majkowskiego	6	budynek mieszkalno- letniskowy	
801.	Sopot	ul.	Majkowskiego	8	willa	898
802.	Sopot	ul.	Majkowskiego	9	budynek mieszkalny	
803.	Sopot	ul.	Majkowskiego	10	budynek mieszkalny	
804.	Sopot	ul.	Majkowskiego	14	budynek mieszkalny	
805.	Sopot	ul.	Majkowskiego	16	budynek mieszkalny	
806.	Sopot	ul.	Majkowskiego	19	willa	
807.	Sopot	ul.	Majkowskiego	20	budynek mieszkalny	
808.	Sopot	ul.	Majkowskiego	21	budynek mieszkalny	
809.	Sopot	ul.	Majkowskiego	21a	budynek gospodarczy, ob. mieszkalny	
810.	Sopot	ul.	Majkowskiego	22	budynek mieszkalny	
811.	Sopot	ul.	Majkowskiego	23	budynek mieszkalny	
812.	Sopot	ul.	Majkowskiego	24b	budynek mieszkalny	
813.	Sopot	ul.	Majkowskiego	25	budynek mieszkalny	
814.	Sopot	ul.	Majkowskiego	26	budynek mieszkalny	
815.	Sopot	ul.	Majkowskiego	28	budynek mieszkalny	
816.	Sopot	ul.	Majkowskiego	29	budynek mieszkalny	
817.	Sopot	ul.	Majkowskiego	30	budynek mieszkalny	
818.	Sopot	ul.	Malczewskiego	1	budynek mieszkalny, ob. mieszkalno-usługowy	
819.	Sopot	ul.	Malczewskiego	2	budynek mieszkalny jednorodzinny	
820.	Sopot	ul.	Malczewskiego	3	budynek mieszkalny	
821.	Sopot	ul.	Malczewskiego	4	budynek mieszkalny	
822.	Sopot	ul.	Malczewskiego	6 a, b, c, d, e	zespół budowlany osiedla domów szeregowych w obrębie ulic Daniela Chodowieckiego i Jacka Malczewskiego	
823.	Sopot	ul.	Malczewskiego	14a b c d	zespół budowlany osiedla domów szeregowych w obrębie ulic Daniela Chodowieckiego i Jacka Malczewskiego	
824.	Sopot	ul.	Malczewskiego	16 a b c d	zespół budowlany osiedla domów szeregowych w obrębie ulic Daniela Chodowieckiego i Jacka Malczewskiego	
825.	Sopot	ul.	Malczewskiego	8	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
826.	Sopot	ul.	Malczewskiego	10	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
827.	Sopot	ul.	Malczewskiego	11	budynek mieszkalny	
828.	Sopot	ul.	Malczewskiego	12	budynek mieszkalny	
829.	Sopot	ul.	Malczewskiego	15	budynek mieszkalny	
830.	Sopot	ul.	Malczewskiego	17	budynek mieszkalny	
831.	Sopot	ul.	Malczewskiego	18	kapliczka	
832.	Sopot	ul.	Malczewskiego	18-20	bramy z furtami cmentarza katolickiego	
833.	Sopot	ul.	Malczewskiego	18-20	kaplica pogrzebowa cmentarza katolickiego	1284
834.	Sopot	ul.	Malczewskiego	18-20	cmentarz katolicki	1284
835.	Sopot	ul.	Malczewskiego	19	budynek mieszkalny wielorodzinny	
836.	Sopot	ul.	Malczewskiego	21	budynek mieszkalny	
837.	Sopot	ul.	Malczewskiego	23	budynek mieszkalny	
838.	Sopot	ul.	Malczewskiego	27	budynek mieszkalny	
839.	Sopot	ul.	Malczewskiego	31	kaplica przedpogrzebowa cmentarza ewangelickiego	1279
840.	Sopot	ul.	Malczewskiego		cmentarz ewangelicki, ob. komunalny	1279
841.	Sopot	ul.	Malczewskiego		kaplica grobowa rodziny von Herbst na cmentarzu ewangelickim, ob. komunalnym	1279
842.	Sopot	ul.	Malczewskiego	32	cmentarz żydowski	1043
843.	Sopot	ul.	Malczewskiego	32	brama ogrodzenia cmentarza żydowskiego	1043
844.	Sopot	ul.	Malczewskiego	35	kaplica cmentarna cmentarza ewangelickiego, ob. kościół rzym.-kat. pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa	1279

845.	Sopot	ul.	Malczewskiego		relikty zbiornika wody najwyższego ciśnienia Strzeleckie Wzgórze	
846.	Sopot	ul.	Malczewskiego		budynek stacji odpowietrzającej lewar przy ujęciu wody Brodwinio	
847.	Sopot	ul.	Małopolska	5	willa <i>Helena</i>	1365
848.	Sopot	ul.	Małopolska	10	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej (zespół kolonii)	
849.	Sopot	ul.	Małopolska	12	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
850.	Sopot	ul.	Małopolska	14	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
851.	Sopot	ul.	Małopolska	16	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej (kolonia domów)	
852.	Sopot	ul.	Małopolska	23 a, b,c,d	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
853.	Sopot	ul.	Małopolska	25 a,b,c,d	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
854.	Sopot	ul.	Małopolska	27 a,b,c,d	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
855.	Sopot	ul.	Małopolska	33	budynek mieszkalny jednorodzinny	
856.	Sopot	ul.	Małopolska	35 37	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
857.	Sopot	ul.	Mamuszki	1	pawilon sztuki	
858.	Sopot	ul.	Mamuszki	21	kawiarnia <i>Meduza</i> , ob. HAH ART& Music Club	
859.	Sopot	ul.	23 Marca	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
860.	Sopot	ul.	23 Marca	6	budynek mieszkalny wielorodzinny	
861.	Sopot	ul.	23 Marca	9-11	budynek administracyjny w zespole ujeźdźalni, ob. Urząd Skarbowy	
862.	Sopot	ul.	23 Marca	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
863.	Sopot	ul.	23 Marca	14	budynek mieszkalny	
864.	Sopot	ul.	23 Marca	14a	willa	
865.	Sopot	ul.	23 Marca	15	budynek mieszkalny	
866.	Sopot	ul.	23 Marca	15A	budynek mieszkalny	
867.	Sopot	ul.	23 Marca	19	budynek mieszkalny	
868.	Sopot	ul.	23 Marca	21, 23	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
869.	Sopot	ul.	23 Marca	25	budynek mieszkalny	
870.	Sopot	ul.	23 Marca	31	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
871.	Sopot	ul.	23 Marca	37, 39	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
872.	Sopot	ul.	23 Marca	41, 43	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
873.	Sopot	ul.	23 Marca	45, 47	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
874.	Sopot	ul.	23 Marca	53, 55	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
875.	Sopot	ul.	23 Marca	57, 59	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
876.	Sopot	ul.	23 Marca	63	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
877.	Sopot	ul.	23 Marca	65, 67	budynki mieszkalne w zabudowie bliźniaczej	
878.	Sopot	ul.	23 Marca	64	willa	
879.	Sopot	ul.	23 Marca	75	budynek mieszkalny	
880.	Sopot	ul.	23 Marca	77, 77A	budynek mieszkalny	
881.	Sopot	ul.	23 Marca	68,70	willa bliźniacza w zespole willowo-ogrodowym	987
882.	Sopot	ul.	23 Marca	72	willa w zespole willowo-ogrodowym	987
883.	Sopot	ul.	23 Marca	74	willa w zespole willowo-ogrodowym	987
884.	Sopot	ul.	23 Marca	68, 70, 72, 74	założenie ogrodowe przy zespole willowo-ogrodowym	987
885.	Sopot	ul.	23 Marca	86	willa	
886.	Sopot	ul.	23 Marca	87	budynek mieszkalny	
887.	Sopot	ul.	23 Marca	89	budynek mieszkalny	
888.	Sopot	ul.	23 Marca		relikty zbiornika średniego ciśnienia Królewskie Wzgórze	
889.	Sopot	ul.	Marynarzy	4	budynek mieszkalny, ob. Urząd Miasta Sopotu	

890.	Sopot	ul.	Mickiewicza	2	willa	
891.	Sopot	ul.	Mickiewicza	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
892.	Sopot	ul.	Mickiewicza	5	willa	
893.	Sopot	ul.	Mickiewicza	8	willa	
894.	Sopot	ul.	Mickiewicza	9	willa	
895.	Sopot	ul.	Mickiewicza	11	willa	
896.	Sopot	ul.	Mickiewicza	12	willa w zespole willowo-ogrodowym, ob. PCK Ośrodek Szkolenia Sanitarnego	1283
897.	Sopot	ul.	Mickiewicza	12	oranżeria (garaż) w zespole willowo-ogrodowym	1283
898.	Sopot	ul.	Mickiewicza	12	założenie ogrodowe w zespole willowo-ogrodowym	1283
899.	Sopot	ul.	Mickiewicza	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
900.	Sopot	ul.	Mickiewicza	14	willa	
901.	Sopot	ul.	Mickiewicza	15	willa	
902.	Sopot	ul.	Mickiewicza	16	willa	
903.	Sopot	ul.	Mickiewicza	17	willa	
904.	Sopot	ul.	Mickiewicza	18	willa	
905.	Sopot	ul.	Mickiewicza	19 19A	willa	
906.	Sopot	ul.	Mickiewicza	20	willa	
907.	Sopot	ul.	Mickiewicza	21	willa	
908.	Sopot	ul.	Mickiewicza	22	willa	
909.	Sopot	ul.	Mickiewicza	23	willa	
910.	Sopot	ul.	Mickiewicza	24	willa	
911.	Sopot	ul.	Mickiewicza	26	willa	
912.	Sopot	ul.	Mickiewicza	27	willa	
913.	Sopot	ul.	Mickiewicza	30	willa	
914.	Sopot	ul.	Mickiewicza	32	budynek mieszkalny	
915.	Sopot	ul.	Mickiewicza	33	willa	
916.	Sopot	ul.	Mickiewicza	35	willa	
917.	Sopot	ul.	Mickiewicza	36	willa w zespole willowo-ogrodowym	998
918.	Sopot	ul.	Mickiewicza	36	założenie ogrodowe w zespole willowo-ogrodowym	998
919.	Sopot	ul.	Mickiewicza	38	willa	
920.	Sopot	ul.	Mickiewicza	39	budynek mieszkalny jednorodzinny	
921.	Sopot	ul.	Mickiewicza	40	willa	
922.	Sopot	ul.	Mickiewicza	41	budynek mieszkalny	
923.	Sopot	ul.	Mickiewicza	42	budynek mieszkalny jednorodzinny	
924.	Sopot	ul.	Mickiewicza	45	budynek mieszkalny	
925.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	1	willa	
926.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	2	willa	
927.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	3	budynek mieszkalny wielorodzinny	
928.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
929.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	6	budynek mieszkalny	
930.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	7	budynek mieszkalny	
931.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	8	budynek mieszkalny	
932.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	9	willa	
933.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	10	budynek mieszkalny jednorodzinny	
934.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	11	budynek mieszkalny	
935.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	13	budynek mieszkalny jednorodzinny	
936.	Sopot	ul.	Mierosławskiego	14	willa	
937.	Sopot	ul.	Mieszka I	1	budynek mieszkalny wielorodzinny	
938.	Sopot	ul.	Mieszka I	3	budynek mieszkalny wielorodzinny	
939.	Sopot	ul.	Mieszka I	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
940.	Sopot	ul.	Mieszka I	5a	budynek mieszkalny	
941.	Sopot	ul.	Młyńska	11	założenie krajobrazowe zespołu d. młyna papierniczego na Kamiennym Potoku	
942.	Sopot	ul.	Młyńska	11	budynek mieszkalny w zespole d. młyna, ob. Sopotkie Centrum Integracji i Wsparcia Cudzoziemców	
943.	Sopot	ul.	Młyńska	17	budynek mieszkalny w zespole d. młyna	
944.	Sopot	ul.	Mokwy	3	budynek mieszkalny	
945.	Sopot	ul.	Mokwy	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
946.	Sopot	ul.	Mokwy	4a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
947.	Sopot	ul.	Mokwy	5	willa	929
948.	Sopot	ul.	Mokwy	5a	willa	
949.	Sopot	ul.	Mokwy	5b	budynek gospodarczy, ob. budynek mieszkalny	929

950.	Sopot	ul.	Mokwy	6	budynek mieszkalny	930
951.	Sopot	ul.	Mokwy	6a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
952.	Sopot	ul.	Mokwy	6b	budynek mieszkalny wielorodzinny	
953.	Sopot	ul.	Mokwy	7	willa letniskowa	931
954.	Sopot	ul.	Mokwy	8	budynek mieszkalny wielorodzinny	
955.	Sopot	ul.	Mokwy	9	budynek mieszkalno-letniskowy	
956.	Sopot	ul.	Mokwy	14	budynek mieszkalny	
957.	Sopot	ul.	Mokwy	15a	budynek mieszkalno-letniskowy	
958.	Sopot	ul.	Mokwy	16	budynek mieszkalno-letniskowy	
959.	Sopot	ul.	Mokwy	17	budynek mieszkalno-letniskowy	
960.	Sopot	ul.	Mokwy	18	budynek mieszkalno-letniskowy	
961.	Sopot	ul.	Mokwy	19	budynek mieszkalny wielorodzinny	
962.	Sopot	ul.	Mokwy	20	budynek mieszkalny	
963.	Sopot	ul.	Mokwy	21	willa	
964.	Sopot	ul.	Moniuszki	10	hotel "Parkowy", ob. "Opera" w d. zespole strzelnicy miejskiej	1104
965.	Sopot	ul.	Moniuszki	10	oficyna przy hotelu "Parkowym" w d. zespole strzelnicy miejskiej	1104
966.	Sopot	ul.	Moniuszki	10	piwniczka (garaż) w d. zespole strzelnicy miejskiej	1104
967.	Sopot	ul.	Moniuszki	12	założenie krajobrazowe Opery Leśnej	
968.	Sopot	ul.	Moniuszki		skwer przy Jeziorze Nowowiejskiego (Morskie Oko)	
969.	Sopot	ul.	Moniuszki		relikty zbiornika wody najwyższego ciśnienia Strzeleckie Wzgórze	
970.	Sopot	ul.	Morska	1	budynek mieszkalny wielorodzinny	
971.	Sopot	ul.	Morska	3	budynek mieszkalno-letniskowy	
972.	Sopot	ul.	Morska	4	budynek mieszkalny, usługi	
973.	Sopot	ul.	Morska	5	budynek mieszkalny	
974.	Sopot	ul.	Morska	7	willa	1101
975.	Sopot	ul.	Morska	10	budynek mieszkalny	
976.	Sopot	ul.	Morska	11a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
977.	Sopot	ul.	Morska	11b	budynek mieszkalny wielorodzinny	
978.	Sopot	ul.	Morska	14-16	Hotel pod Starym Bardem, ob. budynek mieszkalny, restauracja	
979.	Sopot	ul.	Na Wydmach	2	budynek mieszkalny	
980.	Sopot	ul.	Na Wydmach	3	budynek mieszkalny	975
981.	Sopot	al.	Niepodległości		kapliczka przydrożna <i>Stella Maris</i>	849
982.	Sopot	al.	Niepodległości	618	pałac "Stawowie" w zespole pałacowo-parkowym	1042
983.	Sopot	al.	Niepodległości	618	budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowym	1042
984.	Sopot	al.	Niepodległości	618	kapliczka parkowa w zespole pałacowo-parkowym	1042
985.	Sopot	al.	Niepodległości	618	lodownia w zespole pałacowo-parkowym	1042
986.	Sopot	al.	Niepodległości	618	nisza w zespole pałacowo-parkowym	1042
987.	Sopot	al.	Niepodległości	618	park w zespole pałacowo-parkowym "Stawowie"	1042
988.	Sopot	al.	Niepodległości	640	budynek biurowo-mieszkalny cegielni Paula Diettricha wraz drogą dojazdową, historycznym terenem parceli oraz starodrzewem	2000
989.	Sopot	al.	Niepodległości	647	budynek mieszkalny wielorodzinny	
990.	Sopot	al.	Niepodległości	649	budynek mieszkalny wielorodzinny	
991.	Sopot	al.	Niepodległości	651	budynek mieszkalny wielorodzinny	
992.	Sopot	al.	Niepodległości	653	budynek mieszkalny wielorodzinny	
993.	Sopot	al.	Niepodległości	652A	budynek mieszkalny wielorodzinny	
994.	Sopot	al.	Niepodległości	654	budynek mieszkalny	
995.	Sopot	al.	Niepodległości	655	budynek mieszkalny wielorodzinny	
996.	Sopot	al.	Niepodległości	657	budynek mieszkalny wielorodzinny	
997.	Sopot	al.	Niepodległości	665	budynek mieszkalny	
998.	Sopot	al.	Niepodległości	671	budynek mieszkalny	
999.	Sopot	al.	Niepodległości	673	budynek mieszkalny	
1000.	Sopot	al.	Niepodległości	675	d. gospoda, ob. budynek mieszkalny, sklep	
1001.	Sopot	al.	Niepodległości	677	budynek mieszkalny wielorodzinny, usługi	
1002.	Sopot	al.	Niepodległości	679	budynek mieszkalny wielorodzinny, usługi	
1003.	Sopot	al.	Niepodległości	681	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1004.	Sopot	al.	Niepodległości	683	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1005.	Sopot	al.	Niepodległości	685	budynek mieszkalny, usługi	

1006.	Sopot	al.	Niepodległości	686	budynek mieszkalny, usługi	
1007.	Sopot	al.	Niepodległości	688	budynek mieszkalny, usługi	
1008.	Sopot	al.	Niepodległości	689	budynek mieszkalny	
1009.	Sopot	al.	Niepodległości	703	budynek mieszkalny, usługi	
1010.	Sopot	al.	Niepodległości	705	budynek mieszkalny, usługi	
1011.	Sopot	al.	Niepodległości	713	budynek stacji paliw	
1012.	Sopot	al.	Niepodległości	715	budynek mieszkalny, usługi	
1013.	Sopot	al.	Niepodległości	718	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1014.	Sopot	al.	Niepodległości	719	budynek mieszkalny	
1015.	Sopot	al.	Niepodległości	722	budynek mieszkalny	
1016.	Sopot	al.	Niepodległości	724a	budynek mieszkalny	
1017.	Sopot	al.	Niepodległości	725	willa	
1018.	Sopot	al.	Niepodległości	726	budynek mieszkalny	
1019.	Sopot	al.	Niepodległości	726 a	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
1020.	Sopot	al.	Niepodległości	727	budynek mieszkalny, usługi	
1021.	Sopot	al.	Niepodległości	728	budynek mieszkalny	
1022.	Sopot	al.	Niepodległości	729	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1023.	Sopot	al.	Niepodległości	730	budynek mieszkalny	
1024.	Sopot	al.	Niepodległości	732	budynek mieszkalny	
1025.	Sopot	al.	Niepodległości	733	budynek mieszkalny	
1026.	Sopot	al.	Niepodległości	734	willa	
1027.	Sopot	al.	Niepodległości	735	budynek mieszkalny, usługi	
1028.	Sopot	al.	Niepodległości	736	dom kultury, komenda MO, następnie Komenda Policji	
1029.	Sopot	al.	Niepodległości	737	willa	
1030.	Sopot	al.	Niepodległości	738	willa	
1031.	Sopot	al.	Niepodległości	739	kamienica	
1032.	Sopot	al.	Niepodległości	741	budynek mieszkalny	
1033.	Sopot	al.	Niepodległości	741 a	budynek mieszkalny	
1034.	Sopot	al.	Niepodległości	742	willa	
1035.	Sopot	al.	Niepodległości	744	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1036.	Sopot	al.	Niepodległości	745	kamienica, usługi	
1037.	Sopot	al.	Niepodległości	747	kamienica	
1038.	Sopot	al.	Niepodległości	746	budynek mieszkalny	
1039.	Sopot	al.	Niepodległości	746 a	budynek mieszkalny	
1040.	Sopot	al.	Niepodległości	747	budynek mieszkalny	
1041.	Sopot	al.	Niepodległości	748	willa	
1042.	Sopot	al.	Niepodległości	749	<i>Szkola Książęca, ob. budynek szkolny</i>	
1043.	Sopot	al.	Niepodległości	750	skwer Michała Urbaniaka	
1044.	Sopot	al.	Niepodległości	751	<i>Szkola dla Dziewcząt, ob. II LO</i>	1638
1045.	Sopot	al.	Niepodległości	751	kapliczka przydrożna	1638
1046.	Sopot	al.	Niepodległości	752	budynek mieszkalny	
1047.	Sopot	al.	Niepodległości	753	budynek mieszkalny, usługi	
1048.	Sopot	al.	Niepodległości	754	willa	
1049.	Sopot	al.	Niepodległości	755	kamienica, usługi	
1050.	Sopot	al.	Niepodległości	755 a	budynek mieszkalny	
1051.	Sopot	al.	Niepodległości	756	kamienica, usługi	
1052.	Sopot	al.	Niepodległości	758-758a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1053.	Sopot	al.	Niepodległości	760	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1054.	Sopot	al.	Niepodległości	761	budynek mieszkalny, ob. usługi	
1055.	Sopot	al.	Niepodległości	763	willa	
1056.	Sopot	al.	Niepodległości	764	willa	
1057.	Sopot	al.	Niepodległości	765	budynek mieszkalny	
1058.	Sopot	al.	Niepodległości	765 b	budynek mieszkalny	
1059.	Sopot	al.	Niepodległości	767	kamienica	
1060.	Sopot	al.	Niepodległości	769	kamienica	
1061.	Sopot	al.	Niepodległości	770	willa	
1062.	Sopot	al.	Niepodległości	771	kamienica, usługi	
1063.	Sopot	al.	Niepodległości	772	budynek mieszkalny	
1064.	Sopot	al.	Niepodległości	773	kamienica	
1065.	Sopot	al.	Niepodległości	774	kamienica	
1066.	Sopot	al.	Niepodległości	775	kamienica	
1067.	Sopot	al.	Niepodległości	776	kamienica	
1068.	Sopot	al.	Niepodległości	777	budynek mieszkalny	
1069.	Sopot	al.	Niepodległości	779	budynek mieszkalny	
1070.	Sopot	al.	Niepodległości	780	kamienica	
1071.	Sopot	al.	Niepodległości	781	Dwór II Hiszpański	999
1072.	Sopot	al.	Niepodległości	783a	budynek mieszkalny	
1073.	Sopot	al.	Niepodległości	784	kamienica	
1074.	Sopot	al.	Niepodległości	786	kamienica	
1075.	Sopot	al.	Niepodległości	787	kamienica	

1076.	Sopot	al.	Niepodległości	791	kamienica	
1077.	Sopot	al.	Niepodległości	792	kamienica	
1078.	Sopot	al.	Niepodległości	793	kamienica	
1079.	Sopot	al.	Niepodległości	794	kamienica	
1080.	Sopot	al.	Niepodległości	795	kamienica	
1081.	Sopot	al.	Niepodległości	797	budynek mieszkalny	
1082.	Sopot	al.	Niepodległości	801	karczma "Przyłądek Dobrej Nadziei", ob. budynek mieszkalny, usługi	
1083.	Sopot	al.	Niepodległości	804	budynek mieszkalny	
1084.	Sopot	al.	Niepodległości	804a	budynek mieszkalny	
1085.	Sopot	al.	Niepodległości	804 b	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1086.	Sopot	al.	Niepodległości	805	kamienica	
1087.	Sopot	al.	Niepodległości	806	budynek mieszkalny	
1088.	Sopot	al.	Niepodległości	807	kamienica	
1089.	Sopot	al.	Niepodległości	808	kamienica	
1090.	Sopot	al.	Niepodległości	809	kamienica	
1091.	Sopot	al.	Niepodległości	810	budynek mieszkalny, usługi	
1092.	Sopot	al.	Niepodległości	811	budynek mieszkalny, usługi	
1093.	Sopot	al.	Niepodległości	814	budynek mieszkalny, usługi	
1094.	Sopot	al.	Niepodległości	817	budynek mieszkalny	
1095.	Sopot	al.	Niepodległości	818	budynek mieszkalny, usługi	
1096.	Sopot	al.	Niepodległości	819	budynek mieszkalny	
1097.	Sopot	al.	Niepodległości	820	budynek mieszkalny	
1098.	Sopot	al.	Niepodległości	821	budynek mieszkalny, usługi	
1099.	Sopot	al.	Niepodległości	822	budynek mieszkalny, usługi	
1100.	Sopot	al.	Niepodległości	823	kamienica, usługi	
1101.	Sopot	al.	Niepodległości	825	kamienica, usługi	
1102.	Sopot	al.	Niepodległości	825a	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
1103.	Sopot	al.	Niepodległości	826	budynek mieszkalny	
1104.	Sopot	al.	Niepodległości	827	budynek mieszkalny	
1105.	Sopot	al.	Niepodległości	829	budynek mieszkalny, usługi	
1106.	Sopot	al.	Niepodległości	830	budynek mieszkalny, usługi	
1107.	Sopot	al.	Niepodległości	831	budynek mieszkalny	
1108.	Sopot	al.	Niepodległości	836	budynek mieszkalny	
1109.	Sopot	al.	Niepodległości	838	budynek mieszkalny	
1110.	Sopot	al.	Niepodległości	839	budynek mieszkalny	
1111.	Sopot	al.	Niepodległości	840	budynek mieszkalny	
1112.	Sopot	al.	Niepodległości	847	budynek mieszkalny	
1113.	Sopot	al.	Niepodległości	849	budynek mieszkalny	
1114.	Sopot	al.	Niepodległości	851	budynek mieszkalny	
1115.	Sopot	al.	Niepodległości	869	budynek mieszkalny	
1116.	Sopot	al.	Niepodległości	872	budynek mieszkalny	
1117.	Sopot	al.	Niepodległości	873	budynek mieszkalny	
1118.	Sopot	al.	Niepodległości	874	budynek mieszkalny	
1119.	Sopot	al.	Niepodległości	874a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1120.	Sopot	al.	Niepodległości	874b	budynek mieszkalny	
1121.	Sopot	al.	Niepodległości	876	budynek mieszkalny	
1122.	Sopot	al.	Niepodległości	877	willa	
1123.	Sopot	al.	Niepodległości	879	willa	
1124.	Sopot	al.	Niepodległości	888	budynek mieszkalny	
1125.	Sopot	al.	Niepodległości	890	willa	
1126.	Sopot	al.	Niepodległości	891	budynek mieszkalny	
1127.	Sopot	al.	Niepodległości	893	budynek mieszkalny	
1128.	Sopot	al.	Niepodległości		skwer przy al. Niepodległości i ul. Malczewskiego	
1129.	Sopot	ul.	Obodrzyców	20	budynek w zespole osiedla NS- Siedlungsverein Zoppot, ob. przedszkole Nr 4 "Nad Potokiem"	
1130.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	3	willa, ob. Dom Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety, Dom św. Józefa	1544
1131.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	5 7	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1132.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	8	budynek mieszkalny	
1133.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	9	budynek mieszkalny	
1134.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	10	budynek mieszkalny	
1135.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	11	budynek mieszkalny	
1136.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	12	budynek mieszkalny	
1137.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	13	budynek mieszkalny	
1138.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	14	budynek mieszkalny	
1139.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	15	budynek mieszkalny	
1140.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	16	willa <i>Schoenberga</i>	
1141.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	17	budynek mieszkalny	

1142.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	18-20	willa, ob. Szkoła Muzyczna im. Moniuszki	1084
1143.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	19	budynek mieszkalny	
1144.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	22	budynek mieszkalny	
1145.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	23	budynek mieszkalny	
1146.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	24	willa "Bergera"	1010
1147.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	24	fragmenty założenia parkowo-ogrodowego w zespole willowo-ogrodowym willi "Bergera"	1010
1148.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	25	willa	
1149.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	28	willa	
1150.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	29	willa	
1151.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	29A	budynek mieszkalny	
1152.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	30	willa wraz z ogrodzeniem	1743
1153.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	31	budynek mieszkalny	
1154.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	32	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1155.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	33	willa	
1156.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	36	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1157.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte	37	budynek mieszkalny	
1158.	Sopot	ul.	Obr.Westerplatte (do ul. Bohaterów Monte Cassino)	18-20, 22 24	Skarpa Sopocka	
1159.	Sopot	ul.	Ogrodowa	4	budynek mieszkalny	
1160.	Sopot	ul.	Ogrodowa	8	dom rybacki, ob. usługi	
1161.	Sopot	ul.	Ogrodowa	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1162.	Sopot	ul.	Ogrodowa	18	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1163.	Sopot	ul.	Ogrodowa	18A	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1164.	Sopot	ul.	Ogrodowa	20	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1165.	Sopot	ul.	Okrzei	2	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1166.	Sopot	ul.	Okrzei	3	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1167.	Sopot	ul.	Okrzei	6	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1168.	Sopot	ul.	Okrzei	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1169.	Sopot	ul.	Orzeszkowej	2	budynek mieszkalny jednorodzinny	
1170.	Sopot	ul.	Paderewskiego	1	willa	
1171.	Sopot	ul.	Paderewskiego	2	willa	
1172.	Sopot	ul.	Paderewskiego	3	willa	
1173.	Sopot	ul.	Paderewskiego	4	willa	
1174.	Sopot	ul.	Paderewskiego	5	willa	
1175.	Sopot	ul.	Paderewskiego	6	budynek mieszkalny jednorodzinny	
1176.	Sopot	ul.	Paderewskiego	7	willa	
1177.	Sopot	ul.	Paderewskiego	8	willa	
1178.	Sopot	ul.	Paderewskiego	9	willa	
1179.	Sopot	ul.	Paderewskiego	10	willa	
1180.	Sopot	ul.	Paderewskiego	11	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
1181.	Sopot	ul.	Paderewskiego	12	budynek gospodarczy w zespole willowym przy ul. Andersa 27 , ob. budynek mieszkalny	1001
1182.	Sopot	ul.	Paderewskiego	14	willa	
1183.	Sopot	ul.	Paderewskiego	15	willa	
1184.	Sopot	ul.	Paderewskiego	17	willa	
1185.	Sopot	ul.	Paderewskiego	19	willa	
1186.	Sopot	ul.	Parkowa	dz. nr 24, 25, 104/1, 104/2, 104/7, 104/1 2, 104/1 3, 104/1 4, 198/4, 198/9, 198/1 0 km 25	Park Południowy	
1187.	Sopot	ul.	Parkowa	5	kościół ewangelicko-augsburski pw. Zbawiciela	847
1188.	Sopot	ul.	Parkowa	10	kamienica	1295
1189.	Sopot	ul.	Parkowa	12	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	

1190.	Sopot	ul.	Parkowa	14	budynek mieszkalno-letniskowy	
1191.	Sopot	ul.	Parkowa	17	budynek mieszkalno-letniskowy	
1192.	Sopot	ul.	Parkowa	18	budynek mieszkalny- dawna siedziba ochronki i szkoły "Macierzy Szkolnej" wraz ze starodrzewem oraz fragmentem zachowanego ogrodzenia w granicach obejmujących teren działki ewidencyjnej nr 134/3	1995
1193.	Sopot	ul.	Parkowa	19	budynek mieszkalny	
1194.	Sopot	ul.	Parkowa	20	budynek mieszkalny	
1195.	Sopot	ul.	Parkowa	22	budynek mieszkalny	
1196.	Sopot	ul.	Parkowa	24	dom rybacki	1126
1197.	Sopot	ul.	Parkowa	25	willa	
1198.	Sopot	ul.	Parkowa	26	budynek mieszkalno-letniskowy	
1199.	Sopot	ul.	Parkowa	27	willa <i>Victoria</i> , hotel <i>Carlton</i> , ob. budynek mieszkalny	
1200.	Sopot	ul.	Parkowa	33	budynek mieszkalny	
1201.	Sopot	ul.	Parkowa	33A	budynek mieszkalny	
1202.	Sopot	ul.	Parkowa	39	budynek mieszkalny	
1203.	Sopot	ul.	Parkowa	41	budynek mieszkalny	
1204.	Sopot	ul.	Parkowa	42	budynek mieszkalny	
1205.	Sopot	ul.	Parkowa	43	kamienica	1290
1206.	Sopot	ul.	Parkowa	44	budynek mieszkalny	
1207.	Sopot	ul.	Parkowa	45	kamienica	1290
1208.	Sopot	ul.	Parkowa	48	budynek mieszkalny	
1209.	Sopot	ul.	Parkowa	52	budynek mieszkalny	
1210.	Sopot	ul.	Parkowa	53	dom rybacki	
1211.	Sopot	ul.	Parkowa	54	budynek mieszkalny	
1212.	Sopot	ul.	Parkowa	55	budynek mieszkalny	
1213.	Sopot	ul.	Parkowa	56	budynek mieszkalny	
1214.	Sopot	ul.	Parkowa	58	budynek mieszkalny	
1215.	Sopot	ul.	Parkowa	60	budynek mieszkalny	
1216.	Sopot	ul.	Parkowa	62	budynek mieszkalny	
1217.	Sopot	ul.	Parkowa	63	budynek mieszkalny	
1218.	Sopot	ul.	Parkowa	63a	budynek mieszkalny	
1219.	Sopot	ul.	Parkowa	64	willa	
1220.	Sopot	ul.	Parkowa	65	budynek mieszkalny	
1221.	Sopot	ul.	Parkowa	66	willa	
1222.	Sopot	ul.	Piastów	1	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1223.	Sopot	ul.	Plac Zdrojowy	1	relikty III Domu Zdrojowego	1002
1224.	Sopot	ul.	Plac Zdrojowy	1	fontanna w zespole Domu Zdrojowego	1002
1225.	Sopot	ul.	Plac Zdrojowy	2a	galerie w zespole d. ogrodu zdrojowego, ob. Skweru Kuracyjnego	1002
1226.		ul.	Plac Zdrojowy	2a	założenie d. ogrodu zdrojowego, ob. Skweru Kuracyjnego	1002
1227.	Sopot	ul.	Plac Zdrojowy	2b	muszla koncertowa w zespole d. ogrodu zdrojowego, ob. Skweru Kuracyjnego	1002
1228.	Sopot	ul.	Plac Zdrojowy	3	Zakład Balneologiczny	936
1229.	Sopot	ul.	E.Plater	1	pensjonat, ob. hotel <i>Villa Baltica</i>	
1230.	Sopot	ul.	E.Plater	2	budynek mieszkalny	
1231.	Sopot	ul.	E.Plater	3	willa	
1232.	Sopot	ul.	E.Plater	6	willa	
1233.	Sopot	ul.	E.Plater	7-11	pensjonat "Zatoka", ob. hotel	
1234.	Sopot	ul.	E.Plater	8	willa	
1235.	Sopot	ul.	E.Plater	10	willa	
1236.	Sopot	ul.	E.Plater	7-11	fragment założenia parkowego przy ob. pensjonacie	
1237.	Sopot	ul.	E.Plater	14a	budynek mieszkalny	
1238.	Sopot	ul.	E.Plater	20, 22	budynek mieszkalny	
1239.	Sopot	ul.	E.Plater	23	budynek mieszkalny	
1240.	Sopot	ul.	Podjazd	1	kamienica	
1241.	Sopot	ul.	Podjazd	2	kamienica, usługi	
1242.	Sopot	ul.	Podjazd	5	kamienica, usługi	
1243.	Sopot	ul.	Podjazd	7	kamienica	
1244.	Sopot	ul.	Podjazd	9	kamienica	
1245.	Sopot	ul.	Podjazd	11	kamienica, usługi	
1246.	Sopot	ul.	Podjazd		nastawnia kolejowa	
1247.	Sopot	ul.	Pokorniewskiego	7	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1248.	Sopot	ul.	Polna	1	budynek trybun oficjalnych w zespole hipodromu	1623
1249.	Sopot	ul.	Polna	1	trybuny otwarte w zespole hipodromu	1623

1250.	Sopot	ul.	Polna	1	budynek kas w zespole toru	1623
1251.	Sopot	ul.	Polna	1	stajnia w zespole hipodromu	1623
1252.	Sopot	ul.	Polna	16-20	budynek szkolny, ob. Wyższa Szkoła Psychologii Społecznej	
1253.	Sopot	ul.	Polna	44	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1254.	Sopot	ul.	Poniatowskiego	2	budynek mieszkalny	
1255.	Sopot	ul.	Poniatowskiego	4	budynek mieszkalny	
1256.	Sopot	ul.	Poniatowskiego	5	budynek mieszkalny	
1257.	Sopot	ul.	Poniatowskiego	6	budynek mieszkalny	
1258.	Sopot	ul.	Poniatowskiego	7	pensjonat ob. hotel "Wanda"	
1259.	Sopot	ul.	Poniatowskiego	8	willa z ogrodem	1200
1260.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy		moło spacerowe	1002
1261.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy		założenie d. ogrodu zdrojowego, ob. założenie skweru kuracyjnego	
1262.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	12 -14	Kasyno Gry , ob. Sofitel Grand Sopot Hotel	1139
1263.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	12-14	park zdrojowy przy Grand Hotelu	1139
1264.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	15	kaplica p.w. NMP i św. Andrzeja Boboli	848
1265.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	25a	budynek mieszkalny	
1266.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	31	budynek mieszkalny	
1267.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	33	budynek mieszkalny	
1268.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	35	budynek mieszkalny	
1269.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	53	budynek mieszkalny	
1270.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	65	budynek mieszkalny	
1271.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	67	budynek mieszkalny	
1272.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	71	willa	
1273.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	73	willa, pensjonat "Halina", ob. budynek mieszkalny	
1274.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	75	willa	
1275.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	77	willa	
1276.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	79	willa	
1277.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	80	willa, ob. hotel "Dworek Admirał"	
1278.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy	81	willa	
1279.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy		Park Północny	
1280.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy		założenie zieleni ciągu spacerowego	
1281.	Sopot	ul.	Powstańców W-wy		założenie zieleni Placu Przyjaciół Sopotu	
1282.	Sopot	ul.	Poznańska	1	kamienica	
1283.	Sopot	ul.	Poznańska	3	kamienica	
1284.	Sopot	ul.	Poznańska	7	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1285.	Sopot	ul.	Prusa	1	willa	
1286.	Sopot	ul.	Prusa	3	willa	
1287.	Sopot	ul.	Prusa	5	willa	
1288.	Sopot	ul.	Prusa	6	budynek mieszkalny	
1289.	Sopot	ul.	Przemysłowa	38	willa	
1290.	Sopot	ul.	Pułaskiego	1	budynek mieszkalny	
1291.	Sopot	ul.	Pułaskiego	2	"Hotel Haffner Klause", ob. budynek mieszkalny	
1292.	Sopot	ul.	Pułaskiego	3	budynek mieszkalny	
1293.	Sopot	ul.	Pułaskiego	4a	willa	
1294.	Sopot	ul.	Pułaskiego	6	budynek mieszkalny	
1295.	Sopot	ul.	Pułaskiego	8	budynek mieszkalny	
1296.	Sopot	ul.	Pułaskiego	10	willa czynszowa	
1297.	Sopot	ul.	Pułaskiego	10b	budynek mieszkalny, ob. hotel	
1298.	Sopot	ul.	Pułaskiego	12	willa "Germania"	
1299.	Sopot	ul.	Pułaskiego	13	budynek mieszkalny	
1300.	Sopot	ul.	Pułaskiego	14	budynek mieszkalny	
1301.	Sopot	ul.	Pułaskiego	15	budynek mieszkalny	
1302.	Sopot	ul.	Pułaskiego	17	budynek mieszkalny	
1303.	Sopot	ul.	Pułaskiego	18-20	Pensjonat "Willa Sedan", ob. hotel	
1304.	Sopot	ul.	Pułaskiego	19	budynek mieszkalny	
1305.	Sopot	ul.	Pułaskiego	22	budynek mieszkalny	
1306.	Sopot	ul.	Pułaskiego	23	budynek mieszkalny	
1307.	Sopot	ul.	Pułaskiego	23A	budynek mieszkalny	
1308.	Sopot	ul.	Pułaskiego	24	budynek mieszkalny	
1309.	Sopot	ul.	Pułaskiego	25	budynek mieszkalny	
1310.	Sopot	ul.	Pułaskiego	26	budynek mieszkalny	
1311.	Sopot	ul.	Pułaskiego	27	pensjonat ,ob. budynek mieszkalny	
1312.	Sopot	ul.	Pułaskiego	28	budynek mieszkalny	
1313.	Sopot	ul.	Pułaskiego	29	pensjonat, ob. budynek mieszkalny	
1314.	Sopot	ul.	Pułaskiego	30	budynek mieszkalny	

1315.	Sopot	ul.	Pułaskiego	32	budynek mieszkalny	
1316.	Sopot	ul.	Pułaskiego	34	budynek mieszkalny	
1317.	Sopot	ul.	Raławicka	3	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1318.	Sopot	ul.	Raławicka	4	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1319.	Sopot	ul.	Raławicka	4a	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1320.	Sopot	ul.	Raławicka	5	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1321.	Sopot	ul.	Raławicka	8	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1322.	Sopot	ul.	Raławicka	10	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1323.	Sopot	ul.	Raławicka	12	budynek bliźniaczy w zabudowie bliźniaczej	
1324.	Sopot	ul.	Raławicka	14	budynek mieszkalny w zabudowie bliźniaczej	
1325.	Sopot	ul.	Raławicka	16	willa	
1326.	Sopot	ul.	Reja	2	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1327.	Sopot	ul.	Reja	10, 10a	budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie bliźniaczej	
1328.	Sopot	ul.	Reja	12 a, 12 b, 12c, 12 d	budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie zwartej	
1329.	Sopot	ul.	Reja	14, 14 a	budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie bliźniaczej	
1330.	Sopot	ul.	Reja		skwer przy stawach przy ul. Reja	
1331.	Sopot	ul.	Reja	25	relikty zbiornika wody średniego ciśnienia Nowe Samie Wzgórze	
1332.	Sopot	ul.	Reymonta	1	budynek mieszkalno-letniskowy	
1333.	Sopot	ul.	Reymonta	2	budynek mieszkalno-letniskowy	
1334.	Sopot	ul.	Reymonta	4	willa	
1335.	Sopot	ul.	Reymonta	6	willa	
1336.	Sopot	ul.	Reymonta	7	willa	
1337.	Sopot	ul.	Reymonta	8	willa	
1338.	Sopot	ul.	Reymonta	10	willa	
1339.	Sopot	ul.	Reymonta	15	willa	
1340.	Sopot	pl.	Plac Rybaków		założenie zieleni w zespole budowlanym kolonii rybackiej	
1341.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	1	dom rybacki	
1342.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	2	dom rybacki	
1343.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	3	dom rybacki	
1344.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	4	dom rybacki	
1345.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	6	dom rybacki	
1346.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	7	dom rybacki	
1347.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	10	dom rybacki	
1348.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	11	dom rybacki	
1349.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	12	dom rybacki	
1350.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	13	dom rybacki	
1351.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	14	dom rybacki	
1352.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	15	dom rybacki	
1353.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	16	dom rybacki	
1354.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	17	dom rybacki	
1355.	Sopot	pl.	Plac Rybaków	18	dom rybacki	
1356.	Sopot	ul.	Sępia	2	willa, hotel "Maryla"	
1357.	Sopot	ul.	Sępia	5	willa	
1358.	Sopot	ul.	Sępia	7	oficyna willi, ob. biura	
1359.	Sopot	ul.	Sępia	5, 7	założenie parkowo-ogrodowe zespołu willowo-parkowego	
1360.	Sopot	ul.	Sępia	18	willa	
1361.	Sopot	ul.	Sępia	18	założenie parkowo-ogrodowe w zespole willowo-parkowym	
1362.	Sopot	ul.	Sępia	18	brama ogrodzenia zespołu willowo-parkowego	
1363.	Sopot	ul.	Sępia	20	willa	
1364.	Sopot	ul.	Sępia	22	willa	
1365.	Sopot	ul.	Sępia	11-13, 15-21	Zamkowa Góra, założenie zieleni	
1366.	Sopot	ul.	Sikorskiego	2	kamienica	
1367.	Sopot	ul.	Sikorskiego	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1368.	Sopot	ul.	Sikorskiego	6	budynek mieszkalny wielorodzinny	

1369.	Sopot	ul.	Sikorskiego	7	willa	
1370.	Sopot	ul.	Sikorskiego	9	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1371.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	2	budynek mieszkalny	
1372.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	3	budynek mieszkalny	
1373.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	4	willa	
1374.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	4a	willa	
1375.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	5	willa	
1376.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	6	willa	
1377.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	7	budynek mieszkalny	
1378.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	8	budynek mieszkalno-letniskowy	
1379.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	9	budynek mieszkalny	
1380.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	10-12	Dom Gminy Ewangelickiej, ob. budynek mieszkalny	
1381.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	11	budynek mieszkalny	
1382.	Sopot	ul.	Skłodowskiej-Curie	13	budynek mieszkalny	
1383.	Sopot	ul.	Słowackiego	1	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
1384.	Sopot	ul.	Słowackiego	5, 7	budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie bliźniaczej	
1385.	Sopot	ul.	Słowackiego	9, 11	budynki mieszkalne jednorodzinne w zabudowie bliźniaczej	
1386.	Sopot	ul.	Słowackiego	14	budynek mieszkalny jednorodzinny	
1387.	Sopot	ul.	Smolna	2	budynek mieszkalny jednorodzinny	
1388.	Sopot	ul.	Smolna		zespół ujęcia wody Stare Sarnie Wzgórze	
1389.	Sopot	ul.	Sobieskiego	1	kamienica	
1390.	Sopot	ul.	Sobieskiego	2	kamienica	
1391.	Sopot	ul.	Sobieskiego	3	kamienica	
1392.	Sopot	ul.	Sobieskiego	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1393.	Sopot	ul.	Sobieskiego	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1394.	Sopot	ul.	Sobieskiego	5A	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1395.	Sopot	ul.	Sobieskiego	6	budynek mieszkalny	
1396.	Sopot	ul.	Sobieskiego	6a	budynek mieszkalny	
1397.	Sopot	ul.	Sobieskiego	7	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1398.	Sopot	ul.	Sobieskiego	8	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1399.	Sopot	ul.	Sobieskiego	9-11	willa, restauracja Haffner Clause, ob. przychodnia lekarska	
1400.	Sopot	ul.	Sobieskiego	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1401.	Sopot	ul.	Sobieskiego	15	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1402.	Sopot	ul.	Sobieskiego	17	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1403.	Sopot	ul.	Sobieskiego	18	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1404.	Sopot	ul.	Sobieskiego	23	budynek letniskowo-mieszkalny	
1405.	Sopot	ul.	Sobieskiego	26	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1406.	Sopot	ul.	Sobieskiego	35	sanatorium "Ostsee", ob. budynek mieszkalny	1569
1407.	Sopot	ul.	Sobieskiego	35	fragment założenia ogrodowo-parkowego d. sanatorium	
1408.	Sopot	ul.	Sobieskiego	57	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
1409.	Sopot	ul.	Sobieskiego	59	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
1410.	Sopot	ul.	Sobieskiego	61	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
1411.	Sopot	ul.	Sobieskiego	63	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
1412.	Sopot	ul.	Sobieskiego	65	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
1413.	Sopot	ul.	Sobieskiego	67	budynek mieszkalny wielorodzinny w zespole zabudowy przy ul. Sobieskiego 57-65 i 3 Maja 26	
1414.	Sopot	ul.	Struga	6	Dom Myśliwski, ob. budynek mieszkalny	1012
1415.	Sopot	ul.	Struga	11	willa	1011
1416.	Sopot	ul.	Syrokomli	5	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1417.	Sopot	ul.	Syrokomli	6	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1418.	Sopot	ul.	Traugutta	4	budynek mieszkalny	
1419.	Sopot	ul.	Traugutta	8	budynek mieszkalny	

1420.	Sopot	ul.	Wejherowska	1	szkoła elementarna, ob. Zespół Szkół Technicznych	
1421.	Sopot	ul.	Wejherowska	27 -29	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1422.	Sopot	ul.	Wejherowska		fragmenty parku z zielenią wzdłuż ciekłu Kamienny Potok	
1423.	Sopot	ul.	Wejherowska	32	budynek mieszkalny	
1424.	Sopot	ul.	Wejherowska		skwer przy ul. Obodrzyców i ul. Wejherowskiej	
1425.	Sopot	ul.	Wejherowska		skwer przy ul. Wejherowskiej	
1426.	Sopot	ul.	Winickiego		park krajobrazowy wzdłuż jaru ul. Obrońców Westerplatte	
1427.	Sopot	ul.	Winickiego	2	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1428.	Sopot	ul.	Winickiego	4	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1429.	Sopot	ul.	Winickiego	6	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1430.	Sopot	ul.	Winickiego	8	budynek mieszkalno-letniskowy	
1431.	Sopot	ul.	Winickiego	12	budynek mieszkalno-letniskowy	
1432.	Sopot	ul.	Winickiego	14	willa	
1433.	Sopot	ul.	Winickiego	16	willa	
1434.	Sopot	ul.	Winickiego	16a	oficyna, ob. budynek mieszkalny	
1435.	Sopot	ul.	Winickiego	23	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1436.	Sopot	ul.	Winickiego	26	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1437.	Sopot	ul.	Winickiego	28	budynek mieszkalno-letniskowy	
1438.	Sopot	ul.	Winickiego	30	budynek mieszkalno-letniskowy	
1439.	Sopot	ul.	Winickiego	49	willa kawiarnia "Doliny Młyn", ob. budynek mieszkalny	
1440.	Sopot	ul.	Winickiego	49	założenie krajobrazowe dawnego Młyna Dolinnego n/Potokiem Babidolskim	
1441.	Sopot	ul.	Winickiego	53	willa	
1442.	Sopot	ul.	Winickiego	53A	willa	
1443.	Sopot	ul.	Winickiego	55	willa	
1444.	Sopot	ul.	Winickiego (do ul. Goyki)	57, 57a, 41, 49	Skarpa Sopocka	
1445.	Sopot	ul.	Władysława IV	1	willa	
1446.	Sopot	ul.	Władysława IV	1	fragment założenia ogrodowego	
1447.	Sopot	ul.	Władysława IV	3	willa	937
1448.	Sopot	ul.	Władysława IV	3 - 5, 7	fragmenty założenia ogrodowego przy willi	
1449.	Sopot	ul.	Władysława IV	4	willa	
1450.	Sopot	ul.	Władysława IV	5	wozownia	
1451.	Sopot	ul.	Władysława IV	6	willa	
1452.	Sopot	ul.	Władysława IV	6, 8	założenie ogrodowe przy willi	
1453.	Sopot	ul.	Władysława IV	9	willa	1073
1454.	Sopot	ul.	Władysława IV	10	budynek mieszkalny	
1455.	Sopot	ul.	Władysława IV	11	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1456.	Sopot	ul.	Władysława IV	12	budynek mieszkalny	
1457.	Sopot	ul.	Władysława IV	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1458.	Sopot	ul.	Władysława IV	15	budynek mieszkalny	
1459.	Sopot	ul.	Władysława IV	19	budynek mieszkalny w zespole zabudowy szeregowej	
1460.	Sopot	ul.	Władysława IV	23	budynek gospodarczy w dawnym zespole dworskim Karlikowo, ob. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	
1461.	Sopot	ul.	Władysława IV	25	pawilon polskiej szkoły Senackiej	
1462.	Sopot	ul.	Władysława IV	30	budynek mieszkalny	
1463.	Sopot	ul.	Władysława IV	32	budynek mieszkalny	
1464.	Sopot	ul.	Władysława IV	34	budynek mieszkalny	
1465.	Sopot	al.	Wojska Polskiego	1	zespół Łazienek Południowych	1068
1466.	Sopot	al.	Wojska Polskiego	7	przystań rybacka	
1467.	Sopot	al.	Wojska Polskiego		założenie zieleni bulwaru nadmorskiego	
1468.	Sopot	ul.	Wybickiego	1	kamienica	
1469.	Sopot	ul.	Wybickiego	2	kamienica	
1470.	Sopot	ul.	Wybickiego	4	budynek mieszkalny	
1471.	Sopot	ul.	Wybickiego	5	budynek mieszkalny	
1472.	Sopot	ul.	Wybickiego	6	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1473.	Sopot	ul.	Wybickiego	7 a	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1474.	Sopot	ul.	Wybickiego	9	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1475.	Sopot	ul.	Wybickiego	11	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1476.	Sopot	ul.	Wybickiego	12	budynek mieszkalny wielorodzinny	

1477.	Sopot	ul.	Wybickiego	13	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1478.	Sopot	ul.	Wybickiego	13b	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1479.	Sopot	ul.	Wybickiego	14	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1480.	Sopot	ul.	Wybickiego	17	budynek mieszkalny	
1481.	Sopot	ul.	Wybickiego	18	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1482.	Sopot	ul.	Wybickiego	19	willa	
1483.	Sopot	ul.	Wybickiego	20	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1484.	Sopot	ul.	Wybickiego	22	willa	
1485.	Sopot	ul.	Wybickiego	23	willa	
1486.	Sopot	ul.	Wybickiego	25	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1487.	Sopot	ul.	Wybickiego	26	willa	
1488.	Sopot	ul.	Wybickiego	27	willa	
1489.	Sopot	ul.	Wybickiego	28	willa	
1490.	Sopot	ul.	Wybickiego	29	willa	
1491.	Sopot	ul.	Wybickiego	30	willa	909
1492.	Sopot	ul.	Wybickiego	30 a	willa	926
1493.	Sopot	ul.	Wybickiego	31	willa	
1494.	Sopot	ul.	Wybickiego	32	willa	927
1495.	Sopot	ul.	Wybickiego	33	willa	
1496.	Sopot	ul.	Wybickiego	34	willa	
1497.	Sopot	ul.	Wybickiego	37	willa	928
1498.	Sopot	ul.	Wybickiego	38	willa	
1499.	Sopot	ul.	Wybickiego	39	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1500.	Sopot	ul.	Wybickiego	40	willa	
1501.	Sopot	ul.	Wybickiego	41	willa	
1502.	Sopot	ul.	Wybickiego	42a, 42b	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1503.	Sopot	ul.	Wybickiego	43, 43a	budynek mieszkalny wielorodzinny	932
1504.	Sopot	ul.	Wybickiego	44, 46	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1505.	Sopot	ul.	Wybickiego	45, 47	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1506.	Sopot	ul.	Wybickiego	48	budynek zaplecza kortów tenisowych, Klubu Sportowego <i>Spójnia</i> , ob. restauracja	887
1507.	Sopot	ul.	Wybickiego	48	założenie krajobrazowo- architektoniczne <i>STADION</i>	
1508.	Sopot	ul.	Zamenhofska	2	kamienica	
1509.	Sopot	ul.	Zamenhofska	7	kamienica	
1510.	Sopot	ul.	Zamkowa Góra	1	budynek mieszkalny	
1511.	Sopot	ul.	Zamkowa Góra	3	założenie parkowo-ogrodowe dawnego hotelu <i>Bungalow</i>	
1512.	Sopot	ul.	Zamkowa Góra	11	restauracja <i>Bergschloss</i> , hotel	
1513.	Sopot	ul.	Zamkowa Góra	21-29, 23-25, 27, 29	założenie zieleni terenu dawnego zespołu hotelowego <i>Miramar</i>	
1514.	Sopot	ul.	Żeromskiego	1	willa	
1515.	Sopot	ul.	Żeromskiego	3	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1516.	Sopot	ul.	Żeromskiego	5	budynek mieszkalny	
1517.	Sopot	ul.	Żeromskiego	7-9	budynek mieszkalny dwurodzinny	
1518.	Sopot	ul.	Żeromskiego	8	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
1519.	Sopot	ul.	Żeromskiego	10	budynek mieszkalny jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej	
1520.	Sopot	ul.	Żeromskiego	11	willa	
1521.	Sopot	ul.	Żeromskiego	11 a	budynek mieszkalny jednorodzinny	
1522.	Sopot	ul.	Żeromskiego	17	budynek mieszkalny jednorodzinny	
1523.	Sopot	ul.	Żeromskiego	19 21	budynek mieszkalny wielorodzinny	
1524.	Sopot	ul.	Żeromskiego	22	willa	
1525.	Sopot	ul.	Żeromskiego	24	willa	
1526.	Sopot	ul.	Żeromskiego	30	budynek mieszkalny	